Sadoc
iustificatus
Sicloh
uenatio
Thomas
abysus
Zorobabel
ipse magister
babilonis
Dauitor
habitaculum
Zaccheus
iustificatus si
ue iustificatos

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	xxviiii	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	i	[illegible]
[illegible]	[illegible]	xci	[illegible]	vii	[illegible]
[illegible]	[illegible]	xcii	[illegible]	cxviii	[illegible]
[illegible]	[illegible]	xciiii	[illegible]	cxxiii	[illegible]
[illegible]	ccxlviii	[illegible]	cxlii	[illegible]	cclii
[illegible]	ccxlviiii	[illegible]	cxliiii	[illegible]	ccliiii
[illegible]	ccl	[illegible]	cxlv	[illegible]	ccli
[illegible]	cclii	[illegible]	cxlviiii	[illegible]	ccvii
[illegible]	ccliiii	[illegible]	cl	[illegible]	cclvi
cxxiiii	[illegible]	[illegible]	[illegible]	cxxviiii	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ccx	[illegible]
[illegible]	[illegible]	cc	[illegible]	ccxi	[illegible]
[illegible]	[illegible]	cci	[illegible]	clxxiii	[illegible]
cci	[illegible]	ccii	[illegible]	cxxii	[illegible]
[illegible]	cclxxi	[illegible]	clviii	[illegible]	clxviii
[illegible]	cclxxvi	[illegible]	clxii	[illegible]	cclxxii
[illegible]	cclxxvii	[illegible]	clxiiii	[illegible]	cclxxvii
[illegible]	cclxxvii	[illegible]	clxvi	[illegible]	cclxxx
[illegible]	cclxxiii	[illegible]	clxviiii	[illegible]	cclxxxiiii
ccxxviiii	[illegible]	ccxxviiii	[illegible]	ccxli	[illegible]
ccxxxi	[illegible]	cccc	[illegible]	ccxlii	[illegible]
ccxxxii	[illegible]	ccxxxiiii	[illegible]	ccxlv	[illegible]
ccxxxi	[illegible]	cccxxxiiii	[illegible]	cclii	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	cccxxiii	[illegible]

Mattheus
Explicit
in quo iii
Canon
incipit
in quo
lucas
Iohannes

MATHEUS
MARCUS
IOHANNES

mathe	lucas	mathe	lucas
iii	ii	cxxxiii	cxx
x	uiii	cxxxuiii	clxuiii
xu	xi	cliii	liiii
xui	xuii	cliiii	cxxxu
xxu	xliii	clxii	clxi
xxuii	xliiii	clxxu	cc
xxuiii	xluiii	clxxxi	clxxxuiii
xxx	xluiiii	clxxxii	clxxxuiiii
xxxiiii	cxciii	clxxxiii	ccci iii
xxxuii	clxu	clxxxuiii	ccu iiii
[illegible]	liii	cxcuiii	cclxxii
xl	lii	ccxiii	cclxxxu
xli	lu	ccxxi	cclxxxi
xlii	cxciii	ccxxuiii	ccxxxuiiii
xliii	clii	ccxxxi	clxxxuiiii
xliiii	cxxxuiii	ccxxxi	[illegible]xu
xluiii	cxci	ccxxxii	clxi
[illegible]	cl[illegible]	ccxxxuiii	cxxxiiii
li	liiii	ccxxxuiii	cxxxi
lii	cxci	ccxxxuiiii	cxxxuiiii
liiii	liiii	ccxl.	cxl
lui	clxx	ccxli	cxli
luii	lxi	ccxlu	clxxxu
luiii	lx	cclii	ccii
lx	clxxi	ccliii	ccu
lxi	lxiii	ccliiii	ccxiii
lxu	clxxii	cclx	ccuii
lxuii	lxu	cclxii	ccxii
lxuiii	cu	cclxu	clu ii
lxxiiii	ciiii·	cclxuiii	clui
lxxxiiii	cxi	cclxx	cliiii
lxxxuiii	ciiii	cclxxiii	cxxxuiiii
xciiii	cxlu	Explicit canon in quo duo	ccc xxxi
xcu	clx	Incipit	Canon ui in quo ii
xcuii	clxxx		
xcuiii	clxxxiiii		
ci	lxiiii		
ciiii	lxxi		
cu	cxciii		
cuii	lxxxiii		
cuiii	cxu		
cx	cxui		
cxuii	clxu		
cxuiii	clxxiiii		
cxxiii	cxc iii		
cxxui	lx ii		
cxxuiii	cxc iiii		
cxxxiiii	ccx ii		
cxxxui	ccxx i		

This work doth pres[ent] ...

uiiii	iii	Expli	etcanon
xuiii	iiii	ut inquo	ii. Incipit
xx	uiiii	canon quo	uii in
xxi	x	u	duo.
xliii	xxiii	xuiiii	lxxui
lxxiii	liii	xuiiii	xuiii
lxxxui	xxxuiiii	xuiiii	xxxi
c	xcuiii	xx	xxx iiii
cxxxuiiii	xlu	clxxxu	lxx ii
cxlu	lx	cciiii	cxu
cxlu iii	lxi	Explicit	ci
cli	lxi iii	uiii in	canon
cliii	lxx ii	Incipit	uii duo
cliii	lxxi	uiii in	canon
cliiii	lxxii	Marcus	quo duo.
clx	lxxui	xii	Lucas
clxiii	lxxuiii	xiiii	xiii
clxu	lxxx	xui	xxui
clxu iiii	lxxx iiii	xxuiii	xxuiii
clxxui	lxxxuiiii	xuiii	xxuiii
clxxx	c	xluiii	xxu iii
clxxxuiiii	ciii	lui	[illegible]
cc ii	cxiii	lxi	[illegible]
ccx iiii	cxx	lxxii	[illegible]
cc xui	cxx iiii	xcii	[illegible]
ccxx iiii	cxxxi	cxxiii	cxlui
ccxlui	cxl	cxxiii	cclxxxuii
ccxluii	cxli	cxcx	ccclxxxui
ccl	cxlii	Explicit	canon
ccli	cxlu ii	uiiii	in quo duo
cclii	cxlu iii		
cclx	clii		
cclxiii	cliii		
cclxxui	clu ii		
cclxxxi	clx iiii		
cclxxxiii	clxuiii		
cclxxxuiii	clxxuiiii		
cclxc	clxxx		
ccxcu	clxxxi		
ccxcuiii	clxxxuiiii		
cccu	clxxxu		
ccciiii	cxc		
cccxi	cxcii		
cccxxx	dcui		
cccxxxuii	cxcuiii		
cccxlui :- cccxlui :-	cxcui :- lxxxui :-		
cccl ...	ccxxuiiii :-		

Lucas Iohannis Mathe

XXX xxx cclxii cclxii cclxxiiii	CCxxiiii ccxxii cc iii ccxiiii ccxxxiiii	lxxu lxxxi lxxxiiii xci xcii iiii	ccxxxiiii ccxl ii cclxu iii cclxxiii cclxxx iii	Incipit canon x in quo
cclxxiiii cclxxuii ccciii ccciii cccxii	ccxxxiii ccxxx i ccc ccc ccc	ci cii ciiii cxii cxii	ccc iii ccc xiiii ccc xuiii ccc xxiiii ccc xlui	mar propriae
ccc iii ccc iiii ccc xii ccc iii ccc iiii	clxxxiii clxxxiii clxxxiii clxxx ii clxxx ii	cxii iii cxx iiii cxxiii cxxxiii cxl	cccli ccclui Incipit tac. non x in quo mar. propriae mar.	Incipit canon in quo lucas propriae
ccc xii ccc xl ccc xl ccc xli ccc xli	clxxx ii ccx iii ccx iiii cc xui cc xuiii	cli clui clxuiii clxxi clxxiiii	Xiiii xxxi xliii xliiii liiii	Incipit canon x in quo mar. propriae
ccc xli Explicit canon uiiii Incipit canon x in quo	cc xui mathe propriae	clxxxl clxxxiiii clxxxuii clxxxiiii xci	lxi lxx lxxiii lxxxi lxxxiiii	Incipit canon in quo lucas
Matheus ii iiii iii xiii xxiiii		xcuii cc ccx ccxii ccxxiiii	xc xcii xc iiii ci ciiii	Propria
xuiii xxiiii xxxiii xxxii xxxiiii	xxxuiiii Explicit xlii canon x xlu in quo ma lii the pro liii priae	ccxxii ccxxiii ccxxx ccxxxiii ccxxxui	cxxiii cxxxii clxxui clx iii	

[illegible] no clu[illegible] [illegible] broshrite he
[illegible] do domnall [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cocorc

Lucas Johannis

i	cci	iiii	xciiii	xcci
iii	cciii	uii	xii	cc
u	ccuiii	uiiii	ciiii	ccii
uiiii	ccx	xi	ciii	ccu
xiiii	ccxiii	xiii	cuiii	ccuiii
xx	ccxxiii	xuii	xx	
xxii	ccxxui	xuiii	xxii	
xxiiii	ccxxuiii	xlii	xxu	
xxxi	ccxxxuii	xuiii	xxuii	ccx
l	cclii	xxuiii	xxuiii	ccxii
	Lucas			ccxuiii
li	cclui	xxuiiii	xxxiii	ccxui
lxiiii	cclxiiii	xxx	xxxu	ccxuiii iii
lxuiii	cclxuiii	xxxi	xxxuiii	
lxxii	cclxxi	xxxiii	xxxx	
lxxu	cclxxii	xxxuii	xxxii	
		xxxuiiii		ccxx
				ccxxiiii
ciiii	cclxxui	xli	xxxxiii	ccxxui
cuii	cclxxuiii	xliii	xxxxui	ccxxuiii
cuiii	cclxxxuiii	xlu	xxxxuiii	ccxxx
xcuii	cclxxxuiiii	l	xcl	
xcuiii	ccxcii	li	xcliii	
cxxii	ccxcuiii	liii	cxlu	
cxxuiii	ccci	lui	cxluiii	
cxxxi	ccciii	luiii	cxluiiii	
xciii	cccui	lx	cli	
cxluiiii	cccuiii	lxii	cliii	
cli	cccxui	lxiii	clu	
cliii	cccxx	lxuii	cliii	ccxxxii
cluiii	cccxxui	lxxi	cluiii	
clxiii	cccxxxi	lxxiii	clxu	
clxiiii	cccxxxuiii	lxxu	clxuiii	
clxui	cccxxxuiiii	lxxui	clxuiii	
clxxiii	cccxli	lxxuiii	clxxiiii	
clxxui	Explicit canon iii	lxxx	clxxxi	Expl[icit]
clxxuiii	Incipit canon quo	lxxxii	clxxxii	
clxxx	Lucas propria	lxxxiiii	clxxxuiii	canon
clxxxiii	Incipit canon	[illegible]	clxxxii	
ccc	x in quo Jo	[illegible]	clxxxuiiii	
ccci	hannis pro	[illegible]	xci	
ccciii	pria	[illegible]	ccc iii	

[illegible] (marginal note in a later hand)

✝ Nuimt elimara b[illegible] [illegible] nato no[illegible] ano cama .i. baile in up[illegible] con[illegible]
nunio [illegible] baile [illegible] in gai conahsinno [illegible] con[illegible] [illegible]
in cell do[illegible] [illegible] do mo[illegible] .i. [illegible]
man[illegible] .i. ibb [illegible] [illegible] ronam[illegible] [illegible]
cai abb [illegible] [illegible]
elimit [illegible] ab .i. in adnaire. Tigernan [illegible]
dell [illegible] maccaib [illegible] .i. domn[illegible] [illegible]

Loech[illegible] [illegible] .r. Maelsechnaill mc Chobain hui
Maelsechnaill. ocus comarba colum cill .r. domnall mc Robar-
taig dochum [illegible] channa a archbha [illegible] ocus espoc ocus
[illegible] [illegible] dno [illegible] .r. Cormacc mc
[illegible] comarba colum chill archbha. rosopair [illegible]
[illegible] dirsunt cholum chill [illegible] do
[illegible] ocus [illegible] [illegible] [illegible] donach [illegible]
[illegible] [illegible] tochinne abbthaid do dia ocus [illegible].
[illegible] flann ocus [illegible] [illegible] .r. [illegible]
[illegible] dan abbaid. Ri mide .r. maelsech. mc Chobain huimael-
sechnaill [illegible] ocus [illegible] mide archbha. Donnchad mc
[illegible] hui [illegible] ri [illegible] ocus galsig. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] galsig archbha. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] huichellachain chaisil [illegible] [illegible].
[illegible] ocus cholum chille [illegible] ocus [illegible]
[illegible] mor [illegible] ocus [illegible] [illegible]. Mallach [illegible] ocus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ocus [illegible]
[illegible]. Tdacht [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] abbaid ocus [illegible] [illegible] ocus
[illegible]. Or do mc [illegible] [illegible] ocus
[illegible] do dia ocus [illegible].
[illegible] do [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ocus [illegible] [illegible] ocus [illegible]
[illegible] ocus [illegible] ocus [illegible] ocus [illegible]
[illegible] mor. Ocus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Ocus [illegible] [illegible]. Ocus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ocus [illegible] mc mc [illegible] ocus [illegible] mc [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ocus [illegible] ocus [illegible] mc [illegible]. ocus [illegible]

Dubthaig do clainn Chongaling in arddaire ... ... [illegible]
cossaib uilib comaircibh ... oc; Iohann ... do clainn Chonaing ...
oc a chinnech ... ... bachall ... 7 senchinnech ... [illegible]
7 bachall ... ... mc ... oc ... ... Oc [illegible]
.i. ... ua cluain ... colum cille ... Oc ... ... [illegible]
.i. comarba ... coluim c. Oc; Indrechtach ua ... .i. ... ... oc [illegible]
... .i. Domnall mc ... ... mael sechnaill. Oc; ... [illegible]
... .i. Gilla becain mc ... sechnaill. oc ... [illegible]
oc; ... mc ... airchinnech ... oc; mc ... ... [illegible]
becain. Oc; ... airchinnech domnaig moir. Oc ... [illegible]
... uile ... ... cell ... ... [illegible]
... comairgibh ... uile ... ... oc ... [illegible]
... ... 7 ... ... [illegible]

Do fairc cille delga inso.

Fechtas tanic Conchobor ua Maelsechlaind do sithchain ... [illegible]
Cenandsa co tanic comarba colum cille ... 7 ... [illegible]
... do ... 7 do ... do ... colum cille
7 ... ... [illegible]
... ... [illegible]
cill delga ... do dia 7 do colum cille ... [illegible]
... ... [illegible]
... ... [illegible]
... ... [illegible]
... 7 comarba ... ... [illegible]
... ... [illegible]
... ... [illegible]
... ... uile ... ... [illegible]
... ... uile ... [illegible]
lachta in ... ... [illegible]
... colum cille ... ... [illegible]
... ... bratair he do colum cille ...

... ... [illegible]
... ... .i. comarba coluim cille ... [illegible]
... ... [illegible]
... ... mac ... ... mac ... ... [illegible]
... mc ... ... mc mac ... ... [illegible]
mc ... ... [illegible]
... ... airchinnech ... [illegible]

Nativitas xpi in bethlem Iudae magi munera offerunt
et infantes interficiuntur

ihu exegipto innazareth :: baptisma :
Debabptismo iohannis iniordane Etxpi
Ubizabuluslus temptat ihm Etieiunauit ihs
xl diebus :: Ubi iohannestraditusest Et
secessit ihs incafarnaum :: Ubi petrum
Etandream piscatores conuocat ::
Debeatitudine Etaltera mandata addis
cipulossuos loquitur :: Nonnouenit ihs so
luere legemsedadimplere :: Nonmoechari
dum :: Dedilectione inimicorum ::
Deelimosinis nesciat sinistra quidfaciat
dextera :: Nonmultum
Inieiunis noncontristandum Etinoratione
loquendum Etdethesauro incaelo :: Deuo
Nemo potest duobus dominis seruire Et
latilibus Etliliatibus Etsollicitudine diei ::
Defistuca Etdetrabe inoculo demargarite
tis nonmittendis ante porcos :: ::
Intrate perangustam portam Etcauete

a falsis profetis :· in regnum caelorum
Non omnis qui dicit mihi dne dne intrabit
Et de domo aedificata super petram
Et harenam :· Dimit
Descendens ihs de monte leprosum mun
Ubi puerum centorionis ihs sanum fecit
Ubi socrum petri a febribus liberavit :·
Ubi quidam dicit magister sequar te et a
lio dicit ihs sequere me. Et in navicula dormi
ens excitatur a discipulis suis :· Eicit
In terra gerasenorum legionem demonum
Ubi paraliticum iusit ire cum lecto suo
Et matheum vocat de teloneo suo :·
Non egent sani medicum sed male habentes
Non ieiunant fili sponsi quamdiu cum illis
est sponsus :· Et filia princi
Ubi mulier a profluvio sanguinis curatur
pes a morte suscitatur :· Et mutum
Ubi caecis oculos aperuit. Et surdum

demonium eicit ... [E]t dat apostolis
Mesis quidem multa operari autem pauci
potestatem curandi .... [Ab] omni doc
Nomina apostolorum dicit quos misit cum doc-
trina si uos persequuntur in unam ciuita-
tem fugite maliam ... non est
Qui dilegit patrem aut matrem super me
.... dignus .. iohanne ad turbas
Iohannis ad ihm de carcere misit et ihs de
loquitur lex et profetae usque ad iohannem
Ubi inproperat choros ain et bethsaida
ciuitatibus .. Confiteor tibi dne pater
caeli et terrae quia abscondisti haec a sa-
pientibus et relasti ea paruulis ....
Ubi discipuli spicas uellunt sabbatis ..
Ubi manum aridam sanauit hominem
a demonio cecum et mutum curauit .. ..
Ubi scribae et farisaei signum petunt
ab ihu .. Mater eius et fratres an dicunt

cum hii stant foris sedens in nauicula ihs tur
bis parabulas exponit et de semine super
petram et spinas et in bona terra seminati
De zizaniam tritico· de grano sinapis et fer
mento ·· ta. et de rete misa
De thesauro absconso et de bona margare
mare ·· De iohannis capite in disco allato·
De quinque panibus et duobus piscibus in
quinque milia hominum ·· gentem eleuat ·
Ubi super mare ambulat et petrum mer.
De manibus lauandis et de his quae de ore
exeunt quia coinquinant hominem non quae
intrant ·· gentes fimbriam uesti ihu ··
In terra gerasenorum multa curata sunt tum
De filia mulieris quam a demonio curauit ·
De septem panibus et paucis piscibus in
quattuor milia uirorum et saducaei petunt
ab ihu signum et de fermento farisaeorum
et de episcopatu petri super petram ··

Ubi dicit ihs si quis uult post me uenire tollat
crucem suam et sequatur me
Ubi in monte cum moyse et helia apparet
et puerum lunaticum saluat. Et de fide
dicit sinapis granum :: qui fuit more
De didragma dicit petro reddere de statere
piscis :: de et oculo eruendo
De humilitate sicut puer et de manu et pe
et de oue erratica :: ter alteri
Et de correptione fratrum et indulgere al
Qui conseruum suum propter denarios cen
tum suffocat :: bus
Uxorem non debere dimitti et de spadoni
De dite quod difficile intrabit in regnum
caelorum :: Et erunt primi nouissimi
et nouissimi primi :: e
De filiis zebedei et primis ac cubitis caen
De duobus caecis secus uiam sedentibus
et cum ihs sederet super pullum assinae

nummularios iecit de templo :· mo filius
De arbore ficus quae arida facta est et ho
minem in uineam mittit :· Parabulam de publica
nis et meretricibus dicit de uinea locata
colonis ubi interficiunt misos adse et unicum
a contempnunt uenire ad nuptias :· cesaris :·
Reddite deo quae sunt dei et caesari quae sunt
De muliere quae septem fratres habuit et
farisaeos interrogat de xpo cuius filius
esset :· Quae farisaei dicunt ut faciant et
quae faciunt non faciant :· et calice et
De proselito de iuramento et de camillo
calice et catino de monumentis dealbatis
et de monumentis profetarum :· profetas :·
Herusalem hirusalem quae interficis
De secundo xpo proximare diem nouissimum
De breuitate uitae temporum et secundo
profetas :· De decem uirginibus et de ta
lentis :· De segregatione omnium

et caelorum

lxxi De unguento mulieris quae perfudit caput ihu.
lxxii Et dicit ihs ad discipulos suos quod unus eum
traderet. Et de sacramento corporis sui et
sanguinis dicit. Et oratio ihu ad patrem
lxxiii Petro dicit quod ter eum abnegaturus esset
ubi iudas eum tradidit et petrus tertio abne-
gavit et lacrimatus est. Et ubi iudas laqueo
se suspendit. Et de agro figuli. Et de passio-
lxxi ne chri ihu. De resurrectione ihu.
Item de mandatis et de locatura. eius et de baptismo

Finit breves causae
evangelii secundum matheum.
Incipit argumentum evangelii
secundum mattheum

MATHEUS EX IU

daeis sicut primus poni
tur in ordine

Ita euangelium iniudia primus scripsit cuius
uocatio addm̄ ex publicanis actibus fuit
duorum ingeneratione xp̄i principia prae-
sumens unius cuius prima circumcisio in
carne alterius cuius secundum cor electio
fuit et exutrisque inpatribus xp̄s sicque
quaterno denario numero triformiter
posito principium acredendi fide inelec
tionis tempus porrigens et exelectione intra
ns migrationis diem dirigens atque atrans
migratione usque inxp̄m desiniens decursa(m)
aduentus dn̄i ostendit generationem ut
et numero satis faciens et tempori et se quod

12

esse ostenderet Et in se opus demons
trans etiam in his quorum genus possuit xpi
operantis a principio testimonium non nega
ret quorum omnium rerum tempus ordo
numerus dispositio uel ratio quod fidei ne
cessarium est ds xps est qui factus ex muli
ere factus sub lege natus ex uirgine pass
in carne omnia in cruce fixit ut triumph
ans in semet ipso resurgens in corpore
et patris nomen in patribus filio et fili
nomen patri restitueret in filiis sine
principio sine fine ostendens se unum cum
patre esse quia unus est in quo euangelio
utile est desiderantibus dm sic prima uel
media uel perfecta cognoscere ut et
uocationem apostoli et opus euangelii et
dilectionem di in carne nascentis per uniuer
sa legentes intellegant atque id in eo in quo adprae
hensi sunt et adpraehendere expetunt recognoscant

nobis enim hoc in studio argumenta fuit et fi
dem facti et operantis di intel
legendam esse diligenter disposotionem
querentibus non tacere :: Finit
argumen tum euan gelii secundum
Mattheum : Incipit breues causae
se[illegible] euangelium marcum

ERAT

IOHANNIS BABTIZ[illegible] ET UE

nit super eum sps di et ieiunans in deserto
temptatus : Et postquam traditus est iohannes
his praedicauit ihs et uocauit discipulos et
hominem cum spu inmundo curauit : Et sanauit
Socrum petri a febribus liberauit Et quae
cum turbae ut saluaretur
Rogauit ihm leprosus et mundauit eum

Et sanans paraliticum dixit extolle graba-
tum tuum et uade et iacob secutus est eum .
Non est opus sanis medicus sed male ha-
bentibus et non possunt ieiunare filii spon-
si sponso praesente Discipuli uellentes
spicas sabbatis manducabant :: dauid
In sinagoga hominem habentem manum ari-
sanauit :: nominatam uocauit
Et cum multos infirmos sanauit apostolos
Omne regnum aduersus se diuisum non stabit
Et qui dixerit in spu sco non remittetur ei et hii
sunt fratres mei qui faciunt uoluntatem
patris mei :: dum seminat et altera ::
Et ecce exiit qui seminat et seminare et
Homo misit semen et cum dormit et exiit
semen et fecit spicam et misit falcem :
Et dormiens in nauicula ihs facta tempes-
tate excitatus conpiscuit uentos et mare .
In regione gerasenorum hominem a legione

mundauit :: Et cum filiam principis aanor
tuis saluare mulierem a profluuio sanguinis
saluat :: Non est profeta acceptus in patria
s
sua renit et curarent infirmos
Et misit duodecim discipulos ut praedicat
Et herodis decolauit iohannem et uenerunt
nt ad ihm discipuli et refecit eos :: num
De quinque panibus in quinque milia homi
ubi super fluctus ambulauit et infirmos
curauit :: homi nem
Non lotis manibus edere non quo inquinat
Non licet tollere panem filiorum et dare
canibus et curata est puella a demonio ::
hominem sordum et mutum curauit ut au
dire et loqueretur :: cauete a fermento
De vii panibus in quattuor milia hominum
farissaeorum et caecus dixit uideo homines
ut arbores :: et dixit qui uult me
Et dixit ihs quem me dicunt homines esse

sequi tollat crucem suam :: leas ::
Et in monte uisi sunt cum ihu moyses et he
Puerum a demonio mundauit quem discipu
li eicere non potuerunt :: tem demoni[a]
Dixit ei iohannis uidimus quendam eicien
qui non sequitur nobiscum et de manu et pede
et oculo eruendo :: regnum ut puer ::
Non debere dimitti uxorem et suscipere
Qui pecuniam habent dificile intrabunt
in regna caelorum :: nium seruus
Qui uoluerit in uobis esse primus erit om
Quendam caecum bartimeum sedentem
secus uiam inluminauit ihs :: bae clat
Sedentem ihm super pullum asinae cur
mabant ossanna :: tes eiciebat de tem
plo ::
Cum maledixit ihs arborem ficus et uenden
Baptisma iohannis de caelo fuit an ex
hominib: :: De uinea et colonis qui occi
derunt heredem :: Reddite quae dī

sunt dō et quae caesaris caesari

De septem fratribus qui unam uxorem
habuerunt et dilegere dm̄ et proximum

Et cum interrogaret de xp̄o cuius filius
sit dixit caute a scribis

Et laudauit ihs̄ uiduam quae miserat qua
drantem in gazofilacio uit nouissimum

Et cum diceret de lapidibus templi designat
tempus unguento abiit iudas

Et mulier quae eam cum perfunderet ihm̄
uit tradere eum et manducauit ihs̄ cum disci
pulis pascha qui pro multis effundetur

Et dixit ihs̄ hoc est corpus meum et sanguis

Et cum dixisset petro ter me negabis adorate
ne ueniatis in temptationem acebatur

Cum duceretur ihs̄ ad caifan quidam sequi
amictus sindonem Et ductus est ihs̄ ad posi
onem Post resurrectionem apparuit a
postolis et dixit qui crediderit et baptizatus

fuerit saluabitur qui non crediderit damna-
bitur. Et receptus est in caelis. Amen.

Explicit capitulationes. Incipit argumen
tum euangelii secundum marc

MARCUS EUANGELISTA

tuoi Et petri in baptisma
te filius atque in diui
no sermone discipulus sacerdotium in Is-
rahel agens secundum carnem leuitae conuer
sus ad fidem xpi euangelium in italia scripsit
ostendens in eo quid et generi suo deberet et
xpo nam initium principii in uocem profetice
exclamationis instituens ordinem leuiticae
electionis ostendit ut praedicans praedista
natum iohannem filium zachariae in uocem
angeli adnuntiantis emisum non solum uer
bum caro factum sed et corpus dni in omnia

peruerbum diuinaeuocis animatum initium
euangelicae praedicationis ostenderet utquis
haec legens sciret cuinitium· Carnis crederet
indño Dei aduenientis habitaculum caro
debere agnoscere atque inse peruerbum
uocis quod inconsonantibus perdiderat at
inueniret denique perfecti euangelii opus
intrans monstrans ipse Et abaptismo dñi
praedicare dm̄ inchoans nonlaborauit na
tiuitatem carnis quaminprioribus uicerat
dicere sedtotus inprimis expulsionem
deserti ieiunium numeri temptationem
diaboli congregationem bestiarum Et minis
terium protulit angelorum utinstituens
nos adintellegendum singula inbreui con
pigens necauctoritatem factaerei demeret
Et perficiendo operi plenitudinem nonne
garet denique amputasse sibi postfidē
pollicem dicitur Et sacerdotio reprob:

16

haberetur sed tamen in consentiens fidei prae-
distinata potuit electio ut nec sic in opere ver-
bi perdiderat quod prius meruerat in gene-
re nam alaxandriae episcopus fuit cui-
us per singula opus scire et evangelii in
se dicta disponere et disciplinam in se le-
gis adcognoscere est et divinam dni in carne
intellegere naturam quae et nos primum
requiri dehinc inquaesita quis itaque volumus
agnosci habentes mercedem exortationis
quoniam qui plantat et qui inrigat unum
sunt qui autem incrementum
prestat ds est incipit
argumentum evangelii secun-
dum lucam

LUCAS SYRUS NA-
tione antiochensis arte

medicus discipulus apostolorum postea
paulum secutus usque ad confessionem
eius seruiens dō sine crimine nam neque
uxorem umquam neque filios habens
lxxx ·iiii· annorum obiit in bethania ple
nus spū scō qui cum iam descripta essent
euangelia per mattheum quidem in iudea
per marcum autem in italia scō instigante
spū in achaiae partibus hoc scribsit euangeli
um significans etiam ipse in principio ante
alia esse descripta cui extra ea quae ordo
euangelicae dispositionis exposcit ea maxime
necnecessitas fuit laboris ut primum graecis
fidelibus omni praefatione profectione
uenturi in carnem dī manifestata ne iude
icis fabulis intenta in solo legis desiderio
detenerentur uel ne hereticis fabulis et stul
tis sollicitationib: seducti excederent a ue
ritate elaborare dehinc ut in principio

euangelii iohannis natiuitatise praesump
ta et euangelium scriberet. Et inquo
electus scriberet indicaret contestificans
in se completa esse quae ab his inchoata
sunt cum deo post baptismum filii dī a per
fectione generationis in xpō impleta Et
repetendae a principio natiuitatis huma
nae potestas permissa est ut requirentibus
demonstraret in quo adpraehendens erat
per nathan filium introitu recurrentis in
dm̄ generationis admiso indisparabilis
ds̄ ut praedicans in hominibus hominibus
suum xpm̄ perfecti opus hominis redi
re in se per filium faceret qui per dauid
patrem uenientibus iter praebebat in
xpo cui luce nomin merito etiam scriben
dorum apostolicorum actuum potestas
in ministerio datur ut dō in dm̄ pleno ac fily
proditionis extincto oratione ab apostolis

factae sorte dni electionis numerus comple
retur sicque paulus consummationem
apostolicis actibus daret quem diu contra
famulos recalcitrantem dns elegisset
quod legentibus ac requirentibus dm haec
si per singula expoliri a nobis utile fuit sci
entes tamen quod operantem agricolam
oportet de fructibus suis edere uitauimus
publicam curiositatem ne non tam uolenti
bus dm demonstrare uideamur quam
fastidientibus prodidisse

Argumentum euangelii secundum
Iohannem

HIC EST IOHANNES EUAN
gelista unus de duodecim
discipulis di qui uirgo electus a do est quem
de nuptiis nubere uolentem reuocauit ds

18

cui uirginitas in hoc duplex testimonium
in euangelio datur quod et praeceteris di
lectus a dō dicitur. Et huic matrem suam iens
ad crucem commendauit dš ut uirginem
uirgo seruaret. denique manifestans in
euangelio quod erat ipse incorruptibilis
uerbi opus inchoans solus uerbum caro
factum esse nec lucem a tenebris fuisse con
praehensam testatur. primum signum po
nens quod in nuptis fecit dš ostendens
quod erat ipse legentibus demonstraret
quod ubi dn̄s inuitatur deficere nuptiarum
uinum debeat ut ueteribus inmotatis noua
omnia quae a xp̄o instituuntur appareant.
de quo singula quaeque in ministerio acta
uel dicta euangelii ratio quaerentibus mon
strat. hoc autem euangelium scribsit
in asia posteaquam in pathmos insula
apocalipsi inscribserat ut cui in principio

cationis corruptibile principium ingenissi
et incorruptibilis finis peruirginem inapo
calipsi reddereetur dicente xp̄o ego sum alpha
et w et hic est iohannis quisciens superuenis
se diem recessus sui conuocatis discipulis
suis inefesso permulta signorum experimen
ta conprobans dm̄ discendens inde fossum
sepulturae suae locum facta oratione
ad possitus est ad patres suos tam extraneus
a dolore mortis quam a corruptione carnis
alienus inuenitur. qui et si post omnes euan
gelium scribsi sedhicatur tamen dispositione
canonis ordinati post matheum ponitur
quoniam in dn̄o quae nouissima sunt non
uelud extrema et abiecta numero sed
plenitudinis opere perfecta sunt et hoc
uirgini debebatur quorum tamen uel scri
torum in tempore dispositio uel librorum
ordinatio ideo per singula a nobis non

19

exponitur ut sciendi desiderio collocato et
quaerentibus fructus laboris et deo magiste-
rii doctrina servetur

ZACHARIAE sacerdoti appa-
ruit angelus et adnuntiavit ei filium iohan-
nem et idem mariae adnuntiavit angelus
filium ihm ... Ctoribus ... Etacci.
Nativitatem ihu adnuntiat angelus pas-
pit simeon puerum ihm et benedicat
dm et anna profeassa ... bat
Annorum duodecim ihs in templo doce
seniores ... tasmum poenitez
Ubi iohannis baptizat populum bap

ante Et baptizatus ihs ab iohanne
fuit fere annorum qui putabatur
esse filius ioseph Et generatio usque
ad adam qui fuit filius dei Et in deserto
agebatur a zabulo temptatus ieiunauit
diebus
In nazareth legit ihs librum esaiae Et dixit
non est acceptus profeta in patria sua
In sinagoga hominem habentem demonium
mundauit catores hominum
Ubi apostolis dixit uenite faciam uos pis
Ubi leprosus rogauit ihm Et mundauit eum
Paralyticum curauit dns qui tollens gra
batum suum abiit in domum suam
Et secutus est ihm publicanus nomine leui
Et dixit ihs nemo mittit uinum nouum in
utres ueteres eas Et manducabant
Die sabbati discipuli uellebant spi
Et in sinagoga ihs curauit hominem habentem manum

ceri clam · Ubi discipulos elegit et nomina eorum
designat et loca beatitudinem
De festuca et trabe de oculo eruendo et de domo
aedificata supra petram et harenam
Ubi centurionis servum curavit ihs
Mortuum unicum filium viduae resuscitat ihs
Et narrati referunt — venturus es et ihs adclarui(t)
Iohannis de carcere ad ihm mittit dicens tu es qui
bus de iohanne loquitur — mulier ingressa
Recumbens ihs in domum farissaei quae clam
lacrimis lavit pedes eius et capillis tergens os
culabatur et unguento
Proponit parabulam seminantis et declaravit
eam discipulis suis Et nuntiabatur ei mater
et fratres eius quia foris stant
Et dormiente ihu in navicula facta est tem
pestas et rogatus a discipulis comprehendit mare
et siluit — ihm vexerunt de homine
in infectione chaemoniorum daemoniorum legio porcus

erant II porcos

Filiam principis resuscitat ihs et mulierem
a profluvio sanguinis salvat

Potestatem dedit ihs discipulis suis demonia
expellere et langores sanare :· Similit.

De quinque panibus et duobus piscibus in quinque
virorum :· Et dicit qui vult tol

Interrogat ihs discipulos quem eum dicerent
lat crucem suam et sequatur me.

In monte loquebatur cum moyse et helia des
cendens ihs de monte puerum a demonio
curavit et docebat humilitatem sicut pu
eros fieri decordam prohibito qui non se
quebatur

Dixerunt iacob et iohannis dne sinis peta
mus ignem ut fecit helias de caelo :·

Ait quidam ad ihm sequar te et alio dixit
sequere me et sine mortuos sepelire mor
tuos suos et cetera

Et designauit ihs [illegible] et mandauit eis ut ir[illegible]
in properat [illegible] ciuitatibus. dete quia nomina

Et reuersi lxxii cum gaudio et dixit eis ihs gau
uestra scripta sunt in caelo et confessio ihu
ad patrem lem in [illegible]richo et incidit

Hominis parabulam descendentis ab [illegible]usa
in latrones. elegi

Intrat ihs marthae mariaque optimam partem

Et postulatus a discipulis docet [illegible] et
propo[illegible] p[illegible] petentis tres panes
et dicit [illegible] et [illegible] elemosina.

Et cum diceretur quod in belzebul eiecit
dixit omne regnum diuisum aduer
sus se non stabit

De [illegible] ionae profetae et lucerna cor
poris [illegible] oculus tuus foris

De calice et catino mundatis farisaeis

De primas cathedras et in [illegible] profetarum

Inproperat dns farisaeis

Dicit discipulis adtendite a fermento farisaeorum
et qui dixerit in spu sco non remittetur ei et nolite
cogitare quid loquamini.

Hominis divitis uberes fructus adtulit possessio.
Nolite sollicita esse animae quid edatis considerate lilia
agri nolite timere pusillus grex et servi
quibus constituit dns super familiam suam ut
dent eis tritici   Liberari ab
Non venit pacem mittere sed gladium et de operariis li
adversario dum es cum illo in via et venit ad ar-
borem ficus plantatam in vinea quae non fecit
fructus per annos tres   Cum sacrificiis

De sanguine galilaeorum quem miscuit pylatus
Mulierem ad infirmitate curvam vero decem sa-
navit ihs regnum dei grano sinapis et fermento ab-
scondito in farina   Hierusalem hierusalem
Filii regni expellantur et erunt novissimi primi
quae occidis profetas. Ubi hydropicum ihs curavit

aedificare primos accubitos & ad caenam non
diuites sed pauperes rogari / et sal.

De eo qui uoluit turrem aedificare & homini

De oue quae errauerat dicentes & mulieris
quae perdiderat decem dragmas / substan

Homini quidam habuit duos filios & diuisit his
tiam suam / potest duobus

De uilico iniquitatis quod prudenter fecit · Non
dominis seruire · qui dimittit uxorem & aliam
ducit moechatur · / scandalum homini illi

De quodam diuite & lazaro & abraham quo sinu uiuit
erat nominasti · discipuli augere nobis fidem

Si peccauerit frater tuus corripe eum decem leprosi
ad eum decessere grate · dies filii ho.

De eadem utilitate si mundati sunt e quibus unus gra

Sic ulla regnum di · Sicut fuit in diebus noe & ubi
fuerit corpus ibi erunt aquilae · / putis

De iudice iniquitatis docuit ut ... filius hominis
... pelli · Duo homines ascenderunt

intemplo orare et accipiendam pl[illegible]

puls ... aedificatum pus [illegible]

Factus est euangelium per sororum [illegible]

Et caecum secus uiam sedentem inluminat ...

De zaccheo publicanorum principe. Homo quidam

abiit accipere regnum et elegit servos suos

De asina. Expulsi dixit ihs si hii tacuerint

lapides clamabunt. Et flevit super hierusa-

lem et eiecit de templo uendentes. Et interroga-

uit ihs baptismum iohannis unde esset ...

Ubi colonum occiderunt dominum uineae et dicunt [illegible]

Reddite quae caesaris sunt caesari et

quae dei sunt deo ... Et xps filius dauid

Septem fratres qui unam uxorem habuerunt

fuit interrogatum ... Fallacio ...

Et respiciens uidit quae mittebant in gazo-

Pontem incendio [illegible] non praetermeditari in ille

hora ... puello quam ... De arbore fici [illegible]

[illegible] prope est [illegible]

23

Introiuit satanas in cor iudae ut traderet ihm·
Et misit ihs discipulos et parauerunt pascha.
dixit sacramentum corporis et sanguinis
sui qui uult in uobis esse maior erit minister·
Qui habet tollat et peram et qui non habet
uendat tunicam et emat gladium·
Et in monte solus orasse dixit discipu
lis orate ne intretis in temptationem
Et dixit ihs iudae osculo filium hominis tradis·
Et dixerunt ad illum principes sacerdotum si
tu es xps dic nobis et obtulerunt eum
pylato et herodi
Et in passione dixit ihs pater dimitte illis
qui nesciunt et uni de latronibus dixit
hodie mecum eris in paradiso
Post resurrectionem apparuit ihs duob:
euntibus ad uillam et apostolis et benedixit
eos et ascendit in caelis

Iohannis testimonium perhibuit dicens ego
non sum dignus corrigiam calciamenti
eius soluere. Item iohannis dicit ec-
ce agnus dei qui tollit peccatum mundi.

Et ostendit ihs discipulis suis ubi maneret et
secuti sunt eum. Ubi ihs de aqua uinum fecit
in channa galilaeae. Eiecit ihs de templo om
nes uendentes et dixit domus orationis est
domus patris mei. Qui non renatus fuerit de nouo
ex aqua et spiritu sancto non intrabit in regnum dei.
Ubi baptizat ihs et dixit iohannis discipulis
ego non sum xps. Ubi secessit ihs a iudea et
ubiit in samariam. petit bibere et
Sedens super puteum mulierem samaritanam
ait discipulis suis alii laborauerunt et uos in la
borem ipsorum introistis. Omnis propheta sine
honore est in patria est. Siua ubi filium reguli sana
uit.

In porticu salamonis ad natatoriam piscinam
hominem ab infirmitate : horchiacis
Annorum xxxuiii sanauit. De quinque panibus
et duobus piscibus ubi uolunt eum et de hebraeae
in regem et fugit et uidit ad discipulos suos
ambulans supra mare et dixit ego sum
panis uitae. Nunquid et uos uultis ire.
Cum aliqui de discipulis abirent retro dixit
Et dixerunt ad ihm fratres eius uade hinc
in iudeam et dixit ihs nolite iudicare se-
cundum faciem quaeritis me et ubi sum non
potestis uenire. uerbum in adulterio
Qui sitit scriptum est. Adducunt ad eum mu
deprachensam Et dixit ihs iudaeis Cum
exaltaueritis filium hominis cognoscetis
quia ego sum et ante abraham ego sum.
De caeco a natiuitate cui linuit oculos et
dixit uade ad siloam.

Ego sum pastor bonus qui pono animam meam
pro ouib; meis. lam ...
Dicunt ei farisaei si tu es xps dic nobis pa
Ubi lazarum resuscitat quarta die . ihu
Et accipit maria unguentum et unxit pedes
et farisaei uolebant occidere lazarum.
Et turbae acciperunt flores palmarum et
dicebant ossanna et dicebat ihs qui
amat animam suam perdet eam.
Cum multa signa fecisset ihs dicebat ego
lux in hunc mundum ueni ...
Ubi ihs pedes discipulorum lauit
Et cum exiret iudas ut traderet ihm dixit
ei ihs quod facis fac celerius.
Et cum dicat ihs discipulis suis dilegite in
uicem uos et petro dicit ter me ne
gabis Ego sum uia et ueritas.
Si diligatis me praecepta mea custodite

Et ego rogabo patrem meum et mittat uo
bis spm ueritatis. me diligeritis gau
Ego sum uitis uera et pater meus agricola. si
deritis quia uado ad patrem
Venit hora ut qui uos occiderit puta
se obsequium dō facere. Et tristitiam
habebitis sed iterum uidebo uos et
gaudebit cor uestrum. Et eleuatis
oculis ihs dixit pater clarifica filium tuum.
Pater sce serua eos in nomine tuo id est
discipulos. ad pilatum.
Et duxerunt ihm ad annan et caifam
Et de cruce dixit ihs discipulo quem di
ligebat ecce mater tua
Post resurrectionem apparuit ihs disci
pulis et non credebat thomas et iterum ap
paruit ei increpat eum. thy pasce oues
Et cum dixisset manifestauit se ihs discipulis et ait petro diligis
meas et sequere me

Atusa	sollempniter stantes
Aaron	mons eorum
anna	gratia eius
aser	beatus
amos	oneratis
adclai	robustus one
arfaxath	sanans depopulationem
adam	homo terrenus
aminadab	populus abiectus
acelsat	possessio principatus
atereneu	heredes
cosam	divinans
athan	lucidus
addi	ager consolationis
cheber	transitus
hroth	pellicius

26

elisabeth	dei mei saturitas
heli	ascendens
elmadadi	dei mensura
er	uigilans
esram	oculus eorum
elisae	dei salus
fanuel	facies dei / dicitur pascha
fasec	transitus quod nos
filippus	os lampadis / dei
gabriel	fortitudo dei siue confortatio
galilea	uolutabilis / grysop
sattan	aduersarius siue trans
gerasearum	salus bona
iairete	Chonam iace
iordanis	dns census
iori	Columba mea
iairum	dns exultans
iohanna	dns gratia eius
iairus	Inluminans

Sochin artda brecan o rig herend ⁊ o muirchertach ua lochlaind ⁊ o diarmait ua mael
sechlaind o rig midi ⁊ o rig loigaire ocus o mac con ulad ua caellaidi ulban. Amail
dochin robói o loigairib ar ṡuid eclais .i. a daig comminoda cennaithi. Ro arlaig ⁊
lochlaind rig herend ⁊ diarmait ua mael sechlaind rig mide ⁊ rig loegaire serc na
hardaine ri cobnach ⁊ comingaib don. cond roín di oidib mo daib do eclais conaenic
⁊ conarsnaind ⁊ graine coitchind na huile eclas ⁊ saire [illegible] ethe ri. cond do reantha
di onaimib mo daib a lar ri ard brecan rul degaib. ⁊ Siat ro arlana fer ro ein
ri ⁊ maroine .i. gilla meic liac comarba patraic. muirchertach rig herend. diarmait
mc domnaill mhc murchaid rig mide. ⁊ [illegible] ua miadacan epscop mide. congalach
mc f[illegible]an rig gailing ⁊ [illegible] ua cathasaig rig saitne. domnall ua braenain rig luigne.
mael ruanaid ua ciarda rig cairpre. mael cron mc gilli ṡechlaind rig descirt
breg. murchad ua fidullan rig delbna. mc ronain rig cairpre gabra. ⁊ rig raithne
na hecailre cobnach. can comaitte ri ri ris fo ⁊ caill fo acht a bith i coitchend do muintir
ardabrecan amal bias do cach in toich ⁊ celina.,

delbna

Do ro gill gilla crist mc mancan [illegible] ardolaid forcela i cola [illegible] carti ⁊ daoli
[illegible] ono. o mac ceallach beollan .i. o cathal [illegible] ⁊ o bran [illegible]. ⁊ is e .i. [illegible] mc
[illegible] ar lana .i. mael mac ua [illegible] [illegible] dalach ⁊ aed ua maeil [illegible] ⁊ [illegible]
[illegible] ⁊ is e ferscolaige hirei [illegible] brot [illegible] alamaib mc mig [illegible]
nan comarba colaim cille ⁊ gillaurie ua [illegible] ⁊ sacart [illegible]
manach [illegible] mc mc beollan ⁊ [illegible]
o gallaib [illegible]. gilla crist ua [illegible] conaclaid ⁊ mc gillai [illegible] mc [illegible]
⁊ mc [illegible] ⁊ domnall ua bruic [illegible] comm [illegible]
ua [illegible] ⁊ [illegible] mc mc [illegible]
dubruigin. is e [illegible]
is [illegible] carta don [illegible] uile..

Mael Ciarain

27

Liber generationis ...

Liber

Liber genera...

ihu xpi filii da
uid filii abra
cham abra
cham autem
genuit isac
isac autem ge
nuit iacob ia
cob autem ge
nuit iudam
& fratres eius
iudas autem
genuit phares
& zaram de
thamar

phares autem
genuit esrom
esrom autem
genuit aram
aras autem
genuit amina
dab amina
dab autem ge
nuit naason
naason autem
genuit salam
on salamon
autem genuit
booz de ra

chab booz hs
genuit obed ex
ruth obed au
tem genuit ies
se iesse autem
genuit dauid
regem dauid
autem genuit
rex salamo
nem ex ea quae
fuit uriae
Salamon hs
genuit

Roboam robo
am autem gen
it abiam abia
autem genuit
asam asa hs
genuit iosafat
iosafat autem
genuit ioram
ioras autem
genuit oziam
Ozias autem
genuit ioathaz
ioathas autem

genuit achaam
achas h̃ genuit
ezechiam eze-
chias autem
genuit mannas
sem manasses
h̃ genuit am
os amos autē
genuit iosiam
iosias h̃ genuit
iechoniam &
fratres eius
in trans migra
tionem babylo
nis · & post tra
ns migrationē
babilonis · ie-
chonias genuit
salathiel sala
thiel h̃ genuī
sorobabel so
robabel autē
genuit abiud
abiud autem
genuit eliachī
eliachim

h genuit azor
azor autem
genuit sadoc
sadoc autem
genuit achim
achim autem
genuit eliud
eliud autem
genuit eleazar
eleazar autem
genuit matthan
matthan autem
genuit iacob

iacob autem
genuit ioseph
uirum marie
de qua natus
est ihs qui uoca
tur xps
Omnes ergo
generationes
ab abracham
usque ad dauid
generationes
xiiii. Et a da
uid usque ad

trans migrationem babilonis xiiii· Et a

trans migrationem babilonis usque ad

xpm generationes xiiii ∴

h generatio

sicerat cum esset disponsata mater
eius maria ioseph ante quam conueni
rent inuenta est in utero habens de spu
sco
Ioseph autem uir eius cum esset
iustus et nollet eam traducere uo
luit occulte dimittere eam
Haec autem eo cogitante ecce ange
lus dni in sompnis apparuit ei dice
ns · ioseph fili dauid noli timere ac
cipere mariam coniugem tuam quod
enim in ea natum est de spu sco est
pariet autem filium et uocabis no
men eius ihm · ipse enim saluum faciet
populum suum a peccatis eorum · hoc
autem totum factum est ut conple
retur quod dictum est a dno per

isaiam profetam dicentem· Ecce uirgo
in utero habebit et pariet filium et uo
cabunt nomen eius emanuel· quod est
interpraetatum nobiscum dns·
Exsurgens autem ioseph asump
no fecit sicut praecipit ei angels
dni· Et accepit coniugem suam et non
cognoscebat eam donec peperit fili
um suum unigenitum et uocauit no
men eius ihm
Cum ergo natus esset ihs in bethlem
iudaeae in diebus herodis regis ecce magi
ab oriente uenerunt in hgerusolimam
dicentes ubi est qui natus est rex iudeo
rum uidimus enim stellam eius in ori
ente et uenimus adorare eum
Audiens autem hgerudis rex

turbatus est & omnis hierusolima cum
eo & congregatis omnes principes sacer
dotum & scribas populi sciscitabatur
ab eis ubi xps nasceretur

At illi dixerunt in bethlem iudae
sic enim scriptum est per profetam
Et tu bethlem terra iuda nequaquam
minima es in principibus iuda ex te
enim exiet dux qui reget populum
meum israhel

Tunc herodis clam occultae uocat
us magis diligenter didicit ab eis tem
pus stellae quae apparuit eis &
mittens eos in bethlem dixit ite & in
terrogate diligenter de puero & cum
inueneretis eum renuntiate mihi ut
& ego ueniens adorarem eum quicumque

dissent regem abierunt Et ecce stella quam
uiderant in oriente antecedebat eos us
que dum ueniens staret supra ubi erat
puer. Uidentes autem stellam gauisi
sunt gaudio magno ualde. Et intran
tes domum inuenerunt puerum cum
maria matre eius Et procedentes ad
orauerunt eum. Et apertis thesauris
suis obtulerunt ei munera aurum tus
Et murram. Et responso accepto in
somnis ne redirent ad herodem sed
per aliam uiam regresi sunt in regionem
suam qui cum regressissent ecce ange
lus domini apparuit in somnis ioseph
dicens. Surge et accipe puerum et matr
em eius Et fuge in aegyptum Et esto ibi usq;
dum dicam tibi futurum est enim ut he

Et ueniens habitauit in ciuitate quae
uocatur nazareth . ut adimpleretur
quod dictum est per profetas quoniam
nazareus uocabitur

Math. cap. III.

In illis diebus uenit iohannis bap
tista praedicans in deserto iude
ae . et dicens paenitentiam agite adpro
pinquauit enim regnum caelorum

Hic est enim qui dictus est per essaiam
profetam dicentem

Uox clamantis in deserto parate
uiam dñi rectas facite semitas eius

Ipse autem iohannis habebat uesti
mentum de pilis camellorum et zo
nam pelliciam circa lumbos suos es
ca autem eius erat lucustae et mel
siluestrae . Tunc exibat ad eum hieru

solima & omnis iudea & omnis regio cir
ca iordanen & baptizabantur in ior
dane ab eo confitentes peccata sua ∴
Uidens autem multos phariseorum
& saduceorum uenientes ad baptismū
suum dixit eis progenies uiperarum
quis demonstrauit uobis fugere a fu
tura ira ∴ facite ergo fructum dignū
paenitentiae & ne uelitis dicere intra
uos patrem habemus abracham dico
enim uobis quoniam potest ds ex lapi
dibus istis suscitare filios abrachae
iam enim securis ad radicem arborū
possita est ∴
Omnis ergo arbor quae non facit
fructum bonum exciditur & in ignem
mittitur

Ego quidem uos baptizo in aqua in pe-
nitentiam qui autem post me uenturus
est fortior me est cuius non sum dig-
nus calciamenta portare ipse uos
baptizabit in spu sco et igni
Cuius uentilabrum in manu sua et
permundabit aream suam et congre-
gabit triticum suum in horreum pa-
leas autem conburet igni inextinguibili
Tunc uenit ihs a galilea in iordanen
ad iohannem ut baptizaretur ab eo
iohannis autem prohibebat eum
dicens ego a te debeo baptizari et tu
uenis ad me Respondens autem
ihs dixit ei sine modo sic enim decet nos
inplere omnem iustitiam tunc dimis-
sit eum

Baptizatus autem ihs confestim
ascendit de aqua et ecce aperti
sunt ei caeli et uidit spm di discenden
tem de caelo sicut columbam ueni
tem super se et ecce uox de caelis dicens
hic est filius meus dilectus in quo mihi
bene conplacui
Tunc ihs ductus est in desertum a spu Math
ut temptaretur a diabulo
Et cum ieiunasset xl diebus et
xl noctibus postea esuriit et acce
dens ad eum temptator dixit ei si fili
us di es dic ut lapides isti panes fiant
qui respondens dixit scriptum est
non in pane solo uiuit homo sed in
omni uerbo quod procedit de ore di
Tunc adsumpsit eum zabulus in sanc

38

ciuitatem et statuit eum supra pin
naculum templi· Et dixit ei si filius di
es mitte te deorsum scriptum est
enim quia angelis suis mandauit de te
et in manibus tollent te ne forte offen
das ad lapidem pedem tuum

Et ait illi ihs rursum scriptum est
non temptabis dnm dm tuum. Iterum
adsumpsit eum zabulus in montem
excelsum ualde et ostendit ei om
nia regna mundi et gloriam eorum
et dixit illi haec tibi omnia dabo si ca
dens adoraueris me· Tunc dicit
ei ihs uade retro satanas scriptum
est enim dnm dm tuum adorabis et
illi soli serues

Tunc reliquit eum zabulus et ecce

angeli accesserunt et ministrabant ei ::
Cum autem audisset ihs quod iohan
nis traditus esset secessit in galileam ::
Et relicta ciuitate nazareth uenit
et habitauit in capharnaum maritimam
in finibus zabulon et nepthalim ut in
pleretur quod dictum est per essaiam
pro fetam dicentem terra zabulon
et terra nepthalim uia maris trans
R: iordanen galileae gentium populus
qui sedebat in tenebris lucem uidit
magnam et sedentibus in regione
et umbra mortis lux orta est eis ::
Exinde coepit ihs praedicare
et dicere penitentiam agite ad
propinquauit enim regnum caelo
rum ambulans autem iuxta mare

galileae uidit duos fratres simonem
qui uocabatur petrus et andream fra
trem eius mittentes retia in mare erant
enim piscatores
Et ait illis ihs uenite post me et
faciam uos piscatores fieri
hominum at illi continuo relictis reti
bus secuti sunt eum
Et procedens inde uidit alios
duos fratres iacobum zebedei et io
hannem fratrem eius in naui cum ze
bedeo patre eorum reficientes retia
sua et uocauit eos illi autem statim
relictis retibus suis et patre secuti
sunt eum
Et circumibat ihs totam galile
am docens in sinagogis eorum et prae

dicans euangelium regni et sanans
omnem languorem et omnem infirmita
tem in populo : iam et obtule
Et abiit opinio eius in totam siri
runt ei omnes male habentes uariis
languoribus et tormentis conpraehe
hensos et qui demonia habebant
Et lunaticos et paralyticos et cura
uit eos et secutae sunt eum turbae
multae a galilea et decapoli et de
hierusolimis et de iudea et de trans
iordanen :
Videns autem ihs turbas ascen
dit in montem et cum sedisset
accesserunt ad eum discipuli eius et
aperiens os suum docebat eos
dicens

Beati pauperes spu quoniam
ipsorum est regnum caelorum
Beati mites quoniam ipsi possi
debunt terram
Beati qui lugent nunc quoniam
ipsi consulabuntur
Beati qui essuriunt & sitiunt
iustitiam quoniam ipsi satu
rabuntur
Beati misericordes quoniam
ipsi missericordiam consequentur
Beati mundo corde quoniam
ipsi dm̄ uidebunt
Beati pacifici quoniam filii dī
uocabuntur
Beati qui persecutionem pati
untur propter iustitiam quoni

ipsorum est regnum caelorum
Beati estis cum maledixerint uos
homines et persecuti uos fuerint
et dixerint omne malum aduer
sum uos mentientes propter me
gaudite et exsultate quoniam mer
cis uestra copiosa est in caelis
Sic enim persecuti sunt et profetas
qui fuerunt ante uos
Uos estis sal terrae quod si sal eua
nuerit in quo salietur ad nihilum
ualebit ultra nisi ut mittatur foras
et conculcetur ab hominibus
Uos estis lux mundi non potest ci
uitas abscondi supra montem
posita neque accendunt lucer
nam et ponunt eam sub modio

41

sedsupracandellabrum utluceat om
nibus quiindomusunt· Sic luceat lux
uestra coram hominibus utuideant
operauestra bona et glorificent pa
trem uestrum quiincaelis est
Nolite putare quiaueni soluere legem
aut profetas nonueni soluere
sedcomplere ·: transeat cae
Amen quippe dico uobis donec
lum et terra iota unum autunus
apex nonpraeteribit alege donec
omnia fiant tis istis
Qui ergo soluerit unum demanda
minimis et docuerit sichomines mi
nimus uocabitur inregno caelorum
Qui autem fecerit sic et docuerit hic
magnus uocabitur inregno caelorum

Dico enim uobis quia nisi abundauerit
iustitia uestra plus quam scribarum
et farisseorum non intrabitis in regnum
caelorum
Audistis quia dictum est antiquis
non occides qui autem occiderit reus
erit iudicio. Ego autem dico uobis quia
omnis qui irascitur fratri suo
reus erit iudicio. qui autem dixerit fra
tri suo racha reus erit concilio. Qui au
tem dixerit fatue reus erit gehennae ignis
Si ergo offeres munus tuum ad altare
et ibi recordatus fueris quia frater
tuus habet aliquid aduersum te relin
que ibi munus tuum ad altare. Et
uade prius reconciliare fratri tuo
et tunc ueniens offeris munus tuum

Esto consentiens aduersario tuo cito
dum es in uia cum eo ne forte tradat te
aduersarius iudici · et iudex tradat
te ministro et in carcerem mittaris
Amen dico tibi non exies inde donec
reddas nouissimum quadrantem
Audistis quia dictum est antiquis
non mechaberis ego autem dico uobis
quoniam omnis qui uiderit mulierem
ad concupiscendam eam iam mecha
tus est eam in corde suo
Quod si oculus tuus dexter scanda
lizat te erue eum et proiece abs te ex
pedit enim tibi ut pereat unum mem
brorum tuorum quam totum corpus
tuum mittatur in gehennam · Et si dex
tera manus tua scandalizat te ab

sed et eam & proiece abs te expedit enim
tibi ut pereat unum membrorum tuo
rum quam totum corpus tuum mittatur
in gehennam: dictum est enim quicum
que dimisserit uxorem suam det illi
libellum repudii: Ego autem dico uobis
quia omnis qui dimisserit uxorem suā
excepta fornicationis causa facit eā
moechari & qui dimissam duxerit
adulterat

Iterum audistis quia dictum est anti
quis non periurabis reddes autem dō
iuramenta tua

Ego autem dico uobis non iurare om
nino neque per caelum quia thronus
di est neque per terram quia scabellū
est pedum eius neque per hieruso

43

limam quia ciuitas est magni regis neq:
per capud tuum iuraueris quia non po
tes unum capillum tuum album face
re aut nigrum · Sit autem sermo uester
est est non non quod autem his abun
dantius a malo est ∴

Audistis quia dictum est antiquis
oculum pro oculo dentem pro dente·
Ego autem dico uobis non resistere
a malo

Sed si quis te percusserit in dexte
ram maxillam tuam praebe illi
et alteram et ei qui uult tecum in iudi
cio contendere et tunicam tuam tol
lere dimitte ei et pallium

Et qui te angarizauerit mille
passus uade cum illo alia duo·

Qui petit a te da ei et uolenti mutuari a te
ne auertaris ∴ Diliges proxi
Audistis quia dictum est antiquis
mum tuum et odies inimicum tuum
Ego autem dico uobis diligite inimicos
uestros et benefacite his qui oderu
nt uos et orate pro persequentibus
et calumpniantibus uobis ut sitis filii
patris uestri qui in caelis est · Qui solē
suum oriri facit super bonos et malos
et pluit super iustos et iniustos ∴
Si enim diligatis eos qui uos diligunt
quam mercedem habebitis nonne
et puplicani hoc faciunt · Et si salu
taueritis fratres uestros tantum quid
amplius facitis nonne et ethnici hoc
faciunt estote ergo uos perfecti

44

sicut et pater uester caelestis perfectus est

MATH. VI

Attendite ne iustitiam uestram facia
tis coram hominibus ut uideamini ab ei s
alioquin mercedem non habebitis apud
patrem uestrum qui in caelis est
Cum ergo facies elimosinam noli tu
bacanere ante te sicut hypochritae
faciunt in sinagogis et in uicis ut hono
rificentur ab hominibus Amen dico
uobis perciperunt mercedem suam
Te autem faciente elimosinam nesciat
ad sinistra tua quid faciat dextera tua
ut elimosina tua sit in abscondito et pa
ter tuus qui uidet in abscondito reddet ti bi
Cum oratis non eritis sicut hypo
critae qui amant in sinagogis et in an
gulis platearum stantes orare ut uid e

antur ab hominibus

Amen dico uobis receperunt
mercedem suam Tu autem cum orabis
intra in cubiculum tuum et cluso ostio
tuo ora patrem tuum in absconso
et pater tuus qui uidet in absconso red
det tibi

Orantes autem nolite multum lo
qui sicut ethnici putant enim quia
in multa loquio suo exaudiantur Noli
te ergo adsimilari eis Scit enim pa
ter uester quid uobis opus sit ante
quam petatis ab eo Sic ergo uos orabitis
tur nomen tuum

Pater noster qui es in caelis scificae
adueniat regnum tuum fiat uo
luntas tua sicut in caelo et in terr a

panem nostrum supersubstantialem
da nobis hodie et dimitte nobis de
bita nostra sicut et nos dimittimus
debitoribus nostris · et ne inducas nos
in temptationem sed libera nos a malo
Si enim dimisseritis hominib: peccata
eorum dimittet et uobis pater ues
ter caelestis dilicta uestra caelestis si h
non dimisseritis hominibus nec pater
uester dimittet uobis peccata uestra
Cum autem ieiunatis nolite fieri
sicut hypocritae tristes demoliuntur
exterminant enim facies suas ut pare
ant hominibus ieiunantes
Amen dico uobis quia receperunt
mercedem suam · Tu autem cum
ieiunas unge caput tuum et faciem tuam

lauia ne uidearis hominibus ieiunans
sed patri tuo qui in absconso est et pa
ter tuus qui uidet in absconso reddet tibi
Nolite thesaurizare uobis thesauros
in terra ubi erugo et tinea demolitur et
ubi fures effodiunt et furantur
Thensaurizate autem uobis thens
auros in caelo ubi neque erugo neque tinea
demolitur et ubi fures non effodiunt
nec furantur ubi enim fuerit thensau
rus tuus ibi erit et cor tuum
Lucerna corporis tui est oculus tuus
si fuerit oculus tuus simplex totum
corpus tuum lucidum erit
Si autem oculus tuus nequam fuerit
totum corpus tuum tenebrosum erit
Si ergo lumen quod in te est tenebrae

sunt· tenebrae ipse quantae sunt

Nemo potest duobus dominis seruire

aut unum enim hodio habebit et al
terum diliget aut unum sustinebit et
alterum contempnet non potestis ser
uire deo et mammonae

Ideo dico uobis ne soliciti sitis animae
uestrae quid manducetis neque corpo
ri uestro quid induamini· nonne anima
plus est quam esca et corpus plus qu
am uestimentum

Respicite uolatilia caeli quoniam
non serunt neque metunt neque con
gregant in horrea

Et pater uester caelestis pascit
illa nonne uos magis plures estis
illis quis autem uestrum cogitans

potest adiecere ad staturam suam cu
bitum unum. Et de uestimento quid sol
liciti estis considerate lilia agri quomodo
crescunt non laborant neque neunt.
Dico autem uobis quoniam nec salamon
in omni gloria sua coopertus est sicut
unum ex istis
Si autem fenum agri quod hodie est
et cras in clibanum mittitur ds sic ues
tit quanto magis uos minimae fidei
Nolite ergo solliciti esse dicentes
quid manducabimus aut quid bibemus
aut quid operiemur. hec enim omnia
gentes inquirunt. Scit enim pater
uester quia his omnibus indigetis
Quaerite ergo primum regnum di
et iustitiam eius et omnia haec adici

entur uobis :· Nolite ergo solliciti esse
in crastinum :· Crastinus enim dies sol
licitus erit sibi ipse sufficit enim
diei malitia sua :·
ATH. VII. Nolite iudicare ut non iudicemini in
quo enim iudicio iudicaueritis iudi
cabimini et in qua mensura mensi fu
eritis remetietur uobis :·
Quid autem uides fistucam in oculo
fratris tui et trabem in oculo tuo
non uides aut quomodo dicis fratri tuo
sine eiciam fistucam de oculo tuo et ec
ce trabis est in oculo tuo :·
Hypocrita eice primum trabem de
oculo tuo · et tunc uidebis eicere fistu
cam de oculo fratris tui :·
Nolite dare scm canibus neque

mittatis margaritas uestras ante porcos
ne forte conculcenteas pedibus suis et
conuersi disrumpant uos
Petite et dabitur uobis querite et
inuenietis pulsate et aperietur uo
bis omnis enim qui petit accipit
et qui querit inuenit et pulsanti ape
ritur
Aut quis est ex uobis homo quem si
petierit filius suus panem numquid
lapidem porriget ei Aut si piscem
petierit numquid serpentem porri
get ei Si ergo uos cum sitis mali nostis
bona dare filiis uestris quanto magis
pater uester qui in caelis est dabit
bona petentibus se
Omnia quaecumque uultis bona

ut faciant uobis homines ita et uos fa
citeis haec est enim lex et profetae

Intrate per angustam portam quia
lata porta et spatiosa uia quae
ducit ad perditionem et multa sunt
qui intrant per eam quam angusta po
rta et arta uia quae ducit ad uitam
et pauci sunt qui inueniunt eam

Adtendite autem uobis a falsis profe
tis qui ueniunt ad uos in uestimentis o
uium intrinsecus autem sunt lupi ra
paces a fructibus eorum cognoscetis eos

Numquid colligunt de spinis uuas
aut de tribulis ficus

Sic omnis arbor bona fructus facit
bonos Mala autem arbor malos
fructus facit Non potest arbor bona

malos fructus facere · Neque arbor ma
la fructus bonos facere · Omnis ar
bor quae non facit fructum bonum ex
ciditur et in ignem mittetur · Igitur ex
fructib: eorum cognoscetis eos

Non omnis qui dicit mihi dñe dñe intra
bit in regnum caelorum sed qui
facit uoluntatem patris mei qui in cae
lis est ipse intrabit in regnum caelorū

Multi dicent mihi in illa die dñe dñe
nonne in tuo nomine prophetauimus
et in tuo nomine demonia eiecimus et
in tuo nomine uirtutes multas fecimū

Et tunc confitebor illis quia num
quam noui uos discedite a me omnes
qui operamini iniquitatem

Omnis ergo qui audit uerba

mea haec et facit ea adsimilabitur uiro
sapienti qui aedificauit domum suam
super petram et discendit pluia et uene-
runt flumina et flauerunt uenti et in-
ruerunt in domum illam et non cecidit
fundata enim erat super petram

Et omnis qui audit uerba mea
haec et non facit ea similis erit uiro
stulto qui aedificauit domum suam
super harenam et discendit pluia
et uenerunt flumina et flauerunt
uenti et inruerunt in domum illam et
cecidit et fuit ruina eius magna

Et factum est cum consummasse-
ihs uerba haec admirabantur turbae
super doctrinam eius erat enim docens
eos sicut potestatem habens et non

sicut scribae eorum et farisei.

Cum autem discendisset de monte — Matth VIII

secutae sunt eum turbae multae.

Et ecce leprosus quidam ueniens ado

rabat eum dicens dne si uis potes me

mundare. Et extendens manum teti

git eum ihs dicens uolo mundare. Et con

festim mundata est lepra eius. Et ait illi

ihs uide nemini dixeris sed uade osten

de te sacerdoti et offer munus quod

praecipit moyses in testimonium illis.

Post haec autem cum introisset ihs

cafarnaum ad eum accessit qui

dam centorio rogans eum et dicens dne

puer meus iacet in domu paraliticus

et male torquetur. Et ait illi ihs ego ue

niam et curabo eum

Et respondens centorio ait illi dne
non sum dignus ut intres sub tectum meū
sed tantum dic uerbo et sanabitur
puer meus ·:· constitutus habens
Nam et ego homo sum sub potestate
sub me milites et dico huic uade et ua
dit et alio ueni et uenit et seruo meo
dico fac hoc et facit ·:·
Audiens autem ihs miratus est
et sequentibus se dixit amen dico uo
bis non inueni tantam fidem in israhel
Dico autem uobis quod multi ab o
riente et occidente uenient et re
cumbent cum abracham et isac et
iacob in regno caelorum filii autem
regni huius eicientur in tenebras ex
teriores ibi erit fletus et stridor dentiū

Et dixit ihs centorioni uade et sicut
credidisti fiat tibi et sanatus est puer in
illa hora.
Et cum uenisset ihs in domum petri
uidit socrum eius iacentem et febrican
tem et tetigit manum eius et dimisit
eam febris et surrexit et ministrabat eis
Vespere autem facto obtulerunt ei
multos demonia habentes et eiecebat
sps inmundos uerbo et omnes male
habentes curauit ut conpleretur
quod dictum est per essaiam profetam
dicentem qui ipse infirmitates nostras
accepit et egritudines portauit.
Uidens autem ihs turbas multas cir
cum se iusit ire trans fretum
Et accedens unus scriba ait illi

magister sequar te quocumque ieris

Et dicit ei ihs uulpes foueas habent
et uolucres caeli nidos ubi requiescunt
Filius autem hominis non habet ubi
caput suum reclinet

Alius autem de discipulis eius ait illi
dñe permitte me primum ire et sepe
lire patrem meum

Ihs autem ait illi sequere me et dimit
te mortuos sepelire mortuos suos

Et ascendente eo in nauicula secu
ta sunt eum discipuli eius. Et ecce
motus magnus factus est in mari ita
ut nauicula operiretur fluctib:
erat enim uentus contrarius illis ip
se uero dormiebat et accesserunt
et suscitauerunt eum dicentes dñe

saluanos perimus & dicit eis quid timidi
estis modicae fidei · Tunc surgens impe
rauit uentis & mari & facta est tran
quilitas magna. porro homines mira
ti sunt dicentes qualis est hic quia uen
ti & mare obediunt ei ·
Et cum uenisset trans fretum in reg
one gerassenorum occurrerunt ei duo
homines habentes demonia de monu
mentis exeuntes se uinimis ita ut nemo
posset transire per uiam illam & ecce
clamauerunt dicentes quid nobis & ti
bi ihu fili di uenisti huc ante tempus
torquere nos erat autem non longe ab
eis grex porcorum multorum pascens
daemones autem rogabant eum dicen
tes si eicis nos mitte nos in gregem por

eorum et ait illis ite at illi exeuntes abie-
runt in porcos et ecce impetu abiit totus
grex per praeceps in mare et mortui sunt
in aquis. Pastores autem fugerunt et
uenientes in ciuitatem nuntiauerunt
omnia et de his qui demonia habebant
et ecce tota ciuitas exiit obiam ihu et uiso
eo rogabant ut transiret a finib: eorum:
TH.IX. Et ascendens in nauicula trasfretauit
et uenit in ciuitatem suam et ecce
offerebant ei paraliticum iacentem
in lecto et uidens ihs fidem illorum dix
it paralitico confide fili remittun
tur tibi peccata tua. Et ecce quidam de
scribis dixerunt intra se hic blasfe
mat. Et cum uidisset ihs cogitationes
eorum dixit ut quid cogitatis mala in

cordibus uestris · Quid est facilius dicere
dimittuntur tibi peccata tua aut dicere
surge & ambula ut sciatis autem quoni
am filius hominis habet potestatem
in terra dimittere peccata :·
Tunc ait paralitico surge & tolle lec
tum tuum & uade in domum tuam
& surrexit & abiit in domum suam
uidentes autem turbae timuerunt &
glorificauerunt dm̄ qui dedit potesta
tem talem hominibus
Et cum transiret inde ihs uidit
hominem sedentem in teloneo matheū
nomine & ait illi sequere me & sur
gens secutus est eum :·
Et factum est discumbente eo
in domu ecce multi puplicani & peccat

tores uenientes discumbebant cum ihu
et discipulis eius et uidentes farissaei di
cebant discipulis eius quare cum pu
plicanis et peccatoribus manducat
magister uester

At ihs audiens ait non est opus ualen
tibus medico sed male habentibus eun
tes autem discite quid est misericordi
am uolo et non sacrificium non enim
ueni uocare iustos sed peccatores ad pe
nitentiam

Tunc accesserunt ad eum discipuli
iohannis dicentes quare nos et farissei
ieiunamus frequenter discipuli autem
tui non ieiunant et ait illis ihs num
quid possunt filii sponsi lugere quam
diu cum illis est sponsus uenient autem

dies cum auferetur ab eis sponsus et tunc
ieiunabunt in illis diebus nemo autem
conmittit commissuram panni rudis in
uestimentum uetus· tollit enim plenitu
dinem eius a uestimento :·

Et peior scisura fit neque mittunt·
uinum nouum in utres ueteres alioqui
prumpuntur utres et uinum effun
detur et utres pereunt sed uinum no
uum in utres nouos mittunt et ambo
conseruantur

Haec illo loquente ad eos ecce prin
ceps unus accessit :· et adorabat
eum dicens filia mea modo defuncta est
sed ueni inpone manum tuam super eam
et uiuet :· Et surgens ihs sequebatur
eum et discipuli eius :· Et ecce mulier

quaesanguis fluxum patiebatur duo
decim annis accessit retro et tetigit fim
briam uestimenti eius dicebat enim in
tra se si tetigero tantum uestimentum meis
salua ero :·

Et ihs conuersus et uidens eam dixit
confide filia fides tua te saluam fecit ∴

Et salua facta est mulier ex illa hora.
Et cum uenisset ihs in domum principis
et uidisset tibicines et turbam tumult
antem dicebat recedite non est enim
mortua puella sed dormit et diri
debant eum et cum iecta esset turba
intrauit et tenuit manum eius et sur
rexit puella

Et exiit fama haec in uniuersam
terram illam

Et transiente inde ihs secuti sunt eum
duo caeci clamantes et dicentes missere
re nostri fili dauid cum autem uenisset
duo domum accesserunt ad eum duo
caeci et dicit eis ihs creditis quia pos
sum hoc facere uobis· Dicunt ei uiq:
dne· tunc tetigit oculos eorum dicens
secundum fidem uestram fiat uobis
Et aperti sunt oculi eorum et commi
natus est eis ihs dicens uidete ne quis
sciat· illi autem exeuntes diffamauerũ
nt eum in totam terram illam egressis
autem illis: Et surdum
Ecce obtulerunt ei hominem mutum
demonium habentem et eiecto demonio
locutus est mutus et miratae sunt
turbae dicentes numquam apparuit

sicut in israhel. farisaei autem dicebant
in belsebud in principe demoniorum
eicit demones
Et circumibat ihs ciuitates omnes
et castella docens in sinagogis eorum
et praedicans euangelium regni et curans
omnem languorem et omnem infirmitatem
Uidens autem turbas misertus est eis
qui erant uexati et iacentes sicut oues
non habentes pastorem
Tunc dicit discipulis suis messis qui
dem multa operarii autem pauci rogate
ergo dnm messis ut eiciat operarios
in messem suam

ATH. X. Et conuocatis duodecim discipulis
suis dedit eis potestatem spm inmundo
rum ut eicerent eos et curarent omnem

languorem et omnem infirmitatem

Duodecim autem apostolorum no
mina haec sunt primus simon qui
dicitur petrus et andreas frater eius
iacobus zebedei et iohannis frater eius
philippus et bartholomeus thomas
et matheus puplicanus iacobus alphei
et thatheus simon cannaneus et iudas
scariothes qui tradidit eum

Hos duodecim missit ihs praecipiens
eis et dicens in uiam gentium ne abieritis
et in ciuitates samaritanorum ne intra
ueritis sed potius ite ad oues quae peri
erunt domus israhel

Euntes autem praedicate dicentes quia
adpropinquauit regnum caelorum in
firmos curate mortuos suscitate

leprosus mundate daemones eicite
Quod gratis accipistis gratis date. nolite
possidere aurum neque argentum ne
que pecuniam in zonis uestris non peram
in uia. neque duas tonicas neque calcia
menta. neque uirgam in manibus uestris
dignus est enim operarius cibo suo
In quacumque ciuitatem aut castellum
intraueritis interrogate quis in ea
dignus sit et ibi manete donec exeatis
Intrantes autem in domum salutate
eam dicentes pax huic domui et siqui
dem fuerit digna domus ista ueniat
pax uestra super eam si autem non fu
erit digna pax uestra ad uos reuertetur
Et quicumque non receperit uos
neque audierit sermones uestros ex

euntes foras de domu uel de ciuitate uel
castella illo excutite pulverem de pedib:
uestris :· Amen dico uobis tolerabilib:
erit terrae sodomorum et gomorreorū
in die iudicii quam illi ciuitati :·
Ecce ego mitto uos sicut oues in medio
luporum estote ergo prudentes sicut
serpentes et simplices sicut columbae :·
nt enim uos in
Cauete autem ab hominibus trade
concilis et in sinagogis suis flagellabunt
uos et ad praesides et ad reges ducemini
propter me in testimonium illis et gentib:
Cum autem tradent uos nolite cog
itare quomodo aut quid loquemini non
enim uos estis qui loquemini sed sps
patris uestri qui loquitur in uobis

Tradet autem frater fratrem in mortem
et pater filium et insurgent filii in paren
tes et morte eos adficient et eritis odio
omnibus hominibus propter nomen
meum qui autem perseuerauerit usque
in finem hic saluus erit
Cum autem persequentur uos in ci
uitate ista fugite in aliam si autem et
in alia persecuti uos fuerint t
fugite et in tertiam amen enim dico uobis non
consummabitis ciuitates israhel do
nec ueniat filius hominis
Non est discipulus super magistrum
nec seruus super dominum suum suf
ficit discipulo ut sit sicut magister eius
et seruus sicut dominus eius
Si patrem familias belzebud uocat

uerunt quanto magis domisticos eius
ne ergo timueritis eos ⁘

Nihil enim est opertum quod non reue-
labitur et occultum quod non sciatur
Quod dico uobis in tenebris dicite in
lumine et quod in aure audistis
praedicate super tecta et nolite time-
re eos qui occidunt corpus animam autem
[redacted] non possunt occidere sed
potius eum timete qui potest animam
et corpus perdere in gehennam nonne
duo passeres asse ueneunt et unus ex illis
non cadit super terram sine patre ues
tro qui in caelis est ⁘

Uestri autem et capilli capitis omnes
numerata sunt nolite ergo timere eos
multis passeribus meliores estis uos

omnis ergo qui confitebitur in me coram ho
minibus confitebor et ego eum coram pa
tre meo qui in caelis est
Qui autem negaverit me coram homi
nibus negabo et ego · et ego eum coram
patrem eo qui in caelis est
Nolite arbitrari quia venirim pacem
mittere in terram non veni pacem
mittere sed gladium veni [redacted]
enim separare filium hominem adver
sus patrem suum et filiam adversus
matrem suam et nurum adversus so
crum suam et inimici hominis domestici eius
Qui amat patrem aut matrem plus
quam me non est me dignus et qui
amat filium aut filiam plus quam me
non me dignus et qui non accipit crucem

suam & sequatur me non est me dignus·
Qui inuenit animam suam perdet
illam· & qui perdiderit animam
suam propter me inueniet eam :
Qui recipit uos me recipit & qui
me recipit recipit eum qui me misit·
Qui recipit prophetam in nomine
profetae mercedem profetae
accipiet· & qui recipit iustum in nomine
iusti mercedem iusti accipiet :
Et quicumque potum dederit uni
ex minimis istis calicem aquae fri
gidae tantum in nomine discipuli amen
dico uobis non perdet mercedem suam·
Et factum est cum consummasset
ihs uerba haec praecipiens duo
decim discipulis suis transiit inde ut

docere et praedicare in ciuitatib: eorum :
Iohannis autem cum audisset in uincu
lis opera xpi mittens duos de disci
pulis suis ait illi tu es qui uenturus es
an alium exspectamus · Et respondens
ihs ait illis euntes renuntiate iohanni
quae audistis et uidistis caeci uident
claudi ambulant leprosi mundan
tur surdi audiunt mortui resurgunt
pauperes euangelizantur :: Et beatus
est qui non fuerit scandalizatus in
me · Illis autem abeuntibus coepit ihs
dicere ad turbas de iohanne baptista
quid existis in desertum uidere harun
dinem uento agitatam sed quid existis
uidere hominem mollibus uestitum :
Ecce qui mollib: uestiuntur in domib:

regum sunt sed quid existis uidere profe
tam etiam dico uobis et plus quam profeta
Hic est enim de quo scriptum est ecce
ego mitto angelum meum ante faciem tuam
qui praeparabit uiam tuam ante te
Amen dico uobis non surrexit in
ter natos mulierum maior iohan
ne baptista qui autem minor est in
regno caelorum maior illo
A diebus autem iohannis baptis
tae usque nunc regnum caelorū
uim patitur et uiolenta rapiunt illud
Omnes enim profetae et lex usq;
ad iohannem profetauerunt
et si uultis percipere ipse est helias
qui uenturus est qui habet aures au
diendi audiat

Cui autem similem aestimabo generati
onem istam similis est pueris sedentibus
in foro quidam canentes coaequalibus dicunt
cantauimus uobis et non saltastis lamenta
uimus uobis et non planxistis · Uenit enim
iohannis neque manducans neque bi
bens et dicunt demonium habet uenit
filius hominis manducans et bibens et
dicunt ecce homo uorax et potator uini
publicanorum et peccatorum amicus et
iustificata est sapientia a filiis suis ·
Tunc coepit exprobrare ciuitatibus in
quibus factae sunt plurimae uirtutes eius
quia non egissent paenitentiam · Uae tibi beth
saida quia si in tyro et sidone factae es
sent uirtutes quae factae sunt in uobis ol
lim in cilicio et cinere paenitentiam egis

sent uerumtamen dico uobis tyro et sidoni
remisius erit in die iudicii quam uobis et tu
capharnaum numquid usque ad caelum
exaltaberis usque ad infernum discendes
Quia si in sodomis factae fuissent uir
tutes quae factae sunt in te forte man
sisent usque in hunc diem uerumtamen
dico uobis quia terrae sodomorum remis
sius erit in die iudicii quam tibi
In illo tempore respondens ihs dixit con
fiteor tibi pater domine caeli et terrae quia
abscondisti haec a sapientibus et prudenti
bus et reuelasti ea paruulis ita pater
quia sic fuit placitum ante te
Omnia mihi tradita sunt a patre meo
patrem quisquam
Et nemo nouit filium nisi pater neque

61

nouit nisi filius et cui uoluerit filius reuelare
Uenite ad me omnes qui laboratis et o-
nerati estis et ego reficiam uos tollite
iugum meum super uos et discite a me
quia mitis sum et humilis corde et inueni-
etis requiem animabus uestris iugum enim
meum suaue est et honus meum leue est.
ATH. XII In illo tempore abiit ihs sabbato per sa-
ta discipuli autem eius essurientes co-
ceperunt uellere spicas et manducare fa-
risaei autem uidentes illos dixerunt
ei ecce discipuli tui faciunt quod non lice-
et eis facere sabbatis at ille dixit eis non le-
gistis quid fecerit dauid quando essuriit
et qui cum eo erant quomodo intrauit
in domum dei et panes propositionis
comedit quos non licebat ei edere neque

his quicum eo erant nisi solis sacerdotibus:
Aut non legistis in lege quia sabbatis
sacerdotes in templo sabbatum uiolant
et sine crimine sunt dico autem uobis
qui templo maior est hic si autem sciretis quid
est misericordiam uolo et non sacrificium
numquam condempnassetis innocentes
dominus est enim filius hominis etiam sabbati:
Et cum inde transisse uenit in sinago
gam eorum et ecce homo erat manum a-
ridam habens et interrogabant eum di-
centes si licet sabbatis curare ut accu-
sarent eum ipse autem dixit illis quis
erit ex uobis homo qui habet ouem unam
et si ciciderit haec sabbatis in foueam
nonne tenebit et leuabit eam quanto
magis melior est homo oue itaque lice-

sabbatis benefacere :·

Tunc ait homini extende manum
tuam & extendit & restitutaest sanita
ti sicut & altera :·

Exeuntes autem farissaei consiliū
faciebant aduersus eum quomo
do eum perderent :·

Ihs autem sciens secessit inde & secu
ti sunt eum multi & curauit eos om
nes & praecipit eis ne manifestum eum
facerent ut inpleretur quod dictum
est per essaiam profetam dicentem

Ecce puer meus quem elegi dilectus meus
in quo bene conplacuit animae meae ponam
spm meum super eum & iudicium gentib:
adnuntiabit non contendet neque clama
bit neq: audiet aliquis in plateis uocem

eius arundinem quasatam non confrin.
get et linum fumigans non extinguet do.
nec eiciat ad uictoriam iudicium et in no
mine eius gentes sperabunt :·
Tunc oblatus est ei homo demonium
habens caecus et mutus et surdus.
et curauit eum ita ut loqueretur et uideret.
Et stupebant omnes turbae et di.
cebant num quid hic est filius dauid
Pharissei autem audientes dixerunt
hic non eicit demonia nisi in belzebub
principe demoniorum :·
Ihs autem sciens cogitationes eorum
dixit eis omne regnum diuisum contra se.
desolabitur et omnis ciuitas uel domus.
diuisa contra se non stabit si enim sata.
nas satanan eicit aduersus se diuisus est :·

Quomodo ergo stabit regnum eius si ego
in beelzebul eicio demones filii uestri in
quo ieciunt ideo ipsi iudices uestri erunt
si autem ergo in spu di eicio demonia igitur
peruenit in uos regnum di · Aut quomo
do potest quisquam intrare in domum
fortis et uasa eius diripere nisi prius
alligauerit fortem et tunc domum illius
diripiat ·

Qui non est mecum contra me est et qui
non congregat mecum dispargit · ideo
dico uobis omne peccatum et blasfemia
remittetur hominibus sps autem blas
phemia non remittetur et quicumque
dixerit uerbum aduersus filium hominis
remittetur ei Qui autem dixerit con
tra spm scm non remittetur ei neque

in hoc saeculo neque in futuro ∴
Aut facite arborem bonam et fruc
tum eius bonum aut facite arborem ma
lam et fructum eius malum siquidem
ex fructu arbor cognoscetur. progenies
uiperarum quomodo potestis bona lo
qui cum sitis mali · Ex abundantia enim
cordis os loquitur ∴
Bonus homo de bono thesauro pro
fert bona ∴ Et malus homo de ma
lo thesauro cordis sui profert mala ∴
Dico autem uobis quoniam omne uer
bum otiosum quod locuti fuerint
homines reddent rationem pro eo in die
iudicii ∴ Ex uerbis enim tuis iustificabe
ris et ex uerbis tuis condempnaberis ∴
Tunc responderunt ei quidam de

scribis et pharisseis dicentes magister uo
lumus a te signum uidere
Qui respondens ait illis generatio mala
et adultera signum querit et signum non
dabitur ei nisi signum ionae profetae
sicut enim fuit ionas in uentre ceti tribus
diebus et tribus noctibus sic erit filius
hominis in corde terrae tribus diebus
et tribus noctibus
Uiri niniuitae surgent in iudicio cum
generatione ista et condempnabunt eam
quia poenitentiam egerunt in praedicati
one ionae et ecce plus quam iona hic
Regina austri surget in iudicio cum gene
ratione ista et condemnabit eam quia
uenit a finibus terrae audire sapientiam
salamonis et ecce plus quam salamon
hic

Cum autem inmundus sps transierit ab
homine ambulabat per loca arida quae
rens requiem et non inuenit ∴ de exi ∴
Tunc dicat reuertar in domum meam un
Et ueniens inuenit uacantem scopis mun
datam et ornatam · Tunc uadit et adsumit
secum septem alios sps nequiores se
et intrantes habitant ibi ∴ Et fiunt no
uissima hominis illius peiora priorib;
sic erit generationi huic pessimae ∴
Adhuc eo loquente ad turbas ecce
mater eius et fratres foris stant quaerentes
loqui cum eo ∴ Dixit autem ei quidam ecce
mater tua et fratres tui foris stant quae
rentes loqui tecum ∴ At ipse respondens
dicens aiebat quae est mater mea et qui
sunt fratres mei et extendens manum

in discipulos suos dixit ecce mater mea
et fratres mei quicumque enim fecerit
uoluntatem patris mei qui in caelis est
ipse meus frater et soror et mater mea est.
In illo die exiens ihs de domu sedebat se
cus mare et congregatae sunt ad eum tur
bae multae ita ut in nauicula ascendens
sederet et omnis turba stabat in li
tore et locutus est eis in parabulis dicens.
Ecce exit qui seminat seminare se
men suum et dum seminat quaedam ce
ciderunt secus uiam et uenerunt uo
lucres caeli et comederunt ea.
Alia autem ciciderunt in petrosa
ubi non habebant terram multam et
continuo exorta sunt quia non habebant
altitudinem terrae sole autem orto

aestuauerunt et quia non habebant ra
dicem aruerunt
Alia autem ceciderunt in spinas
et creuerunt spinae et soffocauerunt ea
Alia uero ceciderunt in terram bonam
et dabunt fructum aliut centissimum
aliut sexagissimum aliut tricensimum
qui habet aures audiendi audiat Et ac
cedentes discipuli dixerunt ei quare
in parabulis loqueris eis · qui respondens
ait eis : Quia uobis datum est nos
se misterium regni caelorum · illis autem
non datum est
Qui enim habet dabitur ei et abun
dabit qui autem non habet et quod
habet auferetur abeo :: dentes
Ideo in parabulis loquor eis quia ui

non uident & audientes non audiunt nec
intellegunt ut conpleretur eis profeta
essaiae dicentis auditu audietis & non in
tellegetis & uidentes uidebitis & non uide
bitis incrasatum est enim cor populi huius
& auribus suis grauiter audierunt & ocu
los suos concluserunt ne quando oculis
uideant & auribus audiant & corde in
tellegant & conuertantur & sanem eos ∴

Ceterum incrasatum est cor populi
huius & aures eorum obstruerunt & ocu
los suos conpraeserunt ne quando con
uertantur & sanem eos ∴

Uestri autem beati oculi qui uident &
aures uestrae quia audiunt amen quip
pe dico uobis quia multi profetae & iusti
cupierunt uidere quae uidetis & non ui

dierunt et audire quae audistis et non au
derunt
Uos autem audite parabolam semi
nantis omnis qui audit uerbum regni
et non intellegit uenit malignus et rapit
illud quod seminatum est in corde eius
hic est qui secus uiam seminatus est
Qui autem supra petrosa seminatus est
hic est qui audit uerbum et continuo
cum gaudio accipit illud non habet au
tem in se radicem sed temporalis est
facta autem tribulatione ac persecuti
one propter uerbum continuo scanda
lizatur Qui autem seminatus est
in spinis hic est qui uerbum audit et sol
licitudo saeculi istius et fallacia diui
tiarum suffocat uerbum et sine fructu

efficitur· Qui uero in terram bonam
seminatus est· hic est qui audit uerbum
et intellegit et fructum adfert et facit
aliud quidem centessimum aliud autem
sexagissimum· aliud tricensimum·

Aliam parabulam proposuit
eis dicens simile factum est
homini regnum caelorum qui semina
uit bonum semen in agro suo cum autem
dormirent homines uenit inimicus eius
et superseminauit zezania in medio
tritici et abiit· Cum autem creuisset her
ba et fructum fecisset· Tunc apparue
runt zezania accidentes autem serui
patri familias dixerunt ei· Dne nonne
bonum semen seminasti in agro tuo· un
de ergo habet zezania· Et ait illis inimi

cus homo hoc fecit serui autem dixerunt
ei uis imus et colligemus ea : nia
Et ait eis non ne forte colligentes zeza
simul et triticum cum eis eradicetis · sed
sinite utraque crescere usque ad mes
sem · et in tempore messis dicam messo
ribus meis colligete primum zezania
et alligate ea fasciculos ad conconbu
rendum triticum autem congregate in hor
reum meum :

Aliam parabulam proposuit
eis dicens simile est regnum celo
rum grano sinapis quod accipiens homo
seminauit in agro suo quod minimum est
omnibus seminib: cum autem creuerit
maius fit omnibus holeribus et fit ar
bor ita ut uolucres caeli ueniant et ha

habitent in ramis eius celis

Aliam parabulam locutus est eis di
simile est regnum caelorum fermento
Quod acceptum mulier abscondit in fa
rinae satis tribus donec fermentatum
est totum

Haec omnia locutus est ihs in para
bulis ad turbas · Et sine parabulis
non loquebatur eis · ut impleretur quod
dictum est per profetam dicentem · Ape
riam in parabulis os meum eructabo
absconsa a constitutione mundi ·

Tunc dimissis turbis uenit in domum
et accesserunt ad eum discipuli
eius dicentes dne disserre nobis parabu
lam tritici · Et zizaniorum agri · Qui res
pondens ait · qui seminat bonum se

me est filius hominis. Ager autem est
hic mundus bonum uero semen hii sunt
filii regni. Zizania autem filii sunt dia
buli nequam inimicus autem qui semina
uit ea est diabulus messis uero consumma
tio saeculi est. messores uero angeli sunt.
Sicut ergo colliguntur zizania et igni
conburuntur :: Sic erit in consummati
one saeculi. Mittet filius hominis an
gelos suos et colligent de regno eius om
nia scandala. et eos qui faciunt iniqui
tatem et mittent eos in caminum ignis.
Ibi erit fletus et stridor dentium. Tunc
iusti fulgebunt sicut sol in regno pa
tris eorum qui habet aures audiendi
audiat :: ro abscondito in
Simile est regnum caelorum thesau

agro quem qui inuenit homo abscon
dit et prae gaudio illius uadit et uendit
uniuersa quae habet et emit agrum
illum· Iterum simile est regnum cae
lorum homini negotiatori quaerenti
bonas margaretas inuenta autem
una margarita pretiosa abiit et
uendidit omnia quae habuit et emit eam·
Iterum simile est regnum caelorum
saginae missae in mare quae ex omni
genere piscium congregat quam cum
impleta esset eduxerunt ad litus· et
sedentes elegerunt bonos in uassa sua·
malos autem miserunt foras· Sic
erit in consummatione saeculi exi
bunt angeli et separabunt malos
de medio iustorum et mittent eos in ca

minum ignis ibi erit fletus et stridor den
tium· Dixit eis intellexistis haec omnia
Dicunt ei etiam dñe· Et ait illis ideo om
nis scriba doctus in regno caelorum
similis est homini patri familias
qui profert de thesauro suo noua
et uetera·
Et factum est cum consummasset
ihs parabulas istas transiit inde·
Et ueniens in patriam suam doce
bat eos in sinagogis eorum ita
ut mirarentur et dicerent unde huic
sapientia haec et uirtutes nonne hic est
fabri filius ioseph nonne mater eius
dicitur maria et fratres eius iacobus
et iohannis et ioseph et simon et iudas
et sorores eius nonne omnes apud nos
sunt

Unde ergo huic omnia ista & scandali
zabantur in eo

Et autem dixit eis non est profeta
sine honore nisi in patria sua &
in domu sua. & ideo non fecit ibi uirtutes
multas propter incredulitatem eorum.

In illo tempore audiuit herodis tetrar-
cha famam de ihū & ait pueris suis
Numquid hic est iohannis baptista
quem ego decollaui ipse surrexit a
mortuis & ideo uirtutes operantur in eo

Herodis enim tenuit iohannem & al-
ligauit eum & possuit eum in car-
cere propter erodiadem uxorem fra-
tris sui philippi. dicebat enim illi io-
hannis non licet tibi habere eam.
Et uolens eum occidere timuit popu

lum quia sicut prophetam eum habe-
bant · filia herodiadis
Die autem natalis herodis saltauit
in medio tricilinio et placuit herodi
unde cum iuramento pollicitus est
ei dare quodcumque postolasset
ab eo at illa praemonita a matre
sua dixit da mihi caput iohannis
baptistae in disco · Et contristatus est
herodis propter iuramentum autem
et propter eos qui pariter recumbe-
bant iusit dari misitque et decol-
lauit iohannem in carcere et adlatum
est caput eius in disco · Et datum est
puellae et puella adtulit matri suae
Et accedentes discipuli eius tulerunt
corpus eius et sepelierunt illud et

uenientes nuntiauerunt ihu :

Quod cum audisset ihs secessit in
de in nauicula in locum desertum
seorsum et cum audissent turbae
secutae sunt eum pedestres de ciui
tatibus et exiens uidit turbam multam et
misertus est eis et curauit languidos eorum

Vespere autem facto accesserunt
ad eum discipuli eius dicentes de
sertus est locus et hora iam praeterii
dimitte turbas ut euntes in castella
emant sibi escas — cesse ire da
Ihs autem dixit eis non habent nec
te illis uos manducare · Respon
derunt ei dicentes non habemus hic
nisi panes · u · et duos pisces qui ait eis
adferte illos mihi huc et cum iusiset

turbam discumbere supra foenum
acceptis quinque panibus et duobus pis
cibus aspiciens in caelum benedixit
et fregit et dedit discipulis suis panes
discipuli autem dederunt turbis et
manducauerunt omnes et saturati
sunt et tulerunt reliquias duodecim
cofinos fragmentorum plenos man
ducantium autem fuit numerus quin
que milia uirorum exceptis mulieri
bus et paruulis

Et statim iussit discipulis suis as
cendere in nauiculam ut praecederent
eum trans fretum donec ipse dimit
tere turbas ·· ontem
Et dimissa turba ascendit in m
solus orare ··

72

Uespere autem facto solus erat ibi na
uicula autem in medio mari iactabatur
fluctibus erat autem illis uentus contra
rius quarta autem uigilia noctis uenit
ad eos ambulans supra mare et uiden
tes eum supra mare ambulantem tur
bati sunt dicentes quia fantasma est
et pro timore clamauerunt statimque
ihs loqutus est eis dicens habete fidu
ciam ego sum nolite timere

Respondens autem petrus dixit
Dne si tu es iube me uenire ad te
super aquas at ipse ait ueni et discen
dens petrus de nauicula ambulabat
super mare ut ueniret ad ihm uidens
uero uentum ualidum timuit et cum
coepisset mergi clamauit dicens dne

saluum me fac & continuo ihs exten
dens manum & ad praechendit eum
& ait illi modicae fidei quare dubitasti·
Et cum ascendissent in nauiculam
cessauit uentus qui autem in na
uicula erant uenerunt & adoraue
runt eum dicentes uere dei filius es tu ::
Et cum transfretassent uenerunt
in terram genezar & cum cog
nouissent eum uiri loci illius· Uene ru
nt & adorauerunt eum & miserunt
in uniuersam regionem illam & obtu
lerunt ei omnes male habentes &
rogabant eum ut uel fimbriam ues
timenti eius tangerent quicumque
tangerunt salui facti sunt ::
Tunc accesserunt ad eum ab hieru . Mar

solimis scribae· Et farissei dicentes qua
re· discipuli tui transgrediuntur tra
ditionem seniorum non enim manus
suas lauant cum panem manducant.
ipse· autem respondens ait illis· Qua
re· Et uos transgredimini mandatum
di propter traditionem uestram nam
ds dixit honora patrem tuum Et ma
trem tuam :· Et qui maledixerit pa
tri uel matri morte moriatur· Uos
autem dicitis uel patri uel matri suae·
quicumque dixerit munus quodcumq;
ex me est tibi proderit Et non honori
ficauit patrem suum uel matrem Et
inritum fecistis mandatum di prop
ter traditionem uestram :· Hypocri
tae· bene profetauit de uobis Isaias·

dicens populus hic labiis me honorat
cor autem eorum longe est a me sine
causa autem me colunt docentes doc
trinas et mandata hominum Et con
uocatis ad se turbis dixit eis Audite
et intellegite Non quod in os intrat
quoinquinat hominem sed quod pro
cedit ex ore hoc quoinquinat hominem
Tunc accedentes discipuli eius dix
erunt ei scis quia pharisaei audi
to hoc uerbo scandalizati sunt at
ille respondens ait Omnis plantatio
quam non plantauit pater meus caeles
tis eradicabitur Sinite illos caeci
sunt duces caecorum caecus autem
si caeco ducatum praestet ambo in
foueam cadent Respondens autem

petrus dixit ei · dissere nobis parabulam
istam at ille dixit adhuc et uos sine intel
lectu estis non intellegitis quia omne
quod in os intrat in uentrem uadit et
in secesum recessit mittitur · Quae autem
procedunt de ore de corde exeunt haec
coinquinant hominem · De corde enim
exeunt cogitationes malae homicidia
adulteria fornicationes falsa testimo
nia · blasfemiae furta auaritia nequi
tia doli :: Haec sunt quae coinquinant
hominem · non lotis autem manibus
manducare non coinquinant hominem :
Egresus inde ihs secessit in par
tes tyri et sidonis et ecce mulier cannanae
a finibus illis egressa clamauit ad eum
dicens miserere mei dne fili dauid

filia mea male a daemonio uexatur qui
non respondit ei uerbum et accedentes
discipuli eius rogabant eum dicentes
dimitte eam quia clamat post nos
Ipse autem respondens ait non sum
missus nisi ad oues quae perierunt
domus israhel
At illa uenit et adorauit eum dicens
dne adiuua me qui respondens
ait non est bonum sumere panem fili
orum et mittere canibus. At illa dixit
etiam dne nam et catuli edunt de mi
cis quae cadunt de mensa dominorum
suorum Tunc respondens ihs ait ei
O mulier magna est fides tua fiat tibi
sicut uis et sanata est filia illius ex illa
hora

Et cum transisset inde ihs uenit ite
rum secus mare galilaeae et ascendens
in montem sedebat ibi et accesserunt
ad eum turbae multae. Habentes se
cum mutos clodos caecos debiles et a
lios multos et proiecerunt eos ad pedes
eius et curauit eos omnes ita ut turbae
mirarentur uidentes mutos loquentes
clodos ambulantes caecos uidentes
et magnificabant dnm israhel
Ihs autem uocatis ·xii· discipulis suis
dixit misereor turbae huic quia tri
duum est iam quod perseuerant me
cum et non habent quod manducent
dimittere eos ieiunos nolo ne deficiant
in uia. Et dicunt ei discipuli unde ergo
nobis in deserto panes tantos ut sa

turentur turbae multae: Et ihs ait illis
quot panes habetis. at illi dixerunt
septem et paucos pisciculos et praeci
pit turbae ut discumberent super
terram et accipiens ihs septem panes
et pisces gratias agens benedixit fregit
et dedit discipulis suis. et discipuli de
derunt populo et comederunt omnes
et saturati sunt et quod superfuit de
fragmentis tulerunt septem sportas
plenas erant autem qui manducaue
runt quattuor milia hominum extra
paruulos et mulieres et dimisa turba
ascendit in nauiculam et uenit in fines
magedan

Et accesserunt ad eum pharissei
et saducaei temptantes et ro

gauerunt eum ut signum de caelo ostende-
re eis. At ille respondens ait eis :·

Facto uespere dicitis serenum erit
in cras · rubicundum est caelum
cum nubibus · Et mane dicitis hodie tem-
pestas rutulat enim triste caelum

Hypochritae faciem ergo caeli iudica-
re nostis signa autem temporum non
potestis :·

Generatio mala et adultera signum
quaerit et signum non dabitur ei
nisi signum Ionae profetae et relictis
illis abiit :· Et cum uenissent disci-
puli eius trans fretum obliti sunt
panes accipere :·

Qui dixit eis adtendite uobis et ca-
uete a fermento pharisseorum

et sadducaeorum ∴
At illi cogitabant inter se dicentes
quia panes non accipimus ∴ Sciens
autem ihs cogitationes eorum dixit
quid cogitatis inter uos modicae fidei
quia panes non habetis nondum intel
legitis neque recordamini de quinque
panibus et quinque milibus hominum
et quod cofinos sumpsistis neque
septem panes et quattuor milia ho
minum et quod sportas sumpsistis
quare non intellegitis quia non de pa
ne dixi uobis cauete a fermento sa
ducaeorum et pharisaeorum ∴
Tunc intellexerunt quia non de pani
bus dixerit cauete a fermento pani
um pharisaeorum et sadducaeorum

sed a doctrina pharisseorum et
sadducaeorum adtendere sibi

Venit autem ihs in partes cessa
riae philippi et interrogabat
discipulos suos dicens quem dicunt
homines esse filium hominis. At illi
dixerunt. Alii iohannem baptistam.
Alii autem eliam alii uero heremiam
aut unum ex profetis. Dicit illis uos
autem quem me esse dicitis. Respon
dens autem simon petrus dixit tu es
xps filius dei uiui.

Respondens autem ihs dixit ei be
atus es simon bar iona quia
caro et sanguis non reuelauit
tibi sed pater meus qui in caelis est.

Et ego dico tibi quia tu es petrus

Et superhanc petram aedificabo aec
clessiam meam et portae inferni non
praeualebunt aduersus eam et tibi
dabo claues regni caelorum :: Et
quaecumque ligaueris super terram
erunt ligata et in caelo :: Et quae
cumque solueris super terram erunt
soluta et in caelis ::

Tunc praecepit discipulis suis ut
nemini dicerent quia ipse esset
ihs xps :: Exinde coepit ihs ostende
re discipulis suis quia oportet eum
ire in hierusolimam et multa pati
a senioribus et scribis et principibus
sacerdotum et occidi et tertia die
resurgere ::

Et adsumens eum petrus coepit

78

increpare illum dicens absit a te dne
non erit tibi hoc qui conuersus dixit pe
tro uade post me satanas scandalum
es mihi quia non sapis ea quae sunt
di sed ea quae sunt hominum
Tunc ihs dixit discipulis suis Si
quis uult post me uenire abneget
se ipsum sibi et tollat crucem suam
et sequatur me Qui enim uoluerit
animam suam saluam facere per
det eam Qui autem perdiderit animam
suam propter me inueniet eam
Quid autem prodest homini si uniuer
sum mundum lucretur animae ue
ro suae detrementum patiatur aut
quam dabit homo commotationem
pro anima sua Filius enim homi

nis uenturus est in gloria patris sui cum
angelis suis· Et tunc reddet unicuique
secundum opera eius ∴
Amen dico uobis sunt quidam
de his adstantibus qui non gustabunt
mortem donec uideant filium homi
nis uenientem in regno suo ∴ Et fac MATH.
tum est post dies sex adsumpsit ihs XVII.
petrum et iacobum et iohannem fra
trem eius· Et duxit illos in montem
excelsum seorsum et transfiguratus
est ante eos· Et resplenduit facies
eius sicut sol uestimenta autem eius
facta sunt alba sicut nix· Et ecce
apparuit illis moyses et helias cum
eo loquentes ∴ Respondens autem
petrus dixit ad ihm domine bonum est

nobis hic esse· Si uis faciamus hic tria
tabernacula. unum tibi et mosi unum
et heliae unum· Adhuc eo loquente·
ecce nubs lucida obumbrauit eos·
Et ecce uox de nube dicens hic est fili
us meus dilectus in quo mihi bene con
placui ipsum audite· Et ecce audi
entes discipuli ciciderunt in faciem
suam et timuerunt ualde· Et accessit
ihs et tetigit eos· Et dixit eis surgite
et nolite timere· Leuantes autem ocu
los suos neminem uiderunt nisi so
lum ihm· Et discendentibus illis de
monte praecipit eis ihs dicens nemi
ni dixeritis uissionem donec filius
hominis a mortuis resurgat

Et interrogauerunt eum

discipuli dicentes quid enim scribae dicunt
quod heliam primum oportet uenire
At ille respondens ait illis helias qui
dem uenturus est et restituet omnia:
Dico autem uobis quia helias iam ue
nit et non cognouerunt eum sed fe
cerunt in eo quaecumque uoluerunt
sic et filius hominis passurus est
ab eis. Tunc intellexerunt discipuli
quia de iohanne babtista dixit eis:
Et cum uenisset ad turbas acces
sit ad eum homo genib: prouolutus
ante eum dicens dñe missere filio
meo quia lunaticus est et male pati
tur nam sepe cadit in ignem et crebro
in aquam et obtuli eum discipulis
tuis et non potuerunt curare eum:

Respondens ihs ait o generatio incre
dula et peruersa quousque ero
uobiscum usquequo patiar uos ad
ferte mihi illum huc ad me et incre
pauit eum ihs et exiit ab eo demoni
um et curatus est puer ex illa hora∴
Tunc accesserunt discipuli ad ihm
secreto et dixerunt ei quare
nos non potuimus eicere illum.
Et dixit eis propter incredulitatem
uestram ∴ Amen quippe dico uobis
si habueritis fidem sicut granum se
napis dicitis monti huic transi hinc
illuc et transibit et nihil inpossibi
le erit uobis hoc autem genus non
iecitur nisi per orationem et ieiunium
Conuersantib: autem illis in ga

lileam dixit illis ihs futurum est ut fili
us hominis tradetur in manus hominum
et occident eum et tertia die resurget
et contristati sunt uehementer :·
Et cum uenissent in capharnaum
accesserunt qui didragma acci
piebant ad petrum et dixerunt ma
gister uester non soluit didragma
ait etiam :· Et cum intrasset in
domum praeuenit eum ihs dicens qu
id tibi uidetur simon reges terrae a
quibus accipiunt tributum uel censum
a filiis suis an ab alienis dicente autem
illo ab alienis :· Dixit illi ihs ergo
liberi sunt filii · ut ergo non scandali
zemus eos uade ad mare et mitte
hamum tuum et eum piscem qui primus

ascenderit tolle et aperto ore eius in
uenies ibi staterem illum sumens da
eis pro me et te

ATH. VIII

In illa hora accesserunt discipuli ad
ihm dicentes quis putas maior est
in regno caelorum et aduocans ihs par
uulum statuit eum in medio eorum
et dixit amen dico uobis nisi conuer
si fueritis et efficiamini sicut paruu
li non intrabitis in regnum caelorum

Quicumque ergo humiliauerit se
sicut paruulus iste hic erit mai
or in regno caelorum Et quis sus
ciperit unum paruulum talem in
in nomine meo me suscepit

Qui autem scandalizauerit unum
de minimis istis qui in me credunt

expedit ei ut suspendatur mola asina
ria in collo eius et demergatur in profun
dum maris ∴ Uae autem mundo huic
a scandalis necesse est enim ut ueni
ant scandala. Uerumtamen uae ho
mini illi per quem uenit scandalum ∴
Si autem manus tua uel pes tuus
scandalizat te abscide eum
et proiece abs te bonum est tibi ingre
di debilem ad uitam uel clodum quam
duas manus uel duos pedes habentem
mitti in ignem aeternum
Et si oculus tuus scandalizat te
erue eum et proiece abs te bo
num est tibi unum oculum habere
et ingredi in uitam quam duos oculos
habere et mitti in gehennam ignis ∴

Uidete ne contempnatis unum de pu
sillis istis qui credunt in me. dico enim
uobis quia angeli eorum in caelis sem
per uident faciem patris mei qui in
caelis est. Uenit enim filius hominis
saluare quod perierat :

Quid uobis uidetur si fuerint alicui
homini centum oues et errauerit
una ex eis nonne relinquet non
aginta nouem in montibus et uadit
quaerere eam quae errauerat : Et
si contigerit ut inueniat eam amen
dico uobis quia gaudebit super eam
magis quam super nonaginta nouem
quae non errauerunt sic non est uolun
tas ante patrem uestrum qui in caelis
est ut pereat unus de pusillis istis :

Si autem peccauerit inte frater tuus
uade et argue eum inter te et ip
sum solum si te audierit lucratus
es fratrem tuum
Si autem non te audierit adhuc ad
hibe tecum unum uel duos ut in o
re duorum uel trium testium stet om
ne uerbum quod si non audierit eos
dic aecclessiae si autem aecclesiam
non audierit sit tibi sicut gentalis et
puplicanus
Amen dico uobis quaecumque adliga
ueritis super terram erunt ligata
et in caelis et quaecumque solue ri
tis super terram erunt soluta et
in caelis. Iterum dico. Erint
Amen dico uobis quia si conuene

duo ex uobis super terram de omni re q(uae)-
cumque petaerint a patre meo qui in
caelis est fiat cum illis. Ubi enim
sunt duo uel tres congregati in nomi
ne meo ibi ego sum in medio eorum
Tunc accedens petrus ad eum dixit
d(omi)ne quoniam si peccauerit in me
frater meus quoties dimittam ei us
que in septies. Dicit illi ih(esu)s non dico
tibi usque septies sed usque septua
gies et septies.
Ideo adsimilatum est regnum cae
lorum homini regi qui uoluit ra
tionem ponere cum seruis suis
Et cum coepisset rationem po
nere oblatus est ei unus qui debe
bat decem milia talenta cum autem

non haberet unde redderet iussit eum
dominus uenundari et uxorem eius
et filios et omnia quae habebat et red
di debitum procedens autem seruus
ille rogabat eum dicens patientiam
habe in me domine et omnia reddam
tibi. Misertus autem dns illi seruo
dimissit eum et debitum remissit ei.
Egresus autem seruus ille inuenit
unum de conseruis suis qui debe
bat ei centum denarios et tenens
suffucabat eum dicens redde qu
od debes et procedens conseruus
eius rogabat eum dicens patien
tiam habe in me et omnia reddam
tibi. Ille autem noluit sed habiit et mi
sit eum in carcerem donec redderet

debitum· Uidentes autem conserui eius
quae fiebant contristati sunt ualde·
et uenerunt et narrauerunt domino suo
omnia quae facta fuerant :
Tunc uocauit illum dns eius et ait illi
serue nequam omne debitum dimisi
tibi quoniam rogasti me· non ergo opo^r
tuit et te misereri conserui tui si
cut et ego tui misertus sum· et ira
tus dns eius tradidit eum tortorib:
quo adusque redderet uniuersum
debitum sic et pater meus caelestis
faciet uobis si non remiseritis unus
quisque fratri suo de cordibus uestris
Et factum est cum summas
set ihs sermones hos tran^s
tulit se a galilea et uenit in fines

iudeae trans iordanem Et secutae
sunt eum turbae multae et curabat
eos ibi · Et accesserunt ad eum faris
saei temptantes eum et dicentes si li
cet homini dimittere uxorem suam
quacumque ex causa qui respondit
Et ait illis ∴ Non legistis quia qui fe
cit ab initio masculum et feminam
fecit eos et dixit propter hoc dimit
tet homo patrem et matrem et ad
herebit uxori suae et erunt duo in
carne una Itaque non sunt duo
sed una caro quod ergo ds coniunc
xit homo non separet · Dicunt illi
quid ergo mosses mandauit dari
illi libellum repudi et dimittere
uxorem · Ait illis quoniam mosses

ad duritiam cordis uestri permissit
uobis dimittere uxores uestras ab ini
tio autem non sic fuit
Dico autem uobis quia quicumque
dimisserit uxorem suam nisi
ob causam fornicationis et aliam
duxerit a marito mechatur et qui
dimisam duxerit mechatur. Dicunt
ei discipuli eius si ita est causa ho
mini cum muliere non expedit nube
re quidixit non omnes capiunt
uerbum istud sed quib: datum est
Sunt enim iunuchi qui de matris ute
ro sic nati sunt Et sunt eunu
chi qui facti sunt ab hominibus Et
sunt eunuchi qui se ipsos eunucha
uerunt propter regnum caelorum

qui potest capere capiat
Tunc oblati sunt ei paruuli ut ma
nus eis inponeret et oraret . dis
cipuli autem increpabant eos ::
Ihs uero ait eis sinite paruulos ueni
re ad me et nolite prohibere eos . ta
lium enim est regnum caelorum . Et cum
inpossuisset eis manus abiit inde ::
Et ecce unus accedens ait illi
magister bone quid boni fa
ciam ut habeam uitam aeternam qui
dixit ei quid me interrogas de bono
unus est bonus ds . Si autem uis ad
uitam uenire serua mandata dicit
ille quae . ihs autem dixit non homi
cidium facies non adulterabis non
facies furtum . non falsum testimo

nium dices honora patrem et matrem
Et diliges proximum tuum sicut te-
ipsum· Dicit illi adolescens omnia.
haec custodiui quid adhuc mihi deest
Ait illi ihs si uis perfectus esse ua
de uende omnia quae habes
et da pauperib: et habis thesaurum
in caelo et ueni sequere me ∴
Cum audisset autem adolescens
uerbum haec abiit tristis· Erat
autem habens multas possesiones
Ihs autem discipulis suis dixit a
men dico uobis quia dificile est di
uitem intrare in regnum caelorum·
Et iterum amen dico uobis facilius
est enim camellum per foramen
acus transire quam diuitem intrare

inregnum caelorum

Audientes autem discipuli miraban
tur et timebant ualde dicentes quiser
go poterit saluus esse aspiciens autē
ihs dixit eis apud homines hoc imposs
bile est apud dm̄ autem omnia pos
sibilia sunt Tunc respondit pt̄
rus dicens ei ecce nos reliquimus omnia
et secuti sumus te quid ergo erit nobis
Ihs autem dixit illis amen dico uo
bis quod uos qui secuti estis me in
generatione ista cum sederit fili
us hominis in sede maiestatis suae
Sedebitis et uos super sedes xii iudi
cantes xii tribus israhel
Et omnis qui reliquerit domum
uel fratres aut sorores aut

patrem aut matrem aut uxorem aut
filios aut agros propter me et prop
ter euangelium centuplum accipiet et
uitam aeternam possidebit :·

Multa autem erunt primi nouissimi
et nouissimi primi :·

ATH. XX. Simile est regnum caelorum homi
ni patri familias qui exiit primo
mane conducere operarios in uineam
suam conuentione autem facta cum
operariis ex dinario diurno missit eos
in uineam suam et egresus circa hora
tertiam uidit alios otiosus in foro
stantes et illis dixit et uos ite in uine
am meam et quod iustum fuerit da
bo uobis illi autem abierunt · Ite
rum autem exit circa sextam

Et horam nonam et fecit similiter cir-
ca undecimam vero exiit. Et invenit
alios stantes et dicit illis quid hic
statis tota die otiosi dicunt ei quia
nemo nos conduxit dicit illis ite et
vos in vineam meam. Cum autem
sero factum esset dicit dominus vi-
neae procuratori suo voca operarios
Et redde illis mercedem incipiens a
novissimis usque ad primos cum
venissent autem qui circa undecimam
horam venerant acceperunt singu-
los denarios. Venientes autem et
primi arbitrati sunt quod plus es-
sent accepturi. Acceperunt autem
et ipsi singulos denarios et accipi-
entes murmurabant adversus

patrem familias dicentes hii nouis
simi una hora fecerunt et pares
illos nobis fecisti qui portauimus
pundus diei et estum :: At ille res
pondens uni eorum dixit amice
non facio tibi iniuriam nonne ex
denario conuenisti mecum tolle
quod tuum est et uade uolo autem
et huic nouissimo dare sicut et
tibi aut non licet mihi dare mea
et quod uolo in meis facere an ocu
lus tuus nequam est quia ego bo
nus sum. Sic erunt nouissimi pri
mi et primi nouissimi. Multi enim
sunt uocati pauci uero electi ::
Et ascendens ihs hierusoli
mam adsumpsit xii dis

cipulos suos secreto · Et ait illis ec
ce ascendimus in hierusolimam
Et filius hominis tradetur prin
cipibus sacerdotum et scribis et
condempnabunt eum morte et tra
dent eum gentibus ad deludendum
et flagillandum et crucifigendum
et tertia die resurget
Tunc accessit ad eum mater fili
orum zebedei cum filiis suis ad
orans et petens aliquid ab eo qui
dixit ei quid uis · Et illa dicit sede
ant hi duo filii mei unus ad dexte
ram tuam et unus ad sinistram
in regno tuo · Respondens autem
ihs dixit illis nescitis quid petatis
potestis calicem bibere quem

ego bibiturus sum dicunt ei possumus
Et illis ihs ca licem quidem
meum bibetis. Sedere autem ad
dexteram meam aut ad sinistram
non est meum dare uobis. Sed qui
quibus paratum est a patre meo.
Et audientes illi x. indignati
sunt de duobus fratribus.
Ihs autem uocauit eos ad se
et ait scitis quia principes gentium
dominantur eorum et qui maiores
sunt potestatem exercent in eos.
Non ita erit inter uos sed quicumque
uoluerit inter uos maior fieri sit
uester minister et qui uoluerit in
ter uos primus esse erit uester
seruus

Sicut filius hominis non uenit minis
trari sed ministrare et dare
animam suam redemptionem
pro multis
Et egredientibus eis ab hiericho
secuta est eum turba multa
Et ecce duo caeci sedentes secus uiam
audierunt quia ihs transiret clama
uerunt dicentes dne misserere nobis
fili dauid turba autem increpabat
eos ut tacerent at illi magis clama
bant dicentes dne miserere nostri
fili dauid Et stetit ihs et uocauit
eos ad se. Et quid uultis ut faci
am uobis dicunt illi dne ut aperian
tur oculi nostri Misseratus au
tem eis ihs tetigit oculos eorum

Et confestim uiderunt et secuti sunt eum.

LXXI Et cum adpropinquasset hie
rusolimis et uenissent in
bethfage ad montem oliueti

Tunc ihs missit duos discipulos
dicens eis ite in castellum quod con
tra uos est et statim inuenietis as
sinam alligatam et pullum cum ea
soluite et adducite mihi. Et si
quis uobis aliquid dixerit dicite
quia dns his opus habet et confestim
dimittet eos

Hoc autem factum est ut con
pleretur quod dictum est
per esaiam profetam dicentem dici
te filiae sion ecce rex tuus uenit
tibi mansuetus et sedens super

asinam et pullum subiugalis

Euntes autem discipuli fecerunt
sicut praecipit illis ihs et ad
duxerunt asinam et pullum et
inposuerunt supereum uestimen
ta sua et eum desuper sedere fe
cerunt · plurimae autem turbae
strauerunt uestimenta sua in uia.

Alii autem caedebant ramos de
arboribus et sternebant in uia

Turbae autem quae praecedeba
nt et quae sequebantur
clamabant dicentes osanna filii
dauid benedictus qui uenit in nomi
ne dni · ossanna in excelsis ·

Et cum intrasset hierusolimam
commota est uniuersa

ciuitas dicens quis est hic populi au-
tem dicebant hic est ihs profeta a
nazareth galileae

Intrauit ihs in templum dī
et eiciebant omnes uenden-
tes et ementes in templo et mensas
nummulariorum et cathedras
uendentium columbas euertit dicens
eis scriptum est domus mea domus
orationis uocabitur uos autem fecis-
tis eam speluncam latronum

Accesserunt ad eum caeci et
claudi in templo et sanauit eos
Uidentes autem pharissaei et
scribae mirabilia quae fecit
ihs et pueros clamantes in templo
ossanna filii dauid indignati sunt

Et dixerunt ei audis quid isti dicunt ·
Ihs autem dixit eis utique nonle
gistis quia ex ore infantium et lac
tantium perfecti laudem
Et relictis illis abiit foras ex
tra civitatem in bethaniam
ibique mansit · Mane autem
revertens in civitatem essurit et vi
dit fici arborem unam secus viam
venit ad eam et nihil invenit in
ea nisi folia tantum · Et ait illi
numquam ex te fructus nascatur
in sempiternum et arida facta est
continuo ficulnea et videntes dis
cipuli mirati sunt dicentes quomo
do continuo aruit ficulnea
Respondens autem ihs ait eis

amen dico uobis si habueritis fidem
et non haesitaueritis non solum de
ficulnea facietis sed et si monti huic
dixeritis tollete et iactate in mare fie
Et omnia quaecumque petieri
tis in oratione credentes
accipietis
Et cum uenisset in templum
accesserunt ad eum docen
tem principes sacerdotum et seni
ores populi dicentes in qua potesta
te haec facis. et quis tibi dedit ha
nc potestatem. Respondens
Ihs dixit eis interrogabo uos et ego
unum sermonem quem si dixeritis
mihi et ego uobis dicam in qua pote
tate haec facio. Baptismum

iohannis unde erat e caelo an ex homi
nibus at illi cogitabant intra se di
centes. Si dixerimus e caelo dicet no
bis quare uos non credidistis ei
Si dixerimus ex hominibus timemus
turbam. Omnes enim habebant
iohannem sicut profetam & respon
dentes ei dixerunt nescimus ait illis
& ipse nec ego dico uobis in qua po
testate haec facio
Quid autem uidetur uobis homo
quidam habebat duos filios
& accedens ad primum dixit
fili uade hodie operare in uineam
meam. Ille autem respondens ait
nolo. Postea autem paenitentia
motus abiit in uineam suam. Ac

accedens autem ad alterum dixit illis
similiter at ille respondens ait eo
dne. Et non iuit quis ex duobus fecit
uoluntatem patris. Dicunt primus
et nouissimus. Et ait illis ihs amen
dico uobis quia puplicani et mere-
trices praecedent uos in regno di.
Uenit enim iohannis ad uos in uia
iustitiae et non credidistis ei. pu
plicani autem et meretrices cred
derunt ei. Uos autem uidentes nec
penitentiam habuistis ut post ea
crederetis ei.

Aliam parabulam audite ho
mo erat pater familias qui
plantauit uineam et sepem
circumdedit ei. Et fodit in ea tor

cular· Et aedificauit turrem et
locauit eum agricolis et peregre
profectus est cum autem tempus
fructuum adpropinquaret missit
seruos suos ad agriculas ut accipe
rent fructus eius et agriculae ue
nerunt adpraehensis seruis eius·
Alium caederunt alium occide
runt alius uero lapidabant· Ite
rum missit alios seruos plures
prioribus et fecerunt illis similiter
Nouissime autem missit ad eos
filium suum dicens reuerebuntur
filium meum· Agriculae au
tem uidentes filium dixerunt in
tra se hic est heres uenite occi
damus eum et habebimus heredi

tatem eius. Et adpraechensum eum
eicerunt extra uineam et occiderunt
eum. Cum ergo uenerit dns uineae
quid faciet agricolis illis. Dicunt
illi malos male perdet et uineam
locabit aliis agricolis qui reddant
ei fructum temporibus suis. Dicit
illis ihs numquam legistis in scrip
turis. Lapidem quem reprobaue
runt aedificantes hic factus est
in caput anguli. A dno factus est
istud hoc est mirabile in oculis nostris
Ideo dico uobis quia auferetur a uo
bis regnum di et dabitur genti faci
enti fructum eius. Et qui ceciderit
super lapidem istum confringetur
super quem uero ceciderit conteret eum

Cum audissent principes
sacerdotum et pharissaei
parabulas eius cog·nuerunt quod
de ipsis diceret. Et quaerentes eum tene-
re timuerunt turbas quia sicut pro
fetam eum habebant.
Respondens ihs dixit iterum
in parabulis dicens
Simile est regnum caelorum homi
ni regi· Qui fecit nuptias filio suo
et missit seruos suos uocare inuita
tos ad nuptias et noluerunt uenire
Iterum missit alios seruos dicens
dicite inuitatis· Ecce prandium meum
paraui· Tauri mei et altilia occissa
sunt et omnia parata sunt ueni
te ad nuptias illi autem neglexerunt

Et abierunt alii in uillam suam· Alii
uero ad negotiationem suam· Reli
qui uero tenuerunt seruos eius et
contumelia adflictos occiderunt
Rex autem cum audisset iratus
est et missit exercitum suum et per
didit homicidas illos et ciuitatem
illorum succendit· Tunc ait ser
uis suis nuptiae quidem paratae
sunt sed qui inuitati erant non fu
nt digni· Ite ergo ad exitus uiarum
quoscumque inueniretis uocate
ad nuptias· Et egressi serui eius
in uias congregauerunt omnes
quotquot inuenerunt malos et
bonos et impletae sunt nuptiae
discumbentium

Intrauit autem rex ut uideret
discumbentes et uidit ibi homi
nem non uestitum ueste nuptiali et
ait illi amice quomodo huc intras
ti non habens uestem nuptialem
at ille obmutuit. Tunc dixit rex
ministris ligatis pedibus et manib;
et mittite eum in tenebras exteri
ores ibi erit fletus et stridor dentiū
multi autem sunt uocati pauci uero
electi
Tunc abeuntes pharissaei con
silium fecerunt ut caperent
eum in sermone. Et mittunt ei dis
cipulos suos cum herodianis dicen
tes. Magister scimus quia uerax es
et uiam dei in ueritate doces et non

est ubi cura de aliquo non enim respi
cis personas hominum dic ergo nobis
quid tibi uideatur licet censum dare
cessari aut non :: Cognita autem
ihs nequitia eorum ait quid me temp
tatis hypuchritae ostendite mihi
nummis maccensus at illi obtuleru
nt ei denarium Et ait illis ihs cuius
est imago haec et super scriptio di
cunt ei cessaris :: Tunc ait illis ihs
reddite ergo quae sunt cessaris ces
sari et quae sunt di dō :: Et audi
entes mirati sunt et relicto eo abi
erunt :: In illa die accesseru
nt saducaei ad eum qui dicunt non
esse resurrectionem Et interroga
uerunt eum dicentes magister

moyses dixit siquis mortuus fuerit
nonhabens filium ut ducat frater
eius uxorem illius et suscitet se-
men fratri suo · Erant autem apud
nos septem fratres et primus ux-
ore ducta defunctus est et non
habens semen reliquit uxorem
suam fratri suo · Et similiter secun
dus et tertius usque ad septimus
nouissima autem omnium et mu
lier defuncta est · In resurrectio
ne ergo cuius erit de septem uxor
omnes enim habuerunt eam :·
Respondens ihs ait illis erratis
nescientes scripturas neque
uirtutem di in resurrectione enim

neque nubent neque nubentur sede-
runt sicut angeli dī in caelo : De
resurrectione mortuorum autem non
legistis quod dictum est a dō dicen
te uobis : Ego sum dš abracham &
dš isac & dš iacob non est
dš mortuorum sed uiuentium : Et
audientes turbae admirabantur
in doctrina eius
Pharissei autem cum audien
tes quia inposuisse saduc
ceis silentium conuenerunt in u
num aduersus eum Et interroga
uit eum quidam ex ipsis legis doc
tor temptans eum magister quod
est mandatum magnum & primu

in lege· ait illi ihs· Diliges dominum deum

tuum ex toto corde tuo et ex tota

anima tua. et in tota mente tua.

Hoc est maximum et primum

mandatum· Secundum autem

simile est huic· Diliges proximum

tuum sicut te ipsum·· In his duobus

mandatis uniuersa lex pendet

et profetae

Congregatis autem pharisseis in

terrogauit eos ihs dicens quid

uobis uidetur de xp̄o cuius filius est

Dicunt ei dauid ait illis ihs quomodo

ergo dauid in sp̄u uocat eum

dn̄m dicens

Dixit dn̄s domino meo sede a dextris

meis meis donec ponam inimicos

tuos scabellum pedum tuorum
Si ergo dauid in spu uocat eum
dnm quomodo filius eius est
Et nemo poterat respondere
ei uerbum neq; ausus fuit quis
quam interrogare eum amplius
ex illa hora
Tunc ihs locutus est adturbas et
addiscipulos suos dicens sup(er)
cathedram moysi sederunt scribe
et pharissei omnia ergo quaecumque
dixerint uobis seruate et facite se
cundum uero opera eorum nolite
facere dicunt enim ipsi et non faciunt
Alligant autem onera grauia
et inportabilia et inponunt
in humeros hominum digito autem

suo nolunt mouere et

Omnia ergo opera sua faciunt
ut uideantur ab hominibus dila
tant enim phylacteria sua et magnifi
cant fimbrias. Amant autem primos
recubitos in cenis. et primas cathe
dras in sinagogis. et salutationes
in foro. et uocari ab hominibus rabbi

Vos autem nolite uocari rabbi
unus enim est magister uester

Omnes autem uos fratres estis
et patrem nolite uocare uobis
super terram unus est enim pater
uester qui in caelis est. Nec uocemi
ni magistri quia unus est uester
magister

Qui maior erit uester minister

Qui autem exaltauerit se humilia
bitur. Et qui se humiliauerit exaltabi
tur

Ue autem uobis scribae et pha
rissaei hypochritae quiclu
ditis regnum caelorum ante homi
nes uos autem non intratis nec in
troeuntes sinitis intrare

Ue uobis scribae et pharissaei
hypochritae quoniam comeditis
domus uiduarum occassione longa
orantes propter hoc accipietis am
plius iudicium

Ue uobis scribae et pharissaei
hypochritae quia circuitis
mare et aridam ut faciatis unum
prosilitum. Et cum fuerit factus

facitis eum filium gechennae duplo
quam uos ::

Vae uobis duces caeci qui dicitis
quicumque iurauerit in templum
nihil est qui autem iurauerit in auro
templi debitor est · Stulti et caeci
quid enim maius aurum aut templum
quod sc̄ificat aurum · Et quicum
que iurauerit in altare nihil est·
Quicumque autem iurauerit in do
no quod super illud est debitor est·
Caeci quid enim maius est donum
aut altare quod sc̄ificat donum
Qui ergo iurat in altare iurat in eo
et in omnibus quae super illud sunt·
Et qui iurauerit in templo iurat in
illo et in eo qui habitat in ipso ::

Et qui iurat in caelo iurat in throno
di· et in eo qui sedet super eum
Ue uobis scribae et pharissaei
hypochritae· qui decimatis mentam
et anetum et cyminum et reliquistis
quae grauiora sunt legis iudicium
et misericordiam et fidem haec opor
tuit facere et illa non omittere
Duces caeci excolantes culicem ca
mellum autem glutientes
Ue uobis scribae et pharissaei hy
pochritae· qui mundatis quod
deforis est calicis et paradsidis
intus uero pleni estis sunt rapina·
et inmunditia· farisse caece
munda prius quod intus est calicis
et paradsidis ut fiat et id quod de

foris est mundum
Uae uobis scribae et pharissaei
hypuchritae quia similes estis
sepulchris dealuatis quae a foris
apparent speciosa hominibus in
tus uero plena sunt ossibus mor
tuorum et omni spurcitia. Sic et uos
a foris apparetis quidem hypochritae
hominibus iusti. Intus autem pleni
estis hypuchrisi et iniquitate
Uae uobis scribae et pharis
saei qui aedificatis sepulchra
profetarum et ornatis monimen
ta iustorum et dicitis quia si fu
issemus in diebus patrum nostro
rum non esse mus socii eorum
in sanguine profetarum

Itaque testimonium estis uobismet
ipsis quia filii estis eorum qui profe
tas occiderunt
Et uos implete mensuram pa
trum uestrorum serpen
tes genimina uiperarum quomodo
fugietis a iudicio gehennae
Ideo ecce ego mitto ad uos pro
fetas et sapientes et scribas
et ex illis occidetis et crucifigetis
et ex eis flagillabitis in sinagogis
uestris et persequemini de ciuitate
in ciuitatem ut ueniat super uos
omnis sanguis iustus qui effussus
est super terram A sanguine a
bel iusti usque ad sanguinem za
chariae filii barachiae quem

occidistis inter templum et altare
Amen dico uobis uenient haec
omnia super generationem istam
Hierusalem hierusalem quae
occidis profetas et lapidas
eos qui ad te missi sunt quotiens
uolui congregare filios tuos quem
admodum gallina congregat pul
los suos sub alas suas et noluisti
Ecce relinquetur uobis domus
uestra deserta. Dico autem
uobis non me uidebitis amodo do
nec dicatis benedictus qui uenit in
nomine domini
Et egresus ihs de templo ibat M XXI
et accesserunt ad eum
discipuli eius ut ostenderent ei

et aedificationem templi · Ipse au
tem respondens dixit illis uidetis
haec omnia :· Amen dico uobis non
relinquetur hic lapis super lapi
dem qui non distruatur —— :·
Sedente autem eo super montē
oliuti accesserunt ad eum dis
cipuli eius secreto dicentes dic no
bis quando haec erunt et quod sig
num aduentus tui et consummati
onis saeculi :·
Et respondens ihs dixit eis ui
dete ne quis uos seducat
multi enim uenient in nomine meo
dicentes ego sum xps et multos se
ducent · Audietis enim proelia et
opiniones proeliorum —— · Uide

teneturbemini oportet enim haecfieri
sednondum est finis

Consurget enim gens in gentem et reg-
num contra regnum et erunt
pestilentiae et fames et terrae mo-
tus per loca

Haec autem omnia initia sunt
dolorum

Tunc tradent uos in tribulatione
et occident uos et eritis odio
omnibus gentibus propter nomen
meum

Et tunc scandalizabuntur
multi et inuicem se tradent
et odio habebunt inuicem et mul-
ti pseudo profetae insurgent et
seducent multos. Et quoniam

habundabit iniquitas refrigescet
caritas multorum · Qui autem per
manserit usque in finem hic saluus
erit
Et praedicabitur hoc euangeli
um regni in uniuerso orbe in
testimonium omnibus gentibus Et tunc
ueniet consummatio
Cum ergo uideritis abhominationem
desolationis quae dicta est
a danielo profeta stantem in loco
sco qui legit intellegat
Tunc qui in iudea sunt fugiant
ad montes Et qui in tecto non
discendat tollere aliquid de domu
sua Et qui in agro non reuertatur
tollere tunicam suam

Ue autem praegnantibus et
nutriantibus in illis diebus
Orate autem ut non fiat fuga
uestra hieme uel sabbato
Erit enim tunc tribulatio magna
qualis non fuit ab initio mun
di usque modo neque fiet
Et nisi breuiati fuissent dies
illi non fieret salua om
nis caro sed propter electos bre
uiabuntur dies illi
Tunc siquis uobis dixerit ecce
hic xps aut illic nolite credere
Surgent enim seudo xpi et
seudo profetae et dabunt
signa magna et prodigia ita in erro
rem inducantur si fieri potest etiam

104

electi ecce praedixi uobis
Si ergo dixerint uobis ecce in de
serto est nolite exire. Ecce
in penetrabilibus nolite credere
Sicut enim fulgor exit ab ori
ente et apparet usque in oc
cidentem ita erit aduentus filii ho
minis
Ubi cumque fuerit corpus illuc
congregabuntur et aquile
Statim autem post tribulationem
dierum illorum sol obscurabi
tur et luna non dabit lumen suum
et stelle cadent de caelo et uirtu
tes caelorum commouebuntur
et tunc apparebit signum filii
hominis in caelo

Et tunc plangent super se om
nes tribus terrae. Et ui
debunt filium hominis uenientem
in nubus caeli cum uirtute multa
et maiestate. Et mittet angelos suos
cum tuba et uoce magna
Et congregabunt electos suos
a quattuor uentis et a summis
caelorum usque ad terminos eorum
Ab arbore autem fici discite pa
rabulam cum iam ramus eius
tener fuerit et folia nata
scitis quia prope est aestas. Ita
et uos cum uideritis haec omnia
scitote quia prope est in ianuis. A
men dico uobis quia non praeteri
bit haec generatio donec omnia

haec fiant

Caelum et terra transibunt
uerba uero mea non praete
ribunt. De die autem illa et ho
ra nemo scit neque angeli caelo
rum nisi pater solus

Sicut enim fuit in diebus noe
ita erit et aduentus filii
hominis sicut enim erant in dieb:
ante diluuium comedentes et bi
bentes et nubentes ad nuptum
tradentes usque ad eum in diem
quo intrauit noe in arcam et non
cognouerunt donec uenit diluuium
et tulit omnes ita erit aduen
tus filii hominis

Tunc duo erunt in agro unus

adsumetur et unus relinquetur
Duae molentes in mola una
adsumetur et altera relinquetur
Uigilate itaque quia nescitis qua
die uel qua hora dñs uester uen
turus est
Illud autem scitote quoniam
si sciret pater familias qua ho
ra fur uenturus esset uigilaret
utique et non sineret perfoderi
domum suam ideo que estote
et uos parati quia nescitis qua
hora filius hominis uenturus est
Quis nam est putas fidelis ser
uus et prudens quem constituit
dñs suus super familiam suam
ut det illis cibum in tempore

Beatus ille seruus quem inue
nerit dominus eius sic facientem
cum uenerit. Amen dico uobis quo
niam super omnia bona sua consti
tuet eum
Si autem dixerit in corde suo
malus ille seruus moram fa
cit dns meus uenire ad me et
coeperit percutere conseruos suos
manducet autem et bibat cum he
bris ueniet dns serui illius in die
qua non sperat et hora qua igno
rat et diuidet eum partemque
eius ponet cum hypochritis illic erit
fletus et stridor dentium

HE. XV.

Tunc simile erit regnum celorum
decem uirginibus quae accipien

tes lampades suas exierunt autem
obuiam sponso et sponsae quinq:
ex eis erant fatuae et quinque pru
dentes sed quinq: fatuae non sum
pserunt oleum secum acceptis lam
padibus :: Prudentes uero acci
perunt oleum in uassis suis cum
lampadibus suis moram autem
faciente sponso dormitauerunt
omnes et dormiuerunt Me
dia autem nocte clamor factus est
Ecce sponsus uenit exite obuiam
Tunc surrexerunt omnes uirgi
nes illae et ornauerunt lam
pades suas fatuae autem sapien
tib: dixerunt date nobis de oleo
uestro quia lampades nostrae

extinguntur :· Responderunt
prudentes dicentes ne forte non
sufficiat nobis et uobis :· Ite pu
tius ad uendentes et emite uobis
Dum autem irent emere uenit
sponsus et quae paratae erant
intrauerunt cum eo ad nuptias
et clausa est ianua :· Nouissime
autem uenerunt et reliquae uir
gines dicentes dñe dñe aperi nobis
At ille respondens ait A
men dico uobis nescio uos · Uig
late itaque quia nescitis horam
neque diem · Qua dñs uenturus est
Sicut enim homo peregre pre
ficiscens uocauit seruos
suos et tradidit illis bona sua :·

Et uni dedit .u. talenta ali duo
ali autem unum. Et unicuiq:
secundum propriam uirtutem
et profectus est statim. Abiit autem
qui quinque talenta acceperat
et operatus est in eis. Et lucratus
est alia quinque. similiter et qui
.ii. acceperat lucratus est alia duo
Qui autem unum talentum acce
perat abiens fodit in terra
et abscondit pecuniam dñi sui.
Post multum uero temporis ue
nit dñs seruorum illorum et
possuit rationem cum eis et ac
cedens qui quinque talenta ac
ciperat. Obtulit alia quinq:
talenta dicens dñe .u. talenta

dedisti mihi· Ecce alia quinque su
per lucratus sum Et ait illi dn̄s eius
euge serue bone et fidelis quia
super pauca fidelis fuisti super
multa te constituam intra in gau
dium dn̄i tui ::

Accessit qui duo talenta
acceperat· Et ait dn̄e duo
talenta tradidisti mihi :: Ecce
alia duo superlucratus sum
Et ait illi dn̄s eius :: Euge serue
bone et fidelis quia super pau
ca fuisti fidelis super multa te
constituam intra in gaudium dn̄i tui

Accedens autem et qui unum
talentum acceperat ait dn̄e
scio quia homo durus es et

metis ubi non seminaui ∴ Et con
gregas ubi non sparsisti et timens
ego abii et abscondi talentum tuum
in terra ecce habes quod tuum est
respondens autem dominus eius
dixit ei serue male et piger scie-
bas quia ego meto ubi non semino
et congrego ubi non sparsi
Oportuit ergo te committe-
re pecuniam meam nummu-
laris et ueniens ego recipissem
utique cum usuris quod meum est
Tollete itaque ab eo talentum
et date ei qui habet .x. talenta
Omni enim habenti dabitur
et habundabit ei autem
qui non habet et quod uidetur

habere auferetur ab eo ·:

Nutilem autem seruum eiecite
foras in tenebras exteriores
ubi erit fletus et stridor dentium

Cum autem uenerit filius homi
nis in maiestate sua et omnes
angeli cum eo tunc sedebit super
sedem maiestatis suae · Et con
gregabuntur ante eum omnes
gentes terrae · Et separabit eos
ab inuicem sicut pastor segregat
oues ab haedis ·: Et statuet
quidem oues a dextris suis ·
haedos autem a sinistris ·:

Tunc dicet rex his qui a dextris
eius erunt uenite benedicti
patris mei possidete regnum

paratum uobis a constitutione mundi
Esurivi enim et dedistis mihi man
ducare: Sitivi et dedistis mihi bi
bere: hospes eram et collegis
tis me: Nudus eram et operu
istis me: Infirmus et visitastis
me: In carcere fui et venistis
ad me: Tunc respondebunt
ei iusti dicentes dñe quando te ui
dimus essurientem et pavimus te:
Et sitientem et dedimus tibi
potum: quando autem te vidimus
hospitem et collegimus te:
Et nudum et cooperuimus te:
Et quando te vidimus infirmum
vel in carcere et venimus ad te:
Et respondens rex dicet illis:

Amen dico uobis quamdiu fecistis
uni ex his minimis fratribus meis
mihi fecistis : unt
Tunc dicet his qui a sinistris eius er
Discedite a me maledicti in ignem
aeternum qui praeparatus est dia
bulo et angelis eius : Esuriui enim
et non dedistis mihi manducare :
Sitiui et non dedistis mihi bibere :
Hospes eram et non collegistis me
Nudus eram et non operuistis me :
Infirmus et in carcere et non ue
nistis ad me :
Tunc respondebunt et ipsi dicen
tes dne quando te uidimus esu
rientem aut sitientem : Aut hos
pitem : Aut nudum : Aut in

firmum uel in carcere et non ministraui
mus tibi · Tunc respondebit illis
dicens · Amen dico uobis quam
diu non fecistis uni ex his fratrib;
meis minimis ambulantibus in no
mine meo mihi nec fecistis
Et ibunt hi in suplicium aeternum
Iusti autem in uitam aeternam ·
Et factum est cum consummas
set ihs sermones hos omnes dixit
discipulis suis
Scitis quia post biduum pascha
fiet et filius hominis trade
tur ut crucifigatur
Tunc congregati sunt principes
sacerdotum et seniores po
puli in atrium principis sacerdo
tum

qui dicebatur caiphas & consilium
fecerunt ut ihm dolo tenerent &
occiderent dicebant autem non in
die festo ne forte tumultus fieret
in populo ∴
Cum autem esset ihs in bethania
in domu simonis leprosi ac
cessit ad eum mulier habens ala
bastrum unguenti pretiosi &
effudit super caput eius recum
bente ipso ∴ Videntes autem dis
cipuli eius indignati sunt dicentes
ut quid perditio haec potuit enim
hoc venundari pretio magno
& dari pauperibus ∴ Sciens au
tem ihs ait illis quid molesti es
tis mulieri bonum opus operata

est in me semper pauperes habe
bitis uobiscum me autem non sem
per habebitis
Mittens enim haec unguentum
hoc in corpus meum ad sepeliendum
me fecit
Amen dico uobis ubicumque
praedicatum fuerit hoc
euangelium in toto orbe narrabitur
Et quod fecit haec in memoriam
ipsius
Tunc abiit unus de duodecim
ad principes sacerdotum
qui dicitur iudas scarioth
Et ait illis quid uultis mihi
dare. Et ego uobis eum tradam
At illi constituerunt ei xxx

argenteos · Et exinde quaerebat
oportunitatem ut eum traderet
Prima autem die azemorum
accesserunt discipuli ad ihm
dicentes ubi uis paremus tibi man
ducare pascha
At ihs dixit ite in ciuitatem
ad quendam et dicite ei magis
ter dicit tempus meum prope est
Apud te facio pascha cum disci
pulis meis · Et fecerunt dis
cipuli sicut praecepit illis ihs ·
Et parauerunt pascha
Vespere autem facto discum
bebat cum xii · discipulis suis
Et edentib: illis dixit Amen
dico uobis quia unus

uestrum me tradet

Et contristati sunt ualde et
coeperunt singuli dicere
numquid ego sum dne · At ipse
respondens ait qui intinguit
mecum manum in parabside
hic me tradet · Filius quidem
hominis uadit sicut scriptum
est de eo

Uae autem homini illi per quem
filius hominis tradetur
Bonum erat ei si non natus fu
isse homo ille

Respondit autem iudas qui tra
didit eum et dixit
ei numquid ego sum rabbi · Ait illi
ihs tu dixisti

Cenantibus autem eis accipit
ihs panem et benedixit ac
fregit dedit que discipulis suis
dicens accipite edite ex hoc omnis
hoc est enim corpus meum quod
confringitur pro saeculi uita
Et accipiens calicem gratias
egit et dedit illis dicens
bibite ex hoc omnes hic est enim
sanguis meus noui testamenti
qui effundetur pro uobis et pro
multis in remisionem peccatorum
Dico autem uobis quia non bi
bam amodo de hoc genimine uitis
usque in diem illum quo illud
bibam uobiscum nouum in regno
patris mei

Here [illegible] after mete
and also he prayeth to his father yf it were possible
the cup of his passion to passe otherwise yf [illegible]
[illegible] his father to be done

m
XXVI
30

dalum patiemini in me in ista nocte
Scriptum est enim percutiam pas
torem et dispergentur oves gregis
Postquam autem resurrexero
praecedam uos in galileam
Respondens autem petrus ait illi
et si omnes scandalizati
fuerint in te ego numquam scan
dalizabor ait illi ihs amen dico
tibi quia in hac nocte ante quam
gallus cantet ter me negabis
Ait illi petrus etiam si oportu
erit me mori tecum non te
negabo : Similiter et omnes dis
cipuli dixerunt
Tunc uenit ihs cum illis in uillam
que dicitur gethsamani

Dixit discipulis suis sedite
hic donec uadam illuc ora
rem et adsumpto petro et duobus
filiis zebetedaei coepit contris
tari et mestus esse
Tunc ait illis tristis est anima mea
usque ad mortem sustenete
hic et uigilate mecum
Et progresus pussillum procedit
in faciem suam orans et
dicens pater mi si possibile est
transeat a me calix iste
Uerumtamen non sicut ego uolo
sed sicut tu uis
Et uenit ad discipulos suos et
inuenit eos dormientes et
dixit petro sic non potuistis una

horauigilare· mecum· Uigilate· &
orate utnon intretis intemptationem
Sps quidem promptus est
caro uero infirma
Iterum secundo abiit & orauit
dicens pater misi non potest
hic calix transire· ame· nisi illum
bibam fiat uoluntas tua· & ue-
nit iterum & inuenit eos dormientes
Erant enim oculi eorum gra
uati· & relictis illis iterum abiit
& orauit tertio eundem sermo
nem dicens
Tunc uenit addiscipulos suos
& dicit illis dormite iam
& requiescite· ecce adpropin
quauit hora· & filius hominis

rum
tradetur in manus hominum peccato
Surgite eamus ecce ad propin
quauit qui me tradet
Adhuc eo loquente ecce iudas
unus ex duodecim uenit Et
cum eo turba multa cum gladiis
Et fustibus missi a principib: sa
cerdotum Et seniorib: populi :
Qui autem tradidit eum dedit
eis signum dicens :
Quemcumq: osculatus fuero
ipse est tenete eum
Et confestim accedens ad ihm
dixit aue rabbi Et osculatus
est eum dixitq: illi ihs ad quod
uenisti amice fac Tunc acces
serunt Et manus iniecerunt

inihm et tenuerunt eum
Et ecce unus ex his qui erant
cum ihu extendens manum
exemit gladium suum et percussit
seruum principis sacerdotum et
amputauit auriculam eius
Tunc ait illi ihs conuerte gladi
um tuum in locum suum om
nes enim qui accipiunt gladium
in gladio peribunt an putas quia
non possum me rogare patrem
meum ut exhibere mihi modo plus
quam xii legiones angelorum quo
modo ergo implebuntur scripturae
quia sic oportet fieri
In illa hora dixit ihs turbis tam
quam ad latronem uenistis

cum gladiis et fustibus conpraehen
dere me cotidie autem apud uos
sedebam in templo docens et
non me tenuistis

Hoc autem totum factum est
ut implerentur scripturae
profetarum

Tunc discipuli eius omnes re
licto eo fugerunt

At illi tenentes ihm duxerunt
ad caiphan principem
sacerdotum ubi scribae et seni
ores conuenerant

Petrus sequebatur eum
a longe usque in atrium
principis sacerdotum et ingre
sus

intro sedebat cum ministris ut uideret
finem rei

Principes autem sacerdotum
& omne concilium quaerebant
falsum testimonium contra ihm ut
morti traderent eum & non inuene
runt & cum multi falsi testes ac
cessisent non inuenerunt in eum
quicquam

Nouissime autem uenerunt
duo falsi testes & dixerunt
hic dixit possum distruere hoc
templum di & post triduum reae
dificabo illud

Et surgens princeps sacerdotum ait
illi nihil respondens ad ea
quae isti dicunt aduersum te

testificantur. ihs autem tacebat

Et princeps sacerdotum ait illi

adiuro te per dm̄ uiuum ut dicas

uobis si tu es xp̄s filius dī uiui

Dicit illi ihs tu dixisti :· do

Uerumtamen dico uobis a mo

uidebitis filium hominis se

dentem a dextris uirtutis dei

Et uenientem in nubibus caeli :·

Tunc princeps sacerdotum

scidit uestimenta sua dicens

blasfemauit quid adhuc egemus

testibus

Ecce nunc audistis blasfemiam

eius quid uobis uidetur :· At

illi respondentes dixerunt reus

est mortis :·

Tunc expuerunt infaciem eius. Et
colophis eum caeciderunt alii
autem palmas dederunt infaciem
eius dicentes prophetiza nobis xpe
quis est qui te percussit.
Petrus autem sedebat foris
in atrio. Et accessit ad eum
una ancella dicens. Et tu cum ihu
galileo eras at ille. negavit coram
omnib: dicens nescio quid dicis.
Exeunte autem illo ianuam
vidit eum alia ancella. Et ait
eis qui ibi erant. Et hic erat cum
ihu nazareo. Et iterum negavit
cum iuramento dicens quia non novi
hominem. Et post pusillum ac
cesserunt qui ibi stabant. Et

dixerunt petro uere et tu ex illis
es nam et loquella tua manifestum
te facit :· Tunc coepit detestari
et iurare quia non nouisset homi
nem et continuo gallus cantauit.
Et recordatus est petrus uer
bi ihū quod dixerat prius
quam gallus cantet ter me nega
bis et egresus foras amarissime
fleuit :·
.xxvij. Mane autem facto consilium
fecerunt omnes principes
sacerdotum et seniores populi
aduersus ihm̄ ut eum morti trade
rent et uinctum adduxerunt eum
Et tradiderunt pontio pilato
praesidi :·

Tunc iudas uidens quia eum tradi
dit quia damnatus est
paenitentia ductus retulit xxx
argenteos principib: sacerdotum
et senioribus: dicens peccaui tra
dens sanguinem iustum tu uideris:
At illi dixerunt quid ad nos tu
Et proiectis argenteis in templo
recessit et abiens laqueo se
suspendit
Tunc autem principes sacerdo
tum acceptis argenteis dixe
runt non licet eos mittere in cur
ban quia praetium est sanguinis
consilio autem facto emerunt
ex illis agrum figuli in sepultu
ram perigrinorum propter hoc

uocatus est ager ille acheldemach
quod est ager sanguinis usque in
in hodiernum diem
Tunc impletum est quod dictum
est per profetam heremiae
dicentem : Et acciperunt xxx ar
genteos praetium adpraetiati
quod adpraetiauerunt a filiis isra
hel :: Et dederunt eos in agrum
figuli · sicut constituit mihi dns ::
Ihs autem stetit ante praesi
dem Et interrogauit eum pre
sis dicens tu es rex iudeorum
Dicit ei ihs tu dicis Et cum accus
saretur a principib: sacerdo
tum Et seniorib: nihil respondebat
Tunc dicit ei pilatus non audis

quanta aduersum te testificantur.

Et non respondit ei ad ullum uerbum.
Ita ut miraretur praesis multum

Per diem autem sollempnem
consueuerat praesis dimitte-
re populo unum uinctum quem
uoluissent.

Habebant autem uinctum insig
nem qui dicebatur barrabas
congregatis ergo illis dixit pilatus
quem uultis dimittam uobis barra
ban aut ihm qui dicitur xps sciebat
enim quod propter inuidiam tra
didissent eum.

Ueniente autem illo pro tribuna
li misit ad eum uxor eius
dicens nihil sit tibi et iusto illo mul
ta

enim passusum odie· perusum
propter eum
Principes autem sacerdotum
et seniores persuaserunt po
pulis ut peterent barban ihm ue
ro perderent
Respondens autem praesis ait
illis quem uultis uobis de duobus
dimittam at illi dixerunt barraban
Dicit illis pilatus quid igitur
faciam de ihū qui dicitur xps·
Dicunt omnes crucifigatur
Ait illis praeses quid enim
mali fecit· At illi magis clama
uerunt dicentes crucifigatur·
Uidens autem pilatus quia
nihil proficeret sed magis

tumultus fieret accepta aqua la
uit manus coram omni populo di
cens ego innocens sum a sanguine
iusti huius uos uideritis
Et respondit uniuersus po
pulus dixit sanguis eius
super nos et super filios uestros
Tunc dimissit illis barabban ihm
uero flagillatum tradidit eis
ut crucifigeretur
Tunc milites praesidis suscipi
entes ihm in praetorio congre
gauerunt ad eum uniuersum cho
ortem et exeuentes eum in dueru
nt tonicam purpuream
Et clamidem coccineam circum
dederunt ei et plectantes corona

de spinis inpossuerunt super caput
eius et harundinem in dexteram
eius et genu flexo inludebant ante
eum dicentes aue rex iudeorum
Et expuentes in eum acciperunt
harundinem et percutie-
bant caput eius ·· Et postquam
inluserunt eum et exuerunt eum
clamidem et induerunt eum uesti
mentis suis et duxerunt eum
ut crucifigerent
Exeuntes autem inuenerunt
hominem cirin eum uenien
tem in obiam sibi simonem nomine
hunc angarizauerunt ut tolleret
crucem suam
Et uenerunt ad locum quich

citur golgotha quod nominatur
caluariae locus

Et dederunt ei bibere uinum cū
felle mixtum et cum gustasset
noluit bibere

Postquam crucifixerunt eum
diuiserunt sibi uestimenta eius
sortem mittentes ut inpleretur quod
dictum est per profetam dicentem
Diuiserunt sibi uestimenta mea
Et super uestem meam misserunt
sortem et sedentes seruabant eū

Et inpossuerunt super caput
eius causam ipsius scriptā
hic est rex iudeorum

[illegible] made [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

unus ad dexteris et unus asinistris
Praeter euntes autem blasphe-
mabant eum mouentes capita
sua et dicentes ua qui distruebas
templum dei et in triduo reaedificas
illud salua autem te ipsum si filius
dei es discende nunc de cruce
Similiter et principes sacerdotum
inludebant eum cum scribis
et senioribus dicentes alios saluos
fecit se ipsum non potest sal-
uum facere si rex israhel est dis-
cendat nunc de cruce et crede-
mus ei. Confidit in deo et nunc li-
beret eum si uult dixit enim quia dei
filius sum

Ipsum autem et latrones qui
crucifixerant cum eo inpro
perabant ei · Et postquam cruci
fixus est
A sexta hora tenebrae factae
sunt super uniuersam terram
usque ad horam nonam ·
Circa autem horam nonam cla
mauit ihs uoce magna dicens
heli · heli · lab asabacthani ·
Hoc est ds ds meus quare me
direliquisti quidam autem illic
stantes et audientes dicebant
heliam uocat iste
Et continuo occurrens unus
ex illis acceptam spongiam
impleuit aceto et inpossuit

arundini et dabat ei bibere
Ceteri uero dicebant sine uide
amus an ueniat helias et libe
raret eum. Alius autem accepta
lancea pupungit latus eius et
exiit aqua et sanguis
Ihs autem iterum exclamans uo
ce magna emissit spm
Et ecce uelum templi scisum
est in duas partes a summo
usque deorsum et terra mota
est et petrae scisae sunt et mo
numenta aperta sunt et mul
ta corpora scorum dormientium
surrexerunt et exeuntes de monu
mentis Post resurrectionem
eius uenerunt in scam ciuitatem et [illegible]tis

apparuerunt multis

Centurio autem et qui cum eo
erant custodientes ihm uiso
terrae motu et his quae fiebant
timuerunt ualde dicentes uere
di erat filius iste

Erant autem ibi mulieres mul
tae a longe uidentes quae
secutae fuerant ihm a galilea
ministrantes illi. Inter quas erat
maria magdalenae et maria
iacobi et ioseph et mater filio
rum zebaedei

Cum autem sero factum esset
uenit quidam homo diues
ab arimathia nomine ioseph
qui et ipse discipulus erat ihu

Hic accessit ad pylatum et petiit
corpus ihu. Tunc pylatus iussit
reddi corpus.
Et accepto corpore ihu invo
luit illud in sindone munda et
possuit eum in monumento suo
novo quod exciderat in petra.
Et advolvit saxum magnum et
ostium monumenti et abiit.
Erat autem ibi maria magda
lenae et altera maria seden
tes contra sepulchrum.
Altera autem die quae est
post parasceuen convene
runt principes sacerdotum et
pharissei ad pylatum dicentes dne
recordati sumus quod seductor ille

dixit adhuc uiuens post tertium
diem resurgam :: Iube ergo custodi
ri scæpulchrum usque in diem
tertium · Ne forte ueniant disci
puli eius et furentur eum et di
cant plebi surrexit a mortuis ::
Et erit nouissimus error peior
priore · ait illis pilatus habitis
milites ite custodite · sicut scitis
illi autem abeuntes cum custodib;
munierunt sepulchrum signan
tes lapidem et discesserunt

MTH.XXVIII

VESPERE AUTEM

sabbati quae lucescit
in prima sabbati uenit maria
magdalene et altera maria uide-
re sepulchrum et ecce terrae mo-
tus factus est magnus angelus
enim dm̄i de caelo discendit et ac-
cedens reuoluit lapidem et sede-
bat super eum · Erat autem as-
pectus eius sicut fulgor et uesti-
mentum eius candidum sicut nix ·
Prae timore autem eius exterriti
sunt custodes · Et facti sunt uel
mortui

Respondens autem angelus dixit

mulieribus nolite timere uos scio enim
quod ihm qui crucifixus est quaeritis non est
hic sed surrexit enim sicut dixit uenite
et uidete locum ubi possitus erat dns
et cito euntes dicite discipulis eius qui-
surrexit a mortuis et ecce praecedet
uos in galileam ibi eum uidebitis sicut
dixit uobis
Et exierunt cito de monumento cum
timore et gaudio magno Corren-
tes nuntiare discipulis suis
Et ecce ihs occurrit illis dicens a-
uete illae autem accesserunt et te-
nuerunt pedes eius et adorauerunt eum
Tunc ait illis ihs Nolite timere ite
nuntiate fratribus meis ut eant in galileam
ibi me uidebunt Quae cum abissent ecce

quidam de custodibus uenerunt in ciuitatem
Et adnuntiauerunt principib; sacerdotum
omnia quae facta fuerant. Et congregati
cum seniorib; consilio accepto pecuniam
copiosam dederunt militibus dicentes dica
te quia discipuli eius nocte uenerunt
Et furati sunt eum nobis dormientibus
Et si hoc auditum fuerit a praeside nos
suadebimus ei. Et securos uos faciemus.
At illi accepta pecunia fecerunt sicut
edocti. Et diuulgatum est uerbum istud apud
iudeos usque in hodiernum diem.
Undecim autem discipuli eius abierunt
in galileam in montem ubi constituerat illis
ihs. Et uidentes eum adorauerunt qui
dam autem dubitauerunt. Et accedens
ihs locutus est eis dicens data est mihi

Marcum

fili dī sicut scriptum est in esaia prophe-
ta Ecce mitto angelum meum
ante faciem tuam qui praeparabit
uiam tuam ante te am dī ii
Uox clamantis in deserto parate ui
rectas facite semitas eius Et prae-
fuit iohannis in deserto baptizans
dicans baptismum p aenitentiae in
remissionem peccatorum Et egredi
ebatur ad illum omnis iudeae regio Et
hierusolimitae uniuersi Et baptizaba
tur ab illo in iordane flumine confiten
tes peccata sua
Et erat iohannis uestitus pellis came-
li Et zona pellicia circa lumbos
suos Et lucustas et mel siluestrae ede-
bat Et praedicabat dicens Uenit

fortior me post me cuius non sum dignus
procumbens soluere corrigiam calcia
mentorum eius · Ego baptizaui uos in
aqua ille uero baptizabit uos in spu sco ·
Et factum est in diebus illis uenit
ihs a nazareth galileae Et baptizatus
est in iordane a iohanne · Et statim
ascendens de aqua uidit apertos caelos
Et spm tamquam columbam discenden
tem et manentem in ipso · Et uox fac
ta est ad eum de caelis tu es filius meus
dilectus in te bene conplacui
Et statim sps expellit eum in desertum
Et erat ibi xl diebus et xl noctibus et tem
ptabatur a satana na · bant ei ·
Eratque cum bestiis et angeli ministra
Postquam autem traditus est iohannes

131

uenit ihs in galileam cens quoni

Praedicans euangelium regni dī et di

am impletum est tempus et adpropin

quauit regnum dī :: penitemini et credite

euangelio Et praeteriens secus mare

galileae uidit semonem et andream

fratrem eius mittentes retia in mare

Erant enim piscatores ::

Et dixit eis ihs uenite post me et fa

ciam uos fieri piscatores hominum

Et protenus relictis retibus secuti sunt eum ::

Et progresus inde pussillum uidit

iacobum zebedei et iohannem fratrē

eius et ipsos in naui conponentes retia

Et statim uocauit eos et relicto patre

suo zebedeo in naui cum mercennariis se

cuti sunt eum :: Et ingrediuntur

cafarnaum et statim sabbatis ingresus
in sinagogam et docebat eos
Et stupebant super doctrinam eius
Erat enim docens eos quasi potestatem
habens et non sicut scribae
Et erat in sinagoga eorum homo in
spu in spu inmundo · et exclamauit
dicens quid nobis et tibi ihu nazarene
uenisti perdere nos scio qui sis scs di
Et comminatus ei ihs dicens obmutesce
Et exiit sps inmundus discerpens eum
sps inmundus · et exclamauit uoce mag
na exiuit ab eo · et mirati sunt omnes
ita ut conquirerent inter se dicentes quid
nam est hoc quae doctrina haec noua
est quia in potestate est et spiritibus
inmundis inperat et obediunt ei · Et

processit rumor eius statim in omnem
regionem galileae :: uenerunt in
Et protenus egredientes de sinagoga
domum simonis et andreae cum iacobo
et iohanne. discumbebat hautem socrus
simonis febricitans et statim dicunt ei
de illa. et accedens eleuauit eam adpre-
hensa manu eius. Et continuo dimisit
eam febris et ministrabat eis ::
Uespere autem facto cum occidisset
sol adferebant ad eum omnes male
habentes uariis langoribus et demonia
habentes :: Et erat omnis ciuitas con
gregata ad ianuam et curauit multos
qui uexabantur uariis languoribus et
demonia multa eiciebat :: eum
Et non sinebat loqui ea quia sciebant

Et deluculo ualde surgens egresus
abit in desertum locum ibique orabat
Et persecutus est eum simon et qui cum
illo erant. Et cum inuenissent eum et
dixerunt ei quia omnes querunt te. Et
ait illis ihs eamus in proximos uicos
et ciuitates ut et ibi praedicem adhoc enim
ueni et erat praedicans in sinagogis
eorum. Et omni galileae et demonia
eiciens ... deprecans
Et uenit ad eum laeprosus quidam
eum et genuflexu dixit dne si uis potes me
mundare. Ihs autem misertus est eius
extendit manum suam et tangens eum
et ait illi uolo mundare. Et cum dixisset
statim discessit ab eo laepra. et mundatus
datus est. Et conspiciens eum ihs aufer

uultueiat eum :· Et comminatus est ei
statim et eiecit illum et dicit ei uide nemini
dixeris · Sed uade ostende te principibus
sacerdotum et offer pro emundatione
tua donum quod praecepit moyses in tes
timonium illis :·
At ille egresus coepit praedicare
et deffamare sermonem · Ita ut iam
non possit manifeste introire in ciuita
tem sed foris in desertis locis esse · Et
cumueniebant ad eum undique ·
Et iterum intrauit cafarnaum
post dies et auditum est quod in dom
esset · Et conuenerunt multa ita
ut non caperet domus : neque ea quae ad
ianuam et loquebatur eis uerbum Et
uenerunt ferentes ad eum paralitic

cum qui a quattuor portabatur. Et cum
non possent offerre eum illi prae turba
nudauerunt tectum ubi erat ihs. Et pa
tefacientes summisserunt grabattum
in quo paralyticus iacebat. Et cum uidis
set ihs fidem illorum. ait paralytico
fili dimittuntur tibi peccata tua.
Erant autem illic quidam de scri
bis sedentes et cogitantes in cordib:
suis dicentes quid hic sic loquitur blas
fem at quis poterit dimittere peccata
nisi solus ds quo statim cognito ihs spu suo
quia sic cogitarent intra se dixit illis
quid ista cogitatis in cordibus uestris
quid est facilius dicere paralytico dimit
tuntur tibi peccata tua. Aut dicere sur
ge et tolle grabattum tuum et ambula

in domum tuam · Ut autem sciatis quia
filius hominis habet potestatem in ter
ra dimittendi peccata : ait paralitico
tibi dico surge et tolle grabattum tuum
et uade in domum tuam ·:· Et statim
ille surrexit et sublato grabatto · a
biit coram omnibus ita ut mirarentur
omnes et honorificarent dnm dicen
tes quia numquam sic uidimus ·:·
Et egresus est rursus ad mare · et om
nes turbae quae ueniebant ad eum
et docebat eos et cum praeteriret ui
dit leuin alfei sedentem ad teloneum ·
eum :·
et ait illi sequere me · et surgens secutus ÷
Et factum est cum accumberet in do
mu illius multi puplicani et peccatores
simul discumbebant cum ihu et discipu

lis suis ∴ Erant enim multa qui seque-
bantur eum · Et scribae Et pharisei uidē
tes quia manducaret cum peccatorib:
Et puplicanis dicebant discipulis eius
Quare cum peccatoribus Et puplica-
nis manducat Et bibit magister
uester
Hoc audito ihs ait illis non necesse
habent sani medico sed qui male
habent non enim ueni uocare iustos sed
peccatores ∴ Et erant discipuli iohā
nis Et farissaei ieiunantes Et ueniunt
Et dicunt illi cur discipuli iohannis Et
farisseorum ieiunant ∴ Tui autem dis
cipuli non ieiunant Et ait illis ihs num
quid possunt filii sponsi quandiu spon
sus cum illis est ieiunare quantotem

pore habent secum sponsum non pos
sunt ieiunare :: Uenient autem di
es cum auferetur ab eis sponsus
Et tunc ieiunabunt in illis diebus ne
mo enim adsumentum commessuram
panni rudis adsuit uestimento ueteri
Alioquin aufert subplementum noui
a ueteri et maior scissura fit et nemo
mittit uinum nouellum in utres ueteres
Alioquin disrumpit uinum nouum
utres et effunditur uinum et utres pe
ribunt sed uinum nouum in utres nouos
mitti debet et utraque seruantur
Et factum est iterum cum sabbatis
ambularet ihs per sata et discipuli eius
coeperunt praegredi et uellere spicas
Farissei autem dicebant ei ecce quid fa

uint discipuli tui sabbatis quod non licet
eis facere. Et ait illis numquam legistis qu
id fecerit dauid quando necessitatem
habuit et essuriit ipse. Et qui cum eo
erant quomodo intrauit in domum
dī sub habiathar principe sacerdotum
Et panes propossitiones manducauit
quos non licebat eis manducare nisi so
lis sacerdotibus. Et dedit his qui cum
eo erant

Et dicebat eis sabbatum propter
hominem factum est et non homo prop
ter sabbatum itaque dn̄s est filius
hominis etiam sabbati. Et introiuit ite
rum in sinagogam. Et erat ibi hom
habens manum aridam et obserua
bant eum sabbatis si curaret. ut accus

sarent eum :· Et ait homini habenti
manum aridam surge in medium Et dicit
eis licet sabbatis benefacere an male :·
Animam saluam facere an perdere ·
At illi tacebant Et circum spiciens eos
cum ira contristatus est super caecita
tem cordis eorum Et dicit homini exten
de manum tuam Et extendit Et restitu
ta est manus illius :·
Exeuntes autem statim farissei cum
herudianis consilium faciebant ad
uersus eum quomodo eum perderent
Et ihs cum discipulis suis secessit ad mare
Et turba multa a galilea Et iu
dea secuta est eum Et ab hieru
solimis Et ab idumea Et trans iorda
nen Et qui circa tyrum Et sidonem multi

tudo magna :

Audientes quae faciebat uenerunt
ad eum. Et dixit discipulis suis ut nauicu
la sibi deseruirent propter turbam ne
comprimerent eum multos enim sana
bat ita ut inruerent in eum ut illum tan
gerent quotquot habebant plagas
Et sp̄s inmundi cum illum uidebant pro
cedebant ei :

Et clamabant dicentes tu es filius
d̄i et uehementer comminabatur eis ne
manifestarent illum :

Et ascendens in montem uocauit
ad se quos uoluit ipse. Et uenerunt
ad eum et fecit ut essent xii. Cum illo
Et ut mitteret eos praedicare. Et dedit
illis potestatem curandi infirmitates

et eiciendi demonia et ut circum euntes
praedicarent euangelium :·
Et inposuit simoni nomen petrum
et iacobum zebedei et iohannem
fratrem iacobi et inposuit eis nomina
bo anerges quod est filii tonitrui · Et
andream et philippum et bartholome-
um et mattheum et thomam et iacobum
alphei et thatheum et simonem canna-
neum et iudam scarioth qui tradidit eum
Et uenerunt ad domum et conuenit
iterum turba ita ut non possent neque
panem manducare. et cum audissent
sui exierunt tenere eum dicebant enim
quoniam in furorem uersus est · et expa-
uit :·
Et scribae qui ab hierusolimis dis

cenderent dicebant quia beel zebul
habet et quia in principe demoniorum
eicit demonia
Et conuocatis eis in parabulis dice
bat eis quomodo potest satanas sata
nan eicere. Et si regnum in se diuidatur
non potest stare regnum illud. Et si do
mus super semet ipsam dispertiatur
non potest domus illa stare. Et si sata
nas consurrexit in semet ipsum disper
tatus est. Et non potest stare sed finem
habet. Nemo potest uassa fortis ingre
sus in domum diripere nisi prius fortem
alliget et tunc domum eius diripiet
Amen dico uobis quoniam omnia
dimittentur filiis hominum pec
cata et blasfemiae quibus blasfema

uerunt qui autem blasfemauerit in sp̄u
scm̄ non habet remisionem in aeternum
Sed reus erit aeterni delicti quoniam
dicebant sp̄m inmundum habet
Et ueniunt mater eius et fratres
eius et foris stantes miserunt ad
eum uocantes eum et sedebant circa eum
turbae et dicunt ei ecce mater tua et fra
tres tui foris quaerentes te. et respon
dens eis dixit quae est mater mea et
fratres mei et circumspiciens eos qui in cir
cuitu eius sedebant ait ecce mater mea
et fratres mei qui enim fecerit uolunta
tem dn̄i hic frater meus et soror mea
et mater mea est
Et iterum coepit docere ad mare
et congregata est ad eum turba

multa ita ut in nauem ascendens sederet in
mari & omnis turba circa mare super
terram erat & docebat eos in parabu
lis multa & dicebat illis in doctrina sua
Audite ecce exiit seminans ad semi
nandum · & factum est dum seminaret
aliud cecidit circa uiam & uenerunt
uolucres caeli & comederunt illud ·
aliud cecidit super petrosa ubi non ha
buit terram multam & statim exortum
est quia non habebat altitudinem
terrae & quando exortus est sol aestua
uit & eo quod non haberet radicem exa
ruit & aliud cecidit in spinas & as
cenderunt spinae & suffucauerunt
illud & fructum non dedit & aliud
cecidit in terram bonam & dabat fructum

bonum ascendentem & crescentem & ad
ferebat unum xxx · & unum · lx · & unum ·
c · & dicebat qui habet aures audiendi
audiat · & cum esset singularis inter
rogauerunt eum dicentes hii qui cum eo
erant cum duodecim parabulas & dice
bat eis uobis datum est nosse misteri
um regni dī

Illis qui foris sunt in parabulis omnia
fiunt ut uidentes uideant & non uide
ant & audientes audiant & non intelle
gant ne quando conuertantur & dimittan
tur eis peccata & ait illis nescitis para
bulam hanc & quomodo omnes para
bulas cognoscetis

Qui seminat uerbum seminat hii
sunt qui circa uiam ubi seminatur.

uerbum et cum audierint cum festim ueni[t]
satanas et auffert uerbum quod semina
tum est in corda eorum. Et hii sunt simili
ter qui simili super petrosa seminantur
qui cum audierint uerbum statim cum gau
dio accipiunt illud et non habent radice[m]
in se sed est temporalis sunt
Deinde orta tribulatione et persecu
tione propter uerbum confestim scan
dalizantur. Et alii sunt qui in spinis
seminantur. hii sunt qui uerbum audi
unt et erumpnae saeculi et deceptio di
uitiarum et circa reliqua concupiscen
tiae introeuntes suffocant uerbum et
sine fructu efficiuntur. Et hii sunt qui
supra terram bonam seminati sunt
hii sunt qui audiunt uerbum et suscipi

unt et fructificant unum .xxx. et unum
lx. et unum c.tum

Et dicebat illis numquid uenit lucer
na ut sub modio ponatur aut sub lecto
nonne ut supra candelabrum ponatur

Non enim est aliquid absconditum quod
non manifestetur neque factum est
occultum sed ut in palam ueniat siquis
habet aures audiendi audiat

Et dicebat illis uidete quid audi
atis in qua mensura mensi fue
ritis remetietur uobis et adicietur uobis

Qui enim habet et dabitur ei et qui
non habet etiam quod habet aufe
retur ab illo

Et dicebat sic est regnum caelorum
quemadmodum si homo iaciat et semen

in terram & dormiat & exsurgat noc
te ac die & semen germinat & incres
cat dum nescit ille ultro enim terra
fructificat primum herbam deinde
spicam deinde plenum frumentum in
spica & cum se produxerit fructus
statim mittit falcem quoniam adest
messis

Et dicebat cui adsimilabimus regnum
di aut cui parabulae comparabimus il
lud sicest ut granum sinapis quod semi
natum fuerit in terra minus est omnib;
seminibus que sunt in terra & cum semi
natum fuerit ascendit & fit maius
est omnibus holeribus & facit ramos
magnos ita ut possint sub umbra eius
aves caeli habitare.

Et talibus multas parabulis loque
batur eis uerbum prout poterant audi
re sine parabula autem non loqueba
tur
Seorsum autem discipulis suis dis
serebat omnia
Et ait illis in illa die cum sero esse
factum transeamus contra. Et dimit
tentes turbam adsumunt eum ita
ut erat in naui. Et aliae naues erant
cum illo. Et facta est procella magna uen
ti et fluctus mittebat in nauem ita ut
impleretur nauis. Et erat ipse in
pupi supra ceruical dormiens. Et excitant
eum. Et dicunt ei magister non ad te per
tinet quia perimus. Et exsurgens commi
natus est uento. Et dixit mari tace. Et

obmutesce et cessauit uentus et facta
est tranquilitas magna et ait illis quid
timidi estis necdum habetis fidem et ti
muerunt magno timore et dicebant
ad alterutrum quis putas est iste
Quia et uentus et mare obediunt ei
Et uenerunt trans fretum maris in regi
one gerasenorum et exeunti ei de naui
statim occurrit ei de monumentis hom
in sp(irit)u inmundo qui domicilium habebat
in monumentis et neque catenis iam
quisquam eum poterat ligare quia con
pedibus sepe et catenis uinctus disru
pisse catenas et conpedes comminu
isse et nemo poterat eum domare
et semper nocte ac die in monumentis
et in montibus erat clamans et conci

deus se lapidibus uidens autem ihm a
longe cucurrit et adorauit eum et ex
clamans uoce magna et dixit quid mihi
et tibi ihu fili di summi adiuro te per
dm ne me torqueas dicebat enim illi
exi sps inmunde ab homine et inter
rogabat eum quid tibi nomen est et
dicit ei legio mihi nomen est quia mul
ti sumus et deprecabatur eum multum
ne se expelleret extra regionem
Erat autem ibi circa montem grex por
corum magnus pascensium et depre
cabantur eum sps dicentes mitte nos
in porcos ut eamus in eos et concessit
eis statim ihs et exeuntes sps inmun
di introierunt in porcos et magno im
petu grex praecipitatus est in mare

ad duo milia suffucati sunt in mare ::
Qui autem pascebant eos fugerunt
et nuntiaverunt in civitatem et in agros
et egresi sunt videre quid esset fac
tum et venerunt ad ihm et viderunt
illum qui a demonio vexabatur se
dentem vestitum et sanae mentis et ti
muerunt et narraverunt illis qui vi
derant qualiter factum esset ei et
qui demonium habuerat et de porcis
et rogare eum coeperunt ut disce
dere a finibus eorum ::
Cumque ascenderet in navem coe
pit illum deprecari qui demonio vex
atus fuerat ut esset cum illo et non
admissit eum sed ait illi vade in domum
tuam ad tuos et adnuntia illis quanta

Tibi dns fecerit & misertus sit tui & habiit
& coepit praedicare in decapuli quan
ta sibi fecisset ihs & omnes mirabantur.
Et cum transcendisset ihs rursus in
naui trans fretum conuenit turba mul
ta ad illum & erat circa mare. Et
uenit quidam de archis sinagogis no
mine iarus & uidens eum procedit ad
pedes eius & depraecabatur eum multum
dicens: Quia filia mea in extremis est
ueni inponere manum super eam ut
salua sit & uiuat & habiit cum illo &
sequebatur eum turba multa & con
primebant illum. Et mulier quae
erat in profluio sanguinis annis xii.
Et fuerat multa perpessa a conplu
rimis medicis & erogauerat omnia sua.

nec quicquam profecerat sed magis de
terius habebat cum audisset de ihu uenit
in turb· retro et tetigit uestimentum
eius dicebat enim intra se quia si uel ues
timentum eius tetigero salua ero et con
festim siccatus est fons sanguinis eius.
Et sensit corpore quod sanata esset
Et plaga et statim ihs cognoscens in semet
ipso uirtutem quae exierat de eo con
uersus ad turbam aiebat quis tetigit
uestimenta mea · Et dicebant ei disci
puli illius uides turbam conprimentem
te et dicis quis me tetigit et circumspe
ciebat ihs uidere eam quae fecerat hoc.
mulier autem timens et tremens sciens
quod factum esset in se uenit et pro
cedit ante eum et dixit ei omnem

ueritatem ille autem dixit ei filia fides tu
te saluam fecit uade in pace et esto sana
a plaga tua. adhuc eo loquente ueniunt
ab archisinagoga dicentes quia filia tua
mortua est quid ultra uexas magistrum
ihs autem uerbo quod dicebatur audito.
ait archisinagogo noli timere tantum
modo crede. Et non admissit quemquam
sequi se nisi petrum et iacobum et iohan
nem fratrem iacobi et ueniunt in domū
archisinagogi et uidit tumultum et
flentes et heiulantes multum et ingres
sus ait eis. Quid turbamini et ploratis
puella non est mortua sed dormiuit
et inridebant eum ipse uero eiectis om
nibus adsumit patrem et matrem pu
ellae et qui secum erant et ingreditur

ubi erat puella iacens & tenens manum
puellae ait illi thabitha cumi quod est
interpraetatum puella tibi dico surge
& confestim surrexit puella & ambu
labat erat autem annorum xii & ob
stupuerunt stupore maximo & praeca
pit illis uehimenter ut nemo id sciret
& dixit dari illi manducare

Et egresus inde habiit in patriam
suam & sequebantur illum
discipuli eius & facto sabbato coepit
in sinagoga docere & multi audientes
admirabantur in doctrina eius dicen
tes unde huic haec omnia & quae est
sapientia quae data est illi & uirtutes
tales quae per manus eius efficiuntur
nonne hic est fabri filius & mariae

frater iacobi et ioseph et iudae et simonis
nonne sorores eius hic nobiscum sunt et
scandalizabantur in illo :
Et dicebat illis ihs quia non est profe
pheta sine honore nisi in patria sua et in
cognatione sua et in domu sua et non po
terat ibi uirtutem ullam facere nisi pau
cos infirmos ut possi tas manibus cura
uit et mirabatur propter incredulita
tem eorum docens
Et circumibat castellum circuitu
et conuocauit duodecim et coepit
eos mittere binos et dabat eis
potestatem spm inmundorum et prae
cipiteis ne quid tollerent in uia nisi uirgam
tantum non peram non panem neque
in zonis aes sed calciatos scandalis et ne

induerentur duabus tunicas :·

Et dicebat eis quocumque introieri
tis in domum illic manete donec exeatis
inde :·

Et quicumque non receperint uos
nec audierint uos exeuntes inde
excutite puluerem de pedibus uestris in
testimonium illis :·

Et exeuntes illi praedicabant ut
poenitentiam agerent et daemo
nia multa iecebant et unguebant oleo
multos aegros et sanabant :·

Et audiuit herodis rex manifes
tum enim factum est nomen
eius et dicebat quia iohannis baptiza
surrexit a mortuis· et propterea o
perantur uirtutes in illo alii autem

dicebant qui a helias est. alii uero dice-
bant profeta est quasi unus ex profetis.
Quo audito herodis ait quem ego deco-
laui iohannem hic a mortuis surrexit
Ipse enim herodis missit adtenuit
iohannem et uinxit eum in carcerem
propter herodiadem uxorem fratres
sui herodis autem insidiabatur illi et
uolebant eum occidere nec poterat he-
rodis enim metuebat iohannem sciens
eum uirum iustum et scm et custodiebat
eum. et audito eo quod multa faciebat.
et libenter eum audiebat et cum dies
opor tunus accedisset herodis natalis
sui caenam fecit principibus et tribunis
et primis galileae. cumque introisset
filia ipsius herodiadis et saltasset
philipi fratris sui quia duxerat eam: Dicebat enim iohannis herodi
non licet tibi habere uxorem

Et placuisset herodi simulque recumben
tibus rex ait puellae pete a me quod uis
et dabo tibi et iurauit illi multa quia quid
quid petieris dabo tibi licet dimedium reg
ni mei. Quae cum exisset dixit matri
suae quid petam et illa dixit caput io
hannis baptistae. Cumque introisset
statim cum festinatione ad regem petiuit
dicens uolo ut protinus des mihi caput
iohannis baptistae in disco. Et contris
tatus est rex propter ius iurandum et
propter simul recumbentes noluit
eam contristare sed miso speculatore
praecipit adferri caput eius in disco
Et decolauit eum in carcere et adtulit
caput eius in disco et dedit illud puel
lae et puella dedit matri suae

Quo audito discipuli eius uenerunt et tul
lerunt corpus eius et possuerunt illud
in monumento ::
Et conuenientes apostoli ad ihm
renuntiauerunt illi omnia quae egerant
et docuerant ::
Et ait illis uenite seorsum in deser
tum locum et requiescite pussil
lum erant enim qui ueniebant et redie
bant multi et nec manducandi spatium
habebant ::
Et ascendens in nauim habierunt
in desertum locum seorsum et ui
derunt eos abeuntes et cognuerunt
multi et pedestre et de omnibus ciuita
tibus occurrerunt illuc et praeuenerunt
eos et exiens uidit turbam multam ihs

Et misertus est super eos qui erant sicut
oues non habentes pastorem et coepit do
cere illos multa. Et cum iam hora multa
fieret accesserunt discipuli eius dicentes
Desertus est locus hic et iam hora pre
teriit dimitte illos ut euntes in prox
imas uillas et uicos emant sibi cibos
quos manducent. Et respondens ait illis
date illis manducare. Et dixerunt ei
Euntes emamus denariis ducentis pa
nes et dabimus eis manducare. Et dicit
eis ihs quot panes habetis ite et uidete
Et cum cognouissent dicunt ei quinque
panes et duos pisces. Et praecepit illis
ut accumbere facerent omnes secundum
contubernia super uiride fenum et dis
cubuerunt in partes per centenos et

per quinquagenos. Et acceptis quinque pa
nibus et duobus piscibus intuens in caelum
benedixit et fregit panes et dedit discipu
lis suis ut ponerent ante eos et duos pisces
diuissit omnibus et manducauerunt om
nes et saturati sunt et sustulerunt reli
quias fragmentorum duodecim cofinos
plenos et de piscibus. Erant autem qui man
ducauerunt quinque milia uirorum

Et statim coegit discipulos suos as
cendere in nauem ut praecederet
eum trans fretum ad bethsaidam dum
ipse dimitteret populum :·

Et cum dimisisset eos abiit in montem
orare

Et cum sero esset erat nauis
in medio mari et ipse solus in terra

Et uidens eos laborantes in remigando erat
enim uentus contrarius eis · Et circa quar
tam uigiliam noctis uenit ad eos super.
a mare ambulans et uolebat praeteri
re eos at illi ut uiderunt eum ambulan
tem supra mare putauerunt fantasma
esse et exclamauerunt omnes enim eum
uiderunt et conturbati sunt et statim
locutus est cum eis et dixit illis confidite
ego sum et nolite timere ·:·

Et ascendit ad illos in nauem
et cessauit uentus et plus magis intra se
stupebant et mirabantur non enim
intellexerunt de panibus · erat enim
cor illorum obcaecatum et cum transis
fretassent peruenerunt in terram
genesareth et adplicuerunt ·:·

Cumque egressi essent de naui continuo
cognuerunt eum uiri loci illius et percur-
rentes uniuersam regionem illam coe-
perunt in grabattis eos qui se male ha-
bebant circumferre ubi audiebant eum
esse et quocumque introibat in uicos
uel in uillas aut ciuitates et in plateis po
nebant infirmos et deprecabantur eum ut
uel fimbriam uestimenti eius tangerent:
Et quotquot tangebant eum salui
fiebant :
Et conuenerunt ad eum farissei
et quidam de scribis uenien-
tes ab hierusolimis. Et cum uidissent
quosdam ex discipulis suis commoni
bus manibus id est non lotis mandu
care panes uitu perauerunt farissei

enim & omnes iudei nisi crebro lauent
manus non manducant tenentes tradi
tionem seniorum & a foro nisi baptiza
rentur non comedunt & alia multa sunt
quae tradita sunt illis seruare baptis
mata calicum & urceorum & aera
mentorum & lectorum ::
Et interrogabant eum farissei
& scribae dicentes quare dis
cipuli tui non ambulant iuxta tradi
onem seniorum sed communibus mani
b: manducant panem at ille respon
dens dixit eis bene profetauit essaias
de uobis hypocritis sicut scriptum
est populus hic labis me honorat
cor autem eorum longe est a me in ua
num autem me colunt docentes doctri nas

& manduclata hominum relinquentes enim
mandatum di tenentes traditionem ho
minum baptismata urceorum & cali
cum & alia similia his facitis multa
& dicebat illis bene inritum facitis man
datum di ut tradtionem uestram serue
tis moyses enim dixit honora patrem
tuum & matrem tuam & qui male dixerit
patri uel matri morte moriatur
Uos autem dicitis si dixerit homo pa
tri uel matri corban quod est donum
quodcumque ex me tibi profuerit & ul
tra non dimitetis eum quicquam facere
patri suo uel matri rescindentes uerbum di
per traditionem uestram quam tradidis
tis & similia huiusmodi multa facitis
& conuocans iterum turbam dicebat

illis audite me omnes et intellegite nihil
est extra hominem introiens in eum qu
od possit eum quoinquinare sed quae
de homine procedunt illa sunt quae
communicant hominem si quis aures
habet audiendi audiat.
Et cum introisset in domum a tur
ba interrogabant eum discipu
li eius parabulam. Et ait illis sic et uos
inprudentes estis non intellegitis quia om
ne quod extrinsecus introiens in homi
nem non potest eum communicare
quoniam non intrat in cor eius sed in uen
trem et in secessum exit purgans om
nes escas dicebant autem quoniam
quae de homine exeunt illa quoinqui
nant hominem ab intus enim de corde.

hominum cogitationes malae procedu
nt adulteria fornicationes humicidia
furta falsatestimonia auaritia nequ
tiae dolus inpudicitia oculus malus
blasfemiae superbia stultitia omnia
mala haec ab intus procedunt et com
monicant hominem :·

Et inde surgens habiit in finibus tyri
et sidonis et egresus in domum neminem
uoluit scire et non potuit latere mu
lier enim statim ut audiuit de eo cuius
habebat filia spm inmundum intrauit
et procedit ad pedes eius · Erat enim
mulier gentilis syro fenissa genere :·

Et rogabat eum ut demonium
eiceret de filia eius qui dixit illi
sene · prius saturari filios non est enim

bonum sumere panem filiorum et mit-
tere canibus. At illa respondit et di-
cit ei utique domine nam et catuli submen-
sa dominorum suorum comedunt
de micis puerorum. Et ait illi ihs propter
sermonem hunc uade exit demonium
de filia tua. Et cum abisset ad domum
suam inuenit puellam iacentem supra
lectum et demonium exisse.

Et iterum exiens de finibus tyri et
uenit per sidonem ad mare
galileae inter medicos fines decapul-
leos. Et adducunt ei surdum et mutum
et deprecabantur eum ut inponat
illi manum. Et adpraechendens eum
de turba deorsum inmissit digitos suos
in auriculas eius. Et expuens tetigit lin-

guam eius et suspiciens in caelum et inge-
muit et ait illi eppheta quod est aperire
et statim apertae sunt aures eius et solu
tum est uinculum linguae eius et loque
batur recte et praecipit illis ne cui dich
cerent

Quanto autem eis praecipiebat tan
to magis plus praedicabant et eo
amplius admirabantur dicentes

Bene omnia fecit et surdos facit
audire et mutos loqui

In illis diebus iterum cum turba multa
esset nec haberent quod manduca
rent cum uocatis discipulis ait illis mi
sereor super turbam istam quia ecce
iam triduo sustinent me nec habent
quod manducent et si dimisero eos ieiu

nos in do omus suas deficient in uia quia
quidam ex eis de longe uenerunt
Et responderunt ei discipuli sui un
de istos poterit quis hic saturare pani
bus in solitudine. Et interrogauit eos
quot panes habetis qui dixerunt ei sep
tem. Et praecepit turbae discumbere
super terram. Et accipiens septem panes
gratias agens fregit. Et dedit discipu
lis suis ut adponerent. Et adposuerunt
turbae. Et habebant pisciculos paucos
Et ipsos benedixit. Et iussit adponi illis
Et manducauerunt. Et saturati sunt. Et
sustulerunt quod superauerat de frag
mentis septem sportas ple nas
Erant autem qui manducauerunt
quassi quattuor milia hominum

Et dimissit eos et statim ascendens
in nauem cum discipulis suis uenit in par
tes dalmanutha :·
Et exierunt farissei ad eum et coepe
runt conquirere cum eo quaeren
tes ab illo signum de caelo temptantes
eum et ingemescens spiritu suo ait :·
Quid generatio ista signum quaerit
amen dico uobis non dabitur gene
rationi isti signum et dimittens eos as
cendit iterum in nauem habiit trans
fretum et obliti sunt discipuli eius su
mere panes et nisi unum panem non
habent secum in naui :·
Et praecipiebat eis dicens uidete
et cauete a fermento farisseorum
et a fermento herodis :· :· :·

Et cogitabant ad alterutrum dicen
tes quia panes non habemus quo
cognito ihs ait illis quid cogitatis in cor
dibus uestris quia panes non habetis non
dum cognoscetis nec intellegitis adhuc
caecatum habetis cor uestrum oculos
habentes non uidentes aures habentes
non audientes nec recordamini quando
quinque panes fregi in quinque milia ho
minum et quot cofinos fragmentorum
plenos sustulistis dicunt ei xii· Quan
do et septem panes in iiii milia hominū
Et quot sportas fragmentorum tulis
tis· Et dicunt ei septem et dicebat eis quo
modo nondum intellegitis

Et ueniunt in bethsaidam et ad
ducunt ei caecum et rogabant

154

eum ut illum tangeret· et adpraehens
manum caeci eduxit eum extra uicum
Et expuens in oculos eius inpossitis ma
nibus suis interrogauit eum si aliquid
uideret· Et aspiciens ait uideo homines
uelud arbores ambulantes deinde in
possuit manum super oculos eius et
coepit uidere et restitutus est ita ut ui
deret clare omnia· Et missit eum in domū
suam dicens uade in domum tuam et si
in uicum introieris nemini dixeris
Et egresus est ihs et discipuli eius
in castella cessarae pilippi et in uia in
terrogabat discipulos suos dicens eis
Quem me dicunt esse homines· qui
responderunt illi dicentes iohannem
baptistam alii heliam alii uero heremi

aut quasi unum de profetis · et ille dicit illis ·
uos uero quem me esse dicitis ::
Respondens petrus ait ei tu es xps ::
Et comminatus est eis ne cui dicerent
de illo et coepit docere illos quia oportet
filium hominis multa pati et reprobari
a senioribus et a summis sacerdotibus
et scribis et occidi et post tres dies resur
gere et palam uerbum loquebatur ::
Et adprehendens eum petrus coe
pit increpare eum qui conuersus et ui
dens discipulos suos comminatus est
petro dicens uade retro me satanas quia
non sapis ea quae dei sunt sed quae sunt
hominum ::
Et conuocata turba cum discipulis
suis dixit eis si quis uult post me sequi

abneget seipsum sibi et tollat crucem
suam et sequatur me qui enim uoluerit
animam suam saluam facere perdet
eam qui autem perdiderit animam
suam propter me et euangelium sal
uam eam faciet quid enim proderit
homini si lucretur mundum totum et
detrimentum faciat animae suae aut
quid dabit homo commotationem pro
anima sua ∴
Qui enim me confessus fuerit et
uerba mea in generatione ista ad
ultera et peccatrice et filius hominis
confundet eum cum uenerit in gloria
patris sui cum angelis scis ∴
Et dicebat illis amen dico uobis
quia sunt quidam de hic stantibus qui

non gustabunt mortem donec uideant
regnum dī ueniens in uirtute sua ·:·
Et post dies septem adsumpsit
ihs petrum et iacobum et iaco
hannem et ducit illos in montem excel
sum seorsum solus et transfiguratus
est coram ipsis et uestimenta eius fac
ta sunt splendentia candida nimis
uelut nix qualia fullo super terram
non potest candida facere · Et appa
ruit illis helias cum moyse · et erant
loquentes cum ihu et respondens ait
petrus ad ihm rabbi bonum est nobis
esse · hic faciamus tria tabernacula
tibi unum et moysi unum et heliae u
num non enim sciebat quid diceret
erant enim timore exterriti et factus est

nubs obumbrans eos et uenit uox de nube
dicens hic est filius meus carissimus au
dite illum. Et statim circum spicientes
neminem amplius uiderunt nisi ihm
tantum secum. Et discendentibus illis
de monte praecepit illis ne cui quae ui
dissent narrarent nisi cum filius hom
nis resurrexit a mortuis.

Et uerbum continuerunt apud se
conquirentes quid esset cum a mor
tuis resurrexset.

Et interrogabant eum dicentes qui(d)
ergo dicunt farisei et scribae quia he
liam oportet uenire primum. Qui res
pondens ait illis helias cum uenerit pri
mo restituet omnia. Et quomodo scrip
tum est in filium hominis ut multa pa

uatur. Et condempnatur. sed dico uobis
quia et helias uenit et fecerunt illi que
cumque uoluerunt sicut scriptum est de eo

Et ueniens ad discipulos suos uidit
turbam magnam circa eos et scribas con
quirentes cum illis et confestim omnis
populus uidens eum stupefactus est et
expauerunt et adcurrentes salutabant
eum et interrogauit eos quid inter uos
conquiritis

Et respondens unus de turba dixit
magister adtuli filium meum ad te haben
tem spm mutum qui ubicumque eum
adpraehenderit adlidit eum et spumat
et stridet dentibus et arescit et dixi
discipulis tuis ut eicerent illum et non
potuerunt qui respondens dixit eis

O generatio incredula et perversa quam
diu apud vos ero quamdiu vos patiar
adferte illum ad me. Et attulerunt eum
Et cum vidisset illum statim sps contur
bavit eum et elisus in terra volutaba
tur spumans. Et interrogavit patrem
eius quantum temporis est ex quo hoc ei
accidit at ille ait ab infantia. Et fre
quenter eum in ignem et in aquas missit
ut eum perderet sed si quid potes ad
iuva nos misertus nostri. Ihs autem ait
illi si potes credere omnia possibilia
credenti et continuo exclamans pater
pueri cum lacrimis aiebat credo dne
adiuva incredulitatem meam

Et cum videret ihs concurrentem
turbam comminatus est spui

inmundo dicens illi surde & mute sps
ego tibi praecipio exi ab eo & amplius
ne introeas in eum & clamans multum
discerpens eum & exit ab eo & factus
est sicut mortuus ita ut multi dicerent
quia mortuus est ihs autem tenens ma
num eius eleuauit illum & surrexit
Et cum introisset in domum discipu
li eius secreto interrogabant eum quia
re nos non potuimus eicere eum &
dixit illis ihs hoc genus in nullo potest
exire nisi in oratione & ieiunio
Et inde profecti praetergrediebā
tur galileam nec uolebant
quemquam scire docebat autem disci
pulos suos & dicebat illis quoniam
filius hominis tradetur in manus homi
num

Et occident eum et occisus tertia die re-
surget at illi ignorabant uerbum et
timebant eum interrogare :·

Et uenerunt cafarnaum qui cum
domi essent interrogabat eos
quid in uia tractabatis :·

At illi tacebant siquidem inter se
in uia disputauerunt quis esset
illorum maior. Et residens uocauit
duodecim et ait illis si quis uult primus
esse erit omnium nouissimus et omni
um minister et accipiens puerum sta
tuit eum in medio eorum quem cum
complexus est se et ait illis quisquis
unum ex huius modi pueris in nomin e
meo receperit me recipit :·

Et quicumque me susceperit

nonmesuscipit sedeum quimemissit ·:·

Respondit illi iohannis dicens magis
ter uidimus quendam innomine
tuo eicientem demonia quinonsequi
tur nos et prohibuimurs eum ihs au
tem ait nolite prohibere eum nemo
eum estenim quifaciat uirtatem inno
mine meo et possit cito male loqui
de me quienim non est aduersumuos
pro uobis est

Quisquisenim potum dederit uobis
calicem aquae innomine meo quia
xpi estis amen dico uobis quianonper
det mercem suam

Et quisquis scandalizauerit unu
ex his pussillis credentibus in
me bonum est illi magis sicircum

daretur mola asinaria in collo eius
et in mare mitteretur ·:·
Et si scandalizauerit te manus
tua abscide illam bonum est
tibi debilem introiere in uitam quam
duas manus habentem ire in gechen
nam ignis inextinguibilis
Ubi uermis eorum non moritur et
ignis non extinguetur. Et si pes tuus
te scandalizat amputa illum
bonum est tibi clodum introire in
uitam aeternam quam duos pedes
habentem mitti in gehennam ignis non
extinguibilis ubi uermis eorum non mo
ritur. Et ignis non extinguitur. quod oc
lus tuus scandalizat te eice illum
bonum est tibi luscum introire in regn

inregnum dī quamduos oculos haben
tem mitti ingechennam ignis ubiuermis
eorum nonmoritur et ignis nonextingui
tur. omnis enim igne salietur et omnis
uictima sallitur ·:
Bonum est sal quodsi sal insulsū
fuerit inquoillud condietis habete in
uobis salem ·: Et pacem habete
inter uos ·:
Et inde exsurgens uenit infines
iudeae ultra iordanen et conueniunt
iterum adeum turbae et sicut consue
rat iterum docebat eos
Et accedentes farisei interrogaba
nt eum silicet uiro uxorem dimittere
temptantes eum · At ille respondens
dixit quid uobis praecepit moyses

qui dixerunt moysses permissit libel
lum repudii scribere et dimittere qui
bus respondens ihs ait ad duritiam cor
dis uestri scripsit uobis praeceptum
illud ab initio autem creaturae mas
culum et feminam fecit eos ds prop
ter hoc relinquet homo patrem suum
et matrem suam et adherebit uxori
suae et erunt duo in carne una itaq:
iam non sunt duo sed una caro quod
ergo ds iunxit homo non separat
Et in domu iterum discipuli eius
interrogauerunt eum de eodem
Et ait illis quicumque dimisse
rit uxorem suam et aliam duxerit
adulterium committit super eam
Et si uxor dimisserit uirum suum et

alii nupserit mechatur

Et offerebant illi paruulos ut
tangeret illos discipuli autem commi
nabantur offe rentibus quos cum ui
deret ihs indigne tulit et ait illis sine
te paruulos uenire ad me et ne pro
hibueritis eos talium enim est regnum
di · Amen dico uobis quisque non re
ceperit regnum di uelud paruulus
non intrabit in illud et conplexans
eos et inponens manus super illos
benedicebat eos

Et cum egresus esset in uiam
procurrens quidam genu flexo an
te eum rogabat eum magister
bone quid faciam ut uitam aeternam
recipiam

Ihs autem dixit ei quid me dicis bo-
num nemo bonus nisi unus ds̄ prae-
cepta nosti · ne adulterabis ne occides ne
furceris ne falsum testimonium dixe-
ris ne fraudem feceris honora pa-
trem tuum et matrem ∴ Et ille res-
pondens ait illi magister omnia hec
seruaui a iuuentute mea ∴
Ihs autem intuitus eum dilexit
eum et dixit illi unum tibi deest
uade quecumque habes uende et
da pauperibus et habebis thesaurum
in caelo et ueni sequere me ∴
Qui contristatus in uerbo hoc habit
merens · Erat enim habens pos-
sesiones multas et circum spiciens
ihs ait discipulis suis · quam difficile

qui pecunias habent in regnum dei in-
troibunt. Discipuli autem eius obstu-
pescebant in uerbis eius. At ihs rur-
sus respondens ait illis filioli quam
difficile est confidentes in pecuniis
in regnum dei introire. Facilius est
enim camellum per foramen acus tran-
sire quam diuitem intrare in regnum
dei. qui magis mirabantur dicentes ad
semet ipsos. Et quis potest saluus fi-
eri. Et intuens illos ihs ait apud hom-
nes quidem impossibile est sed non
apud dm̄ omnia enim possibilia sunt
apud dm̄

Coepit petrus dicere ei. ecce nos
dimissimus omnia. Et secuti sumus
te quid erit nobis

Respondens ihs ait amen dico uobis.
nemo est qui reliquerit domum aut
fratres aut sorores aut matrem aut
patrem aut filios aut agros propter
me et propter euangelium qui non ac
cipiet centies tantum nunc in tempore
hoc in saeculo uenturo uitam aeternam;
Qui autem reliquerit domum et fra
tres et sorores et matres et filios et ag
ros cum persecutionibus et in futuro
uitam aeternam accipiet
Multa autem erunt primi nouissi
mi et nouissimi primi
Erant autem in uia ascendentes
hierusolima. et praecedebat illos
ihs et stupebant et sequentes time
bant et adsumens iterum xii coe-

pit illis dicere quae essent ei uentura

quia ecce ascendimus hierusolimam

et filius hominis tradetur principib;

sacerdotum et scribis et senioribus

et damnpnabunt eum morte et tra

dent eum gentibus et inludent ei et con

spuent in eum et flagillabunt eum

et interficient eum et tertia die resurget

Et accidunt ad eum iacobus et

iohannis filii zebedei dicen

tes magister uolumus ut quodcumq;

petierimus facias nobis at ille dixit

eis quid uultis ut faciam uobis et dix

erunt da nobis ut unus ad dexteram

tuam et alius ad sinistram sedeamus

in gloria tua. Ihs autem ait eis nes

citis quid petatis potestis bibere cali

quem ego bibo aut baptismo quo ego bapti
zor baptizari. Et illi dixerunt ei pos
sumus. Ihs autem ait eis calicem
quidem quem ego bibo bibetis et baptis
mum quo ego baptizor baptizamini.
sedere autem ad dexteram meam uel
ad sinistram non est meum dare uobis
sed quibus paratum est.
Et audientes decem coeperunt
indignari de iacobo et iohanne. Ihs h
uocans eos ait illis scitis quia hii qui
uidentur principari gentibus dominan
tur eis et principes eorum potestatem
habent ipsorum non ita est autem in
ter uos sed quicumque uoluerit fieri
maior erit uester minister et qui cum
que uoluerit primus esse in uobis.

primus esse erit omnium seruus
Non et filius hominis non uenit ut
ministraretur ei · Sed ut ministra
re et daret animam suam redemptio
onem pro multis
Et uenerunt hericho et proficis
cente eo de hericho et discipuli
eius et plurima multitudine · filius
cuius clam timei barthimeus · Caecus
sedebat uiam iuxta mendicans qui
cum audisset quia ihs nazareus est ·
Coepit clamare · et dicere · fili dauid
ihu misserere mei et comminaba
tur illi multi ut taceret at ille multo
magis clamabat fili dauid missere
re mei · Et stans ihs praecepit illum
uocari et uocant caecum dicentes ei

animo aequior esto surge uocat te qui pro
iecto uestimento suo exiliens uenit ad eum
Et respondens ei ihs dixit quid uis tibi fa
ciam caecus autem dixit ei rabboni ut
uideam ihs autem ait illi uade fides
tua te saluum fecit Et confestim uidit
Et sequebatur eum in uia

Et cum adpropinquarent Ihe
rusolimae et bethaniae ad
montem oliueti mittit duos de discipulis
suis Et ait illis in castellum quod est
contra uos et statim introeuntes illud
inuenietis pullum asinae ligatum
super quem nemo adhuc hominum se
dit soluite illum et adducite Et si quis
uobis dixerit quid facitis hoc dicite quia
dno necessarius est et continuo illum

dimittat huc
Et abeuntes inuenerunt pullum li
gatum ante ianuam foris in
biuio et soluunt eum et quidam de illic
stantibus dicebant illis quid facitis sol
uentes pullum qui dixerunt eis sicut
praeceperat illis ihs et dimisserunt
eis adduxerunt pullum ad ihm· Et im
possuerunt illi uestimenta sua et se
dit super eum multa autem uestimenta
sua strauerunt in uia alii autem fron
de scidebant de arborib: et sternebant
in uia
Et qui praeibant et qui sequebaz
tur clamabant dicentes·
Ossanna benedictus qui uenit in no
mine dni· Benedictum qui uenit regnu

sis:

patris nostri dauid ossanna in excel

Et introiuit hierusolimam in tem
plum et circum spectis omnib:
cum iam uespera esset hora

Exiuit in bethaniam cum duodecim
discipulis suis. Et alia die cum exi
rent a bethania cum xpi. Essurit cumq:
uidisset a longe ficum habentem folia
uenit uidere si quid forte inueniret
in ea. Et cum uenisset ad eam nihil in
uenit praeter folia non enim erat
tempus ficorum. Et respondens dixit
ei iam non amplius in aeternum quis
quam fructum ex te manducet. Et au
diebant discipuli eius

Et ueniunt in hierusolimam
Et cum introisset templum

cæpit eicere uendentes & ementes in
templo ·:· Et mensas nummulariorum
& cathedras uendentium columbas
euertit & non sinebat quisquam ut
uas transferret per templum & docebat
dicens eis nonne scriptum est quia domus
mea domus orationis uocabitur omnib:
gentibus uos autem fecistis eam spelon
cam latronum
Quo audito principes sacerdotum
& scribae quaerebant quomodo
eum perderent timebant enim eum
quia uniuersa turba mirabatur
super doctrinam eius
Et cum uespera facta esset egre
diebatur de ciuitate & cum
mane transirent uiderunt ficum

166

aridam factam aradicibus Et recorda
tus petrus dicit ei rabbi · Ecce ficus cui ma
ledixisti aruit

Et Respond[illegible] ait illis habete
fidem [illegible] dico uobis quia
quicumque dixerit huic monti tollere et
mittere in mare et non essitauerit in cor
de suo sed crediderit quia quodcumq;
dixerit fiet ei

Propter ea dico uobis omnia quae
cumque orantes petimus credite
quia accipietis et ueniet uobis

Et cum sta bitis ad orandum
dimittite siquid habetis ad
uersus aliquem et ut pater uester qui
in caelis est dimittat uobis peccata
uestra quod si uos non dimisseritis

hominibus nec pater uester qui in caelis est
dimittet uobis peccata uestra
Et ueniunt rursus hierusolimam
Et cum ambularet in templum
accesserunt ad eum summi sacerdotes
et scribae et seniores et dicunt illi in
qua potestate haec facis et quis tibi
dedit hanc potestatem ut haec facias
Ihs autem respondens ait illis in
terrogabo uos et ego unum uerbum
et respondete mihi et dicam uobis in qua
potestate haec faciam baptismum
iohannis de caelo erat an ex hominib:
respondete mihi at illi cogitabant
inter se dicentes si dixerimus de caelo
dicet nobis quare non credidistis ei
Si dicemus ex hominibus timemus

populum omnes enim habebant iohan
nem quia uere profeta esset· Et respon
dentes dixerunt· Ihu nescimus· Respon
dit ihs ait illis neque ego dico uobis
in qua potestate haec facio :·

Et coepit illis in parabulis loqui
Uineam pastinauit homo et
circumdedit sepem et fodit lacum
et aedificauit turrem et locauit eam
agricolis et peregre profectus est
et missit et agricolas in tempore ser
uum ut ab agricolis acciperet de fruc
tu uineae· qui adprehensum eum cae
derunt et dimisserunt uacuum et
iterum missit ad illos alium seruum
et illum in capite uulnerauerunt et
contumiliis adfecerunt· Et rursum

alium missit seruum & illum occide-
runt & plures alios quosdam cae-
dentes alios uero occidentes · Adhuc
ergo unum habens filium carissimum
& illum missit ad eos nouissimum
dicens quia uerebuntur filium meum
coloni autem dixerunt ad inuicem hic
est heres uenite occidamus eum &
nostra erit hereditas & adpraehen
dentes eum occiderunt & eiecerunt
extra uineam quid ergo faciet dns
uineae ueniet & perdet colonos &
dabit uineam aliis nec scripturam ha
nc legistis ∴ Lapidem quem repro
bauerunt aedificantes hic factus est
in caput anguli a dno factus est istud
& hoc est mirabile in oculis nostris ∴

168

Et quaerebant eum tenere et ti
muerunt turbam cognuerunt
enim quia ad eos parabulam hanc dix
erat et relicto eo abierunt.
Et mittunt ad eum quosdam ex pha
risseis et herodianis ut eum
caperent in uerbo qui uenientes dicunt
ei magister scimus quia uerax es et non
curas quemquam nec enim uides in
faciem hominum sed in ueritate uiam
di doces dic ergo nobis licet dari tribu
tum cessari an non dabimus qui sciens
uersutias eorum ait illis ihs quid me
temptatis hipocritae adferte mihi
denarium ut uideam. At illi adtule
runt ei et ait illis cuius est imago
haec et inscriptio et dicunt illi cess

ris respondens autem ihs dixit illis ·
Reddite ergo quae sunt cessaris cessari
et quae sunt dei dō et mirabantur sup eo
Et uenerunt ad eum saducei qui di
cunt non esse resurrectionem et inter
rogabant eum dicentes magister moy
ses nobis scripsit ut si cuius frater mor
tuus fuerit et dimisserit uxorem et
filios non reliquerit accipiat fra
ter eius uxorem ipsius et resuscitet se
men fratri suo · Septem ergo fratres
fuerunt apud nos et primus accipit
uxorem et mortuus est non relicto semi
ne et secundus accipit eam et mortu
us est nec iste reliquit semen · Et ter
tius similiter
Et acceperunt eam similiter

septem & non reliquerunt semen nouis
sima omnium defuncta est mulier in
resurrectione ergo cum resurrexerint
cuius de eis erit uxor septem enim ha
buerunt eam uxorem. Et respondens
ihs ait illis nonne ideo erratis nescientes
scripturas neque uirtutem dni. Cum
enim a mortuis resurrexerint neq;
nubent neque nubentur sed erunt
sicut angeli in caelis. De mortuis au
tem quod resurgant non legistis in li
bro mosi super rubum quomodo dix
it illi ds inquiens ego sum ds abracham
& ds isaac & ds iacob. Non est ds mor
tuorum sed ds uiuentium. Uos ergo
multum erratis & accessit unus de
scribis qui audierat illos conquirente

Et uidens quia responderat illis bene
interrogauit eum dicens magister quod
est primum omnium mandatum
Ihs autem respondit ei quia primum
omnium mandatum est. Audi israhel
dns ds noster unus est ds
Et diliges dnm dm tuum ex toto corde
tuo & ex tota anima tua & ex tota mente
tua & ex tota uirtute tua. Hoc est pri
mum mandatum secundum autem si
mile illi diliges proximum tuum tamq
te ipsum maius horum omnium aliud
mandatum non est
Et ait illi scriba bene magister in
ueritate dixisti quia unus est ds
& non est alius praeter eum ut diligatur
ex toto corde & ex toto intellectu & ex

170

tota anima et ex tota fortitudine et dile
gere proximum tamquam te ipsum mai
us est omnibus holocaustomatibus et
sacrificiis. Ihs autem uidens quod sapi
enter respondisset dixit illi non es lon
ge a reg — no di

Et nemo iam audebat eum in —
terrogare

Et respondens ihs dicebat docens
in templo quomodo dicunt scri
bae xpm filium esse dauid ipse enim
dauid dicit in spu sco. Dixit dns dno
meo sede a dextris meis donec ponam
inimicos tuos scabillum pedum tuorum.
Ipse ergo dauid dicit eum dnm et unde
est filius eius et multa turba eum
libe — nter audiuit

Et dicebat eis in doctrina sua ca
vete a scribis · Qui volunt
in stolis ambulare et salutari in fore
et in primis cathedris sedere in sina
gogis et primos discubitos in caenis :·
Qui devorant domus viduarum
et pupillorum occassione longa
orantes isti accipient maius iudicium :·
Et sedens ihs contra gazophila
cium aspiciebat quomodo tur
ba iactare aes in gazo filacium
et multi divites iactabant multa
cum venisset autem una vidua pau
percula missit era duo minuta quod
est quadrans et convocans discipu
los suos ait illis amen dico vobis quo
niam vidua haec paupercula plus

omnibus missit qui misserunt in gazo
philacium · Omnes enim ex eo quod ha
bundabat illis misserunt · Haec ue
ro de penuria sua omnia quae habuit
missit totum uictum suum
Et cum egrederetur de templo
ait illi unus ex discipulis suis
magister aspice quales lapides et
quales structurae templi et res
pondens ihs ait illi uides has omnes
magnas aedificationes non relin
quetur lapis super laper lapidem
qui non distruatur
Et cum sederent in montem ole
uarum contra templum in
terrogabant eum separatim petrus
et iacobus et iohannis et andreas

dic nobis quando ista fient et quod
signum erit quando haec omnia in
cipient consummari Et respondens
ihs coepit dicere illis uidete ne qui
suos seducat Multi enim uenient
in nomine meo dicentes quia ego sum
xps et multos seducent cum autem
uideritis bella et opiniones bellorum
ne timueritis Oportet enim fieri sed
nondum est finis exsurget autem
gens in gentem et regnum super regnū
Et erunt terrae motus per loca et
fames initium dolorum haec omnia
Uidete autem uos met ipsos tra
dent enim uos in conciliis et in
sinagogis suis uapulabitis et ante
praesides et reges stabitis propter
me

in testimonium illis
Et in omnes gentes primum opor
tet praedicari euangelium
Et cum duxerint uos tradentes
nolite praecogitare quid lo
quamini sed quod datum uobis fu
erit in illa hora id loquemini non
enim eritis uos loquentes sed sps scs
qui loquitur in uobis tradet autem
frater fratrem in mortem et pater
filium et consurgent filii in parentes
et morte adficient eos et eritis odio
omnibus propter nomen meum qui
autem sustenuerit usque in finem
hic saluus erit
Cum autem uideritis abhominati
onem desolationis stantem ubi

non debet qui legit intellegat
Tunc qui in iudea sunt fugiant ad
montes et qui supra tectum ne
discendat in domum nec intro eat ut
tollat aliquid de domu sua. Et qui in
agro erit non reuertatur tollere ues
timentum suum
Uae autem pregnantibus et nutrientib:
in illis diebus
Orate autem ut hieme non fiat
fuga uestra uel sabbato
Erunt enim dies illi tribulationes
tales quales non fuerunt ab initi
o creaturae quam condedit ds us
que nunc neque fient
Et nisi breuiasset dns dies non
fuisset salua omnis caro sed

propter electos quos elegit brebi
abit dies :·
Tunc si quis uobis dixerit
ecce hic est xps & ecce illic
nec credideritis
Exsurgent enim pseudo xpi &
pseudo profetae & dabunt
signa & prodigia & ita ut seducendos
si potest fieri etiam electos uos au
tem uidete ecce praedixi uobis omnia
In illis dieb: post tribulationem
illam sol contenebrabitur &
luna non dabit splendorem suum
& stellae caeli erunt decidentes
& uirtutes quae sunt in caelis cō
mouebuntur
Tunc uidebunt filium

hominis uenientem in nubibus cum
uirtute magna et gloria et mitti
te angelos suos et congregabunt
electos suos et congregabunt et qua
tuor uentis a summo terrae usque
ad summum caeli · A ficulnia autem
arbore discite parabulam cum
iam ramus eius tener fuerit et fo
lia nata fuerint cognoscetis quia
in proximo sit aestas sic et uos cum
uideretis haec omnia fieri scitote
quod in proximo sit in ianuis amen
dico uobis quoniam non transiet
generatio haec donec omnia ista
fiant caelum et terra transibunt
uerba autem mea non transibunt.
De die autem illa et hora nemo

scit neque angeli in caelo neq: filius
hominis nisi pater
Uidete uigilate & orate nescitis
enim qua ora uel tempus sit
Sicut homo qui peregre profec
tus est reliquit domum suam
& dedit seruis suis potestatem cui
usque operis & ianuatori praeci
pit ut uigilaret
Uigilate ergo nescitis enim quan
do dns. Domus ueniat sero an
media nocte. an galli cantu. an
mane ne cum uenerit repente inue
niat uos dormientes quod autem
uobis dico omnib: dico uigilate
Erat autem pascha & azemo
rum post biduum

Et quaerebant summi sacerdotes
et scribae quomodo eum do
lo tenerent et occiderent. Dicebant
enim non in die festo ne forte tumul
tus fieret in populos

Et cum esset in bethaniae in do
mu simonis leprosi et recu
berent uenit mulier habens alabastrum
unguenti praetiosi nardi spicati et
fracto alabastro effudit super ca
put eius. Erant autem quidam indig
ne ferentes intersemet ipsos dedis
cipulis et dicentes ut quid perditio
ista unguenti facta est. Poterat enim
unguentum istud uenundari plus
quam trecentis denariis et dari pau
perib: Et fremebant in eam. Ihs

175

autem dixit illis sinite eum quid mo
lesti estis illi bonum opus operata
est in me semper enim pauperes ha
bebitis uobiscum et cum uolueritis po
testis illis benefacere me autem
non semper habebitis

Quod habuit haec fecit preuenit
enim unguere corpus meum in se
pulturam. Amen dico uobis ubi cum
que praedicatum fuerit euangeli
um istud in uniuersum mundum et
quod fecit haec narrabitur in memo
riam eius

Et iudas scariothes unus de
duodecim abiit ad summos
sacerdotes ut proderet eum illis
s
qui audientes gauissi sunt et prom

serunt ei pecuniam se daturos & ex
eo quérebant quomodo eum oportu
ne traderet & primo die azemorum
quando pascha immolabant dicunt
ei discipuli quo uis iamus & paremus
tibi ut manduces pascha & mittit
duos ex discipulis suis & dicit illis ite
in ciuitatem & occurret uobis homo
lagunam aquae baiolans sequemi
ni eum & quocumq; introierit di
cite domino domus quia magister
dicit ubi est refectio mea ibi pas
cha cum discipulis meis manducem
& ipse uobis demonstrabit cena
culum grande stratum & illic pa
rate nobis & abierunt discipuli
eius & uenerunt in ciuitatem &

inuenerunt sicut dixerat illis et pa
rauerunt pascha

Vespere autem facto uenit
cum xii et discumbentibus eis et
manducantibus ait illis ihs

Amen dico uobis quia unus ex
uobis me tradet et qui manducat
mecum

Et illi coeperunt contristari
et dicere ei singillatim num
quid ego sum

Qui ait illis unus de duodecim
qui intingit mecum manum in
catino et filius quidem hominis
uadit sicut scriptum est de eo
uae autem homini illi per quem
filius hominis tradetur

Bonum est eis non esse natus
homo ille ∴
Et manducantibus illis accepit
ihs panem et benedixit et fre-
git et dedit eis et ait sumite hoc est
corpus meum
Et accepto calice gratias agens
dedit eis et biberunt ex illo
omnes. Et ait illis hic est sanguis meus
noui et aeterni testamenti qui pro
multis effundetur in remisionem
peccatorum amen dico uobis quia
iam non bibam de generatione uitis
usque in diem illum cum illud nobis
cum bibam nouum in regno di ∴
Et ymno dicto exierunt in mon
tem oliuarum

Et ait illis ihs omnes uos scanda
lum patiemini in me in ista nocte
quia scriptum est percutiam
pastorem et dispergentur o
ues gregis sed postquam resur
rexero praecedam uos in galileam
Petrus uero ait et si omnes scan
dalizati fuerint sed non ego.
Et ait illi ihs amen dico tibi quia
tu hodie in nocte hac prius quam
bis gallus uocem dederit ter me es
negaturus
Ille magis loquebatur et si o
portuerit me simul commori
ubi non te negabo similiter autem
et omnes dicebant
Et ueniunt in praedium cui no

ecce qui me tradet prope est
Et adhuc eo loquente uenit
iudas scarioth unus ex .xii.
Et cum eo turba multa cum gladiis
et fustibus a summis sacerdotib:
et scribis et senioribus
Dedit autem traditor eius sig
num dicens eis quemcumque
osculatus fuero ipse est tenete eum
et adducite et cum uenisset statim
accedens ad eum ait rabbi et oscula
tus est eum illi manus iniecerunt
in iesum et tenuerunt eum
Unus autem quidam de circum
stantibus educens gladium
percussit seruum principis summi
sacerdotis et amputauit illi auri

178

culam eius

Et Respondens ait illis ihs tam
quam ad latronem existis cū
gladiis et lignis conpraechendere me
cottidie eram apud uos in templo
docens et non me tenuistis sed ut in
pleantur scripturae

Tunc discipuli eius reliquerunt eū
omnes et fugerunt

Adoliscens autem quidam se
quebatur eum amictus sin
done super nudo et tenuerunt eum
at ille reiecta sindone nudus fugit
ab eis

Et adduxerunt ihm ad summū
sacerdotem et conuenerunt
omnes sacerdotes et scribe et senio
res

Petrus autem secutus est eum
a longe usque in atrium sum
mi sacerdotis & sedebat cum
ministris & calefaciebat se adignem
Summi uero sacerdotes & omne
consilium querebant aduersus
ihm testimonium ut eum morti tra
derent nec inueniebant multa enim
testimonium falsum dicebant ad
uersus eum & conuenientia testimo
nia non erant
& quidam surgentes falsum
testimonium ferebant aduer
sus eum dicentes quoniam nos au
diuimus eum dicentem ego desoluam
templum hoc manu factum & per
triduum aliud non manu factum

et aedificabo & non erat conuenientes tes
timonium illorum exsurgens sum
mus sacerdos in medium & interro
gauit ihm dicens non respondis quic
quam ad ea quae tibi obiciuntur ab
his ille autem tacebat & nihil re
spondit rursum summus sacerdos
interrogabat eum & dicit ei tu es
xps filius dī benedicti ∴
Ihs autem dixit ei Ego sum & ui
debitis filium hominis seden
tem a dexteris uirtutis & uenientem
in nubibus caeli ∴
Summus autem sacerdos scidit
uestimenta sua & ait ·
Quid adhuc desideramus testes
audistis blasfemiam eius quid

uobis uidetur qui omnes contempna
uerunt eum esse reum mortis
Et coeperunt quidam conspu
ere eum et uelare faciem
eius et colophis eum caedere et dice
re ei profetiza et ministri alapis
caedebant eum
Et cum esset petrus in atrio se
orsum uenit una ex ancillis
summi sacerdotis et cum uidisset
petrum calefacientem se aspiciens
illum ait et tu cum ihu nazareno
eras at ille negauit dicens neque
scio neque noui quid dicas
Et exiit foras ante atrium
et gallus cantauit rursus
autem cum uidisset illum ancilla

180

coepit dicere circumstantibus quia
hic exillis est et ille· iterum negauit
Et post pusillum rursus qui adsta
bant dicebant petro uere exillis es
nam et galileus es ille· autem coe-
pit anathematizare et iurare· quia
nescio hominem istum quem dicitis
Et statim iterum gallus cantauit·
Et recordatus est petrus uer
bi ihu quod dixerat ei pri
us quam gallus canta bis terme-
negabis et coepit flere ·:·
Et confestim mane consilium
facientes summi sacerdo
tes cum senioribus et scribis et uni
uerso concilio diderunt
Uincentes ihm duxerunt et tra

eum pilato

Et interrogauit eum pilatus
tu es rex iudeorum at ille
respondens ei ait tu dicis

Et accussabant eum summi
sacerdotes in multis ipse ue
ro nihil respondit. Pilatus autem
rursum interrogabat eum dicens
non respondis quicquam uide in
quantis te accussant. Ihs autem
amplius nihil respondit ita ut mi
raretur pilatus

Per diem autem festum dimitte
re solebat illis unum ex uinc
tis quemcumque petissent

Erat autem in carcere qui dice
batur barbas qui cum sedi
tiosis

erat uinctus qui fecerat in sidtione

homicidium et cum ascendisset tur

ba coepit rogare sicut semper fa

ciebat illis per diem sollempnem

ut dimitteret unum uinctum pilatus

autem respondit eis et dixit uultis

dimittam uobis regem iudeorum sci

ebat enim quod per inuidiam tradi

derunt eum summi sacerdotes

Pontifices autem concita

uerunt turbam ut magis

barban dimitteret eis

Pilatus autem iterum respon

dens ait illis quid ergo uultis

ut faciam regi iudeorum at illi cla

mabant iterum dicentes crucifige

eum pilatus uero dicebat eis quid

enim mali fecit· At illi magis clama
bant crucifige eum
Pilatus autem uolens propopu
lo satis facere dimissit illis barR
ban Et tradidit ihm flagillis cessum
ut crucifigeretur :·
Milites autem duxerunt eum
intro in atrium praetorii
Et conuocant totam cohortem
Et induxerunt eum purpuram et
inponunt ei plectentes spineam coro
nam Et coeperunt salutare eum
dicentes haue rex iudeorum Et percuti
ebant caput eius harundine Et con
spuebant eum Et ponentes genua
adorabant eum
Et postquam inluserunt ei ·

uerunt illum purpura et induerunt
eum uestamentis suis

Et educunt illum ut crucifig
erent eum et angarizaue
runt praetereuntem quendam
simonem cyrineum uenientem de
uilla. patrem alexandri et rufi
ut tolleret crucem eius

Et perducunt illum in golgo
tha locum quod est inter
pretatum caluariae locus

Et dabant ei bibere murra
tum uinum et non accepit

Et crucifigentes eum diuisé
runt uestimenta eius mit
tentes sortem super eis quis quid
tolleret

XV. 25

Et crucifixerunt eum et custodieba
nt eum
Erat titulus causae eius in
scriptus rex iudeorum
Cum eo crucifigunt duos la
trones unum a dextris et
alium a sinistris eius
Et ad impleta est scriptura
quae dicit et cum iniquis de
putatus est
Et praetereuntes blasphema
bant eum mouentes capita
sua et dicentes ua qui destruit tem
plum et in trib: dieb: aedificat il
lud saluum te fac ipsum descen
dens de cruce
Similiter summi sacerdotes

inludentes ad alter utrum cum scri
bis dicebant alios saluos fecit se
ipsum non potest saluum facere
xps rex israhel discendat nunc
de cruce ut uideamus et credamus ei
Et qui cum eo crucifixi erant
con uiciebantur ei
Et facta hora sexta tenebre
factae sunt super totam
terram usque ad horam nonam
Et hora nona exclamauit
ihs uoce magna dicens
Helio helio lamasa bacthani quod
est interpraetatum ds ds meus ut
quid me direliquisti Et quidam
de circumstantibus audientes dice
bant ecce heliam uocat iste

Currens autem unus ex eis
et implens spongiam aceto
circumponensque calamo potum
dabat ei dicens
Sinite uideamus si ueniat helias
ad deponendum eum
Ihs autem emissa uoce magna
expirauit
Et uelum templi scisum est in
duas partes a summo usq:
deorsum
Videns autem centorio qui ex ad
uersos stabat quia sic clamans
expirasse ait uere homo hic fili
us erat di
Erant autem et mulieres de lon
ge aspiciebant inter quas era
t

maria magdalene et maria iacobi
minoris et ioseph mater et salo
mae et cum esset in galilea seque
bantur eum et ministrabant ei
et aliae multae quae simul cum
eo ascenderant hierusolimam
Et cum iam sero esset factum
quia erat parasceue quod
est ante sabbatum uenit ioseph
ab arimathia nobilis decurio qui
et ipse erat exspectans regnum
dei et audacter introiuit ad pela
tum et petiit corpus ihu pelatus
autem mirabatur si iam obisset
et accersito centorione interro
gabat eum si iam mortuus esset
et cum cognouisset a centorione

donauit corpus ihu ioseph

Joseph autem mercatus est sin
donem et deponens eum in
uoluit in sindonem et possuit eum
in monumento quod excisum erat
de petra et aduoluit lapidem ad
ostium monumenti et abiit

Maria autem magdalenae
et maria ioseph aspicie
bant ubi poneretur

Et cum transisset sabbatum
maria magdalenae et ma
ria iacobi et salome emerunt a
romata ut uenientes ungerent eum

Et ualde mane una sabba
torum ueniunt ad monu
mentum orto iam sole et dicebant

ad inuicem quis reuoluit nobis la
pidem ab ostium monumenti ·
Erat autem magnus nimis Et res
picientes uiderunt reuolutam lapi
dem erat quippe magnus ualde
Et introeuntes in monumento uide
runt iuuenem sedentem ad dextris
coopertum stola candida et obstu
puerunt
Qui dicit illis nolite expaues
cere ihm queritis nazarenum
non est hic crucifixum surrex
it ecce locus ubi possuerunt eum
sed ite discipulis eius et dicite et
petro quia ecce praecedit uos in ga
lileam ibi eum uidebitis sicut dixit
uobis

186

At illae exeuntes fugerunt de
monumento inuaserat enim
eas tremor et pauor et nemini quic
quam dixerunt timebant enim
Surgens autem ihs mane prima
sabbati apparuit ihs primo
magdalenae de qua eiecebat septem
demonia at illa uadens nuntiauit
his qui cum eo fuerant lugentibus
et flentibus et illi audientes quia ui
ueret et uisus esset ab ea non credi
derunt post haec autem duobus
ex his ambulantibus ostensus est
in alia effigie euntibus in uillam
et illi euntes nuntiauerunt cae
teris sed nec illis crediderunt
nouissime autem recumbentibus

illis undecim apparuit ihs · Et expro
brauit incredulitatem eorum et du
ritiam cordis illorum quia his qui ui
derant eum resurrexisse non credi
derunt · nunc iam nabus · Et dixit eis
euntes in mundum uniuersum prae
dicate euangelium omni creaturae ·
qui crediderit et baptizatus fu
erit saluus erit · Qui uero non
crediderit condempnabitur signa
autem eos qui crediderint
Haec sequentur in nomine meo dae
monia eicient loquentur linguis
nouis serpentes tollent · Et si
mortiferum quid biberint non eos
nocebit super aegros inponent ma
nus et bene habebunt · Et dns

187

quidem postquam
locutus est eis do
sumptus est
in caelum
Et se
dit
a d
extris
dei illi autem
illi profecti prae
dicaverunt ubique
dno cooperante et ser
mone confirmante seque
ntibus signis

quidem multi conati sunt ordinare
narrationem quae in nobis conpletae sunt
rerum sicut tradiderunt nobis qui
ab initio ipsi uiderunt & minis
tri fuerunt sermonis. uisum
est & mihi adsecuto a principio
omnibus diligenter ex ordine
tibi obtime scribere theofile
ut cognoscas eorum uerborum
de quibus eruditus es ueritatem

FUIT IN DIEBUS HERO
dis regis iudae sacer
dos quidam nomine zaccharias
de uice abiae & uxor illi de filia
bus aaron & nomen eius elizabeth

Erant autem iusti ambo ante dm̄ et
incedentes in omnib; mandatis et iustifi
cationib; dn̄i sine querella. Et non erat
illis filius eo quod esset elizabeth ste
rilis et ambo processerunt in dieb;
suis factum est autem cum sacerdotio
fungeretur zacharias in ordine uicis
suae ante dm̄ secundum consuetudi
nem sacerdotii sorte exiit ut incensum
poneret et ingressus in templum dn̄i.
Et omnis multitudo erat populi o
rans foris hora incensi apparuit
apparuit autem angelus dn̄i illi stans
a dextris altaris incensi. Et zacharias
turbatus est uidens et timor inruit su
per eum ait autem angelus dicens ne ti
meas zacharias quia exaudita est de

precatio tua et uxor tua elizabeth pa
riet tibi filium et uocabis nomen eius
iohannem et erit gaudium tibi et exsul
tatio et multi in natiuitate eius gaude
bunt erit enim magnus coram dno
et uinum et siceram non bibet et spu
sco replebitur adhuc ex utero matris
suae et multos filiorum israhel con
uertet ad dnm dm ipsorum et ipse pre
cedit ante illum in spu et uirtute heliae
ut conuertat corda patrum in filios et
incredibiles ad prudentiam iustorum
parare dno plebem perfectam et dixit
zacharias ad angelum unde hoc sciam
ego enim sum senex et uxor mea proces
sit in dieb: suis ∴ Et respondens an
gelus dixit ei ego sum gabriel qui adsto

ante dm̄ et missus sum loqui ad te. Et
haec tibi euangelizare. Et ecce eris
tacens et non poteris loqui usque in di
em quo haec fiant pro eo quod non cre
didisti uerbis meis quae implebuntur
in tempore suo. Et erat plebs exspec
tans zachariam et mirabantur quod
tardaret ipse in templo. Egresus autem
non poterat loqui ad illos et cognoue
runt quod uissionem uidisset in tem
plo et ipse erat annuens eis et perman
sit mutus et factum est ut impleti sunt
dies officii eius abiit in domum suam
post hos autem dies concepit eliza
beth uxor eius et occultabat se men
sibus quinque dicens quia sic fecit
mihi dn̄s in diebus quibus respexit

auferre obprobrium meum inter homi
nes in mense autem sexto misus est an
gelus gabriel a do in ciuitatem galilaeae
cui nomen erat nazareth ad uirginem
disponsatam uiro cui nomen erat io
seph de domo dauid et nomen uirginis
maria et ingresus angelus ad eam dixit
haue gratia plena dns tecum benedic
ta tu inter mulierib: quae cum audis
set turbata est in sermone eius et co
gitabat qualis esset ista salutatio et
ait angelus ei ne timeas maria inuenis
ti enim gratiam apud dm ecce con
cipies in utero et paries filium et uo
cabis nomen eius ihm hic erit magnus
et filius altissimi uocabitur et da
bit illi dns ds sedem dauid patris eius

Et regnabit in domu iacob in aeternum et
regni eius non erit finis :· Dixit autem
maria ad angelum quomodo fiet istud
quoniam uirum non cognosco Et respon
dens angelus dixit ei sps scs superueniet
in te et uirtus altissimi obumbrabit
tibi ideoque quod nascetur ex te scm
uocabitur filius dī · Et ecce elizabeth
cognata tua et ipsa concepit filium in
senectute sua et hic mensis est sextus
illi quae uocatur sterilis · Quia non erat
inpossibile apud dm̄ omne uerbum ·
Dixit autem maria ad angelum ecce
ancella dnī fiat mihi secundum uer
bum tuum · Et discessit ab illa ange
lus · Exsurgens autem maria in die
bus illis abiit in montana cum festina
tione

in ciuitatem iudae & intrauit in domum
zachariae & salutauit elizabeth &
factum est ut audiuit salutationem ma
riae elizabeth exultauit infans in u
tero eius & repleta est spiritu sancto eliza
beth & exclamauit uoce magna & dixit
Benedicta tu inter mulieres & bene
dictus fructus uentris tui & unde hoc
mihi ut ueniat mater domini mei ad me
ecce enim ut facta est uox salutationis
tuae in auribus meis exultauit in gau
dio infans in utero meo & beata quae
credidisti quoniam perficientur ea
quae dicta sunt tibi a domino & ait maria
Magnificat anima mea dominum
& exsultauit spiritus meus in
deo salutari meo quia respexit humi

litatem ancillae suae ecce enim ex hoc
beatam me dicent omnes generationes
quia fecit mihi magna qui potens est
et scm nomen eius et misericordia eius
in progenies et progenies timentibus eū
fecit potentiam in brachio suo dispr
sit superbos mente cordis sui depos
suit potentes de sede et exaltavit hu
miles esurientes implevit bonis et
divites dimissit inanes suscipit isra
hel puerum suum memorari misericor
diae suae sicut locutus est ad patres
nostros abracham et semini eius usque
in saecula :· Mansit autem maria
cum illa quassi mensibus trib: et reuer
sa est in domum suam · elizabeth hr
impletum est tempus pariendi et pe

perit filium et audierunt uicini et cogna
ti eius quia magnificauit dns miseri
cordiam suam cum illa et congratu
labantur ei · Et factum est in die
octauo uenerunt circumcidere puerum
et uocabant eum nomine patris eius za
chariam et respondens mater eius dixit
nequaquam sed uocabitur iohannis et
dixerunt ad illam quia nemo est in
cognatione tua qui uocetur hoc nomi
ne innuebant autem patri eius quem
uellet uocari eum et postulans pugilla
rem scripsit dicens iohannis est nomen
eius et mirati sunt uniuersi · Apertum
est autem ilico os eius et lingua eius et lo
quebatur benedicens dm · Et factus
est timor super omnes uicinos eorum

Et super omnia montana iudaeae diuul
gabantur omnia uerba haec et possu
erunt omnes qui audiebant in corde suo
dicentes quid putas puer iste erit et
enim manus dni erat cum illo et zacha
rias pater eius inpletus est spu sco ::

Et profetauit dicens

Benedictus dns ds israhel quia uisi
tauit et fecit redemptionem
plebis suae :: Et erexit cornu salutis
nobis in domu dauid pueri sui :: Sicut lo
cutus est per os scorum profetarum
suorum qui ab euo sunt et liberauit nos
ab inimicis nostris et de manu omnium
qui nos oderunt : Ad faciendam miseri
cordiam cum patribus nostris et memo
rari testamenta sui sci :: Iusiurandum

193

quodiurauit adabracham patrem nos
trum daturum se nobis ut sine timore
demanibus inimicorum nostrorum libe-
rati · Seruiamus illi insctitate et iustitia
coram ipso omnib: dieb: nostris · Et
tu puer profeta altissimi uocaueris
praeibis enim ante faciem dñi parare
uias eius · Addandam scientiam salu
tis plebi eius inremisionem peccatorum
eorum · per uiscera misericordiae dĩ nos
tri inquibus uisitauit nos oriens exal
to · Inluminare his qui intenebris et
umbra mortis sedent addirigendos
pedes nostros inuiam pacis ·

Puer autem crescebat et confor
tabatur inspũ et erat indesertis
usq: addiem ostensionis suae et israhel ·

Factum est autem in illis diebus exiit
edictum a caessare agusto ut censu
profiterentur uniuersi per orbem
terrae : haec descriptio prima facta
est a praeside sgriae cyrino nomine
Et ibant omnes ut profiterentur singuli
in suam ciuitatem ascendit autem iose
ph a galilea de ciuitate nazareth in iu
deam ciuitatem dauid quae uocatur
bethlem eo quod esset de domo et fami
lia dauid ut profiteretur cum maria
sibi disponsata uxore praegnante
de spu sco · Factum est autem cum ibi
essent inpleti sunt dies ut pareret · Et
peperit filium suum primogenitum
Et pannis eum inuoluit et reclinauit
eum in praesepio quia non erat eis locus

in diuersorio· Et pastores erant in eadem
regione uigilantes et custodientes uigli
as noctis supra gregem suum· Et ecce
angelus dni stetit circa illos et claritas
di circum fulsit eos et timuerunt timo
re magno et dixit eis angelus nolite
timere ecce enim euangelizo uobis gau
dium magnum quod erit omni populo
quia natus est uobis hodie saluator
qui est xps dns in ciuitate dauid et hoc
uobis signum inuenietis eum infantem pan
nis inuolutum et positum in praesepio·
Et subito facta est cum angelo multitu
do militiae caelestis laudantium dm
et dicentium gloria in altissimis do· Et
in terra pax hominibus bonae uolun
tatis· Et factum est ut discesserunt

ab eis angeli in caelum pastores loque-
bantur ad inuicem transeamus usque
in bethlem et uideamus hoc uerbum quod
factum est sicut dn̄s ostendit nobis ·
Et uenerunt festinantes et inuenerunt
mariam et ioseph et infantem possitum
in praesepio uidentes autem cognoue-
runt de hoc uerbo quod dictum erat
illis de puero hoc et omnes qui audieru
nt mirati sunt et de his quae dicta erant
a pastoribus ad ipsos · Maria autem
conseruabat omnia uerba haec con
ferens in corde suo et reuersi sunt pas
tores glorificantes et laudantes dn̄m
in omnib: quae audierant et uiderant
sicut dictum est ad illos ·· Et post
quam consummati sunt dies octo ut

circumcideretur puer uocatum est nomen
eius ihs· Quod uocatum est ab angelo
priusquam in utero conciperetur— :·
Et postquam impleti sunt dies pur-
gationes eius secundum legem moysi tu
lerunt illum in hierusalem ut adsigna
rent eum dno sicut scriptum est in lege
dni quia omne masculinum adaperi
ens uuluam scm dno uocabitur Et ut
darent hostias secundum quod dictum
est in lege dni par turturum aut duos
pullos columbarum Et ecce homo
erat in hierusalem cui nomen erat
semion et homo iste iustus et timora
tus exspectans consulationem israhel
Et sps scs erat in eo et responsum ac
ceperat a spu sco· non uisurum se—

mortem nisi prius uideret xpm dni Et
uenit in spu in templum Et cum induce
rent puerum ihm parentes eius ut
facerent secundum consuetudinem
legis pro eo Et ipse accepit eum in ulnas
suas Et benedixit dnm et dixit Nunc
dimitte seruum tuum dne secundum
uerbum tuum in pace quia uiderunt
oculi mei salutare tuum quod praepa
rasti ante faciem omnium populorum
lumen ad reuelationem gentium et glo
riam plebis tuae israhel Et erat
pater eius et mater mirantes super his
quae dicebantur de illo Et benedixit
illos symeon et dixit ad mariam ma
trem eius ecce positus est hic in ruinam
Et resurrectionem multorum in israhel

Et signum cui contradicetur et tuam
ipsius animam pertransiet gladius
ut reuelentur ex multis cordibus co
gitationes Et erat anna prophetissa
filia fanuel de tribu aser haec proces
serat in diebus multis et uixerat cum
uiro suo annis septem a uirginitate sua
Et haec uidua erat usque ad annos oc
toginta quattuor quae non discedebat
de templo ieiuniis et obsecrationibus
seruiens dō nocte ac die :· Et haec
ipsa hora superueniens confitebatur
dño et loquebatur de illo omnibus
qui exspectabant redemptionem hieru
salem Et ut perfecerunt omnia secun
dum legem dñi reuersi sunt in galileam
in ciuitatem suam nazareth :·

Puer autem crescebat et confortaba
tur plenus sapientia et gratia dei
erat cum illo et ibant parentes eius per
omnes annos in hierusalem in die sol
lempni paschae. Et cum factus
esset annorum duodecim ascendenti
bus illis in hierusolima secundum con
suetudinem diei festi consummatisque
diebus cum redirent remansit puer
ihs in hierusalem et non cognouerunt
parentes eius existimantes autem illum
in comitatu uenerunt iter diei et requi
rebant eum inter cognatos et notos et
non inuenientes regresi sunt in hierusa
lem requirentes eum. Et factum
est post triduum inuenerunt eum in
templo sedentem in medio doctorum

audientem illos et interrogantem illos·
Stupebant autem omnes qui eum au
diebant super prudentiam et respon
sis eius et uidentes admirati sunt ∴
Et dixit mater eius ad illum fili
quid fecisti nobis sic· Ecce pater tuus
et ego dolentes quaerebamus te· et ait
ad illos quid est quod me quaerebatis
nesciebatis quoniam in his quae patris
mei sunt oportet me esse· et ipsi non
intellexerunt uerbum quod locutus est
ad illos et discendit cum eis et uenit na
zareth et erat subditus illis et mater
eius conseruabat omnia uerba haec
in corde suo et ihs proficiebat sapien
tia aetate et gratia apud dm et homines·
ucas III Anno autem quinto decimo imperii

tiberi cessaris procurante pontio pylato
iudeam tetrarcha herode galilaeae phi
lippo autem fratre eius tetracha iture
et traconitidis regionis · et lissania abi
liane tetracha sub principibus sacer
dotum anna et caipha · Factum est uer
bum dni super iohannem filium za
chariae in deserto ::
Et uenit in omnem regionem iorda
nis praedicans babtismum peniten
tiae in remisionem peccatorum sicut
scriptum est in libro sermonum esa
riae profetae · Uox clamantis in de
serto parate uiam dni rectas facite
semitas eius · Omnis uallis implebitur
et omnis mons et collis humiliabitur
et erunt praua in directa et aspera

inuias planas & uidebitur maies dñi &
uidebit omnis caro salutare dī ∴
Dicebat ergo adturbas quae exieba
nt ut baptizarentur abipso ·
O generatio uiperarum quis ostendit
uobis fugere aduentura ira · facite ergo
fructus dignos paenitentiae & neque
periatis dicere patrem habemus abra
ham dico enim uobis quia potest ds
delapidibus istis suscitare filios a
brachae iam enim securis adradicem
arborum possita est omnis ergo ar
bor nonfaciens fructum bonum exci
detur & inignem mittetur ∴
Et interrogabant eum turbae
dicentes quid ergo faciemus respon
dens autem dicebat illis qui habet duas

tunicas det non habenti et qui habet es
cas similiter faciat. Venerunt autem
et publicani ut baptizarentur. et dixe
runt ad illum magister quid faciemus
at ille dixit ad eos nihil amplius quam
constitutum est uobis faciatis interro
gabant autem eum et milites dicentes
quid faciemus et nos et ait illis neminem
concutiatis neque calumniam faciatis
et contenti estote stipendiis uestris ex
istimante autem populo et cogitanti
bus omnibus in cordibus suis de iohan
ne ne forte ipse esset xps

Respondens iohannis dicens omnibus
Ego quidem baptizo uos aqua
in paenitentiam uenit autem fortior me
Cuius non sum dignus soluere corrigi

49

calciamentorum eius ipse uos baptiza-
bit in spu sco et igni · Cuius uentilabrum
in manu eius et mundabit aream suam
et congregabit triticum in horreum suum
paleas autem conburet igni inextingui-
bili multa quidem et alia exhortans
euangelizabat populo

Herodis autem tetrarcha cum cor-
riperetur ab illo de herodiade
uxore fratris sui et de omnibus malis
quae fecit herodis adiecit et hoc su-
per omnia inclusit iohannem in car-
cerem Factum est autem cum bap-
tizaretur omnis populus et ihu bap-
tizato et orante apertum est caelum
et discendit sps scs corporali specie
sicut columbam in ipsum et uox decael

factaest tu es filius meus dilectus in te-
bene conplacuit mihi

Et ipse ihs erat incipiens quasi an-
norum triginta ut putabatur filius
ioseph

Qui fuit heli
Qui fuit matha
Qui fuit levi
Qui fuit melchi
Qui fuit iannae
Qui fuit ioseph
Qui fuit mathathie
Qui fuit amos
Qui fuit nauum
Qui fuit esli
Qui fuit nagge
Qui fuit mathath

Qui fuit mathath
Qui fuit iae
Qui fuit semei
Qui fuit ioseph · osse
Qui fuit iuda
Qui fuit iohanna
Qui fuit ressa
Qui fuit zorbba
Qui fuit salathiel
Qui fuit neri
Qui fuit melchi
Qui fuit addi
Qui fuit cosam
Qui fuit elmadam
Qui fuit er
Qui fuit iesu
Qui fuit eliezer

Qui fuit zorim
Qui fuit matthat
Qui fuit leui
Qui fuit semeon
Qui fuit iuda
Qui fuit ioseph
Qui fuit iona
Qui fuit eliacim
Qui fuit melcha
Qui fuit menna
Qui fuit mathathia
Qui fuit nathan
Qui fuit dauid
Qui fuit iesse
Qui fuit obed
Qui fuit boos
Qui fuit salmon

qui fuit naason
qui fuit aminadab
qui fuit aram
qui fuit esrom
qui fuit fares
qui fuit iudae
qui fuit iacob

qui fuit isaac
qui fuit abracham
qui fuit tharae
qui fuit nachor
qui fuit seruch
qui fuit ragau
qui fuit falec

qui fuit eber
qui fuit sala
qui fuit cainan

QVI fuit arfaxat
QVI fuit sem
QVI fuit noe
QVI fuit lamec
QVI fuit mathusale
QVI fuit enoc
QVI fuit iared
QVI fuit malelehel
QVI fuit cainan
QVI fuit enos
QVI fuit seth
QVI fuit adam
QVI fuit dei

Jesus autem plenus S. S.

regresus est ab iordane et agebatur in
spū in desertum in diebus quattuor agin
ta et temptabatur a diabulo·
Et nihil manducauit in diebus illis
et consummatis his esuriit
dixit autem illi zabulus si filius dī es
dic lapidi huic ut panis fiat et res
pondit ad illum ihs scriptum est
quia non in pane solo uiuit homo sed
in omni uerbo dī
Et duxit illum zabulus in mon
tem excelsum et ostendit illi
omnia regna orbis terrae in momen
to temporis et ait ei tibi dabo potes
tatem hanc uniuersam et gloriam
illorum quia mihi tradita sunt et
cui uoluero do illa tu uero si adoens

adoraueris coram me erunt tua omnia
Et respondens ihs dixit illi scriptum
est dnm dm tuum adorabis et illi soli
seruies· Et dixit illum in hierusa
lem et statuit eum supra pinnam tem
pli et dixit illi si filius dei es mitte te
hinc deorsum scriptum est enim quod
angelis suis mandauit de te ut conser
uent te quia in manibus suis tollent
te ne forte offendas ad lapidem pe
dem tuum· Et respondens ihs ait
illi dictum est non temptabis dnm
dm tuum· Et consummata omni temp
tatione diabulus recessit ab illo
usque ad tempus ::
Et regresus est ihs in uirtute sps
in galileam et fama exiit in uniuersa

regionem de illo et ipse docebat in sy-
nagogis eorum et magnificabatur ab
omnibus :· Et uenit nazareth ubi
erat nutritus et intrauit secundum
consuetudinem suam die sabbati in
synagogam et surrexit legere et tra-
ditus est illi liber profetae esaiae et
reuoluit librum inuenit locum ubi
scriptum erat sps dni super me
propter quod unxit me euangelizare
pauperibus misit me sanare con-
tritos corde predicare captiuis re-
misionem :· Et caecis uisum restitu-
ere dimittere confractos in requiem
praedicare annum dni acceptum
et diem retributionis et cum conplu-
isset librum reddidit ministro et

sedit et omnium in synagoga oculi erant
intendentes in eum coepit autem dicere
ad illos quia hodie impleta est haec scrip
tura in auribus uestris :- Et omnes
testimonium illi dabant et mirabantur
in uerbis gratiae quae procedebant de
ore ipsius et dicebant nonne hic est fi
lius ioseph · Et ait illis utique dicitis
mihi hanc similitudinem medice cura te
ipsum quanta audiuimus facta in caf
farnaum fac hic et in patria tua
Ait autem amen dico uobis quia nemo
profeta acceptus est in patria sua
In ueritate dico uobis multae uiduae
erant in diebus heliae in israhel
quando clausum est caelum annis trib;
et mensibus sex cum facta est famis

magna in omni terra. Et ad nullam illa
rum missus est helias nisi in sarepta
sydoniae ad mulierem uiduam et mul
ti leprosi erant in israhel sub eleseo
profeta et nemo illorum mundatus est
nisi neman syrus et repleti sunt omnes
in sinagoga ira haec audientes et sur
rexerunt et eicerunt illum extra ciuita
tem et duxerunt illum usque ad su
per cilium montis supra quem ciuitas
illorum erat aedificata ut praecipita
rent eum ipse autem transiens per
medium illorum ibat. Et discen
dit capharnaum ciuitatem galilaeae ibique
docebat illos sabbatis. Et stupe
bant in doctrina eius quia in potesta
te erat sermo eius. Et in sina

goga erat homo habens demonium in
mundum et exclamauit uoce magna di
cens quid nobis et tibi ihu nazarene
uenisti perdere nos scio te qui sis scs
di et increpauit illum ihs dicens obmutes
ce et exi ab illo · Et cum proiecisset il
lum demonium in medium exiuit ab illo
nihilque illum nocuit et factus est
pauor in omnibus et conloquebantur
ad inuicem dicentes quod est hoc uerbum
quod in potestate · Et uirtute imperat
inmundis spiritibus et exeunt et de
uulgabatur fama de illo in omnem
locum regionis
Surgens autem de sinagoga introiuit
in domum simonis et audierat so
crus autem symonis tenebatur magn

febribus et rogauerunt illum pro ea. et
stans super illam imparauit febri et
dimisit illam et continuo surgens minis
trabat illis cum sol autem occidisset
omnes qui habebant infirmos uariis
languoribus ducebant illos ad eum at
ille singulis manum inponens cura
bat eos· Exibant autem etiam daemo
nia a multis clamantia et dicentia
quia tu es filius dei et increpans non sine
bat ea loqui quia sciebant ipsum esse
xpm· Alia autem die egressus
ibat in desertum locum et turbae
requirebant eum et uenerunt usque
ad ipsum et detenebant eum ne disce
deret ab eis quibus ille ait quia et aliis
ciuitatibus oportet me euangelizare.

regnum dī quia ideo missus sum. Et erat
praedicans in sinagogis galilaeae
Factum est autem cum turbae inrue lucas
rent in eum ut audirent uerbum dī. Et
ipse stabat secus stagnum genesareth
Et uidit duas naues stantes. secus stag
num piscatores autem discenderant
Et lauabant retia. ascendens autem in
nauem unam quae erat simonis roga
uit eum reducere a terra. pusillum
Et sedens docebat de nauicula turbas
Ut cessauit autem loqui dixit ad simo
nem duc in altum et laxate retia uestra
in capturam Et respondens simon dix
it illi praeceptor per totam noctem
laborantes nihil coepimus in uerbo autem
tuo laxabo rete. Et cum hoc fecissent

concluserunt piscium multitudinem
copiosam ita ut rumpebatur hautem
rete eorum et adnuerunt sociis qui e-
rant in alia naui ut uenirent et adiu
uarent eos et uenerunt et impleuerunt
ambas nauiculas ita ut mergerentur
Quod cum uidisset simon petrus
procedit ad genua ihu dicens exi
a me dne quia homo peccator sum
Stupor enim circumdederat eum et
omnes qui cum illo erant in captura
piscium quam caeperant similiter
autem iacobum et iohannem filios
zebedei qui erant socii simonis
Et ait ad simonem ihs noli timere
ex hoc iam homines eris capiens et
subductis ad terram nauibus relictis

omnibus secuti sunt illum

Et factum est cum esset in una civita-
tem et ecce vir plenus lepra et videns ihm
procidens in faciem rogavit eum dicens
dne si vis potes mundare et extendens
manum tetigit illum dicens volo munda-
re et confestim lepra discessit ab illo et
ipse praecepit illi ut nemini diceret sed
vade ostende te sacerdoti et offer pro
mundatione tua sicut praecepit mo-
ses in testimonium illis.

Perambulabat autem magis sermo
de illo et conveniebant turbae multae
ut audirent et curarentur ab infirmita-
tibus suis. Ipse autem secedebat
in deserto et orabat. Et factum est
in una dierum et ipse sedebat docens

Et erant pharisaei sedentes et legis doc
tores qui uenerant ex omni castello gali
laeae et iudaeae et hierusalem et uirtus
erat dni ad sanandos eos
Et ecce uiri portantes in lecto homi
nem qui erat paraliticus et quaereba
nt eum inferre et ponere ante eum et
non inuenientes qua parte illum infer
rent prae turba ascenderunt supra
tectum et per tegulas submiserunt illum
cum lecto in medio ante ihm quorum
fidem uidens dixit homo remittuntur
tibi peccata tua et coeperunt cogita
re scribae et pharisaei dicentes quis
est hic qui loquitur blasphemias quis
potest dimittere peccata nisi solus
ds agnouit autem ihs cogitationes

eorum respondens dixit ad illos quid
cogitatis in mala in cordibus vestris quid
est facilius dicere dimittuntur tibi
peccata an dicere surge et ambula ut
autem sciatis quia filius hominis potes
tatem habet in terra dimittere pecca
ta ait paralitico tibi dico surge tolle
lectum tuum et vade in domum tuam
Et confestim surgens coram illis sus
tulit in quo iacebat et abiit in domum
suam magnificans dm̄ et stupor ad
praehendit omnes et magnificabant
dm̄ et repleti sunt timore dicentes quia
vidimus mirabilia hodie

Et post haec exiit et vidit pu
plicanum nomine leui seden
tem ad theloneum et ait illi sequere

me. Et relictis omnibus surgens secu
tus est eum. Et fecit ei conuiuium
magnum leui in domu sua. Et erat turba
multa publicanorum et aliorum qui
cum illo erant discumbentes. Et mur-
murabant farisaei et scribae eorum
dicentes ad discipulos eius quare cum
publicanis et peccatoribus manduca
tis et bibitis. Et respondens ihs
dixit ad illos non egent qui sani sunt
medico sed qui male habent. Non
ueni uocare iustos sed peccatores
in paenitentiam. At illi dixerunt ad
eum quare discipuli iohannis ieiu
nant frequenter et obsecrationes
faciunt similiter et farisaeorum
tui autem edunt et bibunt quibus

ipse autem ait numquid potestis filii
sponsi dum cum illis est sponsus fa
cere· ieiunare· uenient autem dies
cum ablatus fuerit ab illis sponsus
tunc ieiunabunt in illis diebus ∴
Dicebat autem et similitudinem ad
illos quia nemo cummissuram
a uestimento nouo inmittat in uestimen
tum uetus alioquin et nouum rumpit
et ueteri non conuenit cummissura a
nouo · Et nemo mittat uinum no
uum in utres ueteres alioquin rumpit
uinum nouum utres et ipsum effun
ditur. et utres peribunt· Sed uinum
nouum in utres nouos mittendum
est· et utraque conseruantur et
nemo bibens uetus statim uult nouum;

dicit enim uetus melius est :·

uc· uii.

Factum est autem in sabbato secū
do primo cum pertransiret ihs
per sata uellebant discipuli
eius spicas et manducabant confri
cantes manibus quidam autem faris
saeorum dicebant illis quid facitis
quod non licet sabbatis· Et res
pondens ihs ad eos dixit nec hoc legis
us quid fecerit dauid cum essuriret
ipse et qui cum eo erant quomodo
intrauit in domum di et panes pro
possitionis sumpsit et manducauit
et dedit his qui cum ipso erant quos
non licebat manducare nisi solis sa
cerdotibus et dicebat illis quia dns
est filius hominis etiam sabbati :·

Factum est autem in alio sabbato
ut intraret in sinagogam et doceret
Et erat autem ibi homo et manus eius
dextera erat arida et obseruabant
autem scribae et farisaei si in sab
bato curaret ut inuenirent accussa
re illum ipse uero sciebat cogitatio
nes eorum· Et ait homini qui habe
bat manum aridam surge et sta in
medium et surgens stetit et ait ad illos
ihs interrogo uos si licet sabbato bene
facere an male animam saluam fa
cere an perdere· Et circumspectis
omnibus dixit homini extende manū
tuam et extendit et restituta est manus
eius sicut et altera ipsi autem reple
ti sunt insipientia et conloquibantur

adinuicem quidnam facerent deihū ∴
Factum est autem in illis diebus exiit
in montem orare et erat pernoctans
in oratione dī ∴
Et cum dies factus esset uocauit ad
se discipulos suos et elegit duodecim
ex ipsis quos et apostolos nominauit·
Simonem quem cognominauit petrum·
Et andream fratrem eius· Iacobum
Et iohannem philippum et bartholome-
um· matheum et thomam iacobum
alphei et simonem qui uocatur Ze-
lotes· Iudam iacobi· et iudam scari
oth qui fuit proditor ∴
Et discendit cum eis et stetit in lo
co campestri et turba discipulorum
eius et multitudo copiosa plebis ab

omni iudea & hierusalem & trans fre
tum & maritima & tyri & sidonis qui
uenerant ut audirent eum & sanaren
tur a languoribus suis & qui uexaban
tur a spiritibus inmundis curaban
tur & omnis turba querebat eum
tangere quia uirtus de illo exibat &
sanabat omnes :· Et ipse eleuatis
oculis in discipulos suos dicebat :·
Beati pauperes spū quia uestrum
est regnum dī :·
Beati qui nunc esuritis quia satu
ra . bemini :· bitis :·
Beati qui nunc fletis quia ride
Beati eritis cum uos oderint
homines & cum separauerint
uos & exprobrauerint & eicerint

nomen uestrum tamquam malum
propter filium hominis gaudete in illa
die et exultate ecce enim merces ues
tra multa est in caelo · secundum haec
enim faciebant profetis patres eo
rum ∴ Uerum tamen uae uobis di
uitibus qui habetis consulationem
uestram · Uae uobis qui saturati estis
quia esurietis · Uae uobis qui ridetis
nunc quia lugebitis et flebitis ∴
Uae cum bene uobis dixerint omnes
homines secundum haec faciebant
seudo profetis patres eorum ∴
Sed uobis dico qui audietis diligite
inimicos uestros benefacite his qui
uos oderunt · benedicite maledi
centibus uobis orate pro calumni

pantibus uos :: Et qui te percutit in
maxillam praebe et alteram · Et a
beo qui auffert tibi uestimentum etiam
tonicam noli prohibere · Omni autem
petenti te tribue · Et qui auffert quae tua
sunt ne repetas · Et prout uultis
ut faciant uobis homines et uos faci
te illis similiter ::
Et si diligitis eos qui uos diligunt
quae uobis est gratia nam et peccato
res diligentes se diligunt ::
Et si bene feceritis his qui uobis be
ne faciunt quae uobis est gratia · si
quidem et peccatores hoc faciunt ·
Et si mutuum dederitis his a quib;
speratis accipere quae gratia est
uobis nam et peccatores peccatorib;

fenerant ut recipiant aequalia ∴
Uerum tamen diligite inimicos uestros
et benefacite eis et mutuum date ni-
hil desperantes et erit merces uestra
multa in caelis et eritis filii altissimi
qui ipse benignus est super ingratos
et malos estote ergo misericordes si
cut et pater uester misericors est ∴
Nolite iudicare ut non iudicabeni No
lite condemnare ut non condemp
nabemini · Dimittite et dimittemini ·
Date et dabitur uobis mensuram
bonam conuersam et coagitatam
et super effluentem dabunt in sinum
uestrum eadem quippe mensura qua
mensi fueritis remetietur uobis ·
Dicebat autem illis et similitudi

nem numquid potest caecus caecum
ducere nonne ambo in foueam cadent·
Non est discipulus super magistrum;
perfectus autem omnis erit si
cut magister eius ::
Quid autem uides festucam in oculo
fratris tui trabem autem quae
in oculo tuo est non consideras· Aut
quomodo potes dicere fratri tuo fra
ter sine eiciam festucam de oculo tuo
ipse in oculo tuo trabem non uide-
ns hypocrita eice primum trabem
de oculo tuo et tunc perspicies ut
educas festucam de oculo fratris tui·
Non est enim arbor bona quae fa
cit fructus malos· Neque ar
bor mala faciens fructum bonum

unaquaeque arbor de fructu suo cog
noscitur —— :·
Neque enim de spinis colligunt fi
cus neque de rubo uendemiant uuas
Bonus homo de bono thensauro
cordis sui profert bonum ma
lus homo de malo thesauro profert
malum ex abundantia enim cordis
os loquitur —— :·
Quid autem uocatis me dñe dñe
et non facitis quae dico uobis :·
Omnis qui uenit ad me et audit
sermones meos et facit eos
ostendam uobis cui similis sit simi
lis est homini aedificanti domum
qui fodit in altum et possuit funda
menta supra petram fundatione

h autem facta inlusum est flumen do-
mui illi et non potuit eam mouere fun
data enim erat supra petram qui h
audit et non fecit similis est homini
aedificanti domum suam supra ter-
ram sine fundamento in quam inli
sus est fluuius et continuo concidit
et facta est ruina domus illius magna.
Cum autem implesset omnia uerba luc vii
sua in aures plebis intrauit caphar
naum centurionis autem cuiusdam
seruus male habens erat moriturus
qui illi erat praetiosus et cum audis
set de ihu misit ad eum seniores
iudaeorum rogans eum ut ueniret
et saluaret seruum eius at illi cum
uenissent ad ihm rogabant eum

sollicite dicentes ei quia dignus est ut
hoc illi praestes diligit enim gentem
nostram et synagogam ipse aedifica
uit nobis. Ihs autem ibat cum illis
et cum iam non longe esset a domo mi
sit ad eum centurio amicos dicens dne
noli uexari non enim dignus sum ut
sub tectum meum intres propter quod
et me ipsum non sum dignum arbitra
tus ut uenirem ad te sed dic uerbo et
sanabitur puer meus nam et ego homo
sum sub potestate constitutus ha
bens sub me milites et dico huic uade et
et uadit et alio ueni et uenit et seruo
meo fac hoc et facit quo audito ihs
miratus est et conuersus sequentibus
se turbis dixit amen dico uobis nec

in israhel tantam fidem inueni ∴
Et reuersi qui missi fuerant domum
inuenerunt seruum qui languebat
sanum ∴ Et factum est deinceps
ibat in ciuitatem quae uocatur naim
et ibant cum illo discipuli eius et tur
ba copiosa. cum autem adpropinqua
ret portae ciuitatis et ecce defunctus
efferebatur filius unicus matris suae
et haec erat uidua et turba ciuitatis
multa cum illa. quam cum uidisset ihs
misericordiam motus super eam dixit
illi noli flere. et accessit et tetigit lo
culum hii autem qui portabant ste
terunt et ait adolescens tibi dico sur
ge et resedit qui erat mortuus et coe
pit loqui et dedit illum matri suae

216

accepit autem omnes timor et magnifi
cabant dm dicentes quia profeta mag
nus surrexit in nobis et quia ds uisita
uit plebem suam : iudeam
Et exiit hic sermo in uniuersam
de eo et omnem circa regionem :
Et nuntiauerunt iohanni discipuli
eius de omnibus his et conuocauit
duos de discipulis suis iohannis et mi
sit ad dnm dicens tu es qui uenturus
es an alium expectamus cum autem
uenissent ad eum uiri dixerunt io
hannis baptista misit nos ad te di
cens tu es qui uenturus es an alium
expectamus in ipsa autem hora cu
rauit multos a languoribus et plagis
et spiritibus malis et caecis multis do

nauit uisum et respondens dixit illis
euntes nuntiate iohanni quae uidistis
et audistis quia caeci uident et claudi
ambulant leprosi mundantur sur
di audiunt mortui resurgunt paupe
res euangelizantur et beatus est qui
cumque non fuerit scandalizatus
in me · Et cum discessisent nuntii
iohannis coepit dicere de iohanne ad
turbas quid existis in desertum uidere
harundinem a uento moueri sed quid
existis uidere hominem mollibus ues
timentis indutum ecce qui in ueste pre
tiosa sunt et in delicias in domibus regum
sunt sed quid existis uidere profetam
utique dico uobis et plus quam profetam
Hic est de quo scriptum est ecce mitto

angelum meum ante faciem tuam qui
praeparabit uiam tuam ante te
Dico enim uobis maior inter natos
mulierum profeta iohannene baptista
nemo est qui autem minor est in
regno dī maior est illo
Et omnis populus audiens et pu
plicani iustificauerunt dm̄ baptizati
baptismo iohannis farisaei autem
et legis periti consilium dī spreueru
nt in semet ipsos non baptizati abeo
Cui ergo similes dicam homines ge
nerationes huius et cui similes sunt
similes sunt pueris sedentibus in
foro et loquentibus adinuicem et di
centibus cantauimus tibis uobis et
non saltastis lamentauimus uobis

& non plorastis. Uenit enim iohannis
baptista neque manducans panē
neque bibens uinum & dicitis demo
nium habet. Uenit filius hominis
manducans & bibens & dicitis ecce
homo deuorator & bibens uinum ami
cus publicanorum & peccatorum &
iustificata est sapientia ab omnibus
filis suis. Rogabat autem eum qui
dam ex fariseis ut manducaret cum
illo & ingresus in domum farisaei dis
cubuit & ecce mulier quae erat in ci
uitate peccatris ut cognouit quod accu
buit in domum farisaei adtulit ala
bastrum unguenti & stans retro secus
pedes eius lacrimis coepit rigare pe
des eius & capillis capitis sui tergebat

Et osculabatur pedes eius et unguento
unguebat uidens autem fariseus qui
uocauerat eum ait intra se dicens hic
si esset profeta sciret utique quae
et qualis mulier quae tangit eum quia
peccatrix est et respondens ihs dixit
ad illum simon habeo tibi aliquid di
cere at ille ait magister dic duo debi
tores erant cuidam feneratori unus
debebat denarios quingentos et alius
quinquaginta non habentibus illis
unde redderent donauit utrisque
quis ergo eum plus diligit responde
ns simon dixit aestimo quia cui plus
donauit at ille dixit ei recte iudicas
ti et conuersus ad mulierem dixit si
moni uides hanc mulierem intraui

et osculabatur pedes eius et unguento
unguebat uidens autem farisaeus
qui uocauerat eum ait intra se dice-
ns hic si esset profeta sciret utique
quae et qualis mulier quae tangit
eum quia peccatrix est et respon-
dens ihs dixit ad illum simon habeo
tibi aliquid dicere at ille ait magis-
ter dic duo debitores erant cuidam
feneratori unus debebat denarios
quingentos et alius quinquaginta
non habentibus illis unde reddere-
nt donauit utrisque quis ergo eum
plus dilegit respondens simon dixit
aestimo quia is cui plus donauit at
ille dixit ei recte iudicasti et conuer
sus ad mulierem dixit simoni uides

hanc mulierem intraui in domum tuam
aquam pedibus meis non dedisti haec
autem lacrimis rigauit pedes meos
Et capillis suis tersit osculum mihi
non dedisti haec autem ex quo intrauit
non cessauit osculari pedes meos oleo
caput meum non unxisti haec autem un
guento unxit pedes meos propter quod
dico tibi remittentur illi peccata mul
ta quoniam dilexit multum cui autem
minus dimittitur minus diligit dixit
autem ad illam remittuntur tibi pecca
ta Et coeperunt qui simul accumbeba
nt dicere intra se quis est hic qui eti
am peccata dimittit dixit autem ad
mulierem fides tua te saluam fecit
lcas. VIII iii. uade in pace :: Et factum est

deinceps et ipse iter faciebat per ciui
tates et castella praedicans et euan
gelizans regnum dī et exierunt et xii
discipuli cum illo et mulieres aliquae
quae erant curatae a spiritibus ma
lignis et infirmitatibus maria quae
uocatur magdalenae de qua demo
nia septem exierant et iohanna uxor
chuzae procuratoris herodis et sus
sanna et aliae multae quae minis
trabant eis de facultatibus suis
Cum hautem turba plurima con
ueniret et de ciuitatibus properarent
ad eum dixit per similitudinem exiit
qui seminat seminare semen suum
et dum seminat aliud cecidit secus
uiam et conculcatum est et uolucr
es

caeli comederunt illud :· Et aliud
cecidit super petram et natum aruit
quia non habebat humurem et aliud
cecidit inter spinas et simul exortae
spinae suffucauerunt illud et aliud
cecidit in terram bonam et ortum fecit
fructum centuplum haec dicens cla
mabat qui habet aures audiendi au
diat· Interrogabant autem eum
discipuli eius quae esset haec parabu
la quibus ipse dixit uobis datum est
nosse misterium regni dī :·
Ceteris autem in parabulis ut uiden
tes non uideant et audientes non in
tellegant :· Est autem haec para
bula semen est uerbum dī qui autē
secus uiam sunt qui audiunt de

inde uenit zabulus et aulit uerbum
de corde eorum ne credentes salui
fiant nam qui supra petram qui cum
audierint cum gaudio accipiunt uer
bum · Et hii radices non habent quia
ad tempus credunt et in tempore
tribulationis recedunt quod autem
in spinis cicidit hii sunt qui audieru
nt et sollicitudinibus et diuitiis
et uoluptatibus uitae euntes suffu
cantur et non referunt fructum qui
autem in bonam terram hii sunt
qui in corde bono et obtimo audien
tes uerbum retenent et fructum ad
ferunt in patientiam :·

Nemo autem lucernam accendens
operit eam uasso aut subtus lectum

ponit sed supra candellabrum ponit
ut intrantes uideant lumen · Non
enim est occultum quod non reueletur
neque absconditum quod non cognos
catur et in palam ueniat · Uidete
ergo quomodo audiatis qui enim habe
date ergo quomodo dabitur illi :·
Et quicumque non habet etiam quod
putat se habere auferetur ab illo :·
Uenerunt autem ad illum
mater et fratres eius et non pote
rant adire ad eum prae turba et
nuntiatum est illi mater tua et fra
tres tui stant foris uolentes te ui
dere qui respondens dixit ad eos
mater mea et fratres mei hii sunt
qui uerbum dī audiunt et faciunt

Factum est autem in una dierum et
ipse ascendit in nauicula et discip
li eius et ait ad illos transfretemus
stagnum et ascenderunt nauigantib:
autem illis obdormiuit et discendit
procella uenti in stagnum et comple
batur nauis fluctibus et periclita
bantur . accedentes autem suscita
uerunt eum dicentes praeceptor
perimus at ille surgens increpauit
uentum et tempestatem aquae et
cessauit . et facta est tranquillitas
Dixit autem illis ubi est fides uestra
qui timentes mirati sunt dicentes ad
inuicem quis putas hic est quia et uen
tis imperat et mari et oboediunt ei
Enauigauerunt autem ad regionem

gerasinorum quae est contra galileam
Et cum ingresus esset ad terram
occurrit illi uir quidam qui habebat
demonium iam temporibus multis
et uestimento non induebatur neque
in manebat in domo sed in monumentis
is autem ut uidit ihm procedit an
te illum et exclamans uoce magna
dixit quid mihi et tibi est ihu fili di
Altissimi obsecro te ne me torque
as praecipiebat enim spu inmundo
ut exiret ab homine multis enim tem
poribus arripiebat illum et uincie
batur catenis et conpedibus custo
ditus et ruptis uinculis agebatur a
demonio in deserta interrogauit
autem illum ihs dicens quod tibi

nomen est at ille dixit legio quia intra
uerunt demonia multa in eum et ro
gabant illum ne imperaret illis ut in
abyssum irent. Erat autem ibi grex
porcorum multorum pascentium
in monte et rogabant eum ut permit
teret eos in illos ingredi et permisit
illos exierunt ergo demonia ab homi
ne et intrauerunt in porcos et impe
tu abiit grex per praeceps in stagnum
et suffocatus est quod ut uiderunt
factum qui pascebant fugerunt et
nuntiauerunt in ciuitatem et in uillas
exierunt autem uidere quod factum
est et uenerunt ad ihm et inuenerunt
hominem sedentem a quo demonia
exierunt uestitum ac sana mente ad

pedes eius et timuerunt nuntiaue
runt autem illis et qui uiderant quo
modo sanus factus esset a legione
et rogauerunt illum omnis multitu
do regionis gerasinorum ut discede
re ab ipsis quia timore magno tene
bantur. Ipse autem ascendens na
uem reuersus est et rogabat eum
uir a quo demonia exierant ut cum
eo esset dimisit autem eum ihs di
cens redi in domum tuam et narra
quanta tibi fecit ds et abiit per uni
uersam ciuitatem praedicans quanta
illi fecisset ihs. Factum est autem
cum redisset ihs excepit illum tur
ba erant enim omnes exspectantes
eum et ecce uenit uir cui nomen erat

iairus et ipse princeps sinagogae erat
et cicidit ad pedes ihu rogans eum ut
intraret in domum eius quia filia uni
ca erat illi fere annorum duodecim
et haec moriebatur. et contigit dum
iret a turbis comprimebatur. et muli
er quaedam erat in fluxu sanguinis
ab annis duodecim quae in medicis
erogaverat omnem substantiam suam
nec ab ullo potuit curari accessit re
tro et tetigit fimbriam vestimenti eius
et confestim stetit fluxus sanguinis
eius et ait ihs quis est qui me tetigit
negantibus autem omnibus dixit petrus
et qui cum illo erant praeceptor tur
bae te comprimunt et adfligunt et
dicis quis me tetigit et dixit ihs tetigit

me aliquis nam ego noui uirtutem
de me exisse uidens autem mulier quia
non latuit eum tremens uenit et pro
cedit ante pedes illius et ob quam
causam tetigerit eum indicauit coram
omni populo et quem ad modum con
festim sanata sit et ipse dixit illi
filia fides tua te saluam fecit uade
in pace adhuc illo loquente uenit
aliquis ad principem synagogae di
cens ei quia mortua est filia tua noli
uexare illum ihs autem audito
hoc uerbo respondit patri puellae
noli timere crede tantum et salua
erit et cum uenisset domum non
permisit intrare secum quemquam
nisi petrum et iohannem et iacobum

et patrem et matrem puellae flebant
autem omnes et plangebant illam at
ille dixit nolite flere non est mortua
sed dormit. Et inridebant eum scien
tes quia mortua esset. Ipse autem
tenens manum eius clamauit dicens
puella surge. Et reuersus est sps eius
et surrexit continuo et iusit dari illi
manducare et stupuerunt parentes
eius quibus praecipit ne alicui dice
rent quod factum erat. Et conuo IX
catis autem duodecim apostolis de
dit illis uirtutem et potestatem su
per omnia demonia et ut langores
curarent emisit illos praedicare
regnum dī et sanare infirmos.
Et ait ad illos nihil tuleritis in uia

neque uirgam neperam· Nequecalcia
menta neque panem neque pecuniam
neque duas tonicas habeatis Et inqua
cumque domum intraueritis ibi ma
nete et inde neexeatis· Et quicum
que non receperint uos exeuntes
de ciuitate illa etiam puluerem pe
dum uestrorum excutite intestimo
nium superillos ∴ Egressi autem
circumibant percastella et ciuita
tes euangelizantes et curantes ubiq;
Audiuit autem herodis tetracha
omnia quae fiebant ebeo et haesi
tabat eo quod diceretur aquibus
dam quia iohannis surrexit amor
tuis aquibusdam uero quia helias
apparuit abaliis autem quiapro

propheta unus de antiquis surrexit et ait
herodis iohannem ego decollavi quis
autem est iste de quo audio ego talia
et quaerebat videre eum. Et re
versi apostoli narraverunt illi quae
cumque fecerunt. Et adsump
tis illis secessit seorsum in locum
desertum qui est bethsaida. quod cum
cognovissent turbae secutae sunt
illum et excepit illos et loquebatur
illis de regno dei. et eos qui cura indige
bant sanabat. Dies autem coe
perat declinare et accedentes duo
decim dixerunt illi. Dimitte turbas
ut euntes in castella villasque quae
circa sunt devertant et inveniant
escas quia hic in loco deserto sumus

aitautem adillos uos date illis mandu
care· at illi dixerunt non sunt nobis
plus quam quinque panes et duos pis
ces nisi forte nos eamus et emamus in om
nem hanc turbam escas erant autem
fere uiri ·u· milia· Aitautem ad disci
pulos suos facite illos discumbere
per conuiuia quinquagenos et ita fe
cerunt et discumbere fecerunt omnes
Acceptis autem ihs ·u· panib: et duo
bus piscib: respexit in caelum et bene
dixit illis et fregit et distribuit discipu
lis suis ut ponerent ante turbas et man
ducauerunt omnes et saturati sunt
et sublatum est quod superfuit illis
fragmentorum cofini duodecim·
Et factum est cum solus esset orans

Et cum illo discipuli et interrogauit illos
dicens quem me dicunt esse turbae at
illi responderunt et dixerunt iohan
nem baptistam alii autem heliam a
lii quia profeta unus de prioribus
surrexit dixit autem illis uos autem
quem me esse dicitis respondit simon
petrus dixit xpi n di · Et ille incre
pans illos praecipit ne cui dicerent
dicens quia oportet filium hominis
multa pati et reprobari a senioribus
et principib: sacerdotum et scribis et
occidi et tertia die resurgere ·
Dicebat autem ad omnes si quis uult
post me uenire abneget seipsum
et tollat crucem suam cotidie et se
quatur me qui enim uoluerit animam

suam saluam facere perdet illam
nam qui perdiderit animam suam
propter me saluam faciet illam
quid enim proficit homo si lucretur
uniuersum mundum se autem ip
sum perdet. Et detrimentum sui fa
ciat. Nam qui me erubuerit et me
os sermones hunc et filius hominis
erubescet cum uenerit in maiestate
te suae et patris et scorum angelorum
Dico autem uobis uere sunt ali
qui hic stantes qui non gustabunt mor R.
tem donec uideant regnum di
Factum est autem post haec uerba
fere dies octo et adsumpsit petrum
Et iohannem et iacobum et ascendit
in montem ut oraret. Et factum est

dum oraret species uultus eius altera
et uestitus eius albus refulgens et ecce
duo uiri loquebantur cum illo erant
autem moyses et helias uisi in maies
tate et dicebant excelssum eius quem
completurus erat in hierusalem petrus
uero et qui cum illo grauati erant som
no et euigilantes uiderunt maiestatem
eius et duos uiros qui stabant cum
illo et factum est cum discenderent
ab illo ait petrus ad ihm praeceptor
bonum est nos hic esse faciamus tres
tabernacula unum tibi et unum
moysi et unum heliae nesciens quid
diceret haec autem illo loquente fac
ta est nubs et obumbrauit eos et ti
muerunt intrantibus illis in nubem

Et uox facta est de nube dicens hic est fi
lius meus dilectus ipsum audite Et
dum fieret uox inuentus est ihs solus
Et ipsi tacuerunt et nemini dixerunt
in illis dieb: quicquam ex his quae uide
rant · Factum est autem in sequenti
die discendentib: illis de monte occur
rit illi turba multa et ecce uir de
turba exclamauit dicens magister
obsecro te respice in filium meum
quia unicus est mihi et ecce sps eum
praehendit illum et subito clamat
Et elidit et disipat eum cum spuma
Et uix discedit ab eo dilanians eum
Et rogaui discipulos tuos ut eicerent il
lum et non potuerunt respondens
autem ihs dixit · O generatio infide

lis et peruersa usque quo ero apud
uos et patiar uos adduc huc filium tu
um et cum accideret elesit illum daem
nium et dissipauit et increpauit ihs
spm inmundum et sanauit puerum
et reddidit illum patri eius :·
Stupebant autem omnes in magni
tudine dī · Omnibus quatem mi
rantibus in omnibus quae faciebat
dixit ad discipulos suos ponite uos
in cordibus uestris sermones istos
filius enim hominis futurum est
ut tradatur in manus hominum at
illi ignorabant uerbum istud et
erat uelatum ante eos ut non senti
rent illud et timebant interrogare
eum de hoc uerbo · Intrauit autem

cogitatio in eos quis eorum maior esset
at ihs uidens cogitationes cordis eorū
adprachendens puerum statuit eum
secus se. Et ait illis quicumque susci
perit puerum istum in nomine meo me
recipit et quicumque me recipit non
me recipit sed recipit eum qui me misit
nam qui minor est inter omnes uos hic
maior est. Respondens autem io
hannis dixit praeceptor uidimus quen
dam in nomine tuo eicientem demonia
et prohibuimus eum quia non sequi
tur nobiscum et ait ad illum ihs sini
te eum et nolite prohibere qui enim
non est aduersum uos pro uobis est.
Factum est autem cum conpleren
tur dies adsumptionis eius et ipse

Et ipse faciem suam firmauit ut iret
in hiesrusalem et misit nuntios ante
conspectum suum et euntes intraueru
nt in ciuitatem samaritanorum ut pa
rarent illi et non receperunt
eum quia facies eius erat euntes in hi
erusalem cum uidissent autem disci
puli eius iacobus et iohannis dixerunt
dñe uis dicimus ut ignis discendat de
caelo et consumat illos. Et con
uersus increpauit illos et abierunt
in aliud castellum. Factum est au
tem ambulantibus illis in uia dixit
quidam ad illum sequar te quocumq;
ieris et ait illi ihs uulpes foueas ha
bent et uolucres caeli nidos ubi re
quiescent filius autem hominis non

230

habet ubi caput reclinet :· Ait
autem ad alterum sequere me ille h
dixit dne permitte mihi primum ire
et sepelire patrem meum dixit que ei
ihs sine ut mortui sepelient mortuos
suos tu autem uade adnuntiare regnū
di · Et ait alter sequar te dne sed
primum permitte mihi renuntiare his
qui in domi sunt ait ad illum ihs nemo
mittens manum suam in aratrum et
aspiciens retro aptus est regno dī :·
Post haec autem designauit dns
et alios septuaginta duos et misit
illos binos ante faciem suam in omnē
ciuitatem et locum quo erat ipse uen
turus et dicebat illis :·
Messis quidem multa operari au

pauci rogate ergo dnm mesis ut mittat
operarios in messem suam · Ite ecce
ego mitto uos sicut agnos inter lupos
Nolite portare sacculum neque pe
ram neque calciamenta et neminem
per uiam salutaueritis · In quam cum
que domum intraueritis primum di
cite pax huic domui et si ibi fuerit fi
lius pacis requiescet super illam pax
uestra sin autem ad uos reuertetur ·
In eadem autem domo manete ae
dentes et bibentes quae apud illos
sunt dignus enim est operarius merce
de sua · et nolite transire de domu in
domum · Et in quam cum que ciuita
tem intraueritis et susciperint uos
manducate quae adponentur uobis

Et curate infirmos qui in illa sunt et
dicite illis adpropinquauit in uos reg
num dī · In quam cumque autem ciui
tatem intraueritis et non receperint
uos exeuntes in plateas eius dicite et
iam puluerem qui adhaesit in nobis
de ciuitate uestra in pedibus extergimus
in uos tamen hoc scitote quia adpro
pinquauit regnum dī · Dico autem
uobis quia sodomis in die illa remisi
us erit quam illi ciuitati · Uae tibi
corozain · Uae tibi bethsaida quia si
in tyro et sidone factae fuissent uir
tutes quae in uobis factae sunt olim
in cilicio et cinere sedentes egissent
paenitentiam uerum tamen tyro et
sidoni remissius erit in iudicio quam

uobis Et tu capharnaum numquid usq:
in caelum exaltata es usque ad infernum
demergiris · Qui uos audit me au
dit Et qui uos spernit me spernit
qui autem me spernit spernit eum
qui me misit · Reuersi sunt autem
septuaginta duo cum gaudio dicen
tes dne etiam demonia subiciuntur
nobis in nomine tuo Et ait illis uide
bam satanan sicut fulgor de caelo
cadentem · Ecce dedi uobis potesta
tem calcandi super serpentes Et scor
piones Et super omnem uirtutem ini
mici Et nihil uos nocebit · Uerum
tamen in hoc nolite gaudere quia
sps uobis subiciuntur gaudete au
tem quod nomina uestra scripta su
nt

in caelis · IN ipsa hora exultauit ihs
in spu sco & dixit confiteor tibi pater
dne caeli & terrae quod abscondisti
haec a sapientibus & prudentibus &
reuelasti ea paruulis etiam pater quia
sic placuit ante te · Omnia mihi
tradita sunt a patre meo & nemo scit
qui sit filius dei nisi pater & qui sit
pater nisi filius & cui uoluerit filius
reuelare · Et conuersus ad disci
pulos suos dixit beati oculi qui uident
quae uidetis dico enim uobis quod mul
ti profetae & iusti uoluerunt uidere
quae uos uidetis non uiderunt & au
dire quae auditis & non audierunt ·
Et ecce quidam legis peritus sur
rexit temptans illum & dicens magis

ter quid faciendo uitam aeternam po
sidebo at ille dixit ad eum in lege quid
scriptum est quomodo legis ille res
pondens dixit. Diliges dnm dm
tuum ex toto corde tuo et ex tota ani
ma tua. et ex omnibus uirib: tuis et
ex omni mente tua. et proximum
tuum sicut teipsum dixit q: illi ihs
recte respondisti hoc fac et uiues
Ille autem uolens iustificare seipsum
dixit ad ihm et quis est meus proximus
suscipiens autem ihs dixit homo qui
dam discendebat ab hierusalem in
hericho et incidit in latrones qui etiam
despoliauerunt eum et plagis imposi
tis abierunt semi uiuo relicto acci
dit autem ut sacerdos quidam dis

scenderet eadem uia et uiso illo praete
riuit similiter et leuita cum esset se
cus locum et uideret eum pertransiuit
Samaritanus autem quidam iter
faciens uenit secus eum et uidens mi
sericordia motus est et adpropians
alligauit uulnera eius infundens
oleum et uinum et inponens illum in
iumentum suum et duxit in stabu
lum et curam eius egit et altera die
protulit duos denarios et dedit
stabulario et ait curam illius habe
et quodcumque supererogaueris
ego cum rediero reddam tibi quis
horum trium uidetur tibi proximus
fuisse illi qui incidit in latrones
at ille dixit qui fecit misericordiam

in illum et ait illi ihs uade et tu fac simi
liter :· Factum est autem dum ire
et ipse intrauit in quoddam castellũ
et mulier quaedam martha nomine
excepit illum in domu sua et huic
erat soror nomine maria quae
etiam sedens secus pedes dñi audie
bat uerbum illius martha autem
satagebat circa frequens ministe
rium. quae stetit et ait dñe non est
tibi curae quod soror mea reliquit
me solam ministrare dic ergo illi ut
me adiuuet et respondens dixit illi
dñs martha martha sollicita es et tur
baris circa plurima porro unum est
necessarium maria autem optimam
partem elegit quae non auferetur
ab ea :·

lucas XI

Et factum est cum esset in loco quo
dam orans ut cessauit dixit unus
ex discipulis eius ad eum domine doce nos
orare sicut et iohannis docuit disci
pulos suos et ait illis cum oratis dicite
Pater noster qui es in caelis sancti
ficetur nomen tuum adueniat
regnum tuum fiat uoluntas tua
sicut in caelo et in terra panem
nostrum cotidianum da nobis hodie
Et dimitte nobis debita nostra si
quidem et ipsi dimittamus omni de
benti nobis et ne nos inducas in temp
tationem sed libera nos a malo
Et ait ad illos quis uestrum ha
be amicum et abit ad illum
media nocte et dicit illi amice comm

moda mihi tres panes quoniam amicus
meus uenit de uia ad me et non habeo
quod ponam ante illum et ille dein
tus respondens dicat noli mihi mo
lestus esse iam hostium clausum est
et pueri mei mecum sunt in cubili
non possum surgere dare tibi et
ille si perseuerauerit pulsans amen
dico uobis et si non dabit illi sur
gens eo quod amicus eius sit prop
ter improbitatem tamen eius surget
et dabit illi quot quot habet ne
cessarios. Et ego uobis dico petite
et dabitur uobis querite et inuenie
tis pulsate et aperietur uobis om
nis enim qui petit accipit et qui que
rit inuenit et pulsanti aperietur:

Quis autem ex uobis patrem petit
panem filius eius numquid lapidem
dabit illi aut piscem petierit numquid
pro pisce serpentem dabit illi aut
si petierit ouum numquid porriget
illi scorpionem. Si ergo uos cum sitis
mali nostis bona dare filiis uestris
quanto magis pater uester de caelo
dabit spm bonum petentibus se.

Et erat iciens daemonium et illud
erat mutum et cum iecisset de
monium locutus est mutus et admi
ratae sunt turbae. Quidam h
ex eis dixerunt in beelzebul
principem daemoniorum iecit daemonia

Et alii temptantes signum de
caelo quaerebant ab eo

Ipse autem ut uidit cogitationes eorū
dixit eis omne regnum in se ipsum di
uisum desolabitur. Et domus supra
domum cadet. Si autem satanas sa
tan iecit in se ipsum diuisus est quo
modo stabit regnum ipsius quia dici
tis in beelzebul principe demonio
rum iecere me demonia si autem ego
in beelzebul eicio demonia filii uestri
in quo eiciunt ideo ipsi iudices erunt
uestri porro si in digito dī eicio demo
nia profecto preuenit in uos regnū
dī. Cum fortis armatus custodiat
atrium suum in pace sunt ea quae
possidet si autem fortior illo su
perueniens uicerit eum uniuersa
arma eius auferet in quibus confi

debat et spolia eius distribuet qui non
est mecum aduersum me est et qui
non colligit mecum s· dispersit
Cum inmundus sps exierit de homi
ne perambulat per loca inaquosa
quaeriens requiem et non inueniens
dicit reuertar in domum meam unde
exiui et cum uenerit inuenit eam uac
cantem scopis mundatam et tunc
uadit et adsumit septem alios
sps nequiores se et ingresi habita
bunt ibi et sunt nouissima homi
nis illius peiora priorib: Factum
est autem cum haec diceret extollens
uocem quaedam mulier de turba
dixit illi beatus uenter qui te porta
uit et ubera quae suxisti at ille

dixit immo beati qui audiunt uerbum
di et custodiunt· Turbis autem con
currentibus coepit dicere generatio
haec generatio nequam est signum
quaerit et signum non dabitur illi
nisi signum ionae· nam sicut ionas
fuit signum nine uitis ita erit et fi
lius hominis generationi ista· regina
austri surget in iudicio cum uiris gene
rationis huius et condempnabit illos
qui uenit a finib: terrae audire
sapientiam salamonis· et ecce plus
salamone hic· uiri nini uitae surge
nt in iudicio cum generatione haec et
condempnabunt illam quia poeni
tentiam egerunt ad praedicationem
ionae· plus et ecce iona hic

Nemo lucernam accendit et in ab
sconso ponit neque sub modio sed
supra candellabrum ut qui ingredi
untur lumen uideant. Lucerna
corporis tui est oculus tuus si oculus
tuus fuerit simplex totum corpus
tuum lucidum erit si autem nequam
fuerit etiam corpus tuum tenebrosũ
erit uide ergo ne lumen quod in te est
tenebrae sint si ergo corpus tuum
totum lucidum fuerit non habens
aliquam partem tenebrarum erit
lucidum totum et sicut lucerna fulgo
ris inluminabit te. Et cum loq:
retur rogauit illum quidam farise
us ut pranderet apud se et ingressus
recubuit fariseus autem coepit in

tra se reputans dicere quare non bap
tizatus esset ante prandium et ait dns
ad illum nunc uos farisaei uos prius
quod foris est calicis et autem munda
tis quod autem intus est uestrum ple
num est rapina et iniquitate stulta non
ne qui fecit quod de foris est etiam
id quod intus est fecit uerum tamen
quod superest date elimosinam ·
ecce omnia munda sunt uobis ·
Sed uae uobis farisei qui decimatis
mentam et rutam et omne holus
et praeteritis iudicium et caritatem
di · haec autem oportuit facere et
illa non omittere · Uae uobis fari
saei qui diligitis primas cathedras
in sinagogis et salutationes in foro

Uae uobis scribae & farisei hipocri
tae quia estis in monumenta quae non pa
rent & homines ambulantes supra illa
nesciunt. Respondens autem quidam
ex legis peritis ait illi magister haec di
cens etiam nobis contumiliam facis at
ille ait & uobis legis peritis uae quia
honeratis homines honerib: quae portari
non possunt & ipsi uno digito uestro
non tangitis sarcinas ipsas. Uae
uobis qui aedificatis monumenta pro
phetarum patres autem uestri occide
runt illos profecto testificamini quia
consentitis operibus patrum uestrorum
quoniam quidem ipsi eos occiderunt
uos autem aedificatis eorum sepul
chra. Propter ea & sapientia

dixit mittam ad illos profetas et a
postolos et ex illis occident et persequen
tur ut inquiratur sanguis omnium
profetarum qui effusus est a constitu
tione mundi a generatione ista a san
guine abel iusti usque ad sanguinem zac
chariae qui periit inter altare et ae
dem ita dico uobis requiretur ab hac
generatione :: Uae uobis legis peri
tis qui abstulistis clauem scientiae
ipsi non introistis et eos qui introibant
prohibuistis· Cum haec ad illos di
ceret coeperunt farisaei et legis
periti grauiter insistere et os eius
obprimere de multis insidiantes ei
et querentes capere aliquid ex ore
eius ut accussarent eum in multa sancte lucas x

turbis circumstantib; ita ut se inuicem
conculcarent coepit dicere ad discipu
los suos · Adtendite a fermento
farisaeorum quae est hippocrisis ·
Nihil autem operatum est quod non re-
ueletur neque absconditum quod
non sciatur. quoniam quidem quae in te-
nebris audistis in lumine dicentur et
quod in aurem audistis et locuti estis
in cubiculis praedicabitur in tectis
Dico autem uobis amicis meis ne ter
reamini ab his qui occidunt corpus
et post haec non habent amplius quid
faciant ostendam uobis quem timeatis
timete eum qui post quam occiderit
habet potestatem mittere in gehennam
ita dico uobis hunc timete nonne quin
q;

omnia quae nata sunt mihi et bona mea

et dicam animae meae anima habes

multa bona posita in annos pluri

mos requiesce comede bibe epu

lare. Dixit autem illi ds stulte

hac nocte animam tuam repetu

nt a te quae autem parasti cuius eru

nt sic est qui sibi thesaurizat et non

est in dm diues :: Dixit que ad

discipulos suos ideo dico uobis nol

te solliciti esse animae uestrae

quid manducetis neque corpori qu

uestiamini nonne anima plus est

quam esca et corpus quam uestimen

tum :: Considerate coruos quia

non seminant neque metunt quibus

non est cellarium neque horreum

& ds pascit illos quanto magis uos plu
res estis illis quis autem uestrum cogi
tando potest adicere ad staturam su
am cubitum unum si ergo neque quo d
minimum est potestis quid de ceteris
sollicati estis considerate lilia agri
quomodo crescunt non laborant
non neunt dico autem uobis nec salo
mon in omni gloria sua uestiebatur
sicut unum ex istis si autem fenum
quod hodie in agro est & cras in cli
banum mittitur ds sic uestit quanto
magis uos pussillae fidei & uos no
lite querere quid manducetis aut
quid bibatis & nolite in sublimae
extolli haec enim omnia gentes mun
di querunt pater autem uester scit

quoniam his indigetis. Uerumtamen
quaerite regnum dī et haec omnia a
dicientur uobis :: Nolite timere pus
sillus grex quia conplacuit patri
uestro dare uobis regnum ::
Uendite quae possidetis et date
elimosynam :: Facite uobis sac
culos qui non ueterescunt thesaurū
non deficientem in caelis quo fur
non adpropiat neque tinea corrū
pit ubi enim thesaurus uester est
ibi et cor uestrum erit :: Sint
lumbi uestri praecincti et lucernae
uestrae ardentes et uos similes ho
minibus exspectantibus dnm suum
quando reuertatur a nuptis ut cum
uenerit et pulsauerit confestim

aperiant ei ·· Beati sunt serui illi
quos cum uenerit dns inueniat uigilan
tes amen dico uobis quod praecinget se
et faciet illos discumbere et transi
ens ministrabit illis et si uenerit in
secunda uigilia et si in tertia uigilia
uenerit et ita inuenerit beati sunt
serui illi ·· Hoc autem scitote qui
si sciret pater familias qua hora
fur ueniret uigilaret utique et non
sineret perfodiri domum suam et uos
estote parati quia qua hora non pu
tatis filius hominis ueniet Ait
autem ei petrus dne ad nos dicis ha
nc parabulam an et ad omnes dix
it ei dns quis putas est fidelis dis
pensator et prudens quem consti

tuit dns superfamiliam suam utdet
illis intempore tritici mensuram be-
atus ille seruus quem cum uenerit
dns inueniet ita facientem uere dico
uobis quia super omnia quae possidet
constituet eum :· Quod si dixerit
seruus ille in cor de suo moram
facit dns meus uenire et coeperit
percutere pueros et ancellas et ede-
re et bibere et inebriari ueniet dns
serui illius in die qua non sperat et
hora qua nescit et diuidet eum par
temque eius cum infidelibus ponet
Ille autem seruus qui cognouit uo
luntatem dni sui et non praeparat
uit et non fecit secundum uolunta
tem eius uapulabit multa quis

242

non cognouit et fecit contra uoluntat
dni sui digna plagis uapulabit
paucis :· Omni autem cui multū
datum est multum queritur ab eo
et cui commendauerunt multum
plus petent ab eo :· Ignem ueni mit
tere in terram et quid uolo si accen
datur baptismum autem habeo bap
tizari et quomodo coartor usq; dū
perficiatur. putatis quia pacem ue
ni dare in terram non dico uobis
sed separationem erunt enim ex hoc
quinque in domo una diuisi tres in
duos et duo in tres diuidentur pater
in filium et filius in patrem suum
mater in filiam et filia in matrem
socrus in nurum suam et nurus

in socrum suam· Dicebat autem et
ad turbas cum uideritis nubem ab o-
riente et ab occasu statim dicitis nim
bus uenit· et ita fit et cum austrum
flantem dicitis quia aestus erit· et fit
et fit hypocritae· faciem terrae· et caeli
nostis probare hoc autem tempus quo
modo non probatis quid autem et a uo
bis ipsis non iudicatis quod iustum est·
Cum autem uadis cum aduersario tu-
o ad principem in uia da operam
liberari ab illo ne forte trahat te
apud iudicem et iudex tradat te ex
actori et exactor mittat te in carce-
rem dico tibi non exies inde
donec etiam nouissimum minutum red
reddas· Aderant autem quidam lucas xiii

243

in ipso tempore nuntiantes illi de gali
laeis quorum sanguinem pilatus mis
cuit cum sacrificiis eorum & respon
dens dixit illis putatis quod hi galilaei
prae omnibus galilaeis peccatores
fuerunt quia talia passi sunt non
dico uobis sed nisi poenitentiam ha
bueritis omnes similiter peribitis

Sicut illi decim & octo supra quos
cecidit turris in siloam & occidit eos
putatis quia & ipsi debitores fueru
nt praeter omnes homines habitan
tes in hierusalem non dico uobis sed
si non poenitentiam egeritis similiter
peribitis

Dicebat autem hanc similitudi
nem arborem fici habebat

quidam plantatam in uinea sua
Et uenit quaerens fructum in illa
Et non inuenit dixit autem ad culto
rem uineae ecce anni tres sunt ex quo
uenio querens fructum in ficulnia hac
Et non inuenio succede ergo illam
ut quid etiam terram occupat at
ille respondens dixit illi dne dimit
te illam et hoc anno usque dum fo
diam circa illam et mittam stercora
Et si quidem fecerit fructum sin au
tem in futurum succides eam
Erat autem docens in sinagoga
eorum sabbatis et ecce mulier quae
habebat spm infirmitatis annis de
cim et octo et erat inclinata nec om
nino poterat sursum respicere quam

cum uideret ihs uocauit eam ad se et
ait illi mulier dimisa es ab infirmita
te tua et inposuit illi manus et con
festim erecta est et glorificabat dm·
Respondens autem archisinagogus
indignans quia sabbatis curasset
ihs dicebat turbae quia sex dies sunt
in quib: oportet operari in his ergo ue
nite et curamini et non die sabbati
respondit autem ad illum dns et dix
hyppocritae unusquisque uestrum
sabbato non soluit bouem suum aut
asinum a praesepio et ducit adaqua
re· Hec autem filiam abrachae
quam alligauit satanas ecce decem
et octo annis non oportuit solui a uin
culo isto die sabbati Et cum haec

dicere erubescebant omnes adversa
rii eius et omnis populus gaudebat
in universis quae gloriose fiebant ab e o
Dicebat ergo cui simile est regnum
dī et cui simile esse aestimabo
illud simile est grano sinapis
quod acceptum homo misit in hortum
suum et crevit et factum est in arbo
rem magnam et volucres caeli requi
erunt in ramis eius
Et iterum ait cui simile aestima
bo regnum dī Simile est fer
mento quod acceptum mulier abscn
dit in farinae sata tria donec fer
mentaretur totum
Et ibat per civitates et castella
docens et iter faciens in hieru
salem

nt
Ait autem illi quidam dne si pauci su
qui saluantur ipse autem dixit ad illos
contendite intrare per angustam por
tam quia multi dico uobis querunt in
trare et non poterunt ∴
Cum autem intrauerit pater famili
as et cluserit ostium et incipietis
foris stare et pulsare ostium dicentes
dne aperi nobis et respondens dicet
uobis nescio uos unde sitis recedite
a me omnes qui operamini iniquitatem
Tunc incipietis dicere manducauimus
coram te et bibimus et in plateis nos
tris docuisti et dicet uobis nescio uos
unde sitis discedite a me omnes ope
rarii iniquitatis ibi erit fletus et stri
dor dentium ∴ Cum autem uideritis

abracham et isaac et iacob et omnes
profetas in regno dī uos autem expelli
foras et uenient ab oriente et occidente
et aquilone et austro et accumbent
in regno dī·
Ecce sunt nouissimi qui erant
primi et sunt primi qui erant
nouissimi :
In ipsa die accesserunt quidam
ad eum farisaeorum dicentes
illi exi et uade hinc quia herodis
uult te occidere et ait illis ite dicite
uulpi illi ecce eicio demonia et sani
tates perficio hodie et cras et tertia
die consummor uerumtamen opoR
tet me hodie et cras et sequenti am
bulare quia non capit profetam

perire extra hierusalem
Hierusalem hierusalem quae oc
cidis profetas et lapidas eos
qui mittuntur ad te quotiens uolui
congregare filios tuos quem ad modum
auis nidum suum sub pinnis et nolu
isti ecce relinquitur uobis domus ues
tra deserta dico autem uobis quia
non uidebitis me donec ueniat
cum dicatis benedictus qui uenit
in nomine dni
Et factum est cum intraret in do
mum cuiusdam principis fa
risaeorum sabbato manducare pa
nem et ipsi obseruabant eum et ec
ce homo quidam hydropicus erat
ante illum Et respondens

ihs dixit ad legis peritos et farisseos
dicens si licet sabbato curare aut
non at illi tacuerunt ipse uero ad
praehensum hominem sanauit eum
ac dimisit et respondens ad illos
dixit cuius uestrum asinus aut bos
in puteum cadit et non continuo ex
trahit illum die sabbati et non po
terant ad haec respondere illi
Dicebat autem et ad inuitatos
parabulam intendens quomo
do primos discubitos elegerent di
cens ad illos cum inuitatus fueris
ad nuptias non discumbas in primo
loco ne forte honoratior te sit
inuitatus ab eo et ueniens qui te et illum
uocauit dicat tibi da huic locum et

tunc incipias cum robore nouissimum
locum tenere sed cum uocatus fueris
uade recumbe in nouissimo loco ut
cum uenerit qui te inuitauit dicat tibi
amice ascende superius tunc erit tibi
gloria coram simul discumbentib:
Quia omnis qui se exaltat humilia
bitur et qui se humiliat exaltabitur
Dicebat autem et ei qui se inuitaue
rat. Cum facis prandium aut
cenam noli uocare amicos tuos neq:
fratres tuos neque cognatos neque
uicinos diuites ne forte et ipsi te re
inuitent et fiat tibi retributio sed cum
facis conuiuium uoca pauperes de
biles claudos caecos et beatus eris
quia non habent retribuere tibi re

tribuetur enim tibi in resurrectione ius
torum · Hec · cum audiss& quidam
de simul discumbentibus dixit illi be
atus qui manducabit panem in regno di ·
At ipse dixit ei homo quidam fecit
cenam magnam & uocauit mul
tos & misit seruum suum ad horam
cenae dicere inuitatis ut uenirent
quia iam parata sunt omnia · &
caeperunt simul omnes excusare
primus dixit ei uillam emi & neces
se habeo exire & uidere illam rogo
te habe me excusatum · & alter
dixit iuga bouum emi quinque &
eo probare illa & ideo uenire non
possum rogo te habe me excusatum
& alius dixit uxorem duxi & ideo non

possum uenire. Et reuersus seruus nun
tiauit haec dn̄o suo. tunc iratus pater
familias dixit seruo suo exi cito in pla
teas et uicos ciuitatis et pauperes ac
debiles et caecos et clodos introduc
huc. Et ait seruus dn̄e factum est ut
imperasti et adhuc locus uacat. Et
ait dn̄s seruo exi in uias et sepes et
conpelle intrare quoscumque inueneris
ut inpleatur domus mea. Dico autem
uobis quod nemo uirorum illorum
qui uocati sunt gustabit caenam
meam. Ibant autem turbae multae
cum eo et conuersus dixit ad illos
si quis uenit ad me et non odit patrem
suum et matrem et uxorem et filios et
fratres et sorores adhuc autem et ani

mam suam non potest meus esse disci
pulus & qui non baiulat crucem suam
& uenit post me non potest meus esse
discipulus. Quis enim ex uobis uo
lens turrem aedificare non prius
sedens conputat sumptus quem ne
cessarii sunt si habet ad perficiendum
ne postquam ea posuerit fundamen
tum & non poterit perficere omnes
qui uident incipiant inludere ei dicen
tes quia hic homo caepit aedificare &
non potuit consummare. Aut quis
rex iturus committere bellum aduer
sus alium regem non sedens prius co
gitat si possit cum decem milibus oc
currere ei qui cum uiginti milibus
uenit aduersum se. Alioquin adhuc

illo longe posito agente legationem mit
tens rogat ea quae pacis sunt.
Sic ergo omnis ex uobis qui non renunti
at omnibus quae posidet non pot
est meus esse discipulus.
Bonum est sal si autem sal quoque
euanuerit in quo condietur neque in
terram neque in sterquilinio utile est
sed foras mittetur qui habet aures au
diendi audiat.
Erant autem adpropinquantes ei
.lucas. puplicani et peccatores ut audirent
illum et murmurabant farisaei et
scribae dicentes quia hic peccatores
recipit et manducat cum illis
Et ait ad illos parabulam istam di
cens quis ex uobis homo qui habet cen
tum

oues et si perdiderit unam ex illis nonne
dimittit nonaginta nouem in deserto et
uadit ad illam quae perierit donec
inueniat eam et cum inuenerit illam
inponit in umeros suos gaudens et ue-
niens domum conuocat amicos et ui-
cinos suos dicens illis congratulamini
mihi quia inueni ouem meam quae peri-
erat dico autem uobis quod ita gaudi-
um erit in caelo super unum peccato-
rem paenitentiam habentem quam
super nonaginta nouem iustos qui
non indigent penitentiam :·
Aut quae mulier habens dragmas
decem si perdiderit dragmam
unam nonne accendit lucernam
et euerrit domum suam et quaerit

diligenter donec inueniat et cum inuene-
rit conuocat amicos et uicinos dicens
congratulamini mihi quia inueni drag
mam quam perdideram
dico uobis gaudium erit coram
angelis dī super uno peccatore
penitentiam agente
autem homo quidam habuit
duos filios et dixit adoulescen
tior ex illis patri pater da mihi
portionem substantiae quae
me contingit et diuisit illis substan
tiam et non post multos dies congre
gatis omnib: aoulescentior filius
peregre profectus est in regionem
longinquam et ibi dissipauit sub
stantiam suam uiuendo luxoriose

Et postquam omnia consummata es
set facta est famis ualida in regione
illa et ipse coepit egere et abiit et ad
haesit uni ciuium regionis illius et
misit illum in uillam suam ut pasce
ret porcos et cupiebat inplere uen
trem suum de silicas quas porci mandu
cabant et nemo illi dabat In se
autem conuersus dixit quanti mer
cennarii patris mei abundant panib;
ego autem hic fame pereo surgam et
ibo ad patrem meum et dicam illi pater
peccaui in caelum et coram te iam non
sum dignus uocari filius tuus fac me
sicut unum de mercennariis tuis et sur
gens uenit ad patrem suum cum autem
adhuc longe esse uidit illum pater

ipsius et misericordia motus est et ac
currens cecidit supra collum eius et
osculatus est illum. Dixitque ei
filius pater peccavi in caelum et coram
te iam non sum dignus vocari filius tu
us fac me sicut unum de mercennari
is tuis. Dixit autem pater ad ser
vos suos cito proferte stolam primam
et induite illum et date anulum in ma
num eius et calciamenta in pedes et ad
ducite vitulum saginatum et occidite
et manducemus et epulemur quia
hic filius meus mortuus erat et re
vixit perierat et inventus est et coe
perunt epulari. Erat autem fi
lius eius senior in agro et cum veniret
et adpropinquaret domui audivit

sefoniam et chorum et uocauit unum
de seruis et interrogauit quae haec es
sent isque dixit ei frater tuus uenit
et occidit pater tuus uitulum sagina
tum quia saluum illum recepit indig
natus est autem et nolebat introire
pater ergo illius egressus coepit rogare
illum at ille respondens dixit patri
suo ecce tot annis seruio tibi et num
quam mandatum tuum praeterii
et numquam dedisti mihi edum ut
cum amicis meis epularer sed post
quam filius tuus hic qui deuorauit
substantiam suam cum meretricib:
uenit occidisti illi uitulum saginatum
at ipse dixit illi fili tu semper me
cum fuisti et omnia mea tua sunt

aepulari autem te et gaudere oporte
bat quia frater tuus hic mortuus
erat et reuixit perierat et inuentus est
XVI Dicebat autem et ad discipulos
suos homo quidam erat diues
qui habebat uilicum et hic diffama
tus est apud illum quasi dissipas
set bona ipsius et uocauit illum et
ait illi quid hoc audio de te redde
rationem uilicationis tuae iam
enim non poteris uilicare ait autem
uilicus intra se quid faciam quia dominus
meus aufert a me uilicationem
fodere non ualeo mendicare erubes
co scio quid faciam ut cum amotus
fuero a uilicatione recipiant me
in domus suas cum uocatis itaque

singulis debitorib: dñi sui dicebat pri
mo quantum debes dño meo at ille dix
it centum batos olei dixitque ille acci
pe cautionem tuam et sede cito scribe
quinquaginta deinde alio dixit tu uero
quantum debes qui ait centum choros
tritici · Ait illi accipe literas tuas et
scribe octoginta Et laudauit dñs ui
licum iniquitatis quia prudenter fe
cisse · Dixit autem ad discipulos suos
dico uobis quia filii huius saeculi pru
dentiores filiis lucis in generatione
sua sunt. Et ego dico uobis facite
uobis amicos de mammona iniquita
tis ut cum defeceritis recipiant uos
in aeterna tabernacula qui fidelis
est in minimo et in maiori fidelis est

Et qui in modico iniquus est et in maio
ri iniquus est si ergo in iniquo mamono
ne fideles non fuistis quod uestrum est
quis credet uobis Et si in alieno fide
les non fuistis quod uestrum quis dabit uo bis

Nemo seruus potest duobus do
minis seruire aut enim unum odi
et alterum dilegit aut uni adherebit
et al. terum contempnet non potestis deo seruire et mammone

Audiebant haec omnia farisaei qui
erant auari et diridebant illum
Et ait illis uos estis qui iustificatis
uos coram hominib: ds autem nouit
corda uestra quia quod hominib: al
tum est abominatio est ante dm:

Lex et profetae usque ad iohan
nem et ecce regnum dei euangeli

zatur et omnis in illud uim facit.
Facilius est autem caelum et terram
praeterire quam de lege unum
apicem cadere.
Omnis qui dimittit uxorem suam
et ducit alteram mechatur et qui
dimisam a uiro ducit mechatur.
Homo quidam erat diues et in
duebatur purpura et bysso et
aepulabatur cotidie splendide et
erat quidam mendicus nomine la
zarus qui iacebat ad ianuam eius
ulceribus plenus cupiens saturari
de micis quae cadebant de mensa diui
tis sed et canes ueniebant et lingebant
ulcera eius. Factum est autem ut
moreretur mendicus lazarus

et portaretur ab angelis in sinum
abrachae
Mortuus est et diues et sepul
tus est in inferno eleuans ocu
los suos cum esset in tormentis uide
bat abracham a longe et lazarum
in sinu eius et ipse clamans dixit
pater abracham miserere mei et
mitte lazarum ut intinguat extre
mum digiti sui in aqua ut refrigeret
linguam meam quia crucior in hac
flamma et dixit illi abracham fili
recordare quia recepisti bona in ui
ta tua et lazarus similiter mala
nunc autem hic consulatur tu uero
cruciaris et in his omnib: inter uos et
nos chaos magnum firmatum est

ut hii qui uolunt hinc transire ad uos
non possunt neque inde huc transmeare·
Ait rogo ergo te pater ut mittas
eum in domum patris mei ha
beo enim quinque fratres ut testetur
illis ne et ipsi ueniant in locum hunc
tormentorum et ait illi abracham
habent moysen et profetas audiant
illos at ille dixit non pater abra
cham sed si quis ex mortuis ierit ad
eos paenitentiam agent ait autem
illi si moyses et profetas non audiunt
neque si quis ex mortuis resurrexerit
credent
Et ad discipulos suos ait inpo Lvk XV
Luk 17
sibile est ut non ueniant scanda
la uae autem illi per quem ueniunt

utilius est illi si lapis molaris inpona
tur circa collum eius et proiecia tur in
mare quam ut scandalizet unum de
pussillis istis

Attendite uobis si peccauerit in
te frater tuus increpa illum et si
penitentiam egerit dimitte illi .
Et si septies in die peccauerit in te
et septies in die conuersus fue
rit ad te dicens penitet me dimitte illi .
Et dixerunt apostoli ad ihm dne
auge nobis fidem dixit autem dn
ons si habueritis fidem sicut granum
sinapis diceretis huic arbori mori
eradicare et trans plantare in ma
re et oboediret uobis :
Quis autem uestrum habet seruum

arantem aut oues pascentem qui regres
so de agro dicat illi statim transi recum
be et non dicat ei para quod cenem
et praecinge te et ministra mihi donec
manducem et bibam et post haec tu man
ducabis et bibes numquid gratiam ha
bet seruo illi qui fecit quae sibi impe
rauerat non puto · Sic et uos cum fe
ceritis omnia quae praecepta sunt uo
bis · Dicite serui inutiles sumus quod
debuimus facere fecimus · Et fac
tum est dum iret in hierusalem tran
sibat per mediam samariam et ga
lileam et cum ingrederetur quoddam
castellum occurrerunt ei decem uiri
leprosi qui steterunt a longe et leua
uerunt uocem dicentes ihū precepto
R

miserere nostri quos ut uidit dixit
ite ostendite uos sacerdotibus. Et fac
tum est dum irent mundati sunt. unus
autem ex illis ut uidit quia mundatus
est regresus est cum magna uoce
magnificans dm̄ et cicidit in faciem
ante pedes eius gratias agens et hic
erat samaritanus respondens au
tem ihs dixit nonne decem mundati
sunt et nouem ubi sunt non est in
uentus qui rediret et daret gloriam
dō nisi hic alienigena. Et ait illi surge
et uade quia fides tua te saluum
fecit

Interrogatus autem a phariseis
quando uenit regnum dī. Res
pondit eis et dixit non uenit

regnum dī· cum obseruatione neque
dicent ecce hic aut ecce illic ecce enim
regnum dī intra uos est· Et ait ad disci
pulos suos uenient dies quando desi
deratis uidere unum diem filii hominis
Et non uidebitis· Et dicent uobis ecce
hic et ecce illic et nolite ire neque sec
temini
Nam sicut fulgor coruscans de sub
caelo in ea quae sub caelo sunt ful
get ita erit filius hominis in die sua·
Primum autem oportet illum mul
ta pati et reprobari a generatione
hac
Et sicut factum est in diebus noe
ita erit in dieb: filii hominis· ae
debant et bibebant uxores duceba
nt

Et dabantur adnuptias usque indie͞
quaintrauit noe inarcam et uenit
diluuium et perdidit omnes :·
Similiter sicut factum est indieb:
loth edebant et bibebant emeba
nt et uendebant plantabant et edi
ficabant quadie autem exiuit loth
asodomis pluit ignem et sulphor de
caelo et omnes perdidit secundu͞
haec erit quadie filius hominis reue
labitur :·
Illa hora qui fuerit intecto et uas(a)
eius indomo nediscendat tolle
re illa et qui inagro similiter non
redeat retro :·
Memores estote uxoris loth :·
Quicumque quaesierit animam sua͞

saluare perdet illam et quicumque
perdiderit illam propter me uiuifica
bit eam. Dico uobis illa nocte
erunt duo in lecto uno unus adsume
tur et alter relinquitur duae erunt
molentes in unum una adsumetur
et altera relinquitur. Duo erunt
in agro unus adsumetur et alterum
relinquitur

Respondentes dicunt illi ubi dne
quid dixit eis ubicumque fuerit cor
pus illuc congregabuntur aquile
Dicebat autem et parabulam LVK XV
ad illos quoniam oportet sem
per orare et non deficere dicens iu
dex quidam erat in quadam ciuitate
qui dm non timebat et hominem

non uerebatur uidua. autem quaedam
erat in ciuitate illa et ueniebat ad
eum dicens uindicame de aduersario
meo et nolebat per multum tempus
post haec autem dixit intra se et si
dm̄ non timeo nec hominem reuerior
tamen quia molesta est mihi haec
uidua. uindicabo illam ne in nouissi
mo ueniens suggillet me. ait autem
dn̄s audite quid iudex iniquitatis
dicit ds autem non faciet uindictam
electorum suorum clamantium ad
se die ac nocte et patientiam habe
bit in illis dico uobis quia cito faciet
uindictam illorum uerumtamen
filius hominis ueniens putas inue
niet fidem in terra. dixit autem

Et ad quosdam qui in se confidebant
tamquam iusti et aspernabantur ce
teros parabulam istam· duo homines
ascenderunt in templum ut orarent
unus farisaeus et alter publicanus
farisaeus stans haec apud
se orabat ds gratias ago tibi quia
non sum sicut et caeteri hominum rap
tores iniusti adulteri uelud etiam hic
publicanus ieiunobis in sabbato de
cimas do omnium quae possedeo et
puplicanus alonge stans nolebat
nec oculos ad caelum leuare sed per
cutiebat pectus suum dicens ds pro
pitius esto mihi homini peccatori
Dico itaque uobis discendit hic
iustificatus in domum suam ab illo

deus propicius mihi homini pec

magis quam ille pariseus
Quia omnis qui se exaltat humilia
biatur qui se humiliat exaltabi
tur. Adferebant autem
ad illum et infantes ut eos tangere
quod cum uidissent discipuli incre
pabant illos. Ihs autem cum uocas
illos dixit sinite pueros uenire ad
me et nolite eos prohibere talium
enim est regnum di
Amen dico uobis quicumque non
acceperit regnum di sicut puer
non intrabit in illud
Et interrogauit eum quidam prin
ceps dicens magister bone quid fa
ciens uitam aeternam possidebo
Dixit autem ei ihs quid me dicis

bonum nemo bonus nisi solus ds ·:·
Mandata nosti · non occides non m
chabiris · non furtum facies · non fal
sum testimonium dices · honora pa
trem tuum et matrem tuam · Qui ait
haec omnia custodiui a iuuentute mea
Quo audito ihs ait ei adhuc unum
tibi deest omnia quaecumque
habes uende et da paupe
ribus et habebis thesaurum in caelo
et ueni sequere me ·:·
Ille audiens contristatus est
qui a diues erat ualde · uidens
autem illum ihs tristem factum dixit
quam difficile qui pecunias habent
in regnum di intrabunt facilius est

260

enim camellum per foramen acus trans
ire quam diuitem intrare intrare
in regnum dei. Et dixerunt qui audie-
bant et quis potest saluus fieri et
illis quae impossibilia sunt apud ho-
mines possibilia sunt apud dm. Ait
autem petrus ecce nos qui dimissimus
omnia et secuti sumus te ∴
Ihs dixit eis amen dico uobis nemo
est qui relinquat domum suam
aut parentes aut fratres aut uxo-
rem aut filios propter regnum dei et
non recipiat multo plura in hoc tem-
pore in saeculo autem uenturo uitam
aeternam possidebit
Adsumpsit autem ihs duodecim

Et ait illis ecce ascendimus hierusoli
mam et consummabuntur omnia
quae scripta sunt per profetas de fi
lio hominis tradetur enim gentibus
et inludetur et flagillabitur et con
sputetur et post quam flagillauerint
occident eum et tertia die resurget
Et ipsi nihil horum intellexerunt
et erat uerbum istud absconsi
tum ab eis et non intellegebant quae
dicebantur.
Factum est autem cum adpropinqua
ret hiericho caecus quidam se
debat secus uiam mendicans et cum
audiret turbam praeter euntem inter
rogabat quid hoc esse dixerunt autem

ei quod ihs nazarenus transiret. et cla
mauit dicens ihu fili dauid miserere
mei et qui praeibant increpabant ei
ut taceret ipse uero multo magis cla
mabat fili dauid miserere mei. Stans
autem ihs iussit illum adduci ad se
adpropinquasset interrogauit illum
dicens quid tibi uis faciam at ille dix
dne ut uideam et ihs dixit illi respice
fides tua te saluum fecit et confes
tim uidit et sequebatur illum magni
ficans dm et omnis plebs ut uidit
dedit laudem do

Et ingresus perambulabat heri
cho et ecce uir nomine za
cheus et hic erat princeps puplica

rum et ipse diues erat et quaerebat ui
dere ihm· quis esset et non poterat pre
turba quia statura pusillus erat et
praecurrens ascendit in arborem sico
morum ut uideret illum quia inde erat
transiturus· Et cum uenisset ad locum
suscipiens ihs uidit illum et dixit ad eum
Zacche festinans discende quia hodie
in domu tua oportet me manere et
festinans discendit et excipit illum
gaudiens et cum uiderent omnes mur
murabant dicentes quod ad hominem
peccatorem deuertisset stans autem
saccheus dixit ad dnm ecce dimedium
bonorum meorum dne do pauperib:
Et si quit aliquem defraudaui reddo

quadruplum ait ihs ad eum quia hodie
salus domui huic facta est eo quod ipse
filius sit abrachae
Venit enim filius hominis quaerere et
saluum facere quod perierat
Haec illis audientib: adiciens dixit
parabulam eo quod esset prope
hierusalem et quia existimarent quod
confestim regnum dī manifestaretur
Dixit homo quidam nobilis abiit
in regionem longinquam accipere
sibi regnum et reverti
Vocatis autem decem servis suis de
dit illis decem mnas et ait ad illos
negotiamini dum venio cives autem eius
oderant illum et miserunt legationem

post illum dicentes nolumus hunc regna
re super nos. Et factum est ut rediret
accepto regno et iussit vocari servos qui
bus dedit pecuniam ut sciret quantum
quis negotiatus esset. venit autem pri
mus dicens dñe mna tua decem mnas
adquisivit. Et ait illi euge bone serve
quia in modico fidelis fuisti eris pots
tatem habens supra decem civitates.
Et alter venit dicens dñe mna tua fe
cit quinque mnas. Et huic ait et tu esto
supra quinque civitates. Et alter venit
dicens dñe ecce mna tua quam habui
repositam in sudario timui enim te
quia homo austeris es tollis quod non
posuisti et metis quod non seminasti

dicit ei de ore tuo te iudico serue nequam
sciebas quod ego austeris homo sum tolle-
ns quod non posui et metens quod non se-
minaui et quare non dedisti pecuniam
meam ad mensam et ego ueniens cum
usuris utique exegissem illud quod meum
esset. et astantibus dixit auferte ab
illo minam et date illi qui decem minas
habet et dixerunt ei domine habet decem
minas

Dico autem uobis quia omni haben-
ti dabitur et habundabit. ab
eo autem qui non habet et quod ha-
bet auferetur ab illo

Uerumtamen inimicos meos illos
qui noluerunt me regnare super

Ise adducite huc Et interficite antem
his dictis praecedebat ascen
dens in hierusolymam Et
factum est cum adpropinquasset ad
bethfage et bethaniam ad montem
qui uocatur oliueti misit duos disci
pulos suos dicens ite in castellum
quod contra uos est in quo intro
euntes inuenietis pullum asinae
alligatum cui nemo umquam hominum
sedit soluite illum et adducite
huc Et si quis uos interrogauerit qua
re soluitis sic dicetis ei quia dns ope
ram eius desiderat
Abierunt hautem qui missi erant
Et inuenerunt sicut dixit illis

pullum stantem soluentibus autem illis
pullum dixerunt domini eius ad illos
quid soluitis pullum at illi dixerunt
quia dns eum necessarium habet Et duxe
runt illum ad ihm Et iectantes uestimen
ta sua supra pullum Et inpossue
runt ihm · Eunte autem illo subster
nebant uestamenta sua in uia ∴
Cum adpropinquaret iam
ad discensum montis oliueti
coeperunt omnes turbae discenden
tium gaudentes laudare dm uoce
magna super omnib: quas uiderunt
uirtutibus dicentes benedictus qui
uenit rex in nomine di · Pax in caelo
Et gloria in excelsis

Et quidam farisaeorum de tur
bis dixerunt ad illum magis
ter increpa discipulos tuos quibus
ipse ait dico uobis quia si hii tacue
runt lapides clamabunt

Et ut adpropinquauit uidens
ciuitatem fleuit super illam
dicens quia si cognouisses tu et quidem
in hac die tua quae ad pacem tibi nu
nc autem abscondita sunt ab oculis
tuis quia uenient dies in te et circum
dabunt te inimici tui uallo et coan
gustabunt te undique et ad ter
ram prosternent te et filios tuos qui
in te sunt et non relinquent
in te lapidem super lapidem et uenie
nt

265

inte haec uniuersa eo quod non cognoue-
ris tempus uisitationis tuae

Et ingresus in templum coepit
eicere uendentes in illo et emen
tes et mensas numinulariorum effu
dit et cathedras uendentium colum
bas euertit dicens illis scriptum est
quia domus mea domus orationis est
uos autem fecistis illam speloncam
latronum

Et erat docens cotidie in templo
principes autem sacerdotum
et scribae et principes plebis quere-
bant illum perdere et non inueniebant
quid facerent illi omnis enim popu
lus suspensus erat audiens illum

Et factum est in una dierum do Lv.xx
cente illo populum in templo
et euangelizante conuenerunt prin
cipes sacerdotum et scribae cum se
nioribus et aiunt dicentes ad illum dic
nobis in qua potestate haec facis aut
quis est qui dedit tibi hanc potestatem
respondens autem dixit ad illos inter
rogabo uos et ego uerbum unum res
pondete mihi baptismum iohannis
de caelo erat an ex hominibus at illi co
gitabant inter se dicentes quia si dix
erimus de caelo dicet nobis quare ergo
non credidistis illi si autem dixerimus
ex hominibus plebs uniuersa lapidabit
nos certa sunt enim iohannem profetam

esse. Et responderunt se nescire unde
esse. Et ihs ait illis neq: ego dico uobis
in qua potestate haec facio :·
Et coepit autem dicere ad plebem para
bulam hanc homo plantauit ui
neam et locauit eam colonis et ipse
peregre fuit multis temporib: et in
tempore misit ad cultores seruum ut
de fructu uineae darent illi qui cessum
dimiserunt eum inanem et addidit
alterum seruum mittere illi autem
hunc quoq: caedentes et adficientes
contumelia dimiserunt inanem et
addidit tertium mittere qui et illum
uulnerantes eiecerunt dixit autem
dns uineae quid faciam mittam filium

meum dilectum forsitan cum hunc uide-
rint uerebuntur quem cum uidissent
coloni cogitauerunt inter se dicentes
hic est heres occidamus illum ut nostra
fiat hereditas Et eiectum illum extra
uineam occiderunt quid ergo faciet illis
dns uineae ueniet et perdet colonos
istos et dabit uineam aliis

Quo audito dixerunt illi absit
ille autem aspiciens eos ait quid
est ergo quod scriptum est Lapidem
quem reprobauerunt aedificantes
hic factus est in caput anguli om
nis qui ciciderit supra illum lapidem
conquassabitur supra quem autem
ciciderit comminuet illum

Et quaerebant principes sa
cerdotum et scribae mit
tere in illum manus illa hora et tim
erunt populum cognouerunt enim
quod ad ipsos dixerit similitudinem
istam:

Et obseruantes miserunt insi
diatores qui se esse iustos si
mularent ut caperent eum in sermo
ne et traderent illum principatui
et potestati praesidis et interroga
uerunt illum dicentes magister sci
mus quia recte dicis et doces et non
accipis personam sed in ueritate
uiam dei doces licet nobis tributum
dare cesari an non considerans

autem dolum illorum dixit ad eos quid
me temptatis ostendite mihi denarium
cuius habet imaginem uel inscribtionem
Respondentes dixerunt caesaris
Et ait illis reddite ergo quae caesa
ri sunt caesari et quae dei sunt deo
Et non potuerunt uerbum eius repre
hendere coram plebe et mirati in res
ponso eius tacuerunt
Accesserunt autem quidam saddu
caeorum qui negant esse resur
rectionem et interrogauerunt eum
dicentes magister moyses scribsit
nobis si frater alicuius mortuus
fuerit habens uxorem et hic sine
filiis fuerit ut accipiat eam frater
eius

uxorem et suscitet semen fratri suo sep
tem ergo fratres apud nos erant et
primus accepit uxorem et mortuus
est sine filiis et sequens accepit illam
et ipse mortuus est sine filio et ter
tius accepit illam similiter et omnes
septem et non reliquerunt semen
et mortui sunt novissima autem
omnium mortua est et mulier in
resurrectione ergo cuius erit eorum
uxor siquidem septem habuerunt
eam uxorem et ait illis ihs filii se
culi huius generantur et generant
nubunt et nubuntur et ducuntur
ad nuptias illi vero qui digni habe
buntur saeculo illo et resurrectio
ne

ex mortuis neque nubunt neq: ducunt
uxores neque enim ultra mori poteru
nt aequales enim angelis sunt et fi
li sunt di. Cum sint fili resurrec
tionis quia uere resurgunt mortui
Et moyses ostendit secus rubum si
cut dicit in rubo dnm dm abra
cham et dm isaac et dm iacob. ds au
tem non est mortuorum sed uiuorum
omnes enim uiuunt ei. Responden
tes autem quidam scribarum dixe
runt magister benedixisti :·

Et amplius non audebant eum
quicquam interrogare :·
Dixit autem ad illos quomodo
dicunt xpm filium dauid

esse et ipse dauid dicit in libro psal
morum dixit dns dno meo sede a dex
tris meis donec ponam inimicos tu
os scabillum pedum tuorum· Da
uid ergo dnm illum uocat et quo
modo filius eius est :·
Audiente autem omni populo dixit
discipulis suis adtendite a scri
bis qui uolunt ambulare in stolis
et amant salutationes in foro et
primas cathedras in sinagogis et
primos discubitos in conuiuis :·
Qui deuorant domus uiduarum
simulantes longam orationem
hii accipiant dampnationem
vh. XXI maiorem respiciens autem

uidit eos qui mittebant munera sua
in gazo filacium diuites uidit autem
et quandam uiduam pauperculã
mittentem aera minuta duo et dixit
uere dico uobis quia uidua haec pa
per plus quam omnes misit in do
num dī nam omnes hii exabundanta
sibi miserunt in munera dī. dum haec
autem ex eo quod deest illi omnem
uictum suum quem habuit misit
Et quibus dam dicentib: de tem
plo quod lapidibus bonis
et donis ornatum esse dixitque
haec uideatis uenient dies in quib: non
relinquetur lapis super lapidem
hic in pariete qui non destruatur

Interrogauerunt autem illum dicen
tes praeceptor quando haec
erunt et quod signum cum fieri in
cipient qui dixit uidete ne seducamini
Multa enim uenient in nomine meo di
centes quoniam ego sum xps et tem
pus adpropinquauit nolite ergo ire
post illos cum autem audieritis pro
elia et sediciones nolite terreri opor
te enim primum haec fieri sed non sta
tim finis tunc dicebat illis
In illis diebus surget gens contra
gentem et regnum aduersum reg
num et terri motus magni erunt
per loca et pestilentiae et fames
terroresque de caelo et signa magna

erunt et tempestates :·
Sed ante haec omnia inicient in uobis
manus suas et persequentur om
nes uos tradentes in synagogis et in cus
todias trahentes ad reges et ad prae
sides propter nomen meum contiget
autem uobis in testimonium :·
Ponite ergo in cordib: uestris non
praemeditari quemadmodum
respondeatis ego enim dabo uo
bis os et sapientiam cui non poterunt
resistere et contradicere omnes
aduersarii uestri trademini autem
a parentib: et fratrib: et cognatis
et amicis et morte adficient ex uo
bis et eritis odio omnibus hominib:

propter nomen meum Et capillus
de capite uestro non peribit in pati
entia uestra possidebitis animas
uestras
Cum autem uideritis circumdari
ab exercitu hierusalem tunc sci
tote quia adpropinquauit desolatio
eius
Tunc qui in iudea sunt fugiant
in montes Et qui in medio eius disce
dant Et qui in regionibus non intrent
in eam quia dies ultionis hii sunt
ut inpleantur omnia q: scripta sunt
Uae autem prignantib: Et nutrien
tibus in illis diebus
Erit enim presura magna

super terram et ira populo huic
Et cadent in ore gladii et cap
tivi ducentur in omnes gentes
et hierusalem calcabitur a gentibus
donec impleantur tempora nationum
Et erunt signa in sole et luna et stel
lis et in terris et praesura gentium
prae confusione sonitus et maris et
fluctuum arescentibus hominibus prae
timore et exspectatione quae super
venient universo orbi nam virtutes
caelorum movebuntur
Et tunc videbunt filium ho
minis venientem in nube
cum potestate magna et maiestate
his autem fieri incipientib: respic
te

Eleuate capita uestra quoniam
adpropinquat redemptio uestra
Et dixit illis similitudinem uidete
ficulniam et omnes arbores cum
producunt iam ex se fructum sci
tis quoniam prope est aestas ita
Et uos cum uideritis haec omnia fieri
scitote quoniam prope est regnum
dī amen dico uobis quia non preteri
bit generatio haec donec omnia
fiant caelum et terra transibunt
uerba autem mea non transient
Adtendite autem uobis ne forte
grauentur corda uestra in cra
pula et ebrietate et curis huius
uitae et superueniat in uos

repentina dies illa tamquam laque-
us enim superueniet in omnes qui sede-
nt super faciem orbis terrae uigilate
itaque omni tempore orantes ut
digni habeamini fugere ista omnia
quae futura sunt et stare ante
filium hominis
Erat autem in diebus docens in
templo noctibus uero exiens
morabatur in monte qui uocatur
oliueti et omnis populus manicabat
ad eum in templo audire eum
Adpropinquabat eum dies fes- LVK XX
tus azimorum qui dicitur pascha
Quaerebant principes
sacerdotum et scribae

quomodo eum interficerent timebant
uero plebem
Intrauit autem satanas in iudam
qui cognominabatur scarioth
unum de duodecim
Et abiit et locutus est cum principi
bus sacerdotum et magistrati
bus quemadmodum illum traderet
eis et gauisi sunt et pullicati sunt
et pacti sunt pecuniam illi darent
Et spopondit et querebat oportu
nitatem ut traderet illum sine tur
bis uenit autem dies festus azimo
rum in qua necesse erat occidi pas
cha et misit petrum et iohannem
dicens euntes parate nobis pasch
a

ut manducemus atilli dixerunt ubi uis
paremus Et dixit ad eos ecce intro eun
tibus uobis in ciuitatem occurret uobis
homo am phoram aquae portans se
quemini eum in domum in quam intro
erat Et dicetis patri familias domus
dicit tibi magister ubi est deuersorium
ubi pascha cum discipulis meis man
ducem Et ipse uobis ostendet cena
culum magnum stratum Et ibi para
te euntes autem inuenerunt sicut
dixit illis Et parauerunt pascha Et
cum facta esset hora discubuit Et
xii apostoli cum eo

Et ait illis desiderio desideraui hoc
pascha manducare uobis
cum

antequam patiar

Dico enim uobis quia ex hoc non
manducabo illud donec imple-
atur in regno dei :·

Et accepto calice gratias egit et
dixit accipite et diuidite inter
uos dico enim uobis quod non bibam
de generatione uitis donec regnum dei
ueniat. Et accepto pane gratias
egit et fregit dedit eis dicens hoc est
corpus meum quod pro uobis datur
hoc facite in meam commemorati
onem

Similiter et calicem postquam
cenauit dicens hic est calix no
uum testamentum in sanguine meo

quodprouobis effundetur

Verumtamen ecce manus traden
tis me mecum est in mensa. Et
quidem filius hominis secundum
quod definitum est uadit uerum
tamen uae illi homini per quem trade
tur

Et ipsi coeperunt querere in
ter se quis esset ex eis qui hoc
facturus esset

Facta est autem contentio inter
eos quis eorum uidetur esse ma
ior dixit autem eis reges gentium do
minantur eorum et qui potestatem
habent super eos benefici uocantur
uos autem non sic sed qui maior est

in uobis fiat sicut iunior et qui pre
cessor est sicut ministrator
Nam quis maior est qui recum
bit aut qui ministrat ingentab:
nonne qui recumbit in uobis autem
non sic sed qui ministrat. Ego autem
in medio uestrum sum sicut qui minis
trat uos autem estis qui permansistis
mecum in temptationibus meis et ego
dispono uobis sicut disposuit mihi
pater meus regnum ut edatis et bi
batis super mensam meam in regno meo.
Et sedeatis super thronos iudican
tes duodecim tribus israhel
Ait autem dominus simoni simon ecce
satanas expetit uos ut cribra
ret

sicut triticum ego autem rogaui pro te
ut non deficiat fides tua
Et tu aliquando conuersus confir
ma fratres tuos et rogate
ne intretis in temptationem
Qui dixit ei dne tecum paratus sum
et in carcerem et in mortem ire
Et ille dixit ei dico tibi petre non can
tabit hodie gallus donec ter me ab
neges nosse me
Et dixit eis quando misi uos sine
sacculo et pera et calciamen
tis numquid aliquid defuit uobis at
illi dixerunt nihil dixit ergo eis sed nunc
qui habet sacculum tollat similiter
et peram et qui non habet gladium

uendat tonicam suam et emat gladium
Dico enim uobis quoniam adhuc
hoc quod scribtum est oportet
impleri in me. Et quod cum iniustis de
putatus est. Etenim ea quae sunt
de me finem habent
At illi dixerunt domine ecce gladii duo
hic. At ille dixit eis satis est
Et ingressus ibat secundum con
suetudinem in montem oliuarum
secuti sunt autem illum et discipuli.
Et cum peruenisset ad locum dixit
illis orate ne intretis in temp
tationem cum iactatus
Et ipse auulsus est ab eis quan
est lapidis et positis genibus

orabat dicens :

Pater si uis transfer calicem hunc
a me uerumtamen non mea uo
luntas sed tua fiat

Apparuit autem illi angelus de cae
lo confortans eum Et factus est
in agonia Et prolixius orabat Et fac
tus est sudor eius sicut guttae sangui
nis decurrentis in terram

Et cum surrexisset ab oratione
Et uenisset ad discipulos suos
inuenit illos dormientes prae tristitia
Et ait illis quid dormientis surgite
Et orate ne intretis in temptationem

Adhuc illo loquente ecce turba
Et qui uocabatur iudas unus de xii

ante cedebat eos

Et adpropinquauit ihu ut oscula
retur eum· Ihs autem dixit illi
iuda osculo filium hominis tradis·

Uidentes autem hii qui circa ipsum
erant quod futurum erat dixeru
nt ei dne si uis percutiamus in gladio Et
percussit unus ex illis seruum princi
pis sacerdotum Et amputauit auricu
lam eius dexteram respondens autē
ihs ait eis sinite usque huc

Et cum tetigisset auriculam eius
sanauit eum

Dixit autem ihs ad eos qui uene
rant ad se principes sacerdo
tum et magistratus templi et senio

res quasi ad latronem existis cum gla
diis et fustibus cumpraehendere me.
Cum cotidie uobiscum fuerim in tem
plo non extendistis manus in me sed
haec est hora uestra et potestas
tenebrarum
Conpraehendentes autem eum
duxerunt ad domum principes
sacerdotum
Petrus uero sequebatur eum a lon
ge accenso autem igne in medio
atrio et circumsedentib: illis
erat petrus in medio eorum quem
cum uidisset ancella quedam sede
tem ad lumen et cum fuisset intuita
dixit et hic cum illo erat At ille nega
uit

eum dicens mulier non noui illum ·
Post pusillum alius uidens eum
dixit · Et tu de illis es petrus
uero ait · O homo non sum · Et inter
uallo facto quasi horae unius alius
quidam adfirmabat dicens uere
Et hic cum illo erat nam et galileus est
Et ait petrus homo nescio quid dicis
Et continuo adhuc illo loquente can
tauit gallus ·
Et conuersus dns respexit petrum
Et recordatus est petrus uerbi
dni sicut dixit quia priusquam gallus
cantet ter me negabis nosse · Et egres
sus foras petrus fleuit amarissime ·
Et uiri qui tenebant illum inlu

debant ei cedentes Et uelauerunt eum
Et percutiebant faciem eius Et interro
gabant eum dicentes profetiza nobis
quis est qui te percussit Et alia multa
blasfemantes dicebant in eum
Et ut factus est dies conuenerunt
seniores plebis Et principes
sacerdotum Et scribae Et interroga
bant Et duxerunt illum in concilium
suum · Dicentes si tu es xps dic nobis ·
Et ait illis si uobis dixero non
credetis mihi ∴ Si autem inter
rogauero non respondebitis mihi neq:
dimittetis
Ex hoc autem erit filius hominis
sedens a dextris uirtutis dei:

Dixerunt autem omnes tu ergo es
filius dei. Qui ait uos dicitis quia
ego sum
At illi dixerunt quid adhuc desi
deramus testimonium ipsi enim
audiuimus de ore eius blasfemiam.
LUK. XXIII Et surgens omnis multitudo eorum
duxerunt illum ad pilatum :
Coeperunt autem accussare illum
dicentes hunc. inuenimus subuer
tentem gentem nostram. Et soluen
tem legem nostram prophetas et pro
hibentem tributa dare caesari et
dicentem se xpm regem esse
Pilatus autem audiens interro
gauit eum dicens tu es rex iudeorum.

rum at ille respondens ait tu dicis
Ait autem pilatus ad principes sa
cerdotum et turbas nihil inuenio
causae in hoc homine
At illi inualescebant dicentes com
mouet populum docens per uni
uersam iudaeam et incipiens a gali
lea usque huc pilatus autem audi
ens galileam interrogauit eum si
homo galileus esset et ut cognouit quod
de herodis potestate esset remisit
eum ad herodem qui et ipse in hieruso
limis erat illis diebus herodis autem
uiso ihu gauisus est ualde erat enim
cupiens ex multo tempore uidere
eum eo quod audiret multa de illo

Et sperabat signum aliquod uidere
ab eo fieri interrogabat autem illum
multis sermonibus at ipse nihil res
pondebat. Stabant etiam prin
cipes sacerdotum et scribae con
stanter accussantes eum
Spreuit autem illum herodis
cum exercitu suo et inlusit in
dutum ueste alba et remisit
ad pilatum et facti sunt amici hero
dis et pilatus in ipsa die nam ante
ea inimici erant ad inuicem
Pilatus autem conuocatis principi
bus sacerdotum et magistratib;
et plebe dixit ad illos obtulistis
mihi hunc hominem quasi auer

tentem populum et ecce ego coram uo
bis interrogans eum nullum causam in
ueni in homine isto ex his in quib: eum a
cussatis sed neque herodis in abo
sic remis sit eum ad uos nam re
missi uos ad illum et ecce nihil dignum
morte actum est ei
Emendatum ergo illum dimittam
necesse autem habebat dimit
tere eis per diem festum unum uinctum
Exclamauit autem simul uniuer
sa turba dicens tolle hunc et di
mitte nobis barabban qui erat
propter seditionem quandam fac
tam in ciuitate et homicidium miss
us in carcerem

Iterum autem pilatus locutus est
ad illos uolens dimittere eis ihm at
illi succlamabant dicentes crucifi
ge crucifige illum

Ille autem iterato dixit ad illos quid
enim mali fecit iste nullam causam
mortis inuenio in eo corripiam ergo
illum et dimittam

At illi instabant uocibus magnis
postulantes ut crucifigere
tur. Et inualescebant uoces eorum

Et pilatus adiudicauit fieri pe
titionem eorum dimissit autem
illis eum qui propter homicidium
et sitditionem misus fuerat in car
cerem quem petebant ihm uero

tradidit uoluntati eorum

Susceperunt ergo ihm et portans
crucem ducebatur · Et cum du
cerent eum adpraehenderunt simo
nem quendam cyrinensem uenientem
de uilla et inpossuerunt illi crucem
portare post ihm

Sequebatur autem illum multa
turba populi et mulierum quae
plangebant et lamentabant eum
conuersus autem ad illas ihs dixit
filiae hierusalem nolite flere su
per me sed super uos ipsas flete
et super filios uestros quoniam ecce
uenient dies in quibus dicent beatae
steriles et uentres qui non genuerunt

Et ubera quae non lactauerunt tunc
incipient dicere montibus cadite su
per nos et collibus operite nos quia
si in uiridi ligno haec faciunt in ari
do quid fiet
Ducebantur autem et alii duo
nequam cum eo ut interficerentur
Postquam uenerunt in locum
qui uocatur caluariae ubi
crucifixerunt eum
Latrones duos unum ad dexteris
et alterum a sinistris
Ihs autem dicebat pater dimit
te illis non enim sciunt
quid faciunt
Diuidentes uero uestimenta

eius miserunt sortes Et stabat popu
lus spectans Et diridebant il
lum principes sacerdotum dicentes
alios saluos fecit se saluum facere
si hic est xps di electus

Inludebant autem ei Et milites
accedentes Et acetum offerentes
illi dicentes si tu es rex iudeorum
saluum te fac

Erat autem Et super scriptio ihu
scripta super illum litteris
grecis Et latinis Et ebreicis hic est
rex iudeorum

Unus autem de his qui pende
bant latronibus blasfemabat
eum dicens si tu es xps saluum fac

temet ipsum et nos
Respondens autem alter increpa-
bat illum dicens neque tu times
dm̄ quod in eadem damnatione
es et nos quidem iuste nam digna fac-
tis recipimus hic uero nihil mali ges-
sit et dicebat ad ihm̄ dn̄e memento
mei cum ueneris in regnum tuum et
dixit illi ihs amen amen dico tibi ho-
die mecum eris in paradiso
Erat autem fere hora sexta et
tenebrae factae sunt in uniuer-
sa terra usque in horam nonam
et obscuratus est sol
Et uelum templi scisum est
medium et exclamans uo ce

magna ihs ait pater in manus tuas
cummendo spm meum · Et haec dicens
exspiravit · Videns autem cen
turio quod factum fuerat glorifica
vit dm dicens vere hic homo iustus erat
Et omnis turba eorum qui simul
aderant ad spectaculum istud
et videbant quae fiebant percutien
tes pectora sua revertebantur sta
bant autem omnes noti eius a longe
et mulieres quae secutae erant
eum a galilea haec videntes
Et ecce uir nomine ioseph qui
erat decurio uir bonus et ius
tus hic non consenserat consilio et ac
tibus eorum erat autem ab arimathia

ciuitate iudaee qui exspectabant &
ipse regnum dei hic accessit ad pilatum
& petit corpus ihu

Et depossitum inuoluit in sindo
ne munda & possuit eum in
monumento exciso in quo nondum quis
quam possitus fuerat. Et composito eo
inposuit monumento lapidem magnum·

Et dies erat parasceue & sab
batum inluscebat inlu cesce
bat subsecutae sunt autem mulieres
duae quae cum ipso uenerant de galile
uiderunt monumentum & quemadmo
dum possitum erat corpus eius ∴

Et reuertentes parauerunt a
romata & unguenta &

sabbato quidem siluerunt secundum

culo uenerunt ad monumentum portantes
quae parauerunt aromata et inuenerunt
lapidem reuolutum a monumento et
ingressae non inuenerunt corpus dni
ihu. Et factum est dum mente conster
natae essent de isto et ecce duo uiri
steterunt secus illas in ueste fulgente.
Cum timerent autem et declinarent
uultum in terram dixerunt ad
eas quid quaeritis uiuentem cum mortuis
non est hic sed surrexit recordamini
qualiter locutus est uobis cum ad
huc in galilea esset dicens quia opor
tet filium hominis tradi in manus ho
minum peccatorum et crucifigi et ter
tia die resurgere et recordatae sunt

uerborum eius

Et regressae de monumento nuntia
uerunt haec omnia illis undecim
et ceteris omnibus

Erat autem maria magdalenae
et iohanna et maria iacobi et
ceterae quae cum illis erant quae di
cebant ad apostolos haec et uisa sunt
ante illos sicut deleramentum uerba
ista et non credebant illis. Petrus au
tem surgens cucurrit ad monumentum
et procumbens uidit linteamina sola
possita et abiit secum mirans quod
factum fuerat et ecce duo ex illis ibant
ipsa die in castellum quod erat in
spatio stadiorum sexaginta ab hie

rusalem nomine emmaus et ipsi loque-
bantur adinuicem de his omnibus quae
acciderant. Et factum est dum fa-
bularentur et secum quererent et ipse
ihs adpropinquans ibat cum illis ocu-
li autem eorum tenebantur ne eum
agnoscerent. Et ait ad illos qui sunt
hii sermones quos confertis adinuicem
ambulantes et estis tristes et respondens
unus cui nomen erat cleopas dixit ei
tu solus peregrinus es in hierusalem
non cognouisti quae facta sunt in illa
his diebus quibus ille dixit quae et dix-
erunt de ihu nazareno qui fuit uir
profeta potens in opere et sermone
coram dō et omni populo et quomodo

tradiderunt eum summi sacerdotum et
principes nostri in damnationem mor
tis et crucifixerunt eum Nos autem spe
rabamus quia ipse esset redempturus
israhel et nunc super haec omnia tertia
die est ex quo haec facta sunt. Sed et muli
eres quaedam ex nostris terruerunt nos
quae ante lucem fuerunt ad monumen
tum et non inuento corpore eius uene
runt dicentes se etiam uisionem ange
lorum uidisse qui dicunt eum uiuere
Et abierunt quidam ex nostris ad monu
mentum et ita inuenerunt sicut mulie
res dixerunt ipsum uero non uiderunt
Et ipse dixit ad eos O stulti et tardi
corde ad credendum in omnibus quae

locuta sunt profetae nonne haec oportuit
pati xpm et ita intrare in gloriam suam
et incipiens a mose et omnibus profetis
interpraetabatur illis in omnibus scrip
turis quae de ipso erant et adpropinqua
uerunt castello quo ibant et ipse se
finxit longius ire et coegerunt illum
dicentes mane nobiscum quoniam adues
peram scit et inclinata est iam dies et
intrauit manere cum illis et fac
tum est dum recumberet cum illis accipit
panem et benedixit et fregit et porrige
bat illis et aperti sunt oculi eorum et
cognouerunt eum et ipse euanuit ex ocu
lis eorum et dixerunt ad inuicem nonne
cor nostrum ardens erat in nobis dum

loquerentur in uia et aperiret nobis scrib
turas et surgentes eadem hora regresi
sunt in hierusalem et inuenerunt con
gregatos undecim et eos qui cum ipsis
erant dicentes quod resurrexit dns ue
re et apparuit simoni et ipsi narraba
nt quae gesta erant in uia et quomodo
cognouerunt eum in fractione panis :·
Dum haec autem loquuntur ihs ste
tit in medio eorum et dicit eis
pax uobis ego sum nolite timere con
turbati uero et conterriti existimaban
se spm uidere et dicit eis quid turba
ti estis et quare cogitationes ascende
runt in corda uestra uidete manus
meas et pedes quia ipse ego sum

palpate et uidete quia sps carnem et os
sa non habet sicut me uidetis habere
Et cum hoc dixisset ostendit eis manus
et pedes. Adhuc autem illis non
credentibus et mirantibus prae gaudio
dixit habetis hic aliquid quod mandu
cetur. at illi obtulerunt ei partem piscis
assi et fauum mellis et cum manducas
set coram eis sumens reliquias dedit eis.
Et dixit ad eos haec sunt uerba mea
quae locutus sum ad uos cum adhuc es
sem uobiscum quoniam necesse est
impleri omnia quae scribta sunt in lege
mosi et profetis et psalmis de me.
Tunc aperuit illis sensum ut intellege
rent scripturas et dixit eis quoniam

sic scribtum est et sic oportebat xpm pati
et resurgere a mortuis die tertia et prae-
dicari in nomine eius penitentiam et re-
misionem peccatorum in omnes gentes in
cipientibus ab hierusolima ·

Uos autem estis testes horum et
ego mitto promisum patris mei in uos
uos autem sedite in ciuitate quo adus
que induamini uir uirtutem ex alto ∴

Eduxit autem eos foras in bethaniam
et eleuatis manib: suis benedixit
eis et factum est dum benediceret illis
recessit ab eis et ferebatur in caelum
et ipsi adorantes regressi sunt in hieru
salem cum gaudio magno et erant sem
per in templo laudantes et benedicentes dm
dgg ∴

289

Johes marchand Johes

Carbo per fumos testatur scripta libelli

Dum inter reliquias templi veneraturadorans

Campana pressura [illegible]

Hac campana [illegible]

Bis [illegible] temporibus predia terre

[illegible] terre cattle

[illegible] quae [illegible] pbant

Huius [illegible] translacio [illegible]

[illegible] templi [illegible]

Dub [illegible] et barbifero vestis modo [illegible]

[illegible] fieri [illegible] statuti

[illegible] vel sine [illegible] sunt

[illegible] vestis nulla statuta [illegible]

[illegible] et [illegible] putant

[illegible] tempore sunt

Huius frontem [illegible] materia [illegible]

[illegible] imponunt [illegible] sacris

[illegible]

[illegible] vestis [illegible]

[illegible] templi concessa [illegible] patrum

[illegible] libertina [illegible]

[illegible] veteres [illegible] sunt [illegible]

Templi [illegible] super hoc erit [illegible]

[illegible] terre quae [illegible]

Temdorum plebs [illegible] putantur

Terras [illegible] Hierosolimis

[illegible]

Templi [illegible]

[illegible] barbifer [illegible]

[illegible] templi [illegible] profanum

Nec poterit fieri [illegible]

Nec [illegible] evadat censuras [illegible] dignas

Cum [illegible] plebs pondere diva sacris

Unde columbina [illegible] templi

Nomen conveniens [illegible]

Sed modo [illegible] cupido

[illegible] in quo [illegible] videntur

[illegible] vesper [illegible]

[illegible]

[illegible] magna erat a° Dni 1586/ huius [illegible] moriebatur: preterea

Elizabeth regina regnavit [illegible] hac erat [illegible] bello civili [illegible] et [illegible] ad [illegible] regis Jacobi Rex scotie qui incepit regnare a° Dni 1602/

[illegible] maxima erat in nonnullis [illegible] patria et [illegible] mirabiliter [illegible] a° Dni 1604 [illegible] hac [illegible] fecit [illegible] Richardi [illegible] scripsit [illegible] prescriber

Explicit euan
gelium secun
dum lucan:
Explicit euangelium
secundum lucan:
Incipit secundum
Iohannem

290

In principio erat verbum [illegible]

erat apud dm̄ Et ds erat uerbum hoc erat

in principio apud dm̄ omnia . per ipsum fac

ta sunt et sine ipso factum est nihil quod

factum est in ipso uita erat Et uita erat lux

hominum et lux in tenebris lucet Et tenebre

eam non conprachenderunt :

Fuit homo misus a dō cui nomen erat

iohannis hic uenit in testimonium

ut testimonium perhiberet de lumine

ut omnes crederent per illum non erat

ille lux sed ut testimonium perhiberet de

lumine : hominem uenientem in

Erat lux uera quae inluminat omnem

mundum in mundo erat Et mundus per

ipsum factus est Et mundus eum non cogno

uit : runt quotquot autem reci

In propria uenit Et sui eum non recipe

perunt eum dedit eis potestatem filios dī

fieri his qui credunt in nomine eius qui non
ex sanguinibus neque ex uoluntate carnis
neque ex uoluntate uiri sed ex deo nati sunt.
Et uerbum caro factum est et habitauit
in nobis et uidimus gloriam eius gloriam
quasi unigeniti a patre plenum gratiae et
ueritatis. clamabat dicens hic erat
I Iohannis testimonium perhibet de ipso et
quem dixi uobis qui post me uenturus est
ante me factus est quia prior me erat.
k Et de plenitudine eius nos omnes accepi
mus et gratiam pro gratia quia lex per
mosen data est gratia et ueritas per ihm
xpm factum est. filius qui est in sinu
III Deum nemo uidit umquam nisi unigenitus
patris ipse enarrauit. do miserunt
k Et hoc est testimonium Iohannis quan
iudaei ab hierusolymis sacerdotes et leui
tas

263

ad eum ut interrogarent eum tu quis es & con
fessus est & non negauit & confessus est
quia non sum ego xps & interrogauerunt
eum quid ergo helias es tu & dicit non sum
propheta es tu & respondit non. Dixeru
nt ergo ei quis es ut responsum demus his
qui miserunt nos quid dicis de te ipso
Ait ergo uox clamantis in deserto dirigite
uiam domini. Erant ex phariseis & inter
Sicut dixit esaias profeta. Et qui missi fue
rogauerunt eum & dixerunt ei quid ergo
baptizas si tu non es xps neque helias
neque profeta. In aqua medius h
Respondit eis iohannis dicens ego babtizo
uestrum stetit quem uos nescitis ipse est
qui post me uenturus est qui ante me fac
tus est cuius ego non sum dignus ut soluam
eius corrigiam calciamenti

Haec in bethania facta sunt trans iordanen
ubi erat iohannis baptizans. Altera
die uidit iohannis ihm uenientem adse et
ait ecce agnus di ecce qui tollit peccatum
mundi. me factus est quia prior me
Hic est de quo dixi post me uenit uir qui ante
erat et ego nesciebam eum sed ut manifeste
tur in israhel propterea ueni ego in aqua
baptizans. quia uidi spm discendent
Et testimonium perhibuit iohannes dicens
tem sicut columbam de caelo et mansit sup
eum et ego nesciebam eum sed qui misit me
baptizare in aqua ille mihi dixit super
quem uideris spm discendentem et manen
tem super eum hic est qui baptizat in spu
sco et ego uidi et testimonium perhibui quia
hic est filius di. cipulis eius duo et res
Altera die iterum stabat iohannes et ex dis

294

respiciens ihm̄ ambulantem dixit ecce agnus
dī et audierunt eum duo discipuli loquentes
Et secuti sunt ihm̄ :· Conuersus autem ihm̄
Et uidens eos consequentes se dixit eis
quid quaeritis qui dixerunt ei rabbi quod
dicitur interpraetatum magister ubi ha
bitas · Dicit eis uenite et uidete uenerunt
Et uiderunt ubi maneret et apud eum
manserunt die illo hora ħ erat quasi de
cima. erat autem andreas frater simonis
petri unus ex duobus qui audierant ab
abiohanne et secuti sunt fuerant eum :·
Inuenit hic primum fratrem suum simo
nem · Et dicit ei inuenimus messiam quod
est interpraetatum xp̄s Et adduxit eum
ad ihm̄ intuitus autem eum ihs dixit tu es
simon filius iohanna tu uocaueris ce
phas quod interpraetatur . petrus

In crastinum uoluit exire in galileam et inue
nit philippum et dicit ei ihs sequere me ·
Erat autem philippus a bethsaida ciuita
te andreae et petri inuenit philippus na
thanahel et dicit autem ei quem scribsit
moyses in lege et prophetae inuenimus
ihm filium ioseph a nazareth et dicit ei na
thanahel a nazareth potest aliquid
boni esse dicit ei philippus ueni et uide ui
dit ihs nathanahelem uenientem ad se et
dicit de eo ecce uir israhelita in quo dolus
non est dicit ei nathanahel unde me nosti
Respondit ihs et dixit ei prius quam te
philippus uocaret cum esses sub arbore
fici uidi te respondit ei nathanahel et
ait ei rabbi · tu es filius di tu es rex israhel ·
Respondit ihs et dixit ei quia dixi tibi uidi
te sub ficu credis maius his uidebis et

dicit eis amen amen dico uobis. Uidebitis cae-
lum apertum et angelos di ascendentes
et discendentes supra filium hominis
Et die tertia nuptiae factae sunt
in channan galileae. et erat mater
ihu ibi uocatus est autem ibi et ihs et disci
puli eius ad nuptias et deficiente uino dicit
mater ihu ad eum uinum non habent. Et
dicit ei ihs quid mihi et tibi est mulier non
dum uenit hora mea. Dicit mater eius
ministris quodcumque dixerit uobis facite
Erant autem ibi lapideae hydriae sex
positae secundum purificationem iude-
orum capientes singulae metretas binas
uel ternas. Dicit eis ihs implete hedrias a
quam et impleuerunt eas usque ad sum
mum et dicit eis ihs aurite nunc et ferte
archiericlino et tulerunt. Ut autem

gustauit architriclinus aquam uinum fac
tam et non sciebat unde esset ministri
autem sciebant qui hauri erant aquam uo
cauit sponsum architriclinus et dicit ei
omnis homo primum bonum uinum ponit
et cum inebriati fuerint tunc id quod dete
rius est tu autem seruasti bonum uinum
usque adhuc hoc fecit initium signorum
ihs in chanan galileae et manifestauit
gloriam suam et crediderunt in eum disci
puli eius ∴ mater eius et fratres eius
Post hoc discendit capharnauum ipse et
et discipuli eius et ibi manserunt non multis
diebus ∴
Et prope erat pascha iudaeorum et ascen
dit hierusolima ihs ∴ oues et colū
Et inuenit in templo uendentes boues et
bas et nummularios sedentes et cum fecisset

quasi flagillum de funiculis omnes eiecit
de templo oues quoque et boues et nummu
lariorum effudit aes et mensas subuertit
et his qui columbas uendebant dixit au
ferte ista hinc. Nolite facere domum
patris mei domum negotiationis
Recordati uero sunt discipuli eius quia scrip
tum est zelus domus tuae comedit me
Responderunt ergo iudaei et dixerunt ei
quod signum ostendis nobis quia haec facis
Respondens ihs et dixit eis soluite templum
hoc et in tribus diebus excitabo illud dixerunt
ergo iudaei xl et ui annis aedificatum est
templum hoc et tu tribus diebus excitabis
illud ille autem dicebat de templo corporis
sui. Cum ergo surrexisset a mortuis recor
dati sunt discipuli eius quia hoc dicebat
et crediderunt scripturae et sermoni

quem dixit ihs :· Cum autem esset hieru
solimis in pascha in die festo multi credi
derunt in nomine eius uidentes signa eius
quae faciebat ipse autem ihs non credebat
semet ipsum eis eo quod ipse nosset omnes
Et quia opus ei non erat ut quis testimonium
periberet de homine ipse enim sciebat quid
esset in homine :· Erat autem homo ex John. iii
pharisaeis nomine nicodimus princeps iu
daeorum hic uenit ad eum nocte Et dixit ei
rabbi scimus quia a deo uenisti magister ne
mo enim potest haec signa facere quae tu
facis nisi fuerit dns cum eo :· Respondit ihs
Et dixit ei amen amen dico tibi nisi quis natus
fuerit denouo non potest uidere regnum di
Dicit ad eum nicodemus quomodo potest
homo nasci cum senex sit numquid potest
in uentrem matris suae rursus introire

et renasci· Respondit ihs amen amen dico
tibi nisi quis renatus fuerit ex aqua et spu sco
non potest introire in regnum dei quod natum
est ex carne caro est quia de carne natum
est et quod natum est ex spu sps est quia ds
sps est et ex deo natus est non mireris quia dixi
tibi oportet uos nasci denuo sps ubi uult
aspirat et uocem eius audis sed non scis unde
ueniat et quo uadat sic est omnis qui natus est
ex spu· Respondit nicodemus et dixit ei quo
modo possunt haec fieri· Respondit ihs et
dixit ei tu es magister in israhel et haec ignoras
amen amen dico tibi quia quod scimus loqui
mur et quod uidimus testamur et testimoniu
nostrum non accipitis si terrena dixi uobis
et non creditis quomodo si dixero uobis cae
lestia credetis et nemo ascendit in caelo nisi
qui discendit de caelo filius hominis qui est

in caelo :· Et sicut exaltauit moyses serpentem
in deserto ita exaltari oportet filium hominis
ut omnis qui credit in ipso non pereat sed ha-
beat uitam aeternam :· Sic enim dilexit
ds hunc mundum ut filium suum unigenitum
daret ut omnis qui credit in eum non pereat
sed habeat uitam aeternam · Non enim mi-
sit ds filium suum in mundum ut iudicet
mundum sed ut saluetur mundus per ipsum
qui credit in eum non iudicatur qui autem
non credit iam iudicatus est quia non credidit
in nomine unigeniti filii dī hoc est autem iu-
dicium quia lux uenit in mundum Et dilexe-
runt homines magis tenebras quam lucem·
erant enim eorum mala opera :· Omnis enim
qui male agit odit lucem et non uenit ad lu-
cem ut non arguantur opera eius qui autem
facit ueritatem uenit ad lucem ut manifestetur

298

eius opera quia in dō sunt facta :·

Post haec uenit ihs et discipuli eius in iudeam
terram et illic demorabatur cum eis et bab
tizabat :· :· :· non iuxta salim
Erat autem et iohannis baptizans in ae
quia aquae multae erant illic et aduenie
bant multa et baptizabantur :· iohannis
Nondum enim misus fuerat in carcere
Facta est ergo quaestio ex discipulis ioh
nis cum iudaeis de purificatione et ue
nerunt ad iohannem et dixerunt ei rab
bi qui erat tecum trans iordanen cui tu tes
timonium perhibuisti ecce hic baptizat
et omnes ueniunt ad eum :· Respondit
iohannis et dixit non potest homo accipe
re quicquam nisi fuerit ei datum de celo :·
Ipsi uos testimonium mihi perhibetis
quod dixerim ego non sum xps sed qui a

misussum ante illum :· :· autem
Qui habet sponsam sponsus est amicus
sponsi qui stat et audit eum et gaudio
gaudet propter uocem sponsi :· Hoc ergo gau
dium meum impletum est illum oportet cres
cere me autem minui · Qui desursum uenit
supra omnes est qui est de terra de terra est
et de terra loquitur qui de caelo uenit supra
omnes est et quod uidit et audit hoc testatur
et testimonium eius nemo accipit qui accipit
eius testimonium signauit quia ds uerax est
quem enim misit ds uerba di loquitur non
enim ad mensuram dat ds spm :·
Pater diligit filium et omnia dedit in
manu eius :· qui autem incredulus
Qui credit in filium habet uitam aeternam cap
est filio non uidebit uitam sed ira di ma
net super eum :· Ut ergo cognouit ihs quia Cap: IV.

audierunt pharisaei quia ihs plures disci
pulos facit et baptizat quam iohannis
quamquam ihs non baptizaret sed discipu
li eius · Reliquit iudeam ·:· ·:·
Et abiit iterum in galileam ·:·
Oportebat autem eum transire per
samariam uenit ergo in ciuitatem sama
riae quae dicitur sichar iuxta praedi
um quod dedit iacob ioseph filio suo erat au
tem ibi fons iacob ·:· Ihs ergo fatigatus ex
itenere sedebat sic super fontem hora
erat quasi sexta . uenit mulier de samaria
aurire aquam ·:· Dicit ei ihs da mihi bibere
discipuli enim eius abierant in ciuitatem
ut cibos emerent ·:· Dicit ergo mulier illa
samaritana quomodo tu iudaeus cum sis
bibere a me poscis quae sum mulier sama
ritana non enim coutuntur iudei samari

tanis :: Respondit ihs & dixit ei si scires
donum dī & quis est qui dicit tibi da mihi bibe
re tu forsitan petisses ab eo & dedisset
tibi aquam uiuam :: Dicit ei mulier dn̄e neque
in quo aurias habes & puteus altus est
unde ergo habes aquam uiuam numquid
tu maiores patre nostro iacob qui dedit
nobis puteum & ipse ex eo bibit & filii
eius & pecora eius :: Respondit ihs &
dixit ei omnis qui bibit ex aqua hac sitiet
iterum qui autem biberit ex aqua quam
ego dabo ei non sitiet in aeternum sed aqua
quam ego dabo ei fiet in eo fons aquae sali
entis in uitam aeternam :: Dicit ei mulier
dn̄e da mihi hanc aquam ut non sitiam neq;
ueniam huc aurire :: dicit ei ihs uade uo
ca uirum tuum & ueni huc :: Respondit
ei mulier & dixit non habeo uirum

Dicit ei ihs bene dixisti quia non habes non
uirum quinque enim uiros habuisti et nunc
quem habes non est tuus uir hoc uere
benedixisti :: Dicit ei mulier dne uideo
quia propheta es tu patres nostri in mon
te hoc adorauerunt et uos dicitis quia in
hierusolimis est locus ubi adorare oport
Dicit ei ihs mulier crede mihi quia uenit
hora quando neque in monte hoc neque
in hierusolemis adorabitis patrem uos
adoratis quod nescitis nos autem adora
mus quod scimus quia salus ex iudaeis
est sed uenit hora et nunc est quando
ueri adoratores adorabunt patrem
in spu et ueritate nam et pater tales
quaerit qui adorent eum sps est ds
et eos qui adorant eum in spu et ueritat
te oportet adorare Dicit ei mulier

scio quia messias uenit qui dicitur xps cum
ergo uenerit ille nobis adnuntiabit omnia :·
Dicit ei ihs ego sum qui loquor tecum Et con
tinuo uenerunt discipuli eius et mirabun
tur quia cum muliere loquebatur nemo
tamen dixit ei quid quaeris aut quid loque
ris cum ea :· Reliquit ergo hydriam suam
mulier et abiit in ciuitatem et dicit illis
hominibus uenite et uidete hominem qui
dixit mihi omnia quaecumque feci num
quid ipse est xps exierunt de ciuitate et
ueniebant ad eum interea rogabant eum
discipuli dicentes rabbi manduca ille au
tem dixit eis ego cibum habeo manducare
quem uos nescitis :· Dicebant ergo disci
puli ad inuicem numquid aliquis adtulit
ei manducare :· :· Dicit eis ihs meus est
cibus ut faciam uoluntatem eius qui misit

me ut perficiam opus eius· nonne uos dicitis
quod adhuc quattuor menses sunt et messis
uenit· ecce dico uobis leuate oculos uestros
et uidete regiones· quia albae sunt iam
ad messem et qui metit mercedem accipit
et congregat fructum in uitam aeternam
ut et qui seminat simul gaudeat et qui me
tit· in hoc enim est uerbum uerum quia ali
us est qui seminat et alius est qui metit
ego misi uos metere quod uos non laborastis
alii laborauerunt et uos in labores
eorum introistis· ex ciuitate autem illa
multi crediderunt in eum samaritano
rum propter uerbum mulieris testimoni
um perhibentis quia dixit mihi omnia quae
cumque feci· cum uenissent ergo ad illum
samaritani· rogauerunt eum ut ibi ma
neret et mansit ibi duos dies et multo

plures crediderunt propter sermonem
eius et mulieri dicebant quia iam non prop
ter tuam loquellam credimus : Ipsi enim
audiuimus et scimus quia hic est uere
saluator mundi : in galileam :
Post duos autem dies exiit inde et abiit
Secum ihs testimonium perhibuit quia
propheta in sua patria honorem non habet
Cum ergo uenisset in galileam excepe
runt eum galilaei cum omnia uidissent
quae fecerat hierusolimis in die festo et
ipsi enim uenerunt ad diem festum uenit
ergo iterum in chanan galileae ubi fecit
aquam uinum :
Erat quidam regulus cuius filius
infirmabatur in capharnaum
hic cum audisset quia ihs adueniret
a iudea in galileam abiit ad eum et rogabat

302

ad eum ut discenderet et sanaret filium eis
incipiebat enim mori dixit ergo ihs ad eum
nisi signa et prodigia uideretis non creditis
Dicit ad eum regulus dne discende prius
quam moriatur filius meus :· Dicit ei ihs
uade filius tuus uiuit credidit homo ser
moni quem dixit ei ihs et ibat · Iam autem
eo discendente serui occurrerunt ei et nun
tiauerunt dicentes quia filius eius uiueret
Interrogabat ergo horam ab eis in qua me
lius habuerat et dixerunt ei quia heri ho
ra septima reliquit eum febris · Cognouit
ergo pater quia illa hora erat in qua dixit
ei ihs filius tuus uiuit et credidit ipse et
domus eius tota :· Hoc iterum secundum
signum fecit ihs cum uenisset a iudaea
in galilaeam :·
Post haec erat dies festus iudaeorum

Et ascendit ihs hierusolimis est autem hie
rusolymis super probatica piscina quae
cognominatur hebraice bethsaida .u.
porticos habens · In his iacebat multitu
do magna languentium caecorum clau
dorum aridorum exspectantium para
liticorum aquae motum · Angelus
autem dni secundum tempus discende
bat in piscinam et mouebatur aqua qui
cumque ergo prior discendisset in pisci
na post motionem aquae sanus fiebat
a languore quocumque detenebatur.
Erat autem ibi quidam homo xxxuiii
annos habens in infirmitate sua · hunc di
cum uidisset ihs iacentem et cognouisset
quia iam multum tempus habet · Dicit
ei uis sanus fieri · Respondit ei langui
dus dne hominem non habeo ut cum tur

bata fuerit aqua mittat me inpiscinam
dum uenio enim ego alius ante me discendit
Dicit ei ihs surge et tolle grabattum tuum
Et ambula et statim sanus factus est ho
mo et sustulit grabattum suum et ambu
labat. Erat autem sabbatum in ille
die dicebant iudaei illi qui sanatus fuerat
sabbatum est non licet tibi tollere grabat
tum tuum

Respondit eis qui me fecit sanum
ille mihi dixit tolle grabattum
tuum et ambula. Interrogauerunt ergo
eum quis est ille homo qui dixit tibi tolle
grabattum tuum et ambula. Is autem qui
sanus fuerat effectus nesciebat quis esset
Ihs enim declinauit turbam constitutam
in loco. Postea inuenit eum ihs in templo
et dixit illi ecce sanus factus es iam noli

peccare ne deterius tibi aliquid contingat·
Abiit il.le homo et nuntiauit iudaeis
quia ihs esset qui fecit eum sanum prop
ter ea persequebantur iudaei ihm quia
haec faciebat in sabbato · Ihs autem
respondens ait eis pater meus usque mo
do operatur et ego operor ergo magis q:
rebant eum iudaei interficere quia non
solum soluebat sabbatum · Sed et patrem
suum dicebat dm̄ aequalem se faciens
do respondit itaque ihs et dixit eis · Am
men amen dico uobis non potest filius a se
facere quicquam nisi quod uiderit patrem
facientem · Quaecumque enim ille fece
rit haec et filius similiter facit · Pater
enim diligit filium et omnia demonstra
uit ei quaecumque ipse facit et maiora
his demonstrabit ei opera ut uos miremini

sicutenim pater suscitat mortuos et uiui
ficat sic et filius quos uult . uiuificat ne
que enim pater iudicat quemquam
sed iudicium omne dedit filio ut omnes
honorificent filium sicut honorificant
patrem rificat pa
Qui non honorificat filium non hono
trem qui misit illum
Amen amen dico uobis quia qui uer
bum meum audit et credit ei qui
me misit habet uitam aeternam et in iu
dicium non uenit sed transit a morte
ad uitam. Amen amen dico uobis
quia uenit hora et nunc est quando
mortui audient uocem dei . Et qui audie
rint uiuent sicut enim pater habet
uitam in semet ipso sic dedit et filio
uitam habere in semet ipso et potestat

tem dedit ei et iudicium facere quia filius
hominis est· Nolite mirari hoc quia uenit
hora in qua omnes qui in monumentis
sunt audient uocem eius et procedent
qui bona fecerunt in resurrectionem
uitae qui uero mala egerunt in resur
rectionem iudicii· Non possum ego a me
ipso facere quicquam sicut audio iudi
co et iudicium meum iustum est
Quia non quaero uoluntatem meam
sed uoluntatem eius qui me misit
Si ego testimonium perhibeo de me tes
timonium meum non est uerum
alius est uerum qui testimonium per
hibet de me et scio quia uerum est tes
timonium quod perhibet de me· Uos
misistis ad iohannem et testimonium
perhibuit ueritati· Ego autem non ab

homine testimonium accipio sed haec dico
ut uos salui sitis ille erat lucerna ardens
Et lucens uos autem uoluistis exultare
ad horam in luce eius Ego autem habeo
testimonium maius iohanne opera enim
quae dedit mihi pater ut perficiam ea
ipsa opera quae ego facio testimonium
perhibent de me quia pater me misit Et
qui misit me pater ipse testimonium per
hibuit de me que speciem eius uidistis
Neque uocem eius umquam audistis ne
Et uerbum eius non habetis in uobis
manens quia quem misit ille
huic uos non creditis scrutamini scriptu
ras quia uos putatis in ipsis uitam aeter
nam habere Et illae sunt quae testi
monium perhibent de me Et non uultis
uenire ad me ut uitam habeatis claritat

tem abhominibus nonaccipio Sedcognoui
uos quiadilectionem dī nonhabetis in
uobis egoueni innomine patris mei Et
nonaccipistis me · Si autem alius uene
rit innomine suo illum accipietis quo
modo potestis uos credere quigloriā
abinuicem accipitis etgloriam quae
asolo est dō nonquaeritis · Nolite pu
tare quiaego accussaturus sim uos a
put patrem est quiaccussat uosmoy
ses inquouos speratis sienim crederetis
moysi crederetis forsitan etmihi · Deme
enim ille scripsit siautem illius literis
noncreditis quomodo uerbis meis credetis:·
Post haecabiit ihs transmare galileae
quodest tiberiadis etsequebatur eum
multitudo magna quiauidebant sig
na quaefaciebant superhiis quiinfir

abantur :·

Subiit ergo in montem ihs et ibi sede-
bat cum discipulis suis :·

Erat autem proximum pascha
dies festus iudaeorum :·

Cum leuasset ergo oculos ihu et uidis
set quia multitudo maxima uenit
ad eum dicit ad philippum unde ememus
panes ut manducent hii hoc autem dice
bat temptans eum :· Ipse enim sciebat
quod esset facturus :· Respondit ei phi
lippus ducentorum denariorum panes
non sufficiunt eis ut unus quisque modi
cum quid accipiat Dicit ei unus ex disci
pulis eius andreas frater simonis pe
tri est puer unus hic qui habet ·u· pa
nes ordiacios et duos pisces sed haec
quid sunt inter tantos homines dixit

ergo ihs facite homines discumbere
Erat autem multum faenum in loco
Discubuerunt ergo uiri numero quasi u
milia :: Accipit ergo ihs panes et cum
gratias egisset distribuit discumbenti
bus similiter et ex piscibus quantum
uolebant ut autem inpleti sunt dixit
discipulis suis colligite quae superaue
runt fragmenta ne pereant. Colli
gerunt ergo et impleuerunt xii. cophi
nos fragmentorum ex quinque panib;
ordiaceis quae superauerunt his qui
manducauerunt :: Illi ergo homines
cum uidissent quod fecerat signum
dicebant quia hic est uere propheta
qui uenturus est in hunc mundum :: Ihs
ergo cum cognouisset quia uenturi essent
ut raperent eum et facerent eum regem

FUgit iterum in montem ipse solus ut
autem sero factum est discenderunt
discipuli eius ad mare. Et cum as
cendissent navem venerunt trans
mare in capharnaum et tenebrae
iam factae erant et non venerat ad eos
ihs. in mare autem vento magno flante
exurgebat. Cum remigassent ergo qua
si stadia uiginti quinque aut xxx
uident ihm ambulantem super mare
et proximum navi fieri et timuerunt
ille autem dixit eis Ego sum nolite time
re: Reuoluerunt ergo accipere eum in
navi et statim fuit navis ad terram
ad quam ibant.

Altera die turba quae stabat trans
mare vidit quia navicula alia non
erat ibi nisi una illa. Et quia non intro

isset cum discipulis suis ihs in nauem
sed soli discipuli eius abissent · Aliae
uero superuenerunt naues a tiberiade ·
iuxta locum ubi manducauerunt panem
gratias agentes dño · Cum ergo uidisset
turba quia ihs non esset ibi neque disci
runt
puli eius ascenderunt nauiculas et uene
capharnaum quaerentes ihm et cum
inuenissent eum trans mare dixeru
nt ei rabbi quando uenisti huc · Respon
dit eis ihs et dixit amen amen dico uobis
quaeritis me non quia uidistis signa sed
quia manducastis ex panibus et saturati
estis operamini non cibum qui perit sed
qui permanet in uitam aeternam
quem filius hominis uobis dabit · Hunc
enim pater signauit ds · Dixerunt ergo
ad eum quid faciemus ut operemur opera

di :· Respondit ihs et dixit eis hoc est ops
di ut credatis in eum quem misit ille ::
Dixerunt ergo ei quod ergo tu facis sig
num ut videamus et credamus tibi
quid operaris :· runt in deserto
Patres nostri manna manducave
sicut scriptum est panem caeli dedit
eis manducare Dixit ergo eis ihs amen
amen dico vobis non moyses dedit vobis
panem de caelo sed pater meus dat vobis
panem de caelo verum panis enim di est
qui discendit de caelo et dat vitam mun
do Dixerunt ergo ad eum dne semper
nobis da panem hunc ::
Dixit autem eis ihs Ego sum panis vitae
qui venit ad me non esuriet et qui credit
in me non sitiet umquam sed dixi vobis
quia et vidistis me et non credidistis :·

Omne quod dat mihi pater ad me
ueniet et eum qui ad me uenit non eiciam
foras :: Et uoluntatem meam
Quia discendi de caelo non ut faciam
sed uoluntatem eius qui me misit ::
Haec est autem uoluntas eius qui mi
sit me patris ut omne quod dedit
mihi non perdam ex eo sed resuscitem
illum in nouissimo die. Haec est enim
uoluntas patris mei qui misit me ut om
nis qui uidet filium et credit in eum ha
beat uitam aeternam et resuscitabo
eum in nouissimo die ::
Murmurabant ergo iudaei de illo
quia dixisset Ego sum panis qui de
caelo discendi et dicebant nonne hic
est ihs filius ioseph cuius nos nouimus
patrem et matrem quomodo ergo dicit

hic qui de caelo discendi :· murmurare

Respondit ergo ihs et dixit eis nolite
inuicem nemo potest uenire ad me ni
si pater qui missit me traxerit eum et ego
resuscitabo eum in nouissimo die· Scrip
tum est in profetis et erunt omnes doce
biles di omnis qui audiuit a patre et di
dicit uenit ad me :· nisi is qui est

Non quia patrem uidit quisquam
a do hic uidit patrem :· :·

Amen amen dico uobis qui credit
in me habet uitam aeternam :·

Ego sum panis uitae patres uestri
manducauerunt manna in deser
to et mortui sunt :· ex ipso mandu

Hic est panis de caelo discens ut si quis
cauerit non moriatur — cendi

Ego sum panis uiuus qui de caelo dis

siquis manducauerit exhoc pane uiuet
inaeternum et panis quem ego dabo caro
mea est pro mundi uita
Litigabant ergo iudaei adinuicem dicen
tes quomodo potest hic nobis carnem
suam dare admanducandum Dixit ergo
eis ihs amen amen dico uobis nisi mandu
caueritis carnem filii hominis et biberi
tis eius sanguinem non habebitis uitam
in uobis qui manducat meam carnem et
bibit meum sanguinem habet uitam
aeternam et ego resuscitabo eum innouis
simo die :: :: :: guis meus uere est
Caro enim mea uere est cibus et san
potus meum sanguinem
Qui manducat meam carnem et bibit
in me manet et ego in illo sicut mi
sit me uiuens pater et ego uiuo propter

patrem et qui manducat me et ipse uiuet
hic est panis qui de caelo discendit non si
cut manducauerunt patres uestri man
nam et mortui sunt qui manducat hunc
panem uiuet in aeternum haec dixit ihs in s
nagoga docens in capharnauum Multi
ergo audientes ex discipulis eius dixerunt
durus est hic sermo quis potest eum audi
re Sciens autem ihs apud semet ipsum
quia murmurarent de hoc discipuli eius
dixit eis hoc uos scandalizat
Si ergo uideritis filium hominis ascen
dentem ubi erat prius
Sps est qui uiuificat caro non prodest
quicquam Et uita sunt sed
Uerba quae ego locutus sum uobis sps
sunt quidam ex uobis qui non credunt
Sciebat enim ab initio ihs qui essent

credentes et quis traditurus esset eum :·
Et dicebat propterea dixi uobis quia
nemo potest uenire ad me nisi fuerit
ei datum a patre meo et hoc multi discipu
lorum eius abierunt retro et iam non cum
illo ambulabant :· Dixit ergo ihs ad
xii numquid et uos uultis abire :·
Respondit ergo ei simon petrus dne ad
quem ibimus uerba uitae aeternae
habes et nos credidimus et cognouimus
quia tu es xps filius di :·
Respondit eis ihs nonne ego uos xii elegi
et unus ex uobis zabulus est dicebat
autem de iuda simonis scariothis hic enim
erat traditurus eum cum esset unus ex xii :·
Post haec autem ambulabat ihs in ga
lileam non enim uolebat in iudeam
ambulare quoniam quaerebant eum

iudaei interficere .:. Erat autem in proxi
mo dies festus iudaeorum scenophegia ·
Dixerunt autem ad eum fratres eius
transi hinc et uade in iudeam ut et disci
puli tui uideant opera tua quae facis
nemo quippe in occulto aliquid facit
et quaerit ipse in palam esse si haec fa
cis manifesta te ipsum mundo neque enim
fratres eius credebant in eum
Dicit ergo eis ihs tempus meum nondum
aduenit tempus autem uestrum semper
est paratum non potest mundus o
disse uos me autem odit quia ego testimo
nium perhibeo de illo quia opera eius ma
la sunt uos ascendite ad diem festum
istum quia meum tempus nondum in
pletum est
Haec cum dixisset ipse mansit

in galileam ut autem ascenderunt fra
tres eius tunc et ipse ascendit ad diem
festum non manifeste sed quasi in occulto
Iudaei ergo quaerebant eum in die festo
et dicebant ubi est ille et murmur mul
tus erat de eo in turba quidam enim dice
bant quia bonus est. Alii autem dice
bant non sed seducit turbas nemo tamen
palam loquebatur de illo propter metum
iudaeorum. Iam autem die festo median
te ascendit ihs in templum et docebat
et mirabantur iudaei dicentes quomo
do hic litteras scit cum non didicerit
Respondit eis ihs et dixit mea doctri
na non est mea sed eius qui misit me si
quis uoluerit uoluntatem eius facere
cognoscit de doctrina utrum ex deo sit
an ego a me ipso loquor. Qui a semet
ipso loquitur gloriam propriam

quaerit qui autem quaerit gloriam
eius qui misit illum hic uerax est et
iniustitia in illo non est :· Nonne
moyses dedit uobis legem et nemo ex uobis
facit legem quid me quaeritis interficere
Respondit turba et dixit daemonium
habes quis te quaerit interficere
Respondit ihs et dixit eis unum opus
feci et omnes miramini propterea moy
ses dedit uobis circumcisionem non quia
ex moyse est sed ex patribus et in sabba
to circumciditis hominem si autem
circumcisionem accipit homo in sab
bato ut non soluatur lex moysi si mih
indignamini quia totum hominem sal
uum feci in sabbato nolite iudicare
secundum faciem sed iustum iudicium
iudicate · Dicebant ergo quidam ex hi
erusolimis nonne hic est quem q·runt

interficere. Et ecce palam loquitur
et nihil ei dicunt numquid cognouerunt
principes quia hic est xps sed hunc sci-
mus unde sit xps autem cum uenerit
nemo scit unde sit
Clamabat ergo docens in templo ihs
et dicens et me scitis et unde sim sci-
tis et a me ipso non ueni sed est uerus
qui misit me quem uos non scitis ego h
scio eum et si dixero quia nescio eum
ero similis uobis mendax et scio eum
quia ab ipso sum et ipse me misit
Quaerebant ergo eum adpraehen-
dere et nemo misit in illum manus
quia nondum uenerat hora eius
De turba autem multi crediderunt
in eum et dicebant xps cum uenerit
numquid plura signa faciet quam

hic facit. Audierunt pharisaei turbā
murmurantem de illo haec
Et miserunt principes et pharis
saei ministros ut adpraehende-
rent eum pus uobiscum sū
Dixit ergo ihs adhuc modicum tem
Et uado ad eum qui misit me
Quaeritis me et non inuenietis et
ubi sum ego uos non potestis uenire
Dixerunt ergo iudaei ad semet ipsos
quo hic iturus est quia non inueniemus
eum numquid in dispersionem gentiū
iturus est et docturus gentes quis est
hic sermo quem dixit quaeritis me
et non inuenietis et ubi sum ego uos non
potestis uenire In nouissimo h die
magno festiuitatis stabat ihs et
clamabat dicens si quis sitit ueniat

ad me & bibat qui credit in me sicut
dixit scriptura flumina de uentre eius
fluent aquae uiuae :: Hoc autem
dixit de sp̄u quem accepturi erant cre
dentes in eum :: Nondum enim erat
sp̄s datus quia ih̄s nondum fuerat
glorificatus :: hosser
Ex illa ergo turba cum audissent
mones eius dicebant hic est uere
propheta alii dicebant hic est xp̄s
Quidam autem dicebant numquid
a galilea xp̄s uenit nonne scrip
tura dicit quia ex semine dauid &
de bethlem castello ubi erat dauid
uenit xp̄s
Dissensio itaque facta est in turba
propter eum :: adpraehen
Quidam autem ex ipsis uolebant

dere eum sed nemo misit super illum
manus ∴ ∴ ces et pharisaeos
Venerunt igitur ministri ad ponti
et dixerunt eis illi quare non adduxistis
eum ∴ Responderunt ministri num
quam sic locutus est homo sicut hom
loquitur — Responderunt ergo
eis pharisaei numquid et uos seducti
estis numquid aliquis ex principibus
credidit in eum aut ex pharisaeis ∴ ∴
Sed turba haec quae non nouit legem
maledicta sunt Dixit nicodemus ad
eos ille qui uenit ad eum nocte qui
unus erat ex ipsis numquid lex nos
tra iudicat hominem nisi audierit
prius ab ipso et cognouerit quid faci
at Responderunt et dixerunt ei
numquid et tu galilaeus es scrutare

scripturas et uide quia profeta a ga
lilaea non surgit Et reuersi sunt
unus quisque in domum suam ihs
perrexit in montem oliueti Et dilu
culo iterum uenit in templum et om
nis populus uenit ad eum et sedens
docebat eos Adducunt autem scri
bae et pharisaei mulierem in adulte
rio depraehensam et statuerunt eam
in medio et dixerunt ei magister haec
mulier modo depraehensa est in ad
ulterio In lege autem moyses manda
uit nobis huiusmodi lapidare tu
ergo quid dicis haec autem dicebant
temptantes eum ut possint accussare
eum Ihs inclinans se deorsum digi
to scribebat in terram Cum autem
perseuerarent interrogantes eum

erexit se et dixit eis · Quis sine peccato
est uestrum primum in illam lapidem
mittat · Et iterum se scribebat in terra
audientes autem unus post unum ex
ibant incipientes a senioribus Et reman
sit solus et mulier in medio stans ere
gens se autem ihs dixit ei mulier ubi sunt
qui te accussant nemo te condempna
uit quae dixit nemo dne dixit autem
ihs nec ego te condemnabo uade et
amplius iam noli peccare Iterum
ergo locutus est ihs dicens ego sum
lux mundi qui sequitur me non am
bulabit in tenebris sed habebit lu
men uitae · Dixerunt ergo ei pha
risaei tu de te ipso testimonium perhibes
testimonium tuum non est uerum
Respondit ihs et dixit eis et si ego

testimonium perhibeo de me ipso uerum
est testimonium meum · Quia scio un
de ueni et quo uado uos autem nescitis
unde uenio aut quo uado ·
Uos secundum carnem iudicatis ego
non iudico quemquam et si iudico ego iu
dicium meum uerum est quia solus
non sum sed ego et qui me misit pater
et in lege uestra scriptum est quia duo
rum hominum testimonium uerum est
ego sum qui testimonium perhibeo de me
ipso et testimonium perhibet de me pa
ter qui misit me · Dicebant ergo ei ubi
est pater tuus
Respondit eis ihs neque scitis neque
patrem meum si me sciretis forsi
tan et patrem meum sciretis
Haec uerba locutus est ihs in gaz

philacio docens in templo et nemo ad
praehendit eum quia necdum uenerat
hora eius

Dixit ergo iterum eis ihs ego uado et
quaeretis me et in peccato uestro mori
emini quo ego uado uos non potestis
uenire

Dicebant ergo iudaei numquid in
terficiet semet ipsum quia dicit
quo ego uado uos non potestis uenire
et dicebat eis uos deorsum estis ego de
super his sum uos estis de hoc mundo
ego non sum de hoc mundo. Dixi ergo uo
bis quia moriemini in peccatis uestris.
Si enim non credideritis quia ego sum mo
riemini in peccato uestro dicebant er
go ei tu quis es

Dixit eis ihs principium quia et loquor

uobis multa habeo de uobis loqui et iu
dicare sed qui misit me uerax est et ego
quae audiui ab eo haec loquor in mun
do et non cognouerunt quia patrem
eis dicebat Dixit ergo eis ihs cum exal
taueritis filium hominis tunc cognosce
tis quia ego sum et a me ipso facio nihil
sed sicut docuit me pater haec loqu
or et qui misit me mecum est non re
liquit me solum quia ego quae placita
sunt ei facio semper haec illo loquen
te multi crediderunt in eum
Dicebat ergo ihs ad eos qui crediderunt
ei iudaeos si uos permanseritis in ser
mone meo uere discipuli mei eritis et
cognoscetis ueritatem et ueritas libe
rabit uos responderunt ei semen
abrahae sumus et nemini seruiuimus

umquam quomodo tu dicis liberi eritis
Respondit eis ihs amen amen dico uobis
quia omnis qui facit peccatum seruus
est peccati seruus autem non manet in
domo in aeternum si ergo filius uos libe
rauerit uere liberi eritis scio quia fili
abrachae estis sed quaeritis me inter
ficere quia sermo eius non capit in uobis
Ego quod audiui apud patrem loqu
or et uos quae audistis apud patrem
uestrum facitis · Responderunt et
dixerunt ei pater noster abraham
est dicit eis ihs si filii abrachae estis
Opera abrachae facite nunc autem
quaeritis me interficere hominem
qui ueritatem uobis locutus sum quae
audiui a dō hoc abraham non fecit
uos facitis opera patris uestri ∴ Dix

erunt itaque ei nos ex fornicatione non
sumus nati unum patrem habemus dm̄
Dixit ergo eis ih̄s si ds̄ pater uester esset
diligeritis me utique ego enim a dō pro
cessi et ueni neque enim a me ipso ueni
sed ille me misit quare loquellam
meam non cognoscitis quia non potestis
audire sermonem meum uos ex patre
diabulo estis et desideria patris ues
tri uultis facere ille homicida erat
ab initio et in ueritate non stetit quia
non est ueritas in eo cum loquitur
mendacium ex propris loquitur quia
mendax est et pater eius Ego autem
quia ueritatem dico non creditis mihi
quis ex uobis arguit me de peccato si
ueritatem dico quare uos non creditis
mihi qui ex dō est uerba dī audit prop ter

uos non audias quia ex dō non estis
Responderunt igitur iudaei et dixeru
nt ei Non bene dicimus nos quia
samaritanus es tu et daemonium
habes Respondit ihs ego daemoniu
non habeo sed honorifico patrem meū
et uos inhonorificastis me Ego autem
non quaero gloriam meam est qui quae
rat et iudicat Amen amen dico uo
bis si quis sermonem meum seruaue
rit mortem non uidebit in aeternum
Dixerunt ergo iudaei nunc cognoui
mus quia daemonium habes Abra
cham mortuus est et prophetae mo R.
tui sunt et tu dicis si quis sermonem
meum seruauerit non gustabit mor
tem in aeternum Numquid tu maior
es patre nostro abracham qui mortuus

est et profetae mortui sunt quem te
ipsum facis :· Respondit ihs si ego
honorifico me ipsum honor meus nihil
est est pater meus qui glorificat me
quem uos dicitis quia deus noster est et non
cognouistis eum :· Ego autem noui eum
Et si dixero quia non noui eum ero similis
uobis mendax sed scio eum et seruo :· :·
Abracham pater uester exultauit
ut uideret diem meum et uidit et gauisus
Dixerunt ergo iudaei ad eum quinqua
ginta annos nondum habes et abra
cham uidisti
Dixit eis ihs amen amen dico uobis
antequam abracham fieret ego
sum :· Tulerunt ergo lapides ut iacta
rent in eum ihs abscondit se et exiuit
de templo et praeteriens uidit hominem

caecum a natiuitate Et interrogaue
runt eum discipuli sui rabbi quis pecca
uit hic aut parentes eius ut caecus nas
ceretur · Respondit eis ihs neque hic pec
cauit neque parentes eius sed ut manife
stetur opera dñi in illo me operari opera
eius qui misit me donec dies est uenit nox
quando nemo potest operari quamdiu
in mundo sum lux sum mundi haec cum
dixisset exspuit in terram et fecit lu
tum ex sputo et liniuit lutum super
oculos eius ∴ Et dixit ei uade et laua
in natatoria siloe · quod interpretatur
missus · Abiit ergo et lauit et uenit uide:
ns itaque uicini et qui uiderant eum
quia prius mendicus erat · Dicebant
nonne hic est qui sedebat et mendica
bat · Alii dicebant quia hic est alii n

nequaquam sed similis est eius ille dice
bat quia ego sum :· Dicebant ergo iu
dæi quomodo aperti sunt oculi tibi
Respondit ille homo qui dicitur ihs lu
tum fecit et unxit oculos meos et dixit
mihi uade ad natatoriam siloe et la
ua et abii et laui et uidi :· Et dixerunt
ei ubi est ille ait nescio adducunt eum
ad phariseos qui caecus fuerat erat
autem sabbatum quando lutum fecit
ihs et aperuit oculos eius iterum ergo
interrogabant eum et pharisaei quomo
do uidisset · Ille autem dixit eis lutum
possuit super oculos et laui et uideo :·
Dicebant ergo ex phariseis quidam
non est hic homo a deo quia sabbatum
non custodit alii dicebant quomodo
potest homo peccator haec signa face

re

et scisma erat in eis :· Dicunt ergo cae
co iterum tu quid dicis de eo quia aper
it oculos tuos · Ille autem dixit quia
propheta est non crediderunt ergo iu
daei de illo quia caecus fuisset et uidis
set donec uocauerunt parentes eius
qui uiderat et interrogauerunt eos
dicentes hic est filius uester quem uos
dicitis quia caecus natus est quomodo
ergo nunc uidet :· Responderunt eis
parentes eius et dixerunt scimus
quia hic est filius noster et quia cae
cus natus est quomodo autem nunc
uideat nescimus aut quis aperuit
oculos eius nos nescimus :· Ipsum in
terrogate aetatem habet ipse de se
loquatur haec dixerunt parentes
eius quia timebant iudaeos · Iam enim

conspirauerant iudaei ut siquis eum
confiteretur xpm extra sinagogam fie
ret· propterea parentes eius dixerunt
quia aetatem habet ipsum interrogate
uocauerunt ergo rursum hominem qui
fuerat caecus et dixerunt ei da glori
am dō· nos scimus quia hic homo pecca
tor est dixit ergo ille si peccator est
nescio unum scio quia caecus cum essem
modo uideo
Dixerunt ergo illi quid fecit tibi quo
modo aperuit tibi oculos· Respondit
eis dixi uobis iam et audistis quid iterum
uultis audire· Numquid et uos uultis
discipuli eius fieri· male dixerunt ei et
dixerunt tu discipulus illius es· nos h
discipuli sumus moysi· Nos scimus
quia moysi locutus est ds hunc autem

327

nescimus unde sit · Respondit ille
homo et dixit eis in hoc enim mirabile est
quia uos nescitis unde sit et aperuit
oculos meos oculos scimus autem quia
peccatores ds non audit · Sed si quis di
cultor est et uoluntatem eius facit hu
nc exaudit a saeculo non est auditum
quia aperuit quis oculos caeci nati ni
si esset hic a do non poterat facere
quicquam · Responderunt et dixeru
nt ei in peccatis natus es totus et tu doces
nos et eiecerunt eum foras
Audiuit autem ihs quia eiecerunt eum
foras et cum inuenisset eum dixit ei tu
credis in filium di · Respondit ille et dix
it quis est dne ut credam in eum et dixit
ei ihs et uidisti eum et qui loquitur tecum
ipse est at ille ait credo dne et procedens

adorauit eum Et dixit ei ihs in iudicium
Ego in hunc mundum ueni ut qui non uident
uideant et qui non uident caeci fiant
Et audierunt quidam ex phariseis qui
cum ipso erant et dixerunt ei numquid
et nos caeci sumus · Dixit eis ihs si caeci
essetis non haberetis peccatum nunc ue
ro dicitis quia uidemus peccatum ues
trum manet
Amen amen dico uobis qui non intrat
per ostium in ouile ouium sed
ascendit illi unde ille fur est
et latro qui autem intrat per ostium
pastor est ouium huic ostiarius ape
rit et oues uocem eius audiunt et pro
prias oues uocat nominatim et educ
cit eas et cum proprias oues emiserit
ante eas uadit · Et oues illum sequu

tur quia sciunt uocem eius
Alienum autem non secuntur sed
fugiunt ab eo quia non nouerunt uocē
alienorum. Hoc prouerbium dixit
eis ihs illi autem non cognouerunt quid
loqueretur eis dixit ergo eis iterum ihs
Amen amen dico uobis quia ego sum
ostium ouium omnes quotquot uene-
runt fures sunt et latrones sed non
cognouerunt eos oues ego sum ostium
per me si quis introierit saluabitur
et ingredietur et egredietur et pascua
inueniet fur non uenit nisi ut furetur
et mactet et perdat ego ueni ut uitam
habeant et abundantius habeant
Ego sum pastor bonus bonus pastor
animam suam ponit pro ouibus
suis mercennarius et qui non est pastor

cuius non sunt oues propriae uidit lu
pum uenientem et dimittit oues et fu
git et lupus rapit et dispergit oues
mercennarius autem fugit quia mer
cennarius est et non pertinet ad eum
de ouibus as
Ego sum pastor bonus et cognosco me
Et cognoscunt me meae
Sicut nouit me pater et ego agnosco
patrem et animam meam pono
pro ouibus meis
Et alias oues habeo quae non
sunt ex hoc ouili et illas opor
tet me adducere et uocem meam audi
ent et fiet unum ouile et unus pastor
propterea me pater diligit quia ego po
no animam meam ut iterum sumam eam
Nemo tollit eam a me sed ego pono eam

a me ipso potestatem habeo ponendi eam
et potestatem habeo iterum sumendi eam
hoc mandatum accepi a patre meo :· Dis
sensio iterum facta est inter iudaeos
propter sermones hos dicebant autem
multi ex ipsis daemonium habet et insa
nit quid eum auditis alii dicebant haec
uerba non sunt daemonium habentis
num quid daemonium potest caecorum
oculos aperire

Facta sunt autem encenia in hierusol
imis et hiems erat et ambulabat ihs in
templo in porticu salomonis · Circum
dederunt ergo eum iudaei et dicebant
ei · Quousque animam nostram tollis
si tu es xps dic nobis palam

Respondit eis ihs loquor uobis et non
creditis opera quae ego facio in nomine

patris mei· Haec testimonium perhi
bent de me· sed uos non creditis quia non
estis ex ouibus meis· Oues meae uocem
meam audiunt et ego cognosco eas et se
quuntur me et ego uitam aeternam do eis·
Et non peribunt in aeternum et non ra
piet eas quisquam de manu mea· pater
meus quod dedit mihi maius est et nem
potest rapere de manu patris mei·
Ego et pater unum sumus· sustulerunt
ergo lapides iudaei ut lapidarent eum·
Respondit eis ihs multa opera bona
ostendi uobis ex patre meo propter
quod eorum opus me lapidatis·
Responderunt ei iudaei· de bono
opere non lapidamus te sed de blas
femia· et quia tu homo cum sis facis
te ipsum dm̄· Respondit eis ihs nonne

324

scriptum est in lege uestra quia ego dixi
dii estis si illos dixit deos ad quos sermo
dī factus est et non potest solui scrip
tura quem pater scīficauit et misit
in mundum uos dicitis quia blasphemat
quia dixi filius dī sum

Si non facio opera patris mei nolite
credere mihi si autem facio et si mihi
non uultis credere operibus credite
ut cognoscatis et credatis quia in me
pater et ego in patre

Quaerebant ergo eum adpraehen
dere et exiuit de manibus eorum
Et abiit iterum trans iordanen
in eum locum ubi erat iohannis baptiza
ns primum et mansit illic

Et multi uenerunt ad eum et dice
bant quia iohannis quidem sig

num fecit nullum omnia autem quaecum
quae dixit iohannis de hoc uera erant
Et multi crediderunt in eum

Erat autem quidam languens laza
rus a bethania de castello mariae
et marthae sororum eius maria autem
erat quae unxit dnm unguento et exter
sit pedes eius capillis suis cuius frater
lazarus infirmabatur miserunt er
go sorores eius ad eum dicentes dne
ecce quem amas infirmatur

Audiens autem ihs dixit eis infir
mitas haec non est ad mortem sed pro
gloria dī ut glorificetur filius dī per
eum diligebat ihs martham et sororē
eius mariam et lazarum ut ergo audiui
quia infirmabatur tunc quidem man
sit in eodem loco duobus diebus deinde

John xi

posthaec dicit discipulis suis eamus in iu
deam iterum Dicunt ei discipuli rabbi
nunc quaerebant te iudaei lapidare et
iterum uadis illuc
Respondit ihs nonne xii horae sunt
diei si quis ambulauerit in die non of
fendit quia lux non est in eo
Haec ait et post hoc dicit eis lazarus
amicus noster dormit sed uado ut a som
no exsuscitem eum mit saluus erit
Dixerunt ergo discipuli eius dne si dor
Dixerat autem ihs de morte eius illi
autem putauerunt quia de dormitio
ne somni diceret Tunc ergo dixit eis
ihs manifeste lazarus mortuus est
Et gaudeo propter uos ut credatis quo
niam non eram ibi sed eamus ad eum
Dixit ergo thomas qui dicitur didimus

ad condiscipulos suos eamus et nos ut
moriamur cum eo uenit itaque ihs et in
uenit eum quattuor dies iam in monu
mento habentem

Erat autem bethania iuxta hieruso
lyma quasi stadis quindecim

Multi autem ex iudaeis uenerant ad
martham et mariam ut consularentur
eas de fratre suo martha ut audiuit
quia ihs uenit occurrit illi maria autem
domi sedebat

Dixit ergo martha ad ihm dne si fuis
ses hic frater meus non fuisset mortuus
sed et nunc scio quia quaecumque po
posceris a do dabit tibi ds

Dicit ei ihs resurget frater tuus

Dicit ei martha scio quia resurget in
resurrectione in nouissimo die

Dixit ei ihs ego sum resurrectio et uita
qui credit in me et iam si mortuus uiuit
et omnis qui uiuit et credit in me non mo
rietur in aeternum · Credis hoc ait illi uti
que dne ego credidi quia tu es xps filius
di qui in hunc mundum uenisti
Et cum haec dixisset abiit et uocauit
mariam sororem suam silentio dicen
tio dicens magister adest et uocat te
illa ut audiuit surrexit cito et uenit
ad eum nondum enim uenerat ihs in cas
tellum sed erat adhuc in illo loco ubi
occurrerat ei martha
Iudaei igitur qui erant cum ea in domo
et consulabantur eam cum uidissent
mariam cito surrexit et exiit secuti sunt
eam dicentes quia uadit ad monumen
tum ut ploret ibi · Maria uero cum

uenisset ubi erat ihs uidens eum cecidit
ad pedes eius et dixit ei dne si fuisses hic
non esset mortuus frater meus
Ihs uero uidit eam plorantem et
iudaeos qui uenerant cum ea plorantes
infremuit spu et turbauit se ipsum
et dixit ubi possuistis eum
Dicunt ei dne ueni et uide et lacrima-
tus est ihs. Dixerunt ergo iudaei ecce
quomodo amabat eum. quidam autem
dixerunt ex eis non poterat hic qui ape-
ruit oculos caeci facere ut et hic non
moreretur. Ihs ergo rursum fremens
in semet ipso uenit ad monumentum
erat autem spelunca et lapis superpo-
situs erat ei. Ait ihs tollite lapidem
Dicit ei martha soror eius qui fuerat
mortuus dne iam fetet quatriduanus

enim est. Dicit ei ihs nonne dixi tibi
quoniam si credideris uidebis gloriam di
sustulerunt ergo lapidem ihs autem ele
uatis sursum oculis dixit pater gratias
ago tibi quoniam audisti me. Ego autem
sciebam quia semper me audis sed prop
ter populum qui circum stat dixi ut cre
dant quia tu me misisti ·II· [illegible]
Haec cum dixisset uoce magna excla
mauit lazare ueni foras Et statim pro
diit qui fuerat mortuus ligatus pedibus
Et manibus institis Et facies illius sudari
erat alligata. Dicit eis ihs soluite
eum et sinite abire
Multa ergo ex iudaeis qui uenerant
ad mariam Et uiderant quae fecit cre
diderunt in eum quidam autem ex ipsis
abierunt ad pharisaeos et dixerunt

eis quae fecit ihs collegerunt ergo ponti
fices & pharisaei ad consilium & dice
bant quid facimus quia hic homo mul
ta signa facit si dimittimus eum sic
omnes credent in eum & uenient romani
et tollent nostrum & locum & gentem
unus autem ex ipsis caiphas cum esset
pontifex anni illius dixit eis
Uos nescitis quicquam nec cogitatis quia
expedit uobis ut unus moriatur homo
pro populo & non tota gens pereat
hoc autem a semet ipso non dixit sed cum
esset pontifex anni illius profetauit
quia ihs moriturus erat pro gente &
non tantum pro gente sed ut filios dei
qui erant dispersi congregaret in unum
Ab illo ergo die cogitauerunt ut
interficerent eum ihs ergo iam

non in palam ambulabat apud iudae-
os sed abiit in regionem iuxta desertum
in ciuitatem quae dicitur ephrem et
ibi morabatur cum discipulis suis
Proximum autem erat pascha iudeorum
et ascenderunt multi in hierusolimam
de regione ante pascha ut sanctificarent
se ipsos querebant ergo ihm et conloq:
bantur adinuicem in templo stantes quod
putatis quia non ueniat ad diem festum
Dederant autem pontifices et phari
saei mandatum ut si quis cognouerit
ubi sit indicet ut adpraehendatur
Ihs ergo ante sex dies paschae uenit
in bethaniam ubi lazarus fuerat mor
tuus quem suscitauit ihs
Fecerunt autem ei caenam ibi et mar
tha ministrabat lazarus uero erat

unus ex discumbentibus cum eo
Maria ergo accepit libram unguenti
nardi pistici praetiosi et unxit pedes
ihu et extersit capillis suis pedes eius
Et domus impleta est ex odore unguenti
Dicit ergo unus ex discipulis eius iudas
scariothis qui erat eum traditurus qua
re hoc unguentum non uenit trecentis
denariis et datum esse egenis dixit
autem hoc non quia de egenis pertinebat
ad eum sed quia fuerat et loculos
habens et quae mittebantur portabat
Dixit ergo ihs sine illam ut in diem
sepulturae meae seruet illud paupe
res enim semper habebitis uobiscum
me autem non semper habebitis
Cognouit ergo turba multa ex iudae
is quia illic esset et uenerunt

non propter ihm tantum sed ut lazarū
uiderent quem suscitauit a mortuis.
Cogitauerunt autem principes sa-
cerdotum et lazarum ut interficerent
quia multi propter illum abibant
ex iudaeis et credebant in ihm
In crastinum autem turba multa.
quae uenerat ad diem festum cum
audissent quia uenit ihs in hieru
solyma. acceperunt ramos palmarū
et processerunt obuiam ei :· Et cla-
mabant ossanna. benedictus qui ue-
nit in nomine dni rex israhel
Et inuenit ihs asellum et sedit
super eum sic scriptum est noli
timere filia sion ecce rex tuus uenit se-
dens super pullum asinae :·
Haec non cognouerunt discipuli eius

primum sed quando glorificatus est ihs
tunc recordati sunt quia haec erant scrip
ta de eo & haec fecerunt ei testimonium
ergo perhibebat turba quae erat cum eo
quando lazarum uocauit de monumen
to & suscitauit eum a mortuis propter
ea & obuiam uenit ei turba quia audie
runt eum fecisse hoc signum pharisaei
autem dixerunt ad semet ipsos uidetis
quia nihil proficimus ecce mundus to
tus post eum abiit erant autem genti
les quidam ex his qui ascenderant ut
adorarent in die festo hi ergo ad phi
lippum qui erat a bethsaida galileae
& rogabant eum dicentes dne uolumus
ihm uidere uenit philippus & dicit an
dreae Andreas rursum & phi lip
pus dixerunt ihu

Ihs autem respondit eis dicens uenit
hora ut clarificetur filius hominis
Amen amen dico uobis quia nisi gra
num frumenti cadens in terram
mortuum fuerit ipsum solum mane-
si autem mortuum fuerit multum fruc
tum adfert
Qui amat animam suam perdet eam
et qui odit animam suam in hoc mun
do in uitam aeternam custodit eam
Si quis mihi ministrat me sequatur
et ubi sum ego illic et minister meus
erit si quis mihi ministrauerit honorifi
cabit pater meus
Nunc anima mea turbata est et quid di
cam pater saluum fac me ex hac hor
a sed propterea ueni in horam hanc
Pater clarifica tuum nomen

Amen amen dico uobis qui accipit
siquem misero me accipit qui
autem me accipit accipit eum qui me mi
sit

Cum haec dixisset ihs turbatus est spu
et protestatus est dixit amen amen
dico uobis quia unus ex uobis me tradet

Aspiciebant ergo se ad inuicem dis
cipuli hesitantes de quo diceret

Erat ergo recumbens unus ex discipu
lus eius in sinu ihu quem diligebat ihs

Innuit ergo huic simon petrus et dicit ei
quis est de quo dicit itaque cum recubu
isset ille supra pectus ihu dicit ei dne
quis est. Respondit ihs ille est cui
ego intinctum panem porrexero

Et cum intinxisset panem dedit
iudae simonis scariothis ...

Abucellam tunc introiuit in illum satanas
Dicit ei ihs quod facis fac citius hoc.
autem nemo sciuit discumbenti
um ad quid dixerit ei quidam enim puta
bant quia loculos habebat iudas quia
dicit ei ihs eme ea quae opus sunt nobis.
ad diem festum aut egenis ut aliquid dar[et]
Cum ergo accipisset ille bucellam
exiuit continuo erat autem nox cum
ergo exisset dicit ihs nunc clarificatus
est filius hominis et ds clarificatus est
in eo si ds clarificatus est in eo et ds
clarificabit eum in semet ipso et conti
nuo clarificabit eum
Filioli adhuc modicum sum quaereti
s me et sicut dixi iudaeis quo ego
uado uos non potestis uenire et
uobis dico modo mandatum nouum

do uobis ut diligatis inuicem sicut dilexi
uos ut et uos diligatis inuicem
In hoc cognoscent omnes quia mei disci
puli estis si dilectionem habueritis ad inui
cem
Dicit ei simon petrus domine quo uadis Res
pondit ihs quo ego uado non potes me
modo sequi sequeris autem postea
Dicit ei petrus quare non possum sequi
te modo animam meam pro te ponam
Respondit ihs animam tuam pro me
pones Amen amen dico tibi non canta
bit gallus donec ter me neges
Non turbetur cor uestrum credite in dm
et in me credite in domo patris mei
mansiones multae sunt si quo minus
dixissem uobis quia uado parare uobis
locum Et si abiero et praeparauero

uobis locum iterum uenio et accipiam
uos ad me ipsum ut ubi sum ego et uos sitis
et quo ego uado scitis et uiam scitis
Dicit ei thomas dn̄e nescimus quo uadis
et quomodo possumus uiam scire
Dicit ei ih̄s ego sum uia et ueritas et uita
Nemo uenit ad patrem nisi per me si cog
nouissetis me et patrem meum cognoui
ssetis utique et amodo cognoscetis eum
et uidistis eum Dicit ei philippus dn̄e
ostende nobis patrem et sufficit nobis
Dicit ei ih̄s tanto tempore uobiscum sum
et non cognouistis me philippe qui uidit me
uidit et patrem quomodo tu dicis osten
de nobis patrem non credis quia ego in
patre et pater in me est uerba quae ego
loquor uobis a me ipso non loquor pa
ter autem in me manens ipse facit opera

non credidas quia ego in patre et pater
in me est alioquin propter ipsa opera
credite. Amen amen dico uobis qui cre
dit in me opera quae ego facio et ipse
faciet et maiora horum faciet :·
Quia ego ad patrem uado et quodcumq;
petieritis in nomine meo hoc faciam
ut glorificetur pater in filio si quid pet
eritis me in nomine meo hoc faciam si di
ligitis me mandata mea seruate :·
Et ego rogabo patrem et alium para
clitum dabit uobis ut maneat uobiscum
in aeternum spm ueritatis quem mundus
non potest accipere quia non uidet eum
nec scit eum uos autem cognoscetis eum
quia apud uos manebit et in uobis erit
non relinquam uos orfanos ueniam
ad uos adhuc modicum et mundus me

iam non uidet uos autem uidetis me quia
ego uiuo et uos uiuetis in illo die uos cognos
cetis quia ego sum in patre meo et uos in
me et ego in uobis qui habet mandata
mea et seruat ea ille est qui diligit me
Qui autem diligit me diligetur a patre
meo et ego diligam eum et manifesta
bo meipsum
Dicit ei iudas non ille scariothis dne
quid factum est quia nobis manifesta
turus es teipsum et non mundo
Respondit ihs dixit ei si quis diligit
me sermonem meum seruabit et pa
ter meus diliget eum et ad eum ueniemus
et mansionem apud eum faciemus qui
non diligit me sermones meos non seruat
Et sermo quem audistis non est me
us sed eius qui me misit patris

haec locutus sum uobis apud uos manens

Paracletus autem sps scs quem mittet
pater in nomine meo ille uos docebit
omnia et suggeret uobis omnia quaecum
que dixero uobis pacem relinquo uobis
pacem meam do uobis non quomodo mun
dus dat ego do uobis Non turbetur cor
uestrum neque formidet audistis quia
ego dixi uobis uado et uenio ad uos

Si diligeritis me gauderitis utique quia
uado ad patrem quia pater maior me est

Et nunc dixi uobis priusquam fiat ut
cum factum fuerit credatis iam non mul
ta loquar uobiscum

Uenit enim princeps mundi huius et
in me non habet quicquam sed ut cognos
cat mundus quia diligo patrem et sicut
mandatum dedit mihi pater sic facio

begyn ye chapter here

xv Surgite eamus. Ego sum uitis uera et pater
meus agricola est. Omnem palmitem in
me non ferentem fructum tollet eum
pater. Et omnem qui adfert fructum
purgabit eum ut fructum plus adferat
iam uos mundi estis propter sermonem
quem locutus sum uobis manete in me
et ego in uobis sicut palmes non potest
facere fructum a semet ipso nisi man
serit in uite sic nec uos nisi in me manseritis
Ego sum uitis uos autem palmites
qui manet in me et ego in eo hic ad
fert fructum multum quia sine me
nihil potestis facere si quis in me non
manserit mittetur foras sicut palmes
et aruit et colligent eos et in ignem
mittantur et ardent :
Si manseritis in me et uerba mea in

of Dublin
I Geralde plunket wrot the cotents of every chapte
I meane wheare every chapter doth begyn
1568.

the boke contaynes fow hondreth & xliij leves at Kells present xxvij august 1588

August 24. 1621. I reckned the leaves of this booke, and found them to be in number, 344.
[illegible]
Ja. Usher, Midensis elect.

uus domino suo

Si me persecuti sunt et uos persequen
tur si sermonem meum seruauerunt
nt et uestrum seruabunt

Haec omnia facient uobis propter
nomen meum

Quia nesciunt eum qui misit me
issem peccatum non
Si non uenissem et locutus eis non fu
haberent nunc autem excussatio
nem non habent de peccato suo

Qui me odit et patrem meum odit
mo alius fecit pecca
Si opera non fecissem in eis quae ne
tum non haberent nunc autem et
uiderunt et oderunt et me et patrem
meum sed ut inpleatur sermo qui in
lege eorum scriptus est quia odio

habuerunt me gratis. Cum uenerit para
cletus quem ego mittam uobis a patre spm
ueritatis qui a patre procedit ille testi
monium perhibebit de me. Et uos testimoni
um perhibetis quia ab initio mecum estis
Ioh xvi Haec locutus sum uobis ut non scan
dalizemini absque synagogis fa
cient uos. Sed uenit hora ut omnis
qui interficit uos arbitretur obsequium
se praestare deo. Et haec facient quia
non nouerunt patrem neque me. Sed ha
ec locutus sum uobis ut cum uenerit ho
ra eorum reminiscamini quia ego dixi uobis
Haec autem ab initio uobis non dixi
quia uobiscum eram. Et nunc uado
ad eum qui me misit et nemo ex uobis inter
rogat me quo uadis. Sed quia haec locutus
sum uobis tristitia impleuit cor uestrum

uobis manserint quodcumque uolue
ritis et petieritis fiet uobis
IN hoc clarificatus est pater meus ut
fructum plurimum adferatis et
efficiamini mei discipuli sicut dilexit
me pater et ego dilexi uos manete in
dilectione mea si praecepta mea ser
ueritis manebitis in dilectione mea si
cut et ego praecepta patris mei ser
uaui et maneo in eius dilectione haec lo
cutus sum uobis ut gaudium meum in uo
bis sit et gaudium uestrum impleatur hoc
est praeceptum meum ut diligatis inui
cem sicut dilexi uos
Maiorem hanc dilectionem nemo
habet ut animam suam quis
ponat pro amicis suis praecipio uobis
Uos amici mei estis si feceritis quae ego

John XV. 6

iam non dico uos seruos quia seruus nescit
quid faciat dominus eius uos autem dixi amicos
quia omnia quaecumque audiui a patre
meo nota feci uobis non uos me elegistis
sed ego elegi uos et posui uos ut eatis
et fructum adferatis et fructus uester
maneat
Ut quodcumque petieritis patrem
in nomine meo det uobis
Haec mando uobis ut diligatis in
uicem si mundus uos odit scitote
quia me priorem uos odio habuit si de mun
do fuissetis mundus quod suum erat
diligeret quia uero de mundo non estis
sed ego elegi uos de mundo propter ea
odit uos mundus
Mementote sermonis mei quem
ego dixi uobis non est maior ser

here lacketh a leafe. beinge ye beyinge of ye xvi chapt of St John
This Leaf found 1741

sed ego ueritatem dico uobis expedit uo
bis ut ego uadam. Si enim ego non abiero
paracletus non ueniet ad uos si autem
abiero mittam eum ad uos. Et cum uene
rit ille arguet mundum de peccato et
de iustitia et de iudicio de peccato quidem
quia non crediderunt in me.
De iustitia uero quia ad patrem uado
et iam non uidebitis me. De iudicio
autem quia princeps huius mundi iudi
catus est adhuc multa habeo uobis di
cere sed non potestis portare modo.
Cum autem uenerit ille sps ueritatis
docebit uos omnem ueritatem non enim
loquitur a semet ipso sed quaecumque
audiet loquitur et quae uentura sunt
adnuntiabit uobis ille me clarificabit
quia de meo accipiet et adnuntiabit
uobis

Omnia quaecumque habet pater
mea . sunt
Propterea dixi quia de meo accipi&
et adnuntiabit uobis modicum
etiam non uidebitis me . Et iterum modicum
et uidebitis me . quia uado ad patrem
Dixerunt ergo discipuli eius ad inuicem
quid est quod dicit nobis modicum et
non uidebitis me . Et iterum modicum
et uidebitis me . et quia uado ad patrem
Dicebant ergo quid est hoc quod dicit
modicum nescimus quid loquitur
Cognouit ergo ihs quia uolebant eum
interrogare et dixit eis de hoc quaeri
tis inter uos quia dixi modicum et non
uidebitis me . Et iterum modicum et ui
debitis me . Amen amen dico uobis
quia plorabitis et flebitis uos mundus

autem gaudebit uos autem contrista
bimini sed tristitia uestra uertetur in
gaudium. Mulier cum parit tristiti
am habet quia uenit hora eius
Cum autem pepererit puerum iam non
meminit pressurae propter gaudium
quia natus est homo in mundum. Et uos
igitur nunc quidem tristitiam habebi
tis iterum autem uidebo uos et gaude
bit cor uestrum et gaudium uestrum ne
mo tollet a uobis et in illo die me non
interrogabitis quicquam
Amen amen dico uobis si quid petie
ritis patrem in nomine meo dabit uobis
usque modo non petistis quicquam
in nomine meo. Petite et accipietis ut
gaudium uestrum sit plenum
Haec in proverbis locutus sum uobis.

There lacketh in this end of this booke iiii quaires
being in nomber about xii leaves that are wanting

338

uenit hora cum iam non in prouerbis lo
quar uobis sed palam de patre adnuntiabo
uobis illo die in nomine meo petitis et
non dico uobis quia ego rogabo patrem
de uobis· Ipse enim pater amat uos·
quia uos me amastis et credidistis quia
ego a deo exiui exiui a patre et ueni in mun
dum et iterum relinquo mundum et ua
do ad patrem

Dicunt ei discipuli eius ecce nunc palam
loqueris et prouerbium nullum
dicis nunc scimus quia scis omnia et non
opus est tibi ut quis te interroget in
hoc credimus quia a deo existi

Respondit eis ihs modo credis ecce
uenit hora et iam uenit ut dispg
unusquisque in propria et
me solum relinquatis et non sum

solus quia pater mecum est
Haec locutus sum vobis ut in me pacem ha
beatis in mundo praesuram habebi
tis sed confidite ego uici mundum haec lo
cutus est ihs et sublevatis oculis in cae
lum dixit pater venit hora clarifica
filium tuum ut filius tuus clarificet te
sicut dedisti ei potestatem omnis carnis
ut omne quod dedisti ei det ei vitam aeternam
Haec est autem vita aeterna ut cogno
scant te solum verum deum et quem misis
ti ihm xpm ego te clarificavi super ter
ram opus consummavi quod dedisti
mihi ut faciam et nunc clarifica me tu
pater apud temet ipsum claritate
quam habui priusquam mundus esset
apud te manifestavi nomen tuum ho
minibus quos dedisti mihi de mundo

erant [illegible] eis dedisti et sermonem [illegible]
servaverunt [illegible]
nunc q[illegible] quae dedisti mihi [illegible]
bis [illegible] quae dedisti mihi dedi eis [illegible]
et ipsi cognoverunt vere quia a te exivi [illegible]
[illegible] quia tu me misisti ego pro eis ro-
go non pro mundo rogo sed pro his quos [illegible]
[illegible] tui sunt [illegible]
[illegible] sunt et [illegible]
qui non sum in mundo et hi in mundo [illegible]
[illegible] ego [a]d te [illegible]

Pater sce conse[rva] eos in nomine
[illegible] quos dedisti mihi [illegible]
[illegible]
[illegible] in nomine tuo [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]